A.C. PAHOMI

Filosof de ocazie

roman

CARTEA ROMÂNEASCĂ

A.C. PAHOMI

Filosof de ocazie

roman

CARTEA ROMÂNEASCĂ
2013

© 2013 by Editura POLIROM

www.cartearomaneasca.ro

Editura CARTEA ROMÂNEASCĂ

București, Calea Victoriei nr. 115, sect. I

ISBN ePub: 978-973-46-4322-6

ISBN PDF: 978-973-46-4323-3

ISBN print: 978-973-23-3049-4

Coperta: Radu Răileanu

Foto copertă: © iStockphoto.com/egorr

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright și este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată în colaborare cu elefant.ro

A.C. PAHOMI s-a născut la 15 iulie 1959, în Bucureşti. Primele tentaţii literare apar de timpuriu, autoarea mărturisind că „a scris în gînd, înainte de a merge la şcoală şi de a învăţa efectiv să scrie”. În 1987, debutează la radio în cadrul emisiunii „Noapte bună, copii!”. În acelaşi an, Editura Ion Creangă îi cenzurează manuscrisul unui volum de basme, apărut abia în 1991, cu titlul *Gărgăriţa călătoare*, urmat în 1996 de un al doilea, *Lacrima Lunii*, tradus în italiană în 1999. În 2001, i-a apărut ultima carte de basme, *Împăratul stricător de datini*. Din 2006, autoarea se desprinde de literatura pentru copii şi publică primul său roman, *Ademenirea*, reeditat în 2009. Au urmat romanele *Umbra de dincolo…* şi *Chiriaşul de la demisol*, apărute în 2010, respectiv 2011.

„Sunt clipe când îmi pare că tot ce-a trebuit
Să aflu despre lume, de mult am desluşit.
Dar stelele mă mustră tăcut din patru zări:
N-ai dezlegat nici una din marile-ntrebări.”

Omar Kayyam

1

Unora li se face poftă de caviar… Altora, de o friptură din ceafă de porc…

Mie mi s-a făcut poftă de filosofie! Chiar foame… M-am trezit dintr-un somn lung care se agăţase de viaţa mea ca un tentacul lipicios, trăgându-mă din ce în ce mai mult spre aşternutul vicios al inutilului. Am pornit spre filosofare în picioarele goale, scărpinându-mă în cap şi frecându-mi ochii înceţoşaţi de prea multe imagini banale.

Şi am început desigur cu Thales din Milet, apoi cu Pitagora, cu Heraclit, cu Parmenide, pentru a ajunge în locul meu preferat, triunghiul de aur al gândirii, Socrate-Platon-Aristotel. Aici îmi place să mă zbengui… Îmi contorsionez mintea după ideile lor, descopăr coridoare noi, redescopăr drumuri deja făcute, mă pierd şi mă găsesc, fiind de acord cu toţi ori contrazicându-i cu satisfacţie. Sunt deştept şi sunt prost în egală măsură, rămân cu gura căscată sau îi pun la punct pe gânditori, de nu se văd!… Şi filosofii Antichităţii tac, împingând umili spre mine doar ideile lor îngălbenite de vreme, idei pe care eu le tăvălesc cum vreau, printre circumvoluţiunile minţii mele. Şi mamă, mamă, cât de deştept mă cred…

Apoi, trec demn prin epicureism, scepticism şi stoicism, împărţind în dreapta şi-n stânga câte un sfat ori o dojană, după care ies triumfător, fiindcă din filosofie nu-mi place decât atât. În rest, vorbe despre vorbe, capcane periculoase în care te prinzi ca tâmpitul şi, după ce osteneşti de-ţi transpiră mintea, ajungi tot la rădăcinile adânci din Grecia antică. Sunt prea bătrân pentru a mă mai lăsa amăgit de imaginea fascinantă a dezvoltării ideilor. Copac cu ramuri groase care tind să urce spre cer, plin de frunze, de flori sau de ramuri uscate, bătut de vijeliile neînţelegerii umane, scuturat de oameni ca mine, dar niciodată prea darnic, niciodată destul de hrănitor…

Toată viaţa te caţări în el prinzându-te fericit de câte o cracă, după care te trezeşti iar jos, cu cotul zdrelit sau cu buza umflată, părăsit, golit, dezorientat. Eu, după ce am căzut de mii de ori, m-am decis să nu mai urc, domnule! Stau tolănit la soare, cu urechea lipită de pământ, ascultând gemetele înfundate ale rădăcinilor care trosnesc în dezvoltarea lor misterioasă, contrazicându-se unele pe altele, săpând galerii adânci şi întortocheate în bezna necunoaşterii…

2

Tâmpitul ăla de Baltazar iar face gălăgie… Fiecare lovitură pe care o dă, cade peste liniştea mea, ca un aerolit care-mi pârleşte ideile… Eu ce să-i fac? S-arunc cu hârtii în el? Să-l stropesc cu cerneală? Nu pot face nimic! Închid ochii, îmi strâng frumos din minte ideile, le pun într-un sipet ferecat, apoi, profund nemulţumit mă duc să-l apostrofez…

— Baltazar băiatule, într-o zi o să te omor!

— Bine.

— Cum bine, ţicnitule? De două, trei ori pe săptămână îmi faci ţăndări o întreagă construcţie de idei. Mă ne-no-ro-ceşti, domnule!

— Cine te pune să lucrezi cu o materie atât de sensibilă? Auzi, idei!… Prostii plutitoare, prietene…

— Ai o natură grobiană, Baltazar… De ce oare m-oi chinui eu să te cizelez? am spus, aşezându-mă pe o laviţă.

— Pe mine, stimabile?

— Nu, pe Goliat! am continuat supărat.

Baltazar îşi scutură palmele lovindu-le una de alta, apoi se aşează greoi pe un cub de piatră. Era locul lui preferat. Acolo stătea când îşi fuma pipa, de acolo îşi privea gânditor „materia primă" sau vrăjea câte o femeie venită în atelierul lui. Pentru Baltazar piatra era singurul lucru important în viaţă.

După ce-şi pregăti tacticos pipa mă privi zâmbind. Apoi, zise:

— Nu te-ai săturat să-mi tot reproşezi că fac zgomot? De aproape două decenii locuim sub acelaşi acoperiş, ne vedem zilnic, vorbim câte-n lună şi-n stele, iar tu nu încetezi să te revolţi de câte ori lucrez.

— Ăsta-i lucru? E o barbarie, stimabile, o barbarie!

— Şi cum ai vrea să procedez? Să suflu peste piatră până ia forma pe care o vreau? S-o şlefuiesc, dacă se poate, cu bucăţi de catifea? Doar Rodin îşi

lustruia îndelung statuile, prietene, evident, după ce le termina, pentru ca lumina să le scoată şi mai mult în evidenţă şi să apropie răceala pietrei de căldura carnală… Vezi că vorbeşti aiurea? Spune mai bine că eşti în criză de idei, că nu-ţi găseşti locul sau că ţi-e ciudă când altul creează. Hai, fii corect!

— Spui prostii… Cum să-mi fie ciudă? Creaţiile noastre sunt complet diferite. Tu cu ciocanul, eu cu pana, tu cu zgomot şi praf, eu cu linişte şi cu parfum de tei… Eu ofer idei şi trezesc imaginaţia, tu hodoroc-tronc le pui în faţa ochilor o namilă de piatră şi-i limitezi la a te urma în faţa formei. Eşti un pervers, Baltazar dragă!

— Aşa, aşa… Mai spune…

— Da, da, un pervers! Îi atragi pe bieţii vizitatori cu nişte coloşi ca din Insula Paştilor, îi ţintuieşti pentru câteva clipe umilindu-i, iar apoi îi trimiţi înapoi în vieţile lor, fără a le da în realitate, nimic. O formă de privit… Ce să spun!… Nu pot trăi bieţii oameni fără câteva momente de căscat gura în faţa unei pietre mutilate…

Baltazar mă privea zâmbind.

— Mutilate, zici…

— Da!

— Şi totuşi vin mulţi oameni să-mi vadă lucrările, dragul meu.

— Vin atraşi de dimensiunile uriaşe ale operelor tale. Sunt convins că-n mintea lor se întreabă dacă nebunul ăsta n-a vrut să sculpteze un munte! Uite-te şi tu! Chiar hidoşenia asta la care lucrezi acum! Păi, cred că are trei metri şi jumătate, maestre!

— Şi?

— Aici e capcana pe care o întinzi! De ce e nevoie, mă rog, de o asemenea dimensiune? Îţi spun eu!

— Ia spune-mi tu…

— Pentru că aşa poţi păcăli! Nimeni nu poate lua acasă meteoritul ăsta, nu-l poate analiza în linişte, nu se poate roti în jurul lui observându-i erorile, acceptându-i inutilitatea.

— Dar eşti supărat rău, spuse Baltazar, continuând să zâmbească.

— Sunt!

— Şi te răzbuni pe lucrările mele.

— Da.

— Bine… Uite, ca să-ţi dovedesc că sunt un adevărat prieten, astăzi nu mai lucrez. Nu mai fac gălăgie! Oricum, în câteva minute, trebuie să vină la mine o studentă şi nu aş vrea s-o sperii. Iar tu vei avea liniştea necesară, pe care o nulitate perfectă ca tine, în loc s-o folosească pentru a-i pătrunde farmecul tainic, o va consuma dialogând discret, în gând, cu cei pe care-i invidiezi.

— Ce să spun… Dacă nu-mi spargi timpanele şi nu-mi trimiţi pe fereastră perdele de praf, îmi încarci mintea cu profilul unei studente căzute în admiraţia ta. Ce prieten!…

Baltazar se ridică, întinzându-şi leneş întregul corp. Zâmbetul îi era şi mai larg, semn clar că se amuză pe seama mea.

Am plecat şi mai supărat decât venisem.

3

Casa mea sau casa noastră, fiecare aveam câte o jumătate, era un fel de cămilă tolănită într-o grădină de mult sălbăticită. Baltazar era proprietar pe cocoaşă, eu pe partea mică, dinspre stradă. La el venea multă lume care trecea prin faţa ferestrelor mele, la mine – aproape nimeni. La uşa mea suna cititorul de contoare, la el femei frumoase ori bărbaţi interesanţi. Baltazar primea câte o comandă plătită regeşte, eu alergam după sume mici, din ce în ce mai rare.

Normal ar fi fost să-l urăsc, dar ţineam la el ca la un frate, nici mai mare, dar nici mai mic, un fel de geamăn care nu semăna deloc cu mine, fiindcă în ciuda veninului meu verbal eram amândoi croiţi din acelaşi material. El visa în piatră, eu pe hârtie, amândoi fiind conştienţi că lumea reală era mult prea mică pentru spiritele noastre. Amândoi căutam, fiecare în felul său, poarta spre rai.

Baltazar fusese cândva căsătorit. Un an sau doi, cu Angela. Şi chiar semăna fata aia cu un înger. Era nefiresc de frumoasă… Dar proastă şi rea! Şi geloasă. Îngrozitor de geloasă. Nu suporta nici măcar lucrările lui Baltazar… Iar pe mine mă privea ca pe un etern pericol, clasicul vecin şi prieten în casa căruia sunt aduse pe ascuns, amantele speriate ale soţului infidel. Şi bietul de mine, nu eram în stare să-mi aduc femei nici măcar pentru o oră, darămite să-i mai aduc şi lui Baltazar…

O statuie în mărime naturală o înfăţişa pe Angela stând lungită pe un piedestal. Era aşezată undeva, într-o latură a grădinii, năpădită acum de buruieni, ascunsă printre flori sălbatice şi raze de soare. Pe glezna stângă avea muşchi de copac, întins ca un tatuaj în formă de corabie. Câteodată, în serile de vară, stăteam de vorbă cu Baltazar lângă statuia Angelicăi. El se aşeza întotdeauna cu fundul în şaua

perfect arcuită a taliei, eu, politicos, lângă piciorul cu glezna înverzită. Şi de fiecare dată ne aminteam cu amuzament de scenele tragicomice ale mariajului lor. Apoi, vorbeam despre forme ori despre suflet, subiecte lungi, interminabile. Doar luna încerca să ne lumineze minţile pierdute printre întunecimile întortocheate, dar fiind mult prea îndepărtată, eforturile ei erau aproape inutile. Spre miezul nopţii plecam la culcare, parcă şi mai încurcaţi în propriile gânduri. De fapt, făceam un transfer de dureroase căutări sau chiar un transplant, deoarece, după astfel de nopţi, parcă eram şi mai trişti. Baltazar ieşea din stările astea, după ce-i trecea pragul câte o divă. Eu…

Prin faţa ferestrei trecu o umbră! Am fugit repede la baie, loc sigur de unde se puteau vedea cel mai bine musafirii lui Baltazar. De aici îl spionam! O tânără mergea spre uşa lui. N-o mai văzusem până acum şi m-a mirat siguranţa cu care se îndrepta spre atelier. O mai fi fost pe aici în lipsa mea? Poate când eram plecat… Era cam plinuţă, îmbrăcată într-o rochie liliachie care i se mula pe şolduri la fiecare pas. Avea părul lung, strâns într-o coadă, undeva în creştetul capului. Când s-a oprit în dreptul uşii, i-am văzut profilul. Drept, serios, cu un aer mediteranean care-mi evoca desenele de pe vasele greceşti. Interesant. Dobitocul ăsta de Baltazar ştia să aleagă exemplarele speciale…

Ştiam ce urmează! Linişte, apoi câteva hohote de râs, apoi iar linişte… Plecarea tinerei. Niciodată Baltazar nu-şi conducea, nici măcar până la poartă, invitatele. Pe bărbaţii care-i treceau pragul îi însoţea întotdeauna, plecând de multe ori chiar cu ei în plimbări scurte ori lungi. Când l-am întrebat de ce, Baltazar, cu zâmbetul lui etern, mi-a spus că întotdeauna cu femeile totul se termină între patru pereţi, pe când cu bărbaţii ai mereu ceva de discutat… Nu prea înţelegeam, fiindcă eu aş fi vorbit cu o femeie care-mi place, şi-n cameră, şi pe stradă, şi într-un autobuz, oriunde aş fi putut prelungi acele

momente. Dar eu nu eram Baltazar! În fond era treaba lui…

M-am apucat iar de citit. Platon. El mă atrage cel mai mult… Pentru mine, el este cumpăna dintre Socrate şi Aristotel, acolo unde l-a aşezat până şi istoria în marea ei înţelepciune. *Lumea sensibilă e doar realizarea ideilor eterne, folosind materia nedeterminată…* Da, aşa este… Accept ideea unei materii indistincte, a unei zone cu acces limitat, oferit numai celor care pot vedea şi pot simţi, fără a avea nevoie de ochi, sau de celelalte organe de simţ. Există peste tot, în jurul nostru, o lume nevăzută, prezentă, populată, care trăieşte alături de noi, cu noi, de multe ori, prin noi, o lume fără de margini pentru puţinătatea minţii noastre. Un inexistent prin însăşi existenţa lui, un ochi uriaş din care picură din când în când câte o lacrimă, care se lasă prinsă de mintea umană.

Sunt leşinat după *teoria amintirii.* Reminescenţa e seducătoare ca fiecare voal căzut de pe trupul unei femei râvnite. Auzi, noi nu cunoaştem, noi re-cunoaştem… Ce poate fi mai provocator? Ne este învelit sufletul într-un amestec de oase şi carne, pus la dospit, dându-i-se şansa de a creşte, ghidându-se după capacitatea de a recunoaşte în lumea sensibilă, reală, drumul spre materia indistinctă nederminată. Omul caută. Toată viaţa caută. Se ciocneşte necontenit de alţi oameni, alţi căutători, pipăie, loveşte, numind această scormoneală destin. De fapt, suntem ca nişte bile pe o masă de biliard, care se rostogolesc, singure sau în grup, căutând necontenit ieşirea. Dar cine mânuieşte tacul? Platon spune că prima creaţie este Sufletul, Spiritul unic al lumii, după care vine Demiurgul care modelează corpul lumii, respectând planul ideilor eterne şi neschimbătoare…

Deja mă doare capul. Mai bine îmi fac o salată de roşii. Şi o cafea. Îl pun frumos pe nea' Platon sub fereastră, pe măsuţa plină de obiecte inutile şi mă cobor în lumea sensibilă, cu ibric, castron, sare, pâine şi roşii. Dau drumul la radio. Mozart… Herbert von

Karajan… Minunat! La-la-la… Dirijez alături de celebrul austriac de origine aromână, folosind cuţitul drept baghetă, tăind legumele cu mişcări elegante, impuse de acordurile line ale muzicii. Bine că nu l-au dat pe Haciaturian cu *Dansul săbiilor.* Sau mai bine, Harcea-Percea-turian…

O salată cu multă zeamă, o pâine proaspătă, o cafea fierbinte, cinci ţigarete, un regal. Arcangelo Corelli, *Valsul no.7* de Chopin şi *Lacrimosa* lui Mozart… Ce poate fi mai plăcut? Ce femei, domnule? Ce Baltazar? Mă trec fiorii…

Şi singurătatea asta a mea are farmecul ei.

4

Zgomot de paşi, o umbră, conturul clar al unei siluete. Vizitatoarea lui Baltazar pleca. De ce atât de repede?… Mergea gânditoare, privind în pământ. O clipă se uită spre fereastra mea, văzându-mă cum mă holbez la ea. Îmi zâmbi, apoi ieşi pe poartă. Oare de ce stătuse atât de puţin? Abia aşteptam să mă duc la prietenul meu să-i iau pulsul… Ha-ha-ha-ha… Cred că de data asta nu i-a mers… L-o fi refuzat tânăra? Poate i-a ars şi-o palmă! Trebuie să mă duc, altfel plesnesc de curiozitate.

Şi târş, târş, în papuci, m-am repezit la uşa lui Baltazar.

— Ei? Cum a fost? l-am întrebat complice.

— Minunat!

— Mincinosule!

Baltazar m-a privit uimit.

— De ce mă faci mincinos?

— Fiindcă nu putea fi minunat, dacă „studenta” ta s-a roit atat de repede! Ori te-a refuzat ea, ori a fost un eşec al tău! Hai, recunoaşte!

— Nici, nici.

— Cum adică?

— Foarte simplu, prietene. Eu nu am relaţii cu femei, o dată la trei ani, ca tine! Şi asta mă face să-mi permit luxul de a invita aici tinere pe care să le folosesc doar pentru studiu, aşa cum a fost şi cea de acum. Atena este o fată minunată, plătită numai pentru a-i lua conturul.

— Ce să-i faci? am întrebat căscând ochii.

— Să-i iau conturul.

— Baltazar, eşti nebun?

— Nu.

— Cum adică să-i iei conturul?

— Foarte simplu. Vine aici, se dezbracă, iar eu îmi plimb palmele pe trupul ei. Apoi se îmbracă, îşi primeşte banii şi pleacă fericită.

— Eşti tâmpit? Bine că n-ai pietrificat-o ca pe vremea lui Manole… A câta reîncarnare a lui te crezi? Vrei să-i zideşti conturul…, umbra…, aşa cum se practica după interzicerea sacrificiilor umane?! Îţi aminteşti că rămăsese obiceiul ca, la temelia unui edificiu, „să se ia umbra” unui om, adică să se toarne cimentul peste umbra lui, fără ca el să observe. În scurtă vreme, individul „fără umbră” o mierlea..

Baltazar făcu un semn în dreptul capului, tradus prin faptul că sunt cam tra-la-la.

— Nu. Lucrez.

— Lucrezi!?

— Da.

Baltazar se aşeză pe cubul de piatră. Îmi făcu semn să stau jos, după care îşi desfăcu tacticos un pachet de susan cu alune. Îmi întinse o bucată, zâmbind. L-am refuzat.

— Vezi tu, dragul meu, aici începe diferenţa dintre noi doi. Tu iei forma lumii folosindu-ţi ochii minţii, unduind idei pe trupul femeii ori pe scoarţa de copac, eu pun mâna, mângâi, pipăi, iau forma lor reală, după care deschid ochii minţii şi o redau în piatră.

— Serios? Tot aşa faci şi cu bărbaţii sau cu păsările, cu caii?

— Nu.

— Vezi că eşti pervers?

— De ce? Fiindcă îmbin utilul cu plăcutul?

— Da.

— Dar cine n-ar face-o?

— Eu!

— Asta aşa este, dar tu n-o faci, pentru că n-ai curaj! Altfel, cred că ai pipăi un batalion de femei, spuse începând să râdă. Dar pentru artă, desigur…

— Încetează, Baltazar! Mai bine spune-mi sincer, chiar ai mângâiat-o şi atât?

— Da.

— Eşti nebun! Şi pentru asta i-ai dat bani?

— Da.

— Şi i-a primit?

— Cu un zâmbet feciorelnic.

— Doamne, ce fiinţe or mai fi şi femeile astea? Să plece de acasă, parfumate, aranjate, să se urce în tramvai, să plătească bilet, să vină, să se dezbrace fără ruşine, să se lase pipăite de un bătrân bolnav, apoi să se îmbrace, să zâmbească, să-şi ia banii şi să plece cine ştie unde… În ce lume trăim? Iar eu, un idiot fără margini, transpir zi de zi, făcând din acest animal numit femeie, un mister inefabil, o pană de înger, o şoaptă din vis… Baltazar dragă, cred că mai bine mă sinucid!…

— Prostii! Este greşeala ta, tu nu faci distincţia clară între om şi femeie!

— Ei, n-o fac! …

— Şi atunci?

— Nu-i chiar atât de simplu! Mă întreb uneori, dacă femeile sunt preocupate de bărbaţi în egală măsură cu obsesia noastră pentru ele.

— Mi-e greu să cred. De „eternul" masculin n-am auzit niciodată. Dar, sigur că nu le suntem indiferenţi, însă din cu totul şi cu totul alte motive.

— Oare cine deţine supremaţia?

— Ele, fără nicio îndoială!

— Crezi?

— Da.

— Adică, ne conduc?

— Mai grav! Ne folosesc!

— Baltazar, dar eşti ultimul bărbat care poate spune asta… Numai condus de o femeie nu te văd eu…

Prietenul meu zâmbi fără să-şi ascundă o undă ciudată de tristeţe. Mototoli ambalajul pachetului de susan, apoi îl aruncă cu boltă, drept în coşul de hârtii. După care, cu o mişcare sigură îşi desfăcu părul prins la spate într-un elastic, lăsându-l să-i cadă pe umeri. Baltazar era cărunt, purta barbă şi mustaţă tunse scurt, iar părul îi era lung, de-o palmă, peste ceafă. De cele mai multe ori, îl ţinea legat la spate, dându-i un aspect înşelător, destul de civilizat. Era înalt şi bine făcut, menţinându-şi o alură atletică, întreţinută fără efort de munca lui care necesita putere. Punctul forte stătea ascuns în spatele unor ochi albaştri, de

cele mai multe ori, nemişcaţi, prin care fixa cu seriozitate, parcă întreaga lume. Irisurile lor păreau două aglomerări mici de sticlă spartă, care reflectau un cer senin de vară, niciodată străbătut de nori. Trăsăturile feţei păreau cioplite, tocmai pentru a te preveni că acest om nu poate fi altceva decât sculptor.

— Să fiu condus de o femeie! spuse, ridicându-se alene. Cred că mi-ar fi plăcut… Dar, din păcate, acea femeie nu s-a născut încă, iar eu am devenit mult prea bătrân…

— Povesteşte-mi!

— Ce?

— Cum ai pipăit-o!

Baltazar mă privi amuzat.

— Spuneai de mine că sunt pervers!

— Hai, lasă asta! Spune-mi!

— Dar n-am pipăit-o, omule. I-am luat forma!

— Bine, bine, artistule… Hai, zi…

— O să te dezamăgesc, caraghiosule! Pentru mine n-a fost decât un moment de studiu. Atingerea este forma supremă de a înţelege ceea ce vreau să transmit unei lucrări. Am nevoie de formă. Vreau să fac statuia unei femei, trebuie să-i ating corpul, să-i simt căldura, catifelarea pielii, linia şoldurilor, a umerilor, a gambelor…

Baltazar îmi făcu semn să tac. Îşi încordă privirea spre fereastră, ascultând. Linişte… Era linişte… Totuşi, un fâşâit uşor ajunse şi la urechile mele. Părea venit dinspre grădina sălbăticită, un fel de târşâit cadenţat prin iarba înaltă. Zgomotul s-a oprit. Baltazar mi-a făcut semn să-mi continui povestirea, apoi, cu paşi uşori s-a îndreptat către uşă. Am înţeles imediat şi am continuat să vorbesc despre Platon. Prietenul meu a deschis brusc uşa, luând-o la goană, prin grădină. Eu priveam curios pe fereastră. După câteva momente, Baltazar s-a întors.

— Nimic! Iar am ratat!

— Iar?

— Da. De ceva vreme, aud din ce în ce mai aproape de casă, acest zgomot.

— Poate-i o pisică.

— Nu-i.

— De unde ştii?

— Am văzut o umbră, dar nu mi-am putut da seama bine ce e. Oricum, avea înălţimea unui om.

— O fi Moartea!

— Ce-ţi veni, tâmpitule?

— Mie? Nimic. M-am întâlnit cu Magdalena şi mi-a spus că a fost închiriată casa de peste drum.

— Care Magdalena?

— Hai că eşti tare… Magdalena, bruneta care iese pe furiş dimineaţa din casa ta…

— Aaa, Dal! Eu aşa îi spun. Am şi uitat că o cheamă Magdalena. Aşa, şi ce-i cu casa de vis-à-vis?

— Păi, a fost închiriată!

— Şi?

— Dal a dumitale spune că s-a mutat acolo Moartea!

— E nebună?

— Probabil. Tu trebuie să ştii mai bine, că pe tine te frecventează…

— De ce ar spune asta?

— Nu ştiu. Zice că o femeie stranie, singură, a închiriat casa doctorului.

— Şi de ce ar fi Moartea? E foarte bătrână?

— Nu! Este tânără şi foarte frumoasă! Pe deasupra, trebuie să fie şi bogată, pentru că nu oricine îşi poate permite să locuiască într-o astfel de casă. S-ar putea ca Magdalena să fie invidioasă.

— Bine, bine, dar să-i spună Moartea!

— Vezi, acum tu eşti cel care nu face o distincţie clară între om şi femeie!…

Baltazar se aşează la locul lui, pe cubul de piatră. Era gânditor. Brusc, mă întrebă dacă vreau să beau ceva.

— Nu. Trebuie să plec. Sunt obosit. Fac o baie bună şi mă culc.

5

Asta am şi făcut. Aşezat în aşternut, vreme îndelungată am privit pe fereastră, cerul. Era negru, pestriţat ici şi colo cu stele. Îmi aminteam cu nostalgie de cerul pe care-l „citeam” când eram copil… Cred că a fost prima mea carte… Stăteam tot aşa, singur într-un pat mult prea mare şi după ce-mi linişteam frica, începeam să „citesc”. Pe atunci, erau mii şi mii de stele… Grupate ori răzleţe, înşirate sau rebele, aşezate într-o ordine ştiută numai de un Dumnezeu la care mă rugam seară de seară… Şi fără să mă înveţe cineva, primul lucru pe care-l ceream era ca soarele să apară din nou! Asta-mi doream eu! Nopţile nu-mi plăceau, chiar dacă cerul îmi oferea mereu lecturi minunate, pline de misterul unor hieroglife luminoase, lampioane mici în calea gândurilor mele de copil… Mă ghemuiam, strângându-mă cât puteam de mult, crezând că fiind doar o mogâldeaţă şi ocupând un minim spaţiu pe pământ, răul nu mă va găsi… Apoi, asigurându-mi astfel trupul slăbănog, plecam cu mintea printre stele, cutreierând în lung şi-n lat, printre poveştile lor ademenitoare. Pe atunci, erau obositor de multe stele…

Mătuşa Emme îmi spunea că fiecare stea este sufletul unui copil nenăscut încă… Aşa auzise ea, într-o piesă de teatru, la radio… Iar eu o credeam, colindând seară de seară printre copiii nenăscuţi, povestindu-le ce-i aşteaptă, sfătuindu-i ce să facă acolo jos, când vor deveni şi ei ca mine, copii singuri într-o lume prea mare. Tot mătuşa mea îmi explica cu blândeţe, că atunci când murim, sufletele noastre se întorc la cer! Ei, aici începeam să mă încurc… Nu mai înţelegeam cum se poate face distincţia clară între un viitor copil şi o babă nesuferită. Mă temeam să nu-i spun tocmai babei, ceea ce trebuia să ştie un copil. Şi întotdeauna începeam să vorbesc cu stelele,

întrebându-le cine sunt. Dar ele tăceau şi aşa începea jocul. Eu trebuia să ghicesc şi întotdeauna eram sigur că nu greşesc…

Acum, sunt puţine stele. Între cer şi pământ, noi oamenii am aşezat pâcla groasă a păcatelor pe care le confecţionăm cu deliciu.

Mătuşa Emme… Dar ce-mi veni să mă gândesc la ea, că doar a murit de vreo doi ani? Poate că mă priveşte acum dintre stele, dorind să stăm de vorbă ca pe vremuri. Femeia asta îşi făcea tot timpul unghiile! Una, două, îşi dădea cu o periuţă mică, înmuiată în sticluţe colorate, pe unghii. *De ce te cheamă Emme?* o întrebam mai mult ca s-o enervez. *Fiindcă port numele unui râu din Elveţia! Semn de apă, dragă… Şi să ştii, micuţule, că numele mătuşii tale este foarte important, pentru că acest râu este cunoscut în întreaga lume, pentru variaţiile bruşte de volum! De asta mă îngraş eu atât de repede şi mă chinui atât de mult să slăbesc*, spunea râzând. *Dar n-a auzit nimeni de râul Emme!* o tachinam eu. *Vai de mine! Cum să nu se ştie? Când se înfuria acest râu, inunda totul. Când vei fi mare să-ţi aminteşti de ce ţi-am spus. Să cauţi ziua de 13 august 1837!*. Repetam în minte această dată, temându-mă ca nu cumva s-o uit. Şi n-am uitat-o! Am căutat. Şi am găsit o descriere impresionantă a unei inundaţii teribile. *Emme are doi afluenţi*, spunea mătuşa mea, dându-şi unghiile cu lac. *Ilfis şi Limpach*. *Şi aşa o să-i cheme pe copiii tăi?,* o întrebam râzând. Mătuşa Emme mă privea zâmbind trist şi nu-mi răspundea. Peste ani am regretat jocul acela stupid, abia atunci am înţeles că acea femeie minunată, chiar dacă şi-a dorit mult de tot copii, nu i-a putut avea niciodată. Poate că erau cei doi afluenţi ai unui râu nesupus, semne de apă jucăuşe care izvorăsc şi acum de undeva…

Ce mi-o fi venit oare să-mi amintesc toate astea? Voiam să dorm, dar îmi umezeam gândurile în amintiri cu care legam cerul de pământ. Şi totuşi, stelele, într-un târziu s-au stins, lăsând peste mintea mea, doar întunericul…

6

Baltazar asculta Chopin. *Concertul no. 2 pentru pian*. Ceva nu era în regulă… De câte ori îl punea, era furtună mare în sufletul lui. Numai prin muzica asta îşi manifesta disperarea şi tot prin ea se liniştea. Dar asta, după ce-l asculta ore întregi. Cu cât era dat mai tare, cu atât zbuciumul lui interior era mai puternic, iar acum mi se părea că e dat la maximum. Ce-o fi păţit? În astfel de momente, era de preferat să stai cât mai departe de el, altfel riscai enorm dacă-i treceai pragul. Tuna şi fulgera!

Mai bine mă ascund pe culoarul dintre cele două lumi ale lui Platon, cea *sensibilă*, o lume a părerii şi lumea *inteligibilă*, cea a adevărului pur şi, bătând din uşă în uşă, să sper în taină că barem una mi se va deschide. Ia să vedem! …

E de rău… Baltazar pune din nou *Marşul funebru…* Ce l-o fi apucat? Mă rog, nu-i treaba mea… Deci, de la Socrate, Platon învăţase că *adevărul* este o cunoştinţă statornică şi că acesta nu se află în senzaţie. Bun… Dar unde? În *noţiune*! Cum lumea reală, lumea sensibilă este schimbătoare, noţiunea, *ideea* trebuie să fie nesensibilă, oarecum spirituală… Înţeleg… Platon aşează *ideea* în plan metafizic, undeva, dincolo de cutiuţele noastre craniene. *Lumea ideilor* este eternă, fixă, netransformabilă, pe când *lumea sensibilă* se bâţâie necontenit, transformându-se la nesfârşit… Aşa… Uite, eu, aparţinând lumii sensibile, pentru că vreau să mă transform într-un individ deştept! Vreau să înţeleg! Şi ce fac atunci? Pun frumuşel mâna pe ceafa lui Platon şi-l aplec până la nivelul meu, obligându-l să-mi explice ca ultimului corigent, *teoria ideilor*. El zice că *ideea* nu este un act de inteligenţă, ci o copie a unui lucru deja existent în lumea inteligibilă… Deja mă încurc… Şi asta mă enervează… Stai, stai, că nu mă dau bătut! Lumea

sensibilă este fizică, da? E lumea văzută, cu ţoape, pomi, scrumiere, scaune… Bun! Lumea *inteligibilă* este însă metafizică, adică, dincolo de lumea reală… Trebuie să-mi reprezint! Aici, pe pământ, unul inventează capacul de closet… Dar, de fapt nu-l inventează, ci şi-l aminteşte? Adică, atunci când era el suflet şi bântuia prin lumea inteligibilă, făcea pipi într-un loc în care era un vas alb de porţelan, cu un capac de plastic? Ei, iată că filosofia nu-i pentru orice ageamiu, domnule! În loc să mă ridic la nivelul ideilor, eu le trag în jos, ca toţi cretinii care preferă să distrugă, simţind că nu pot construi. Hai, încă o dată şi gata! Lumea *sensibilă* este cea în care trăim, aşa cum este ea, cu bune şi cu rele, lumea pe care o putem vedea, pipăi, împunge… Lumea *inteligibilă* este cu totul altceva, net superioară celei sensibile, fiindcă în ea se află adevărul! De acolo, doar unii oameni, în majoritate cei care nu se pot împăca numai cu cele văzute şi pipăite, poate într-o formă subconştientă, aduc în lumea *sensibilă*, idei, noţiuni, cioburi de adevăr, care sunt materializate într-o formă sau alta. Şi ca să „văd” mai clar, îmi imaginez un fel de cupolă din care picură când şi când, câte o „noţiune” într-un cap de om…

Acordurile pianului se rostogolesc ca nişte picături de apă care cad din treaptă-n treaptă, limpezind sufletul prietenului meu, Baltazar. Le aud şi eu, la fel de bine ca şi el, dar pentru mine sunt acum, „noţiunile” care au ajuns până la noi, prin Chopin. Da, el este sigur un cap care a primit de undeva de sus, minunăţiile astea înşirate pe o partitură plină de armonie. Şi gravitate, şi mângâiere alunecă pe trupurile noastre, certificându-ne că adevărul poate fi rostit şi fără cuvinte…

Vai de mine! Baltazar a pus Bach! E mai grav decât credeam… Să mă duc? Să nu mă duc? Dar ce sunt nebun? Nu-i trec pragul câteva zile…

Îl cunoşteam mult prea bine pentru a risca! Dacă mă duceam, îl găseam stând pe cubul de piatră, fixând un punct din perete, albăstrindu-l aproape prin profunzimea dementă a privirii lui. În aceste

momente nefaste, Baltazar era un fel de sfinx care-şi aduna toate puterile pentru a „ucide” orice „călător” care nu-i putea rezolva enigma pe care o propunea, la fel ca făpturile mitologice egiptene sau greceşti. Şi sigur, acum, Baltazar se confrunta cu o enigmă. Ciudat! Îl lăsasem bine dispus, nimeni nu venise la el… Dar, cu siguranţă fusese vizitat de cine ştie ce gânduri sau de amintiri… În esenţă era un optimist detaşat de micile probleme ale existenţei materiale, un răsfăţat al sorţii, un bărbat puternic care conştientizase de timpuriu avantajele pe care le avea. Însă, în rarele lui „căderi” era teribil. Trebuia să stai cât mai departe, să profiţi de orice situaţie care te putea scoate din raza lui vizuală. Bine că ne despart pereţi şi uşi! Ei, o să-i treacă şi va veni singur la mine, zâmbind şi reproşându-mi că nu l-am mai vizitat…

Şi eu ce o să fac până atunci? Mă întorc la Platon? Nu, nu! A fost destul. O las pe altă dată… Mai bine plec hai-hui…

7

M-am plimbat agale pe străzi. Eu şi singurătatea mea, pereche bizară, văzută doar pe jumătate de ochii trecătorilor.

Era soare. Oraşul se trezea, întinzându-şi bulevardele ca pe nişte braţe amorţite. Îmi auzeam paşii, acompaniind sunetul vegetal al naturii care-şi deschidea mugurii cu pocnete mici, ca nişte dopuri de şampanie pentru fluturi. Simţeam că se sărbătoreşte ceva, dar nu ştiam ce. Nici acum nu ştiu…

Pe străzi liniştite, gândurile mele puteau adulmeca urmele soarelui lăsate pe asfalt, prelinse pe ziduri de case ori zdrenţuite printre ramuri de copaci şi învolburări de tufe. Magnoliile păreau că înfloresc sub ochii mei, încoronate în plină zi de preoţi invizibili, slăvite prin zumzet persistent de albine, mişcate lent de sărutul binecuvântat al unui vânt uşor.

Am ieşit pe Radu Beller… Porţile uzinei de fiţe erau larg deschise. Poate le uitase aşa vreo domnişoară cu braţele încărcate de pachete. Maşini luxoase, lipite parcă de caldarâm, sufereau în lumina soarelui, aşteptând. La terase, tolăniţi în poziţii bizare, bărbaţi şi femei stăteau parcă împietriţi. Puţini vorbeau, mulţi priveau… Se uitau pe furiş unii la alţii, apoi pe strada nemulţumitor de goală. Un câine jegos se scărpina de zor în apropierea unui vas uriaş de flori. O cerşetoare bătrână privea cu viclenie spre orice mişcare a străzii.

— Uite-l pe ăla de la televizor!

— Care, fată?

— Ăla de la emisiunea aia…

— Nu, fată, ăla a apărut în *Cancan*!

— Taci din gură, că poate ne aude… Fă-te că nu-l vezi!

— Îl cunoşti?

— Nu.

Tăcere. Cele două domnişoare îşi revizuiră repede ţinutele, prefăcându-se indiferente. Cea din dreapta are unghii nefiresc de lungi, de culoarea înşelătoare a sidefului.

Un bărbat mic de statură intră grăbit, aşezându-se destul de nervos la o masă. Purta o cămaşă de mătase, deschisă la gât, uşor provocator. Un lanţ gros de aur, pornea decis, în direcţia unei burţi lăsate peste cureaua pantalonilor. Îşi aprinse o ţigară, apoi răspunse la telefonul a cărui melodie tremurată, *Psihopat, psihopat*…, încetă brusc.

— Hai, c-am ajuns! Nu, nu i-am văzut! Cinci mii. Păi, nu ţi-am spus că e plecat? Vineri seară. N-a semnat bă, că ăla din consiliu a zis că un tâmpit de jurist a făcut nişte modificări. Dar se rezolvă! Care? N-ai tu treabă… Bine, bine, te aştept.

Iar tăcere. În uzina de fiţe se produce multă tăcere şi cantităţi uriaşe de priviri. Toate îndreptate spre maşini, ceasuri, poşete, telefoane, silicoane…

Interesant este că şi-n Beller se aud pocnete mici, ca nişte dopuri de şampanie pentru fluturi, pe care însă, din păcate, cei de acolo nu le pot percepe. Şi asta, fiindcă păpuşile din cârpă ori din cauciuc nu sunt făcute decât pentru joaca unui copil întârziat.

Când m-am întors spre casă, o maşină a trecut în viteză pe lângă mine. Lucru ciudat pentru liniştea cu care eram obişnuit, deoarece strada mea se înfundă. Şi în plus, nici n-am recunoscut maşina… Pe bucăţica noastră de stradă erau şapte case mari şi late. Numai eu şi Baltazar eram „doi p-un loc”, în rest, celelalte aveau câte un singur proprietar. Doamna Săndulescu, văduva unui general, bătrână, retrasă, destul de urâcioasă, domnul şi doamna Apostol, doi pensionari simpatici, doctorul Toma, care avea casa cea mai mare şi cea mai elegantă, iar în capăt, tânărul Octavian Florescu, care moştenise casa de la bunici. Apoi, eu şi Baltazar, Camil Istrate şi a şaptea casă era a familiei Dinulescu, singurii care aveau copii. Doi băieţi mari. Ăştia eram toţi şi ne cunoşteam bine.

Octavian nu locuia efectiv în casa moştenită, dar venea destul de des, luptând din greu să mai repare câte ceva ori să dea grădinii un aspect civilizat. Totul era o adevărată paragină mascată de un gard înalt. De fapt, casa lui închidea strada, noi ceilalţi fiind aliniaţi de o parte şi de alta, trei plus trei, faţă în faţă. Eu şi Baltazar eram aşezaţi chiar lângă Octavian, iar peste drum era casa doctorului Toma, închiriată acum de acea femeie necunoscută. Oare ea să fi fost în maşina grăbită care trecuse pe lângă mine?

Camil Istrate era cel mai curios om pe care l-am întâlnit în viaţa mea. Nu ştiu cum făcea, dar tot timpul era în curte, gură-cască, dar cu demnitate…

— Gata plimbarea, domnule? mă întrebă, lungindu-şi gâtul peste gard.

— Gata.

— Ai fost prin zonă, nu?

— Da.

— Şi?

L-am privit nedumerit.

— Era linişte?

— Sigur că da, o zi ca oricare alta.

— Eu n-aş zice…

— De ce?

— Păi, n-ai văzut cum circulă unii?

Acum înţelegeam ce vrea. Nu degeaba îşi lungea gâtul atât de mult peste caprifoiul care se revărsa peste gard.

— Da, şi pe mine m-a uimit.

— De la casa doctorului a plecat maşina aia, dar, din păcate nu am văzut cine era.

— Dar nu era chiar doctorul? am spus, făcând pe prostul, dar mâncat şi eu de curiozitate.

— Nu… Toma s-a mutat de vreo patru, cinci luni, domnule… La o iubită!

— Chiar?

— Da, da, la una Cecilia! O roşcată cu sâni mari! E divorţată şi stă undeva în afara oraşului, spre aeroport.

— De unde ştii?

— Păi, cum de unde ştiu? Pe cucoană am văzut-o cu el de trei, patru ori, iar Toma când s-a mutat, m-a rugat să mai arunc câte o privire, două spre casa lui, fiindcă urma să stea nelocuită o vreme. Iar el nu ştia când mai are timp să treacă pe aici. Atunci mi-a povestit.

— Înţeleg.

— Dar acum, nu mai e nevoie, pentru că a închiriat casa, ştiai?

— Nu, am spus minţind, doar, doar să aflu şi eu ceva.

— Aaa, păi merită să intri pentru câteva minute să-ţi povestesc…

Deschise poarta bucuros, făcându-mi semn să intru. Eu atâta aşteptam! Îl cunoşteam bine şi ştiam că de la el voi pleca cu traista plină de poveşti. Camil Istrate avea spre şaptezeci de ani, trăia singur, părăsit de toate femeile cu care încercase să-şi umple viaţa. Doar eu ştiam vreo opt… Veneau fericite, stăteau câteva săptămâni, apoi plecau fără să se mai uite în urmă. Camil era pisălog, plictisitor, egoist şi coleric. Tot ce poate fi mai plăcut la un bărbat…

Casa lui era ascunsă printre tufe mari de iasomie. În grădină avea un cireş bătrân, sub care-şi amenajase o adevărată viaţă, cu masă, scaune, hamac, un raft cu pahare, sticle, cărţi, reviste, scrumiere…

— Trebuie să bei un pahar cu vin! Eu l-am făcut! E ambrozie, nu alta… De asta nu îmbătrânesc eu, spuse vesel, desfăcând o sticlă. La vârsta mea, pot, domnule!

— Ce?

— Orice!

— Chiar?

Camil se opri o clipă, privindu-mă cu uimire. Apoi, cu un zâmbet larg, continuă:

— Da, da, orice! După un astfel de vin, faci praf două, trei femei!

— Bătându-le? am întrebat râzând.

— Ce bătaie, domnule? Femeile nu vor bătaie! Doar aşa, poc, poc, la funduleţ…

Gazda mea făcu câteva mişcări lente prin aer, imitând gestul. Era caraghios.

— Ele vor vrăjeală, minciuni, un pahar cu vin aici sub cireş, un huţa, huţa-n balansoar, apoi o mângâiere, două şi… vinul trebuie să-şi facă efectul! Ele molatece, eu puternic!

— Ce-i cu casa doctorului? am întrebat pentru a schimba subiectul; era dezagreabil să vezi un bătrân căruia-i străluceau lubric ochii, în timp ce povestea.

— Da, casa doctorului! A venit el, acum vreo săptămână, chiar aici la mine. Să-mi mulţumească! Un gest normal, nu?

— Desigur.

— A stat chiar pe locul ăsta, unde stau eu acum. Mi-a apreciat vinul. Am vorbit una, alta, după care mi-a spus că a închiriat casa. Toate bune şi frumoase. După care, mi-a spus că e puţin îngrijorat, fiindcă a închiriat-o unei persoane pe care nici măcar nu a văzut-o!

— Cum adică?

— Aşa l-am întrebat şi eu, dar persoana care a închiriat a condiţionat acest lucru. Ai mai auzit de aşa ceva?

— Nu.

— Ciudat. Şi m-a rugat Toma să continui să fiu atent, ca nu cumva să fie ceva în neregulă. Petreceri, dezmăţ, chestii din astea. Dar până acum, nimic! Linişte şi iar linişte! Doar azi, o maşină care a plecat în mare grabă! O să-mi notez!

— Să-ţi notezi?

— De ce nu? E mai bine aşa! Exactitatea, domnule, este mama disciplinei!

— O fi!

— Dar ce-i cu Baltazar? întrebă curios, aplecându-se spre mine. Ce-a păţit?

— Nimic.

— Aiurea! Toată ziua a pus Chopin şi Bach! S-a auzit până aici…

— Şi? I s-o fi făcut dor de muzică.

— Hai, domne', lasă-mă cu prostiile. Pe strada asta nu mişcă nimic, fără să nu-mi dau eu seama ce!

Baltazar are ceva! Să-l fi supărat atât de tare puştoaica aia care a venit la el? E drept, că nu era rea deloc! Dar pe vulpoiul ăla, nu-l dă gata o femeie…

— Deci, nu ştii nimic de persoana care a închiriat casa doctorului.

— Din păcate, nu. Chiar şi discreţia asta trebuie să ne dea de bănuit.

Am plecat, după ce am băut două pahare cu vin. Unul pentru gust, celălalt pentru a-l înţelege, după cum m-a sfătuit Camil Istrate! Cred că şi-a notat undeva această vizită a mea… Cât de mult se putea plictisi omul ăsta…

8

Acasă era linişte. M-am dus la Baltazar. L-am găsit stând pe cubul de piatră, cu coatele sprijinite de genunchi şi capul în mâini. Avea părul răvăşit, iar lângă picioare era o sticlă, aproape goală, de votcă. M-am îngrozit! Baltazar era beat! Pentru prima oară de când îl cunoşteam, îl vedeam beat! Niciodată, chiar niciodată, nu depăşise măsura, era chiar unul dintre cei mai virulenţi critici la adresa beţivilor.

M-a privit zâmbind tâmp. Mi-a făcut semn spre sticla de votcă.

— *Primum bibere, deinde philosophari*! Dragă Mitică, m-am cam îmbătat…

Bravo, Baltazar! Superb! Care vasăzică *primum bibere*… Beat, beat, dar citit!… Celebrul calambur caragialesc al maximei lui Cicero *Primum vivere*... Hai, bagă-l şi pe Seneca cu *Primum esse, tum philosophari* … De ce nu şi *oneste bibere*, sau *box populi, box dei*…

— Care Mitică, eruditule?

— Tu!

— Eu nu sunt Mitică!

— Bine, cum vrei… Atunci, dragă… Ciupilică… Scârţa-scârţa pe hârtie…

— Ciupilică! Scârţa! Eşti mangă, boule! Ce-ai făcut?

— Am picurit… Câte un strop, strop, strop… Ştii cântecul ăla idiot? Of, ce mă mai enervează, domnule… Cântec de proşti, proşti, proşti…

L-am ridicat cu mare greutate şi lovindu-ne de pereţi, am ajuns cu chiu cu vai, în dormitorul lui. L-am aşezat în pat mai mult împingându-l, iar apoi am plecat la mine, dezamăgit. Baltazar beat! Am trăit s-o văd şi p-asta! Mă simţeam vinovat, din laşitate nu m-am dus la el atunci când avea nevoie. Ce se întâmplase oare cu prietenul meu?

Opt ore a dormit Baltazar! Nici mai mult, nici mai puţin. Iar eu, ca să-mi spăl mintea de păcat, m-am pedepsit întorcându-mă la Platon. L-am luat frumuşel în braţe, m-am aşezat confortabil lângă fereastră în fotoliul meu preferat şi am început să citesc, învârtindu-l în mintea mea, ca pe o gânganie necunoscută. E greu să înţelegi, atunci când eşti „filosof" de ocazie… Dar nu mă dau bătut…

Am ajuns la arhicunoscutul „mit al peşterii"… Ăsta-mi place, pentru că-l pot vizualiza cu ochii minţii. E simplu. Se nasc câţiva oameni într-o grotă. Să spunem cinci, şase… Cresc, în semiobscuritate… Se maturizează, cunoscând „lumea" doar ca pe o umbră pe pereţii reci. Dar au şi un foc în spate! Obligatoriu! Pentru ei, viaţa, existenţa, adevărul sunt nişte forme proiectate pe piatră. Nimic mai mult şi nimic mai real. Însă unul dintre aceşti oameni, iese din peşteră şi vede! Se întoarce, aproape orbit de lumină şi de mirare. Le povesteşte celorlalţi, că undeva există o altă lume, că toate formele pe care ei le cunoşteau, nu erau altceva, decât umbrele acelor lucruri. Cei din peşteră îl fac nebun, desigur, însă el nu mai poate trăi fără o fugă, două în acea lume.

Cam aşa e şi cu *sensibilul* faţă de *inteligibil.* Totuşi, filosofii ăştia nu şi-au ales prea bine termenii, pentru că fără să vreau, mintea-mi tot fuge spre utilizarea obişnuită a cuvântului *sensibilitate* şi spre *inteligibil*, care nu e altceva în vorbirea curentă, decât „*uşor de* înţeles", „accesibil"… Şi numai aşa nu e, domnule! Este definită ca „sensibilă", lumea brută, ghidată de simţuri, cu grăsani care râgâie după trei mici şi o bere, iar „inteligibilă", tocmai acest forceps al minţii, care trage o idee din capul meu, provocându-mi incertitudini dureroase. Şi nici nu vreau să întreb pe nimeni, pentru că n-am încredere. De ce ar înţelege altul pentru mine? Hai, înapoi în peşteră… Oare or fi stalactite şi stalagmite? Dacă da, oamenii lui Platon, din peşteră, ce-or fi gândit că sunt? Aşadar, iată diferenţa dintre realul nostru şi cel al grupului ghemuit în peşteră…

La fel o fi şi cu „lumea de umbre” în care trăim noi? Adică, luăm drept real, ceea ce este o copie a „lumii de lumină”? Dacă da, am încurcat-o! Totul se reflectă, deci, totul există! Unde? Acolo sus, spre raza puterii noastre de înţelegere… Oare de ce ne trimitem, automat, gândurile spre cer, atunci când vrem să raportăm ceva la bine? Aşa om fi fost învăţaţi… Peretele peşterii noastre o fi acela… Cerul… Asta înseamnă că focul este în direcţia opusă, adică jos, în adâncuri, acolo unde pentru noi se găseşte iadul… Gata, gata, că mă doare capul! Încep să o iau razna. Omul? Fiinţă cu faţa la perete! Chiar la colţ!

9

Baltazar mi-a bătut în geam. Mi-a făcut semn să vin la el. Era răvăşit, cu cearcăne pronunţate, tăcut şi trist. Era destul de bizar să-l văd fără zâmbet… M-am dus.

— Dragul meu, te rog să-mi primeşti scuzele… Este foarte neplăcut…

— Nu te contrazic!

— Aş prefera să uităm acest episod penibil, continuă Baltazar, prefăcându-se că este ocupat cu strângerea şi cu ordonarea unor dălţi.

Un demon mic mi se agăţă de lobul urechii şi dându-se huţa mă îndemnă să fiu rău.

— Cam greu, *mon cher*... După ce te car în spate, îţi înghit obrăzniciile, te culc, stau cu sufletul la gură întrebându-mă ce s-a întâmplat cu tine, apari buhăit şi-mi ceri să uităm… Nu-i cam mult?

— Nu!

— S-o crezi tu! Dacă nu-mi spui ce s-a întâmplat, nu-ţi mai trec pragul.

— Asta în visele tale frumoase… Nici nu răsare bine soarele şi tu-ţi lungeşti gâtul să vezi dacă m-am trezit. Hai să fim serioşi!

— Chiar crezi că nu pot trăi fără vizitele astea plictisitoare?

— Da!

— Baltazar, mă enervezi! De ce n-aş putea?

— Fiindcă trăieşti prin ceea ce se întâmplă în casa şi-n viaţa mea.

— Eşti nebun sau încă nu te-ai trezit din beţie! Cum, adică trăiesc prin tine?

— Ca un parazit!

Asta m-a înfuriat rău de tot!

— Eu sunt un parazit? Mi-ai dat tu mie vreo bucată de pâine, tâmpitule!

— Ţi-am dat hrană pentru mintea aia goală…

— Şi mă rog, ce hrană mi-ai dat? Nişte târfuliţe amărâte şi o haită de gomoşi? Lichele abandonate, care n-au unde să-şi bea cafeaua? Baltazar, eu vin la tine să disecăm teme mari, îţi ofer un confort intelectual, iar tu mă consideri un parazit care se hrăneşte din experienţele tale… Eşti prost, domnule, prost şi iarăşi prost! Ia să-mi văd eu de treabă şi să stau cuminte în banca mea…

M-am îndreptat către uşă, furios şi profund jignit. Dar m-am oprit. Aşteptam să-l aud pe Baltazar chemându-mă înapoi, îngrijorat de decizia mea. Dar el, nimic! Tăcea şi mă privea zâmbind… Ştia nemernicul că nu sunt în stare să trăiesc fără să-mi bag nasul în viaţa lui. Poate vârsta mă târâse în tiparul unui clevetitor, un fel de gaiţă vopsită-n papagal… Da! Ştia şi el, la fel de bine ca şi mine, că-l pândeam de când se trezea, până când se culca. Dar asta nu dintr-o obsesie, ci pur şi simplu, dintr-o lipsă dureroasă de altceva. Viaţa mea era goală! A lui era plină!

— Nu spui nimic? l-am întrebat furios.

— Ba da. Spun că suntem doi bărbaţi singuri şi egoişti. Două contururi ale unor fiinţe, două spaţii neumplute, care se amăgesc necontenit.

— Ce te-a apucat?

— Remuşcarea, prietene…

— E clar, nu ţi-a trecut beţia!

— Ba da. Şi mi-a lăsat o durere teribilă în tot capul.

— În conturul capului, fiindcă e gol, am continuat cu răutate.

Baltazar făcu o mişcare lentă de lehamite.

— Mai stai ascuns în filosofie? mă întrebă indiferent.

— Da.

— Şi pe unde eşti?

— Prin peştera lui Platon.

— Ieşi de acolo, fraiere, că faci reumatism. Şi nu uita că, dacă te afli în impas, iar ştiinţa şi înţelegerea nu se mai pot descurca, poţi să te bizui pe *simţul comun* – acea invenţie subtilă a timpurilor noi, care-l

ajută pe cel mai banal flecar să înfrunte cu tupeu cele mai strălucite minţi. „Apelul la simţul comun nu este decât supunerea la judecata mulţimii, a cărei încuviinţare îl face pe filosof să roşească, dar îl încântă pe neghiobul dornic de popularitate şi-l face să stăruie în eroare…”

— Kant!

— Exact.

— „Iată adevărul: eu am părăsit casa savanţilor şi am trântit uşa în urma mea. Prea mult a rămas flămând sufletul meu la a lor masă…”

— Nietzsche!

— Da. Vezi, cine ştie, câştigă!

— Aiurea… Cu tot ce ştii, azi te poţi şterge undeva… Câştigă doar cel cu instinct de pradă… Dar ce-ţi veni să-mi dai citatele astea?

— Habar n-am. Cred că ideea mi-a plăcut… Orice neghiob poate intra în peştera lui Platon şi în numele libertăţii de opinie şi al simţului comunitar, poate sta de vorbă chiar şi cu Zarathustra… Toate porţile s-au deschis spre templul gândirii şi mă îngrijorează acest acces.

— Baltazar dragă, tu joci acum ruleta rusească?

— Adică?

— Vezi că sunt supărat, încerc să trec peste răutăţile tale, iar acum îmi serveşti şi-un mic desert, nu?

— Ce desert?

— Mă faci tâmpit!

— Nu.

— Ba da! Spui că orice neghiob poate intra în peştera lui Platon, ştiind foarte bine că eu sunt acolo!

— Ba eşti aici! Iar eu nu făceam altceva decât să gândesc cu voce tare. Şi sunt foarte sincer, când spun că sunt îngrijorat. Iar tu, şulfă bătrână, ştii foarte bine că nu la tine mă refeream. Chiar dacă ai o meserie frumoasă, mintea ta nu poate sta locului. Este firesc să faci speologie intelectuală.

M-am liniştit. Baltazar vorbea serios. Îi apăruse acea cută verticală pe frunte, semn de concentrare şi de seriozitate. Cu o mişcare nervoasă îşi prinse părul

la spate, apoi îndreptându-se cu paşi greoi spre un colţ al atelierului, se opri lângă chiuveta veche de metal smălţuit. Deschise robinetul şi începu să-şi spele faţa.

— Mi-a mai murit un prieten, spuse apoi, aşezându-se pe cubul de piatră.

— Cine?

— Nu cred că-l cunoşti. N-a fost niciodată pe aici. Tot sculptor. David. David Stroescu.

— Şi de ce n-a fost aici niciodată?

— Pentru că era un ofticos! Succesul meu îl măcina profund.

— Şi-ţi era prieten?

— Nu ştiu. Eu aşa l-am considerat întotdeauna, chiar dacă ştiam că-i crapă fierea în el de invidie. Dar era foarte talentat… Însă, îşi nenorocea toate lucrările, transferându-le o permanentă nemulţumire, încărcându-le cu frustrările lui. Le condamna dobitocul, cu mult înainte de a le termina. Apoi, dădea vina pe tot ce era în preajma lui, nerecunoscându-şi neputinţa de a se elibera mai întâi pe sine.

— Nu înţeleg!

— E simplu, filosofule…

— Pentru moartea lui ai băut în halul ăsta?

— Nu. Ţi-am spus, el era un ofticos… Ideea morţii m-a pus pe gânduri.

— E o prostie!

— Nu prea… Se apropie, prietene! Când cei de un leat cu tine încep să plece, înseamnă că barca a sosit. Ea nu aşteaptă decât ca locurile să-i fie ocupate, iar apoi plutind uşor, porneşte pe Styx.

— Păi, are cam mult de aşteptat, dacă stă după fiecare. N-ar fi mai simplu să facă mai multe curse? Cine-i plăteşte luntraşului Charon diurnă?

— Fiecare dintre noi.

— Dacă-i aşa, poate sta mult şi bine să mă aştepte pe mine… N-am un sfanţ…

— Atunci, nu te trece dincolo!

— Serios? Şi ce-o să-mi facă? Mă dă jos la prima?

— Te lasă pe mal, boule!

— Mai pune un „l” şi sunt mulţumit…

— Unde să-l pun?

— La mal! Să mă lase la *Mall*! Dar şi cu o carte de credit…

Baltazar zâmbi.

— De când eşti tu un materialist? Sau poate ascunzi, sub straiele ponosite ale unui ascet, un neputincios care nu-şi doreşte decât bani, cârnaţi şi fiţe?

— Nu, nu… Bani, cârnaţi şi fitiţe, am spus râzând. Mai bine spune-mi totuşi ce-ţi veni cu barca aia.

— Nimic nu mi-e clar, însă de ceva vreme mă tot vizitează tema morţii. Mai exact de când am început ultima lucrare.

— Pietroiul ăsta?

— Da.

— Dar ce vrei să faci din el?

— Un cal, nu vezi?

Nu vedeam. Era un colos de piatră ca oricare altul, cu forme neregulate şi o cantitate uriaşă de praf alb, aşezat pe jos în jurul lui. Unde vedea Baltazar un cal, nu ştiu…

— Atunci, care e problema? Dacă faceai o barcă, aveai de ce să te temi. Dar tu faci un cal, dându-ţi şansa ca atunci când simţi că vine moartea, hop, sari pe el şi tropa-tropa te roieşti din calea ei!

Baltazar se întristă.

— Nu, prietene… Tema morţii mă preocupă, nu plecarea mea…

— Hai, acum spune-o pe aia cu toţi suntem datori c-o moarte!

— Nu, boule! Tema! Tema mă frământă, nu înţelegi? Şi colac peste pupăză, mai vine şi idioata aia de Dal şi spune că moartea s-a mutat vis-à-vis de noi! Iar eu simt din ce în ce mai des că cineva ne dă târcoale prin sălbăticia grădinii…

— Cred că eşti foarte obosit. Cum poţi lega astfel de lucruri? Tu ţi-ai ales o temă. Un cal! Simbol al libertăţii, al mişcării, al forţei. Dal e o proastă, după cum spui. Prin grădină o umbla misterioasa vecină care nu ştie cum să ajungă mai repede în braţele tale

puternice… Un prieten ţi-a murit din cine ştie ce motive. Nimic nu se leagă!

— Dar dacă e calul troian?

— Atunci, sculptează şi tu o iapă! Sau un bizon… La dimensiunile bolovanului ăsta, poţi face şi un elefant mai mic…

— Nu înţelegi nimic!

Baltazar se apropie de bucata uriaşă de piatră. Îşi puse palmele aspre pe ea, mângâind-o cu tandreţe.

— Cine spune că pietrele sunt neînsufleţite face o mare greşeală. Iată, mie acum, acest colos îmi spune ce vrea. Îmi transmite prin vibraţii imperceptibile, forma pe care este dispus să o primească. Nu vrea să fie nici iapă, nici elefant, nimic altceva, decât un cal uriaş, impunător, un animal alb, prins numai în plasa unor muşchi puternici. Îşi vrea capul sus, mândru, orgolios şi sălbatic, coama unduită, trupul încleştat, gata, gata să ţâşnească într-un galop nebun. Piatra îţi vorbeşte prin şoapte reci… Dacă n-o asculţi, se va sfărâma, prefăcându-se într-un morman de bucăţi colţuroase şi supărate.

— Serios? Bucăţi supărate? Dragă Baltazar, credeam că numai noi, cei care legăm cuvintele prin fire nevăzute, suntem uşor ţicniţi, dar nici cu voi nu mi-e ruşine…

— Deranjez?

O femeie apăru în pragul atelierului. Era înaltă, brunetă, tânără şi frumoasă. Cum să deranjeze? Intră destul de nesigură, privind cu uimire la muntele de piatră prăvălit aici, în plin oraş. Apoi, cercetă cu interes în jur, zâmbind. Baltazar o urmărea cu atenţie, evaluând-o fără jenă.

— Maura, deci te-ai decis să vii! spuse prietenul meu politicos.

Maura! Ce nume! Unde le-o găsi, domnule, Baltazar ăsta? Şi frumoase!…

— Da, răspunse femeia, alintându-se. Trebuie să recunosc că n-am putut rezista tentaţiei.

— Ce tentaţie? am întrebat iute, nefiind sigur că mă văzuse şi pe mine.

Femeia mă şterse cu o privire indiferentă, marcând clar dezinteresul ei pentru mine. Îmi displăcu… Dar ce? Era pentru prima oară când Baltazar îmi lua caimacul? Şi în fond, această Maura venise să-l vadă pe el, nu pe mine…

— Ştiam că până la urmă o să apari, spuse Baltazar, cu seriozitate.

— De ce?

— Pentru că, întotdeauna frumuseţea este atrasă ca un magnet de asprimea palmelor mele. Ea simte înaintea gândirii, că doar un artist îi poate înţelege adevărata valoare.

Ia te uită, ce măgar! Ce gargară… Afurisitul ăsta de Baltazar îmi fură meseria… Păi, nu ne împărţiserăm teritoriul? El cu piatra, eu cu vorba? Dacă femeia asta cade în plasa lui este o proastă!

— Şi simţi că sunt atrasă?

— Da.

— Numai pentru că am venit până aici?

Baltazar se apropie de Maura şi o prinse de talie. O privea fix în ochi, ca un şarpe periculos şi viclean.

— Uite, prietenul meu va pleca chiar acum, fiindcă are foarte multă treabă, iar eu îţi voi explica de ce ai venit până aici.

Baltazar nici măcar nu m-a privit atunci când mi-a făcut vânt cu neruşinare. Auzi, am treabă! Dar trebuia să înghit linguriţa amară, femeia venise la el şi cu siguranţă nu o invitase să stăm toţi trei de vorbă. Am plecat fără să spun un cuvânt. Oricum, niciunul nu mă asculta. Stăteau ochi în ochi, cercetându-se.

10

Când am ajuns acasă am fost tentat să o sun şi eu pe Corina… Să vină la mine… Dar văicărelile ei mă oboseau şi mă enervau. Mai bine nu! De fiecare dată, totul era minunat, până când începea cu reproşurile. Sau cu poveştile alea interminabile despre prietenele ei, toate seduse şi abandonate de golani ca mine… Sau s-o sun pe Delia? Nu, nu, nu! Delia vrea să se mute la mine! Rodica este în divorţ şi se teme să n-o urmărească fostul bărbat, pentru a-i dovedi infidelitatea… Alexandra? Nu. E prea slabă şi fumează prea mult… Adina e plecată… Şi mă mai plâng că n-am femei… Dar, trebuie să recunosc, că dacă ar fi să iau din toate partea care-mi place, tot n-aş putea alcătui femeia pe care mi-o doresc.

Mai bine profit de linişte şi citesc. Mi-am pregătit un platou plin cu fructe şi m-am tolănit plictisit în pat, deschizând cartea la semnul pe care-l lăsasem. La gura peşterii lui Platon… Să intru? Sau să stau în prag?

Priveam paginile tipărite, fără să le pot citi. Vedeam şiruri de litere negre, cu spaţii mici, cu spaţii mari între ele, amestec încâlcit de gânduri, secrete spuse în şoapta uşoară a foşnetului de hârtie. Antichitatea-mi vorbea. Rânduri, rânduri de cuvinte ne legau ca pe nişte corăbii în derivă, ameninţate într-un ocean furios de întrebări. Cei din trecut ne trimiteau prin cuvinte, lumini din ce în ce mai slabe, ajutându-ne să nu naufragiem pe insule moarte, îngropate în întunericul fără de sfârşit al necunoaşterii. Noi trebuia doar să deschidem bine ochii şi să privim luminile călăuzitoare. Dar pleoapele noastre şi-au cam pierdut mobilitatea, devenind din ce în ce mai neclintite, rămase pentru fiecare, în poziţii diferite. O lume de oameni cu pleoapele lăsate… Un măr pe jumătate mâncat… Un foşnet uşor, venit dinspre grădină… Şi…

Un bărbat necunoscut mă privea dispreţuitor. Avea straie ciudate şi sandale împletite. Stăteam amândoi pe o bancă de piatră, la umbra unor cedrii uriaşi, aliniaţi cu o rigoare uimitoare. Ici, colo, câte un smochin…, un laur cu flori albe, ca nişte cupe goale…, guri vegetale care strigau fără cuvinte… Era cald. *Ce facem aici?* l-am întrebat pe bărbatul care mă studia ca pe o gânganie necunoscută. *Băi de pădure*, mi-a răspuns sec. *Serios?Şi eu care credeam că facem o terapie muzicală…* am completat amuzat. Auzi, băi de pădure! *Urmează,* îmi răspunse bărbatul, pe un ton ferm. Avea fruntea lată, nefiresc de lată, iar pieptul îi era ca o platformă ieşită în relief. Barba deasă şi cârlionţată i se mişca odată cu fiecare cuvânt rostit. *Urmează? Şi eu care credeam că s-a terminat…* am continuat eu jocul. Bărbatul se încruntă. *Terapia înaintea băii? Pe Heracle, ce infamie!…* Hait, cred că am făcut o gafă! *Cum ar putea un muritor să primească simfonia naturii, fără a se purifica înainte prin baia pădurii?* spuse bărbatul furios. *Aşa gândeam şi eu… Cum?* am bălmăjit timid. Îmi venea să râd şi să-i strig în faţă, *prostuleee, baia se face cu apăăă…*, dar seriozitatea nebunului mă făcu să-mi înghit vorbele.

Printre trunchiurile drepte ale cedrilor înalţi, se zărea o stâncă albă, strălucind în soare. *Ce-i acolo?* am întrebat arătând cu degetul. *Un cal, nu vezi?* Eu nu vedeam decât un colos de piatră, rătăcit bizar printre copaci. *Iar pata aceea întunecată este intrarea în peşteră…* Am început să mă tem. Ţăcănitul ăsta vedea un cal cu o peşteră în burtă! *Serios? N-aş fi bănuit!* Oare cum se putea purta un dialog cu un smintit? *După cum se vede, nu eşti de pe aici. Bagă de seamă, că mulţi barbari şi-au pierdut trupul şi sufletul, apropiindu-se de acel animal…* Auzi, barbar! Dobitocul ăsta cu fruntea cât tigaia mă face şi barbar! *Cum adică?* am continuat uşor iritat. *Trupurile s-au pierdut în întuneric, iar sufletele au fost zdrobite sub copitele calului,* îmi spuse liniştit bărbatul. *Aha, aşa deci…*

O fecioară cu mers şovăitor se apropie de noi. În jocul de lumini şi umbre, silueta ei era aproape perfectă. Se opri la câţiva paşi de noi. Zâmbind îşi înclină capul cu respect, în semn de salut. *Atena! Tu ce cauţi aici?* am spus surprins. Cu siguranţă era fata pipăită de Baltazar! *Am venit să-l invit pe maestru la ospăţ. Toată lumea îl aşteaptă!* Bărbatul de lângă mine privea indiferent spre un smochin. *Care maestru, dragă? Nenea ăsta?* am întrebat-o făcându-i complice cu ochiul. *Da. Venerabilul Platon!* Altă nebună… Însă, spre uimirea mea, bărbatul se ridică încet de pe bancă, apoi plecă fără niciun cuvânt. Atena îl urmă supusă, păstrând o distanţă decentă. *Şi eu?* le-am strigat celor doi nebuni, *Eu unde mănânc?* Tăcere. Au plecat ca doi nesimţiţi, lăsând *barbarul* înfometat! Ce oameni, domnule, ce oameni… Liniştea părea pietrificată, contaminată de duritatea bolovanului cu burtă. Doar un miros dulceag de zi încinsă îndrăznea să existe. În rest, nemişcare! Deodată, pietroiul începu să se zgâlţâie, tremurând pământul în jurul lui. *Hai, scoală-te şi vino la mine… Hai, omule, scoală-te odată…* Auzeam foarte clar, iar întreg corpul îmi era zguduit de mişcări bruşte…

Baltazar stătea aplecat peste mine, prins zdravăn de umărul meu. Mă scutura, încercând să mă trezească.

— Hai, că a plecat Maura… Vino la o ceaşcă de cafea!

— Cine te-a pus omule să mă trezeşti? l-am întrebat buimac. Nici nu ştii ce porcărie ai făcut… Eram în Antichitate… Şi culmea, Atena era acolo…

— Dar văd că te-a impresionat profund fata asta, dacă ai luat-o în visele tale. O să-ţi fac cunoştinţă cu ea, obsedatule!

— Nu, nu-i ceea ce crezi…

— Sunt convins. E pură filosofie de dormitor. Hai, vino! Cafeaua e gata!

Baltazar luă un măr de pe platoul care era în pat, lângă mine, apoi plecă. Trezit brusc, nu ştiam încă pe ce lume sunt. Un amestec de imagini şi de senzaţii se rotea în mintea mea, conturând când chipul

bărbatului bizar, când forma colţuroasă a unei stânci, privirea lui Baltazar sau silueta elegantă a Atenei. Era tot linişte, dar mirosul se schimbase într-o aromă îmbietoare de cafea proaspătă.

— Te-a căutat nea Istrate, spuse Baltazar înainte de a-i trece pragul. Şi cum tu dormeai, pisălogul ăla mi-a halit vreo jumătate de oră. Dar a meritat!

— Erai cu Maura? am întrebat amuzat.

— Nu. Ea tocmai plecase. Cred că s-au şi întâlnit la poartă.

— Ce-i cu femeia asta?

— Ţi-am spus că trăieşti ca o lipitoare? Ce-ţi pasă ţie? O femeie şi atât!

— Da, dar era mişto!

— Şi?

— Credeam că vrei să-mi povesteşti.

— Nu. Este indecent şi incorect. Eu mă simt bine, iar tu faci nani ca să uiţi… Totuşi te consider un prieten…

— Bine, cum vrei, dar până la urmă tot o să te mănânce limba şi o să-mi povesteşti! Dar ce-i cu Camil Istrate?

— A venit la tine să-ţi dea raportul. Nu era suficient doar un spion pe strada noastră, acum văd că le-a sporit numărul!

— Ce vrei să spui?

— Nimic altceva, *mon cher*! Impotenţii se adună în asociaţii! Dacă tot a venit până aici, iar tu dormeai, ce şi-a spus? Hai să vedem ce e cu Baltazar? Ştia mahalagiul tot ce fac… M-a întrebat dacă am adus-o pe Maura, ca să o uit pe Atena! E un tâmpit…

Baltazar turna cafeaua în ceşti, cu mare atenţie. Dar era vesel.

— Auzi, a venit pentru a-ţi spune câte ceva despre noua noastră vecină! A spionat-o, neruşinatul!

— Şi?

— Vezi că eşti o ţaţă?

— Care o fi forma masculină? Ţaţ?…

— Mi-a descris-o destul de detaliat. Se pare că e bună rău, spuse făcându-mi cu ochiul. O să avem ceva de lucru…

— Hai, zi..!

— Are vreo treizeci, treizeci şi cinci de ani, este foarte elegantă, e singură şi-i place singurătatea.

— Ei, asta-i culmea! De unde poate să ştie Camil?

— De la secretara ei.

— A cui?

— A femeii, boule!

— Păi, de ce are secretară?

— Pentru a se ocupa aia de toate problemele ei.

Începeam să mă încurc…

— Corespondenţă, plăţi, diverse servicii, continuă Baltazar. Se pare că e putred de bogată şi frumoasă de pică!

— Basme! Cine are astăzi secretară pentru aşa ceva, zăpăcitule? O fi vreo prietenă de-a ei, care şi-a bătut joc de prostul ăla.

— De Camil? Hai să fim serioşi! Ăsta e în stare să stea la pândă noaptea prin tufişuri, numai să afle tot. Poţi fi sigur că a verificat!

— Când, că abia am vorbit cu el?

— După ce ai fost tu la el, în calitate de spionul numărul doi al zonei, o tipă a intrat pe strada noastră. Camiluş, hop pe ea! A invitat-o în curtea lui, au băut vin, au râs şi, dintr-una într-alta, a aflat o mulţime de lucruri. Femeia misterioasă care s-a mutat lângă noi s-a întors de curând din Egipt. Acolo a trăit în ultimii trei ani. A fost în India şi-n Asia Centrală, Tibet… Tot aşa, câţiva ani. Are o bibliotecă uriaşă, corespondează cu diferite persoane din cele mai neaşteptate locuri, cheltuieşte enorm şi are nevoie de cât mai multă linişte. Vorbeşte aproape în şoaptă, nesuportând zgomotele puternice. Nu râde! Se pare că este mereu tristă! Oare ce-i lipseşte? spuse Baltazar râzând cu poftă.

Îl priveam uimit. În câteva ore se echilibrase perfect. Era, din nou, acel bărbat puternic şi stăpân pe sine, nevizitat de temeri sau de îndoieli. Îşi fuma pipa liniştit, combinând plăcerea fumului cu gustul inconfundabil al cafelei. Chiar dacă stătea pe cubul de piatră, avea o poziţie relaxată, comodă, uşor

indiferentă. Iar tema discuţiei îi făcea o vădită plăcere, ca atunci când avea un proiect nou, incitant.

— *Vecină, dragă vecină…* am fredonat amuzat.

— Râzi tu, râzi, dar vom avea de lucru cu femeia asta, spuse Baltazar gânditor.

— Aiurea! Îşi va vedea de liniştea ei, iar noi, de vieţile noastre. Poate în mintea ta odihnită, visezi tot felul de complicaţii, dar eu sunt foarte relaxat. Nu ştiu de ce, dar sunt sigur că nu mă va viola…

Prietenul meu mă privi uimit. Cred că la asta nu se aştepta!…

— Dar să lăsăm femeia în pace, am continuat pe un ton serios. Mai bine, spune-mi care-i problema ta cu moartea. N-am înţeles ce ai vrut să spui şi nu-mi plac lucrurile lăsate aşa, la voia întâmplării. Simţi ceva? Simţi că mori?

— Nu.

— Atunci?

— Tema morţii mă frământă. Acel sfârşit despre care unii spun că este un început. Faptul că nu ştim nimic despre ea, că vine aşa, hodoronc-tronc, închide ochii şi gura omului, nimeni n-a văzut-o, nimeni n-a auzit-o. Ce este ea? Un abur? O adiere? Un hău? Sau poate o forţă? O energie care ne aspiră sufletul? Şi dacă da, ce face cu el?

— Fuge în rai sau în iad, unde-l predă probabil cu proces-verbal de primire-predare, apoi vine iarăşi pe pământ şi stă la pândă pentru un nou suflet. Cred că-i foarte obositor… Dar dacă sunt mai multe morţi?

— Nu înţeleg.

— Dacă, să spunem că o asemănăm cu o energie care aspiră, sunt un fel de tuburi invizibile, care fac huşti şi direcţionează sufletele omeneşti către o anume destinaţie?

— Ce-ai, nebunule?

— Hai, că doar eşti artist! Vizualizează! O reţea de tuburi în unduiri uşoare, care stau la pândă necontenit şi aspiră, de pe întreg pământul, sufletele! În urma lor, rămân trupuri goale pe dinăuntru, un fel de veşminte naturale. Mamă, ce imagine am scos!

— Aşa, şi?

— Nu-i suficient?

— Şi cu ce ne-am ales? Ce am înţeles? Ce este moartea?

— Un sistem! Un fel de sistem de canalizare… Ba nu, că sună urât! Un înveliş al vieţii…

— Viaţa e învelită în moarte?

— De ce nu? Viaţa e un cocon înfăşurat în moarte. Şi poate că acest sistem este net superior. Imaginează-ţi un uter misterios în care se dezvoltă sufletele noastre, care apoi se nasc, murind. Termenii ne încurcă, din cauză că pentru noi moartea este sfârşitul unui segment al înţelegerii umane. Să ne gândim la un făt… O formă superioară, femeia, îl ţine, îl dezvoltă, îl hrăneşte, aşteptându-l. Apoi, bâldâbâc, iese. Nu se întoarce niciodată înapoi, habar n-are de unde vine, nu plânge prea mult după placentă ori după cordonul ombilical. Trece într-o altă formă, numită de noi, viaţă. Dar oare asta o fi? Dacă ţesutul din care este făcut uterul femeii, crede că micul său locatar a murit, născându-se? Fiindcă, pentru el a plecat definitiv, fără a spune nimic…

— Vrei să spui că moartea o fi uterul din care ieşim spre o altă formă de existenţă…

— Da. O formă de moarte… Un înveliş lăsat în urmă… Eu aşa cred. Altfel, toată nebunia asta atât de complicată nu şi-ar afla rostul. Nu poate natura să creeze fiinţe atât de sofisticate, să le lase să se zbenguie o vreme pe pământ, ca apoi ele să facă hâc şi gata.

— Şi totul să aparţină unui sistem…

— Da.

Baltazar mă privea atent. Se trăgea încet de barbă, concentrându-se pe cele auzite.

— Interesant! spuse într-un târziu. Un sistem…

— Să nu-mi spui că ai fost vreodată atât de tâmpit, încât să crezi că o dată cu moartea, vine şi sfârşitul.

— Nu, dar nu m-am gândit niciodată la un sistem. Moartea este mereu privită ca un simplu moment. Este şi atât.

— Dar şi viaţa, prin naştere poate fi privită la fel. Ea este singulară, numai că apare din milioane de

femei. Dacă sunt milioane de morţi?

— Femeile pot forma un sistem? Îl putem numi aşa?

— De ce nu? Sistemul feminin!

— Şi bărbaţii?

— Aici m-ai blocat! Bărbaţii fac ca femeile să poată purta în pântece, copiii… Atunci şi moartea o avea o parte distinctă care o pune la treabă? Un mortoi?

— Un ce?

— Un mortoi! Moartea şi mortoiul! O formă masculină. Un pol magnetic… Un pol nord, fiindcă femininul trebuie să rămână mereu la sud… Două forţe, un *Yang* şi *Yin* care se rotesc aspirând suflete…

— De ce?

— Ei, asta nu mai ştiu…

— Da, doar asta nu şti! Altfel… Eşti doctor în mortoi! Oricum, merită reflectat la ideea de sistem. Şi moartea tot la feminin este… Sistemul morţii…

Eram foarte încântat de teoriile mele, pe care le produceam *ad-hoc*. Iar imaginaţia mă răsplătea din plin, oferindu-mi un spectacol rar. Vedeam cu ochii minţii o caracatiţă uriaşă, cu tentacule neliniştite, schimbându-şi permanent culorile… De ce culori? Pentru efect! N-avea niciun rost să mi-o imaginez neagră sau cenuşie… Fiecare braţ se oprea pentru o clipă şi cum simţea un om mai slab, mai prăpădit, hap, îl înhăţa. Se umfla puţin, apoi continua să se mişte, căutând!

— Şi dacă se înmulţeşte prin partenogeneză? întrebă Baltazar amuzat.

Parcă mi-a stins luminile la cinema!

— Cine?

— Moartea.

— Cum adică?

— Simplu. Se divide!

— Mă enervezi!

Am început să râdem, alungând atât imaginile mele, cât şi sensibila temă a morţii. Ne-am întors la lucrurile noastre preferate, de burlaci clevetitori,

amintindu-ne tot felul de episoade hilare. Baltazar era în mare formă…

11

Noaptea era de un negru lipicios. O pană de curent abandonase totul în braţele ei, lăsând-o stăpână absolută. N-am vrut să aprind nici lumânarea şi nici lanterna. Stăteam întins în pat, privind sclipirile îndepărtate ale stelelor. Erau sus, foarte sus, lacrimi de lună risipite pe obrazul nopţii. Nu ştiu de ce, mi-am amintit de piramidele egiptene…

Care o fi Centura lui Orion? Mintaka!… Alnilam!.. Alnitak!… Unde sunteţi? De aici, din modestul meu pat, din modesta mea casă şi viaţă, cele trei stele celebre nu se văd… Ele se regăsesc oglindite în blocuri de piatră, doar în piramidele de la Gizah, acolo unde faraonii au încercat să imite cerul…

Peştera lui Platon! Oare asta încerca să ne transmită filosoful?

Ştiau foarte bine egiptenii că *adevărul* este acolo sus şi au făcut o copie în nisipurile Egiptului? *Cine spune că pietrele sunt neînsufleţite, face o mare greşeală. Iată, mie acum, acest colos îmi spune ce vrea. Îmi transmite prin vibraţii imperceptibile, forma pe care este dispus s-o primească*, spunea Baltazar… Piramidele, acele bizare forme geometrice care ascund misterele morţii, s-au lăsat clădite pentru a reproduce stelele? Iar moartea? Dar pentru faraoni era doar trecerea… Ei se aşezau acolo cuminţi, înfăşuraţi în zeci de metri de bandaje, îşi înţepeneau trupul devenit inutil deocamdată, pentru a *renaşte* apoi ca Osiris, urmând să se bucure de viaţa viitoare, chiar în locul în care era Centura lui Orion… Ce or fi însemnând toate astea? Iar noaptea gândirii este atât de neagră… Dumnezeu o fi produs pana de curent în minţile noastre? Dacă da, de ce? Poate pentru a ne întoarce cu privirea spre stele? Sau poate nu? Întortocheate mai sunt şi galeriile astea prin care alunecă necontenit ideile în capul unui om.

12

Octavian mă salută absent. Se chinuia să-şi deschidă poarta, împingând şi cu mâinile şi cu picioarele în grilajul de metal.

— De n-o dinamitez într-o zi, spuse supărat.

Octavian Florescu era un tânăr de vreo treizeci de ani, tuns scurt şi bine legat. Era urâcios, poate din cauza acestei moşteniri care nu-i dăduse decât bătaie de cap. De când intrase în posesia ei, se tot lupta ba cu acoperişul spart pe ici pe colo, ba cu o ţeavă ori cu o clanţă. De grădină, nici nu mai vorbesc. Săpa, planta, se plictisea, apoi totul devenea un amestec de buruieni şi tufe nervoase, care refuzau să primească ordine de la noul proprietar. Bunicii lui Octavian fuseseră obsedaţi de grădină. Amândoi ingineri horticoli, îşi dedicau aproape tot timpul liber experimentând o mulţime de bulbi ori de seminţe, încrucişând fel de fel de specii, transformând peticul lor de pământ, într-o explozie floral nemaivăzută. Erau foarte simpatici, iar bătrâna doamnă Florescu, făcea nişte cozonaci împletiţi, de-mi lasă gura apă de câte ori mă gândesc la ei. Vara, când era foarte cald se stropeau unul pe altul cu furtunul, ţipând şi râzând de-i auzea toată strada. Erau mereu împreună, zâmbitori şi fericiţi. Aveau un băiat, Romulus, tatăl lui Octavian, care se mutase cu mulţi ani în urmă, undeva prin Ardeal. Rămăsese alături de ei doar nepotul acesta, care după moartea lor, devenise proprietarul casei.

— Tu nu vezi că e înţepenită? l-am întrebat amuzat.

— Văd, dar abia am uns balamalele astea tâmpite, îmi răspunse împingând parcă şi mai nervos.

— E înţepenită jos, în pământ! Se blochează, nu vezi?

Octavian săltă puţin poarta care se deschise imediat.

— Hai la o bere, zise liniştit, arătându-mi o sacoşă plină cu diverse alimente, printre care şi câteva cutii de bere.

M-am dus, oricum nu aveam nicio treabă, iar Baltazar închisese porţile largi ale atelierului, semn că vrea să lucreze. Ştiam că începe gălăgia şi preferam să fiu cât mai departe. Dar şi de la Octavian, se auzeau loviturile de daltă şi de ciocan, însă mult mai înfundate.

— Ce face Michelangelo? mă întrebă Octavian, descuind uşa casei.

— Un cal.

— Nu mă înnebuni!, spuse zâmbind. Un cal? Pe ăsta vreau să-l văd şi eu… Auzi, dar statuia aia din curte, cu femeia tolănită, tot el a făcut-o?

— Da.

— Îmi place…

— E fosta lui nevastă.

— Serios? Dar a avut parte de multe bucurii, Baltazar ăsta al nostru. Eu de ce n-o ştiu?

— A fost însurat destul de puţin timp şi cred că era în perioada în care tu erai plecat la facultate. Parcă la Cluj, nu?

— Da.

Octavian mă invită în grădină, chiar spre casa mea. Ne-am aşezat în fotolii de răchită, la umbra unui nuc bătrân. Turnă bere în pahare înalte, apoi se lăsă pe spate, obosit.

— Când mă gândesc să mă apuc iar de treabă, îmi vine să urlu, spuse cu amărăciune. E greu, domnule, să ai grijă de o casă…

— Dacă vrei s-o faci singur…

— Dar cine să mă ajute? Tu cu pixul sau Baltazar cu barosul?

— Angajează pe cineva.

— N-am bani!

— Dar nu munceşti?

— Ba da, dar se duce aproape tot pe benzină şi pe gagici.

— Neplăcut…

— Aiurea! E foarte plăcut şi n-am de gând să-mi schimb stilul de viaţă, pentru a repara casa asta tâmpită.

Casa tâmpită era o bijuterie arhitecturală de secol al XIX-lea, cu o grădină superbă, într-o zonă a oraşului unde şi-ar fi dorit mulţi să trăiască. Dar Octavian era mult prea tânăr pentru a aprecia acest lucru. Lui i se părea o corvoadă.

— Am cunoscut o fată deosebită, spuse Octavian, destul de abrupt. O cheamă Diana. Are douăzeci şi şapte de ani.

— Aşa, şi?

— M-a cam dat peste cap.

— De ce?

— Parcă vine dintr-o altă lume. Nu vrea să mergem în cluburi, nu bea, nu fumează, n-are pitici la creier…

— Şi?

— E frumoasă şi deşteaptă…

— Şi?

— Tatăl ei e medic ginecolog şi mama guristă în politică.

— Guristă?

— Da. Cât e ziua de lungă, clănţăne în nu ştiu ce partid. Apare şi pe la televizor, plimbând aerul printre cuvinte.

— Nu-ţi place politica.

— Asta e politică? Numai minciuni spuse pentru cretini. Tu de ce parte eşti?

— Adică?

— Cu cine votezi?

— Cu şogorul lui Avram Iancu, i-am răspuns plictisit. Eu nu-mi pătez conştiinţa, tinere. Asta-mi dă dreptul să fiu nemulţumit de oricine vine la putere.

— Vezi, aici e buba! Voi, intelectualii din muzeul de ceară, staţi ascunşi în spatele unor perdele de cuvinte şi clănţăniţi tot timpul.

— Şi noi clănţănim?

— Da! Toţi care daţi din gură fără a face nimic!

— Păi, mama Dianei face politică.

— Face căcatul praf, scuză-mă. Aia minte pe bani, dar voi? Bla, bla, bla, toată ziua.

— Dar tu ce faci, viteazule? l-am întrebat destul de iritat.

Octavian mă privi o clipă uimit, apoi bău cu sete din paharul cu bere. Se şterse la gură cu o mişcare nervoasă, după care începu plin de elan:

— Eu? Mă opun! Judec şi condamn generaţia voastră! Sunt siderat de mentalitatea asta de slugoi perverşi. Nu înţeleg cum aţi putut trăi şi accepta un regim dictatorial care v-a umilit şi v-a modificat în aşa hal. Toată clasa politică de azi este formată din reprezentanţii unei generaţii tarate, care nu poate ieşi din mizerabilele tipare ale prefăcătoriei şi ale minciunii, domnule.

— Dar te-ai încins rău, băiete, i-am spus destul de jignit.

— Da, iartă-mă! Dar mă oftic!

— De ce nu intri tu, imaculatule, în politică?

— Serios? Şi cine îşi mişcă fundul de pe scaun pentru a ne lăsa nouă, celor tineri, locul? Nu mai cred că asta este calea, din păcate.

— Dar care?

— Societatea civilă! Ea trebuie să se dezvolte, ignorând total clasa politică. Să-i lăsăm acolo unde sunt, să se sfâşâie între ei, iar noi să formăm o pernă de protecţie, independentă şi activă. Să-i jignim, domnule, întorcându-le spatele! Şi să nu-i mai votăm deloc! Să se trezească singuri la vot, ei şi familiile lor care profită!

— Diana profită?

— Eu cred că da. Are maşină cu şofer!

— Dar spuneai că e o fată deosebită.

— Este, dar ce poate face?

Dinspre casa mea şi a lui Baltazar se auzeau lovituri din ce în ce mai puternice. Ritmul creştea ca o ameninţare, iar după fiecare bufnitură se auzeau resturi de piatră, rostogolindu-se ca un grohotiş.

— Dar ce l-a apucat? întrebă Octavian mirat.

— Febra creaţiei, i-am răspuns plictisit. Dar tu n-ai de unde să ştii ce este aia… Tu judeci şi condamni,

fără să faci nimic, moralistule. Ne pui la zidul infamiei pe toţi, fără a înţelege că în fiecare generaţie sunt valori şi nonvalori. Uite, Baltazar! Este un sculptor extraordinar! Un artist! Un suflet liber care trăieşte departe de frământările astea minore, de voturi politice sau de lupte intestine. Un intelectual chinuit de forme, de idei, de incertitudini. Fiecare meserie trebuie făcută cu dăruire, cu seriozitate, fără perturbaţii exterioare. O societate are nevoie de linişte, pentru a se dezvolta armonios. Nu de răzvrătiţi ca tine, veşnic nemulţumiţi, care-şi petrec timpul prin cluburi de fiţe. Iată, tu munceşti pentru a câştiga bani de distracţii, iar noi, ne ostenim minţile şi ne ardem sufletele pentru a lăsa ceva în urma noastră. Cred că Baltazar, la fel ca şi mine, habar nu are de câţi bani dispune la acest moment, puşi pe undeva, printr-un sertar. Însă, îţi poate spune cu exactitate, ce formă va lua piatra care va dăinui după moartea lui.

— Poate că ai şi tu dreptate, spuse Octavian gânditor. Poate suntem prea nemulţumiţi, prea grăbiţi, prea impulsivi… N-avem răbdare…

— Sunteţi produsul unei lumi neaşezate. Algele neliniştite de valurile unei mări cuprinse de o furtună care pare a nu se mai termina. Vezi, eu, ca exponent al generaţiei mele, sunt mai înţelept, mai îngăduitor şi mă întreb dacă puteţi fi acuzaţi de ceva. Noi, „bătrânii” taraţi, încercăm să vă înţelegem, pentru a vă ajuta. Voi, „lupii tineri”, mârâiţi rotindu-vă în jurul nostru, nici măcar înfometaţi. Doar lacomi… Iar dacă apare la orizont un pericol major, vă puneţi coada între picioare şi luaţi poziţia culcat…

— Aţi vrea voi… Noi sărim cu piepturile goale!

— Da, da… De la ferestrele amantelor, poate.

— Ce discuţie idioată, spuse Octavian zâmbind.

— Ai dreptate, l-am completat cu sinceritate. Piruetele răutăcioase ale neputinţei individuale…

— Bine că tu nu te superi niciodată pe mine, continuă el, turnându-mi încă un pahar de bere. Hai, să trăim!

Aşa era, trebuia să trăim în armonie, indiferent de ideile care ne stăpâneau. Oamenii normali, ca să nu spun chiar inteligenţi, pot convieţui bine merci, respectând fiecare crezul celuilalt.

L-am lăsat pe Octavian să se lupte singur cu berea rămasă şi am plecat. Baltazar continua să se răzbune pe bietul pietroi, însă, obişnuit fiind cu acel zgomot, nu mă deranja. Mă revoltam când şi când, doar pentru a avea ceva de reproşat ori atunci când nervii mei erau prea întinşi. Acum, eram bine dispus, chiar dacă suportasem obrăzniciile ieftine ale lui Octavian Florescu. Pentru mine era doar un puşti excedat de responsabilităţile întreţinerii unei case vechi.

13

Nici nu m-am tolănit bine în fotoliu, că la geamul meu s-au auzit bătăi destul de insistente. Era Camil Istrate! Roşu la faţă, cu părul răvăşit, îşi holba ochii pe fereastra mea.

— Ce-i nea' Istrate? Unde arde?

— Sub nasul tău! Hai, deschide repede!

— Dar cine te alergă, omule?

— Destinul! Am văzut-o! Am văzut-o!

— Pe cine?

— Pe femeia misterioasă! Domnule, s-a îndurat Dumnezeu de noi!

Camil s-a aşezat, stergându-şi fruntea de sudoare. Şi-a trecut mâna prin păr, apoi, însoţindu-şi vorbele prin gesturi scurte, spuse:

— N-ai, domnule, un pahar cu apă?

— Ba da.

— Atunci, dă-mi, nu vezi că-s mort de sete?

I-am dat.

— E frumoasă rău de tot! O poveste, nu alta… O femeie fină, elegantă, distinsă… E brunetă… Are nişte ochi… Şi pielea albă, delicată… M-a privit o clipă şi a zâmbit, apoi şi-a înclinat uşor capul… Ca o regină, domnule, ca o regină… Mai dă-mi nişte apă!

Iar i-am dat.

— Cred că m-a remarcat… Nu ştiu cum să mă fac util!

— Adică?

— Păi, să-i fac un serviciu, ceva… Să mi-o apropii, omule, să comunicăm cumva…

— Şi de ce crezi c-ar vrea? am spus amuzat.

— Cum de ce? Nu ţi-am spus că m-a remarcat? Doar suntem vecini acum, nu? Trebuie să mă apropii de ea, cât mai curând… Dacă o vede măgarul ăla de Baltazar, o saltă imediat! Este o zeiţă… Rar am văzut atâta frumuseţe la o femeie. Şi să vezi cum era îmbrăcată! … Hai, spune-mi cum să fac?

— Nu înţeleg.

— Lasă gargara! Nu eşti tu scamator de vorbe? Dacă tot vrei să te respect pentru ceea ce faci, spune-mi repede cum s-o abordez! Ce să-i spun? Cum să-i sucesc minţile?

— Cu vin!

— La asta m-am gândit şi eu, dar cum s-o aduc la mine acasă? Că, fie vorba între noi, dacă mi-a trecut pragul, o fac de nu mai pleacă o vreme… Sau poate niciodată!

Mă uitam uimit la bătrânul Camil Istrate. Nu ştiam dacă glumeşte sau dacă vorbeşte serios. Era agitat, congestionat, iar când rostea precipitat cuvintele, scuipa. Oare îşi bătea joc de mine? Cum putea o femeie precum cea descrisă de el, să se uite la un bătrân caraghios? Auzisem de nenumărate ori diverse femei care reclamau lipsa de realism a bărbaţilor trecuţi de o anumită vârstă, însă, niciodată nu asistasem la un spectacol atât de grotesc. Auzi, să-i sucească minţile unei femei tinere, bogate şi frumoase… Bietul Camil! Dacă ăştia suntem noi bărbaţii, atunci lucrurile stau foarte rău. Poate aşa începe drumul umilitor al dependenţei noastre de femei. Ne pierdem capul, ignorându-ne vârsta ori înfăţişarea, ne încurcăm rolul cu rostul, devenim penibili, chiar scârboşi… Camil avea în colţurile gurii rânjite, mici pete albe. Se lipeau când de buza de sus, când de cea de jos. Oare ce femeie tânără şi-ar putea apropia frăgezimea buzelor, de gura lui cleioasă? Avea pielea uscată, sprâncenele parcă-i explodaseră în fire lungi, zbârlite. Dar avea ochi vii, strălucitori şi neastâmpăraţi, rămaşi probabil, singurii neîmbătrâniţi. Însă, cine avea nevoie de aceşti ochi de viezure flămând?

— Ştiu şi eu, Camil dragă… Nu-i chiar aşa uşor, am început prudent. E o femeie necunoscută, singură…

— Exact! Are nevoie de mine, nu crezi?

Mă întrebam dacă este normal să intru în jocul lui stupid sau dacă-i mai bine să i-o retez cu o oarecare diplomaţie. Am ales a doua variantă, considerând

totuşi că realitatea îmi impune o firească formă de decenţă.

— Nu!

Camil Istrate căscă ochii, stupefiat. La asta nu se aştepta, desigur.

— Cum…?

— Aşa cum ai auzit. Ne cunoaştem de zeci de ani şi nu cred că vrei să te mint. Ai înnebunit? Cum poţi crede că o femeie ca asta s-ar uita la unul ca tine?

— Dar eu ce am? atacă el furios.

— Tu ai aproape şaptezeci de ani, Camil! Eşti un pârlit bătrân, cu o casă oarecare şi cu un pom! Ba nu, ai şi vin! Te-ai ţicnit? Asta-i plină de bani, e tânără, e frumoasă, îşi poate permite orice moft, ba mai mult, poate avea bărbaţi tineri, numai muşchi.

— Da, dar ăia n-au experienţă!

— Ce să-ţi spun… Tu stăpâneşti tehnica dragonului… Hai să fim serioşi! Dacă te mănâncă, caută şi tu o disperată, nu una care-şi poate pune lumea la picioare, cum singur spui. Trezeşte-te, prietene, până când nu ajungi de râsul străzii.

— Da, de vecinii de pe stradă îmi arde mie. Ştii ce cred eu?

— Ce?

— Că-ţi crapă fierea în tine de ciudă, pentru că femeia asta minunată mi-a zâmbit mie şi nu ţie. Nu te credeam un invidios, domnule! Am venit aici şi mi-am deschis sufletul, iar tu, ingrat ce eşti, încerci să mă descurajezi. Frumos, n-am ce zice!

Se ridică furios şi dădu să plece. În pragul uşii se întoarse brusc.

— Şi nu-mi mai spune mie câţi ani am, auzi! Că nici cu tine nu mi-e ruşine. Chiar dacă ai cu zece, cinsprezece ani mai puţin, ai face bine să te mai uiţi din când în când în oglindă!

Plecă. Da, reuşisem să fiu un bun diplomat… Acum, Camiluş o să mă urască vreo două săptămâni, apoi îi trece, fiindcă sigur în acest interval va vedea că am avut dreptate.

14

Uite cum îmi pierdeam eu vremea… E drept că nu puteam face mare lucru, fiindcă munca lui Baltazar o făcea imposibilă pe a mea. Eu nu puteam să mă concentrez decât în linişte şi pentru asta mă obişnuisem să lucrez la ore ciudate, trei, patru, cinci dimineaţa. Când primele fâşii de lumină se iveau pe cer, eu îmi strângeam gândurile şi mă pregăteam să intru în zile plate, lipsite de mari evenimente. Poate chiar ăsta era şi motivul parazitărilor mele, cum le numea Baltazar. Ce era să fac? Peste zi, citeam, ce-i drept, dar tot îmi rămâneau ore întregi pe care trebuia să le umplu cumva.

Să mai încerc o evadare în filosofie? De ce, nu? Hai, să-l iau în vizor pe Socrate… Ciudatul filosof care umbla desculţ… Ce nebun! Se mai spune că era şi foarte urât… Totuşi, până şi el reuşise să se însoare… Iar eu, nu! Dar să împarţi masa şi casa cu o femeie ca Xantipa… Ar fi complicat… Oare de ce ne-au rămas astfel de detalii despre viaţa privată a „*celui mai înţelept bărbat al Atenei*”, după cum spunea oracolul din Delphi? Poate ca o performanţă sau ca un exemplu al gradului ridicat de suportabilitate pe care-l poate atinge un bărbat adevărat… Auzi, să trăieşti lângă un simbol al răutăţii, al dispreţului, al gurii sparte… Şi se mai miră istoria că pleca bietul om şi fără papuci, că oprea oameni pe stradă şi că vorbea cât era ziulica de lungă! Să ne mai uimească faptul că legendarul Socrate considera cea mai mare fericire, *ştiinţa* şi cel mai mare rău, *neştiinţa*? El, care considera că răul este comis întotdeauna din ignoranţă şi pleda pentru cunoaşterea adevărului, se aventurase într-o căsnicie atât de dificilă, alături de o proastă care-i pusese lângă lingura de supă şi nefericirea. Dar grecii mâncau supă? Trebuie să mă documentez! Dar toate astea nu mă privesc totuşi pe mine… Asta a vrut, asta

a avut! Interesant este însă acel *message pérenne*, prin care Socrate avertizează istoria lumii, de riscul major al suficienţei în cunoaştere. Mie asta îmi place! Din adolescenţă m-a frământat pericolul care stă ascuns în colţurile minţii noastre, sub forma unui gând perfid, acel îndemn cu iz de trufie, trapă care se deschide sub cuget, prăbuşindu-ne în ignoranţă sau în eşec. Mă întreb, ce o fi simţit bietul filosof în ziua în care a descoperit *că ştie că nu ştie*!… Să conştientizezi faptul că niciodată nu poţi spune cu certitudine, *ştiu*, e mare lucru. Să-ţi asumi această durere teribilă a unui suflet neliniştit care caută, simţind că undeva, în jur, sunt răspunsuri care aşteaptă doar întrebări… Cât de frământată şi de chinuită poate fi mintea omului, atunci când este pusă faţă în faţă cu nevoia de cunoaştere. Socrate era convins că *adevărul* se află în fiecare om, ca un germene în aşteptare. Doar condiţiile sunt cele care trebuie activate, pentru ca *adevărul* să se poată arăta. Şi care sunt acestea? Celebrele ironii socratice! Dar, în greceşte, *eironeia* înseamnă *întrebare*… Însă astăzi, pentru noi, biata ironie este o batjocură, o ridiculizare disimulată, nicidecum un instrument… Un forceps, cum îşi dorea Socrate, „*cioplitorul de oameni*”, cu care să se poată extrage *adevărul* din noi. Socrate ne tot trimite în faţa unei oglinzi virtuale, în care să ne cercetăm, pentru a ne cunoaşte. Tot el ne atenţionează că vom descoperi cu uimire, faptul că ceea ce vom vedea este o *recunoaştere* a unor lucruri pe care sufletul nostru le conţinea dintotdeauna, mai exact, dinainte de naştere, din nemurire… Sufletul este nemuritor… Cu asta sunt de acord! Îmi place şi-mi dă încredere!

Însă, marele dar pe care-l face Socrate omenirii este *conceptul*, noţiunea, ideea generală! Ce Mitică, Vasile sau Ghiţă? Cu toate întâmplările din vieţile lor, ei mor… Dar nu pot lua cu ei, noţiunea de oameni! Vacă, capră, calul lui Baltazar… Animale! Scaun, masă, birou… Mobilă, domnule… Idei generale care ne dau posibilitatea de a ne ridica deasupra individualului. Ne-a uşurat munca minţii,

învăţându-ne să jonglăm cu noţiuni. Dar, ca să fiu răutăcios, nu cred totuşi că el a descoperit asta. Doar a definit ceva cu care se lucra fără îndoială. Păi, cum puteau egiptenii să construiască piramidele, că uite, iar îmi aduc aminte de ele, cu o piatră, două pietre, trei pietre? Adică, Sneferu, primul mare faraon din dinastia a IV-a care a construit piramide, şi-a chemat meşterii, într-o dimineaţă scăldată în soare şi le-a spus – *măi băieţi, vreau să-mi faceţi o construcţie mare, formată din cubul unu, cubul doi, cubul trei…* Aiurea! Socrate n-a făcut altceva, decât să atenţioneze că se poate lucra mai eficient cu noţiuni, deschizând astfel uşa spre conştientizarea unei gândiri abstracte. Totuşi, nu-i puţin lucru… Dar, tot el ne pune să ne aşezăm în faţa oglinzii virtuale, pentru a ne examina ca indivizi, pentru a ne cunoaşte, apoi ne amestecă pe toţi într-un creuzet, definindu-ne ca oameni! La ce bun? Ori ştiu cine sunt, ori ştiu cine suntem! Nu mai înţeleg nimic… Sau, poate e nevoie de cunoaşterea şi înţelegerea individuală, pentru a stăpâni produsul format dintr-o mulţime de indivizi? Basme… În mii de ani, omul n-a reuşit nici măcar să înţeleagă ce poartă în cutia craniană, darămite să-şi înţeleagă sufletul? Bun sau rău? Adevăr, neadevăr? Viaţă, moarte? Din păcate, sunt încă doar biete cuvinte…

Ce o fi şi filosofia asta? Ganteră pentru minte? Poate…

Totuşi, fără scormoneala asta mi-ar fi destul de greu să trăiesc. Ce să fac cu mulţimea de gânduri care dau năvală în creierul meu, ca o herghelie de cai sălbatici şi frumoşi? Cai? Oare şi Baltazar îi simte tropăindu-i prin cap şi aşa s-a hotărât să-i potolească, prinzându-i în piatră? Trebuie să-l întreb…

15

Magdalena sau Dal, cum îi spunea prietenul meu, mă privea zâmbind. Îşi lăsase capul într-o parte, ridicând uşor şi umărul, copilăreşte. Am deschis uşa larg, întrebând-o ce doreşte.

— Vreau să vorbesc cu Baltazar, dar nu-mi răspunde, spuse femeia, alintându-se.

— Lucrează.

— Asta ştiu, dar eu vreau să vorbesc cu el.

— Şi crezi că e suficient? i-am răspuns, maimuţărindu-mă în incercarea de a o imita.

Magdaleana începu să râdă.

— Pot intra la tine?

Câteva gânduri viclene îmi străbătură iute mintea. Fata nu era rea deloc, iar eu mă plictiseam.

— De ce nu? Pofteşte!

I-am făcut loc să treacă, adulmecându-i mirosul proaspăt. Magdalena se strecură firesc pe lângă mine, fără nicio undă de suspiciune ori de sfială.

— Vai, ce plăcut e la tine! Nici n-aş fi bănuit…

— Dar la ce te aşteptai?

— La dezordine, ba chiar la mizerie.

— Mulţumesc!

— Hai, nu te supăra! Dar cum îţi poţi imagina casa unui bărbat singur, care taie frunză la câini toată ziua?

— Asta crezi că fac?

— Da. Păi, n-ai serviciu şi stai cât e ziulica de lungă la Baltazar. Te mai văd când şi când plecând… Dar tu din ce trăieşti?

— Din vise.

— Ce frumos! Şi nu ţi-e foame niciodată, întrebă femeia râzând.

Începea să mă enerveze…

— Spune-mi, de ce ai venit? am schimbat brusc discuţia.

— Baltazar mi-a spus să vin astăzi, dar şi-a închis porţile atelierului şi nu-mi răspunde. Ştiu că este acolo, pentru că i-am auzit bubuiturile din capătul străzii.

— Aşa, şi?

— Stau puţin la tine şi apoi mă duc iar să bat la porţile raiului. De altfel, chiar mă bucur că nu mi-a deschis!

— De ce?

— Fiindcă voiam să te cunosc!

— Pe mine?

— Da. Te-am văzut de zeci de ori, ba la câte un magazin, ba pe stradă, ca să nu mai vorbesc de câte ori te-am văzut pândindu-mă de după perdea. M-am gândit că dacă tot eşti interesat de mine, să vin eu, direct. Şi de altfel, chiar dacă n-ai farmecul irezistibil a lui Baltazar, eu am impresia că eşti mult mai profund… Şi mai sensibil…

— Serios?

— Da.

Magdalena zâmbea, folosindu-şi probabil, cea mai seducătoare privire. Era o copilă naivă, care habar n-avea de cinismul bine temperat al bărbaţilor trecuţi de o anumită vârstă. Ne confunda cu tinerii timizi care abia au scăpat de coşuri şi care jucau diferite roluri, pentru a impresiona. O priveam cu atenţie, cântărind-o. Nu puteam crede că-i mare lucru de capul ei, însă era tânără. O pradă fragedă, pentru dinţi tociţi…

— Sensibil, spui…

— Da. Şi foarte singur. Ai în privire, acea tristeţe a omului care nu şi-a găsit perechea.

— Poate că nici nu mi-am dorit asta, i-am răspuns pe un ton serios, ascunzându-mi un zâmbet care-mi dădea târcoale.

— Aiurea! Nu există om care să nu-şi dorească asta! Toată viaţa ne căutăm perechea, ca nişte fluturi ameţiţi.

— Şi tu crezi că-mi vei putea aduce fericirea în priviri? am atacat, pentru a scurta acest dans penibil al unor raţe care se visează lebede.

— De ce nu? spuse Magdalena, apropiindu-se periculos de mult.

— Atunci… fă-o! am spus, prinzând-o delicat de talie.

Un parfum de liliac veni spre mine, înainte ca trupul ei să se lipească de al meu. Femeia mă privi o clipă cu uimire, apoi îşi aminti, probabil, că trebuie să fie cât mai atrăgătoare şi îşi schimbă expresia ochilor într-o galeşă chemare. Îşi agăţă mâinile de gâtul meu, cu un gest prea brutal, aruncându-le ca pe două liane, căzute din înălţimea unui arbore care se scuturase înciudat de ele. Mă muşcă de buză, apoi cu o voce teatrală, spuse:

— Hai! Vino să-ţi redau fericirea…

Totul era la fata asta prea smucit. Prea brutal, prea repezit, prea artificial. Biata de ea confunda nerăbdarea marilor îndrăgostiţi, cu o întâlnire banală între un bărbat şi o femeie, care nu făceau altceva, decât să-şi consume un exces de energie. Nimic din unduirea provocatoare a unei adevărate femei… Niciun fior… Mişcări sacadate, aproape mecanice, un amestec comun de şoapte arhicunoscute, din care nu lipseau desigur, cuvântul *iubitule* şi exclamaţiile de satisfacţie – care nici nu se produsese încă… Juca teatru, fără a avea însă, prea mult talent. Părea o reprezentaţie uşor hilară, în care se mima întâlnirea ilicită dintre doi oameni. Magdalena făcea vizibile eforturi pentru a mă face fericit… Iar eu, pentru a n-o dezamăgi, mă lansam cu luciditate, în tot felul de afirmaţii şi de exclamaţii, care mai de care, mai „autentice”, păcălind-o uşor. Se vedea de la o poştă că era foarte încântată de efectele produse, fără a avea încă instinctul femeii coapte, pe care n-o poţi înşela în astfel de momente. Oricât de preocupat eram de ceea ce făceam, nu-mi puteam alunga din minte întrebările sâcâitoare: *de ce?* sau *ce mi-o fi trebuit?*. Ştiam din experienţă, că astfel de femei pot aduce în viaţa ta, o mulţime de probleme neplăcute, dar întotdeauna puneam botul, ca un tâmpit.

Atât ea, cât şi eu, cred că făceam ce făceam, din „amabilitate”… Magdalena era ceea ce se cheamă „o

fată bună”, iar eu, un om „binecrescut”! Asta-mi place! *Bine crescut*!... Trebuie să i-o spun lui Baltazar, dar nu şi împrejurarea în care am secretat o astfel de „maximă”…

Am umor, în timp ce biata Magdalena este convinsă că zâmbetul meu este legat de „fericirea” pe care ea mi-o produce. Din păcate, totul se desfăşoară după o reţetă comună, pusă în practică de elanul unei minţi odihnite, după care, elanul se pierde pe parcurs… Este o capcană în care cazi şi tu o dată cu victima, devenind astfel prizonierul propriei tale construcţii.

Femeia se tolăni indiferentă lângă mine, ridicându-şi un braţ leneş, deasupra capului. Privea în tavan, aşteptând probabil, verdictul. Dar eu tăceam, fiindcă după astfel de momente, ceea ce mă enervează cel mai tare este vorbăria. Acum, în mod obişnuit, începea confuzia în patru timpi! Unu – ce-şi închipuie femeia despre ea, doi – ce-şi închipuie ea despre el, trei – ce-şi închipuie bărbatul despre femeie şi patru, ce-şi închipuie el, despre el! Clasic… Însă, subiectivitatea blochează gândirea omului, iar când mai este vorba şi de o componentă importantă, care nu este alta decât orgoliul, totul intră într-un derapaj necontrolabil. Fiecare se întreabă, dacă l-a înnebunit pe celălalt… Care este adevărul? Ce mai contează?

Spre deosebire de realitatea psihologică atât de credulă şi credibilă, luciditatea te atenţionează, făcându-te totuşi să te întrebi, dacă ceea ce crezi tu este şi real.

Oare ce verdict ar da o terţă persoană care, într-o formă discretă, ar fi asistat la această „partidă de fericire”?… Cu siguranţă ar fi sesizat eforturile depuse, şi de o parte, şi de cealaltă, preocuparea fiecăruia de a nu dezamăgi, lupta crâncenă dintre vanitatea feminină şi cea masculină, toate acestea traduse printr-un limbaj al trupurilor, guvernate cu viclenie de minciună.

Dar ce fac acum? Un exerciţiu de luciditate? O vivisecţie psihologică? Şi la ce mi-ar folosi? Ştiam

foarte bine că apariţia unei alte Magdalene mă va aduce în aceiaşi ipostază, voi proceda la fel, neobosindu-mă nici măcar să inventez alte cuvinte, ori alte gesturi. De fapt, dădeam ceea ce primeam, şabloane tocite de vreme, dacă nu chiar de istoria omului… Despre întâlniri excepţionale dintre femeie şi bărbat, citisem doar în cărţi. Nici nu mai credeam în ele şi de aceea mă specializasem destul de repede în arta simulacrului. Cred că toţi facem la fel… Suntem nişte sărmane fiinţe ademenite de vise deşarte…

— Dar ce faci, dragă? Eşti mut?

Ei, asta mă irita… Începea partea finală, pe care mi-o doream cât mai scurtă. Chiar în timp ce vorbeam, căutam motive s-o văd pe *această* Magdalenă sau oricare ar fi fost ea, ieşind pe uşă… De ce or simţi femeile nevoia să vorbească atât? Ce instinct le lipseşte, făcându-le să nu priceapă că tăcerea este o şansă pentru viitorul lor?

— Nu. Mă gândeam…

— La noi?

— Sigur că la noi!

— Şi?

— Nu-mi revin…

— Eşti fericit?

— Foarte fericit!…

— Vezi că am avut dreptate? Vezi că asta-ţi lipseşte?

— Da, oare cum de nu mi-am dat seama?

— Pentru că n-am apărut eu în viaţa ta, bleguţule, spuse Magdalena, mângâindu-mă cu duioşie. De mine aveai nevoie!

Hait! Garda sus! Începe atacul final!

— Dar iată, nefericirea ta a luat sfârşit, pisoiaş… De acum, are cine să te alinte, să te mângâie, să te iubească… Sper că nu eşti gelos pe Baltazar! Cu el n-a fost nimic serios!

— Dar cu mine este? am întrebat, preparându-mi o figură uşor îngrijorată, de tâmpit disperat.

De ce o făceam? Nu ştiu… Mă jucam cu focul… Dar nu-mi puteam înfrâna plăcerea cinică de a o

servi pe tânăra femeie cu aceeaşi monedă, cu care ea încerca să-mi cumpere libertatea.

— Cum poţi să întrebi aşa ceva? spuse Magdalena, profund jignită. Tu nu ţi-ai dat seama? N-ai simţit că e dragoste la prima vedere?

— Ba da, am răspuns, ascunzându-mi cu dibăcie un zâmbet. Dar m-am temut că mi s-a părut…

— Nu, nu, asta a fost, te asigur eu! N-ai o ţigară?

— Nu.

— Să-mi cumperi! Mie-mi place după ce fac sex să fumez! Nu uita!

— N-o să uit.

— Şi dimineaţa să mă laşi să dorm… Nu-mi place să fiu trezită, chiar dacă ştiu că tu m-ai trezi ca să mă iubeşti, nu? continuă răsfăţându-se, apoi se repezi şi mă luă în braţe.

Îmi venea să o împing din pat, dar mi-am dus rolul până la capăt, mângâind-o patern pe cap…

— Ce păcat!, am exclamat oftând.

— Ce ai dragă?

Acum, până şi vocea ei mă enerva, ca să nu mai vorbesc de intonaţie.

— Sunt trist.

— Mai vrei?

— Nu.

— Trebuie să mă simt jignită?, întrebă râzând.

— Nu. Sunt trist, pentru că mi-ai apărut în viaţă atât de târziu…

— Nu-ţi face griji iubitule, recuperăm! Dacă vrei, mă mut la tine chiar azi! Vai, ce figură o să facă Baltazar! Dar mai ai un dulap? Pentru că eu am o mulţime de haine… Am nebunia asta cu hainele, dragă! Nu mă pot abţine şi-mi tot cumpăr!

— Magdalena, nu!

Acum, băgam scena finală.

— Nu mă nenoroci! Nu-mi lua fericirea unui vis…

— Da’ ce ţi-am făcut, miţişor?

Bine că nu mi-a spus măţişor, care e diminutivul unui maţ!

— M-ai făcut fericit! Mi-ai deschis porţile trandafirii ale raiului, m-ai făcut să mă regăsesc, să

am curajul de a reveni în lumea asta crudă şi nemiloasă.

Femeia mă privea uimită, fără să înţeleagă nimic.

— Mi-ai dat paşaportul încrederii, al speranţei… Nu-mi fura identitatea, te rog…

Magdalena se ridică, sprijinindu-se într-un cot. Se încruntă.

— Ce tot spui acolo, iubiţel?

Mamă, ce mă enervează! De câte ori aud cuvântul *iubiţel*, îmi vine să lovesc! Dar, fiind totuşi un bărbat adevărat, i-am zâmbit, aranjându-i cu tandreţe o şuviţă rebelă, pe frunte.

— Spun că trebuie să pleci! Cât mai repede! Şi să nu te mai întorci niciodată la mine! Dacă mă iubeşti aşa cum spui, va trebui să te sacrifici pentru mine…

— Ce să fac? întrebă sărind ca arsă.

— Fetiţă, tu eşti tânără şi frumoasă. Eşti o zeiţă – asta mi-a venit de la Camil! – care nu-şi poate închide viaţa lângă un nenorocit ca mine. Ce-ţi pot eu oferi? Nici măcar un dulap!… am spus cu tristeţe. Eu sunt totuşi un om lucid, dar şi recunoscător. Celui care mi-a făcut bine, nu-i pot face rău din egoism… Tu mi-ai dat fericirea, eu îţi dau libertatea!

— Dar n-am nevoie de ea, dragă! Stai liniştit!

Era mai greu decât mi-am închipuit la început… Trebuia să trec la planul B!

— Magdalena, tu munceşti?

— Da.

— Şi ce salariu ai?

— Dar ce te interesează?

— Vezi, asta este o altă latură a problemei. Eu nu muncesc şi am nevoie, ca orice om, de bani. Vrei să profit de pe urma iubirii noastre? Crezi că mă poţi întreţine, eu dându-ţi în schimb toată dragostea din lume? Toată tandreţea? Poţi oare accepta ca tu să munceşti, iar eu să stau aici, aşteptându-te, gândindu-mă la ochii tăi, la mâinile astea minunate, la sărutul tău răcoritor, la clipele de vis în care tu-mi pregăteşti o cină romantică, îmi calci o cămaşă, îmi aşterni patul… Iar eu să stau în fotoliul de la fereastră, privind ca un copil răsfăţat spre poartă, ghicind în

gând ce ai în sacoşele pline, atunci când te întorci acasă… Nu-i minunat? Spune-mi, nu-i minunat?

Instinctul animalului de pradă, aflat în stare latentă în femeie, a intrat în alertă. Ochii Magdalenei îşi pierduseră unda galeşă, devenind atenţi, ca ai unei cobre gata de atac.

— Stai puţin, spuse cu seriozitate, să înţeleg că tu n-ai din ce trăi?

— Nu, dar ce mai contează? Acum, totul se poate schimba! Iubirea noastră ne va hrăni visele, nu?

— Dragă, ceva nu e în ordine, continuă Magdalena, bănuitoare. Acum îmi spui să plec, acum să rămân…

— Da, îţi ofer libertatea de a alege…

— Păi, eu zic s-o luăm mai uşor, nu? Să ne cunoaştem mai bine…

— Aaa, asta nu! am spus hotârât. Ori cu mine de acum încolo, ori fără mine!

— Of, de la început ţi-am spus că eşti un sensibil… Şi un profund, dragă… Dar n-am crezut că, la vârsta ta, mai poţi avea o mentalitate de copil! Totuşi, trebuie să înţelegi că-n lumea oamenilor mari, lucrurile nu sunt atât de simple. Ori, ori! Mai sunt şi nuanţe, pisoiaş…

Mă mângâia ca pe un copil tembel, folosind cuvinte „drăguţe”, liniştitoare pentru mine, fiindcă ştiam că-şi pregăteşte ieşirea din scenă. Eu, făceam pe bosumflatul, aşteptând în sinea mea cu nerăbdare, să se termine odată teatrul ăsta prost. Cred că şi ea împărtăşea aceleaşi gânduri. Oare de ce era nevoie de atâta minciună? Poate, pentru că tot ceea ce nu este autentic suferă şi are nevoie de cât mai multă minciună, pentru a-şi ascunde infirmitatea congenitală.

— Uite, pisicuţa ta pleacă, iar tu, pisoiaş mic, stai aici cuminte…

— Magdalena, nu te juca! am spus pe un ton autoritar. Alege! Acum!

Femeia clipea, speriată. Dar se adună repede şi atacă:

— Hei, unde te trezeşti, domnule? Ce-i cu tonul ăsta? Nu ţi se pare că-mi ceri cam mult?

— Dar tu ai spus că te muţi azi cu mine, i-am răspuns, păstrând tonul ridicat.

— Am glumit, bătu ea în retragere.

Nu ştiam dacă e bine să continui rolul dramatic al bărbatului părăsit. Mă plictisisem deja.

— Bine, atunci pleacă acum! Ieşi şi nu-ţi întoarce nici măcar privirea! Nu vreau să vezi ce laşi în urma ta!

Mult mai repede decât mă aşteptam, Magdalena s-a îmbrăcat şi fără a scoate un cuvânt, aproape a tulit-o pe uşă. Îmi venea să râd… Scăpasem…

Mă gândeam la orgoliul feminin.

16

Am început să-mi fac ordine pe birou. Hârtii, hârtii, hârtii… Note, însemnări, schiţe… De-a valma…

Un text…

Lin, zilele trec ca nişte pagini răsfoite fără grabă.

Concert de gânduri…

În cartea lumii noastre sunt patru capitole distincte, numite anotimpuri. Pe calendarul neamului meu, fiecare lună e scrisă cu roşu şi negru, zile de muncă, zile de sărbătoare…

Mult negru, roşu puţin…

Acum, e primăvară şi se apropie de noi încet, cea mai tainică şi misterioasă sărbătoare. Amestec între roşu şi negru, între moarte şi viaţă, muncă (spirituală) şi sărbătoare…

Vine spre noi, Paştele! Noua şansă… Trece doar o singură dată în an, peste sufletele noastre, ca mâna bătrână a unui mare înţelept, o mângâiere care ne dă fiori, amintindu-ne în miez de noapte, că există în om şi un lăuntru.

Legenda milenară păstrată cu grijă prin generaţii, Învierea Domnului, îşi trimite spre noi, deja, razele. Ea vine, înconjurată de şoaptele unui alai imperial, anunţându-ne că se apropie noaptea în care bat clopote mari de argint, cu sunete grave. E ca o alarmă istorică, prin care ameninţarea unei invazii ne este semnalată, o prevenire a înrobirii noastre, a pierderii ori a ratării.

Îndrăznind să trecem de legendă, rămânem cu întrebări fără răspunsuri, care macină în gol făina minţii, fără să fim în stare să plămădim un aluat hrănitor.

De fapt, ce încearcă de peste două mii de ani să ne spună această sărbătoare? Ea e cuprinsă într-o ecuaţie relativ simplă – oameni, desfrâu, trădare,

moarte, înviere! Oameni suntem, desfrâu avem cât cuprinde, trădarea stă cu noi la masă, dar, încă n-am murit pentru a învia. Ce-o fi însemnând?

Iisus, aducătorul iubirii, este prins, umilit, crucificat. Este pedepsit, ridicat deasupra pământului, bătut în cuie, cu braţele larg deschise… Dar dacă trecem de imagini şi vedem cu totul altceva?

Iisus e Fiul lui Dumnezeu, dar e şi puţin Om… El a fost omorât pe o cruce, simbol al verticalului unit cu orizontalul. Mai exact, al totului. Rotind o cruce, cuprinzi în ea, toate punctele unui spaţiu. Iisus a fost ridicat de pe pământ, chinuindu-se deasupra oamenilor obişnuiţi… El este aşezat între cer şi pământ, loc de unde-i cere Tatălui său iertare pentru oameni şi ajutor pentru El. Iisus uneşte cerul cu pământul… El e Aducătorul, Deţinătorul şi Învăţătorul care transmite mesajul divin. Şi care e acela? Iubirea! Iubirea de ce? Fiindcă bărbaţii iubesc femeile şi femeile iubesc bărbaţii. De ce-ar mai bate clopotele pentru un lucru atât de cunoscut? Oare ceea ce fac oamenii între ei nu este iubire? Trebuie ea să conţină şi soacra şi vecinul? Şi livada şi fluturele, pietrele, apele, stelele, vântul, zăpada, luna… Şi atunci, ce mai rămâne din disperarea pentru o plasmă, o poşetă, un Ferrari? Unde să încapă toate astea, când biata minte a omului este ademenită de luminile artificiale ale Mall-urilor? Pe ce raft se poate pune nisipul ori marea? Şi la ce preţ, mă rog? Se fac reduceri? Păi, cum să rupi gura prietenilor cu o rază de soare? E gratis şi e accesibilă tuturor… Cum să iubeşti ceva atât de la-ndemână, zău aşa?

Cum să-ţi traduci astăzi cuvântul iubire, când te arunci în vise înspumate, cu un contur de telefon mobil, pândind reclame, oferte, firme, jocuri, tânjeşti după tocurile înalte ale femeilor de unică folosinţă, asculţi până la extaz muzica acestor vremuri, numită ţâţe-buci, ţâţe-buci? Iubeşti, înfigi cuţitul în amantă, dai foc garsonierei în care ai fost înşelat, sorbi

înroşindu-ţi limba cafea în Dorobanţi, tunezi motoare… Totul cu frenezie, cu patimă…

De ce bat clopotele? Şi totuşi, la început a fost cuvântul… Iar noaptea în care plouă peste noi cu raze de lumină, ne spune-n şoapte ascunse că acel cuvânt a fost Iubirea! Că ni s-a dat la toţi, în mod egal, urmând s-o dăruim la rândul nostru. Prin zâmbet, printr-o stea ori printr-o simplă mângâiere, mană căzută peste noi, de pe crucea care rotindu-se reprezintă Totul!

Opreşte-te puţin! Întoarce-te cu spatele la rafturi şi priveşte cu lăcomie pe fereastră. Ascultă! În depărtare, bat clopote mari, de argint…

Alt text…

Îţi scriu ţie acum, numai ţie cititorule tăcut, cel care aştepţi de la mine, drumul spre linişte. Privim împreună un cer de metal, moale şi greu, plumburiu, încărcat cu povara păcatelor noastre, întrebându-ne mut, de ce?

Aşteptăm Alchimistul destinelor să prefacă în aur, saturnul cenuşiu al fiecărei zile. Ne trezim, pornind mecanic spre treburile noastre urgente, care ne compun cu viclenie viaţa. Cioburi de oglindă în care ne reflectăm, pentru scurte clipe, chipul. Totul pare sfărâmat în jurul nostru… Bucăţi de prieteni, frânturi de iubiri, jumătăţi de salarii, milioane de fulgi de zăpadă. Doar necazurile şi nemulţumirile par uniforme, legate între ele cu fire nevăzute.

Te vrei înapoi, om liniştit cu viaţă aşezată. Te raportezi la vremurile de demult, când ştiai luni ce vei face cu siguranţă joi, când aşteptai cu nerăbdare seara, când râdeai sau chiar puteai să plângi de fericire… Dar atunci erai tânăr, prietene! Acum, locuieşti într-o viaţă bătrână, cu junghiuri dureroase şi cu medicamente scumpe. Te-ai lăsat dus într-o ţară pustiită de lăcomia băloasă a unor limacşi cu nume de oameni şi te-ai rătăcit mergând pe urmele lor lucitoare şi lipicioase. Te-a amăgit o libertate

necunoscută, care ţi-a declanşat o hemoragie verbală, scufundându-te apoi în propriile tale tăceri.

Dar niciodată nu-i prea târziu să schimbi… Ieşi astăzi pe stradă şi strigă-n mintea ta, Eu sunt stăpânul lumii! Fiindcă, într-adevăr, chiar asta eşti. Tu ai lumea ta, mărginită doar de alte lumi, un spaţiu în care totul îţi aparţine, un loc tihnit, îmbelşugat, acolo unde doar sufletul tău îşi are sălaş. Retrage-te pentru clipe de aur, vorbeşte-ţi cu gânduri, acuză, întâlneşte-te cu judecătorul din tine, apoi condamnă-te la ani lungi de fericire. Acceptă greşeala pe care ai făcut-o, abandonându-te în deşerturi sterpe şi întoarce-te la izvorul vieţii tale, regăsindu-te. Acolo sunt eu şi alţii ca mine, oameni tăcuţi, pustnici citadini, care-ţi făgăduim că-n lumea ta frumoasă e soarele, legat etern de lună.

Altul…

Un prieten, drag sufletului meu, mi-a spus că am condeiul îmbrăcat în catifea şi că folosesc cerneală de culoarea majestăţii…

Mi-a mai spus că astăzi, regula numărul unu este: text puţin, fotografii mari şi titluri şocante! Atât! Economia de piaţă s-a extins peste tot, folosind ambalaje cât mai percutante. Bietul consumator de rând vede produsul şi bum! îi explodează în faţă şi-i deschide portmoneul, năucindu-l pentru o clipă şi determinându-l să cumpere un nimic, într-o cutie mare.

Ştiu că are dreptate, însă mă încăpăţânez! Chiar dacă există o întreagă industrie de confecţii, în lumea asta mare şi grăbită, mai sunt şi mâini care fac goblenuri. Cu siguranţă, ele nu vor fi niciodată folosite la tapiţarea mobilelor cumpărate în rate ori la croirea sacoşelor de piaţă. Dar totdeauna, atunci când omul va simţi nevoia să evadeze dintr-o aglomerare a inutilităţilor, se va refugia în sălile tăcute ale muzeelor. Va face paşi rari, liniştitori, îşi va odihni ochii şi mintea, hrănindu-şi cu lăcomie sufletul. Cu cât ofensiva „ambalajelor" va fi mai

puternică, cu atât vor simţi mai mult, oameni ca tine, nevoia de-a atinge catifeaua. Şi asta, nu fiindcă mi-aş fi îmbrăcat eu condeiul în ea, cât pentru calmarea vieţii tale. Claxoanele din trafic, te împing spre Bach sau spre Beethoven, mai mult decât orice cultură muzicală, reclamele dezagreabile, spre Leonardo da Vinci, incredibilele vaci pictate isteric, apărute de ceva vreme în Bucureşti, te „mână" spre Michelangelo.

Totul este într-un echilibru… Şi niciodată, dar niciodată, o carte scrisă de o mână veleitară nu-l va putea ucide pe Raskolnikov. Tu, la fel de bine ca şi mine, simţi toate astea şi, citind acum, îmi dai dreptate. Dar nu suntem numai noi doi, fiindcă, din ce în ce mai mulţi oameni se întorc din stradă, spre case liniştite, cu draperii grele de catifea, de culoarea majestăţii…

Altul…

Sfârşit de februarie… O altă iarnă albă a schimbat anii, adunând în mâinile unor jucători misterioşi decarii. Ei îşi trimit lunile, una câte una, dale cu mozaicuri neînţelese, aşezate sub paşii noştri fermi ori temători. Străbatem drumuri cu capete învăluite-n ceaţă, căutând haotic adevărul. Vrem ceea ce credem că ne aparţine, fără a ne cunoaşte suficient, flămânzi de neastâmpăr şi de nerăbdare. Voinţa ne orbeşte neputinţa, mânându-ne necontenit spre ceva necunoscut, spre o forţă nevăzută care ne aspiră zilele, nedându-ne timp să înţelegem. Suntem piese de joc, într-o partidă a zeilor, neputincioase trupuri de carne cu scântei divine în priviri, împinse, retrase, intersectate, după reguli inaccesibile nouă. Purtăm în noi cutiuţe negre, memorii mici în care se înregistrează tot, confundându-ne cu turnul de control al lumii. Facem legătura eternă între început şi sfârşit, suntem firele inefabile ale unui sistem despre care nu ştim nimic. Şi totuşi, sfârşitul lui februarie ne binecuvântează cu darul unei promisiuni, strecurând în sufletele noastre speranţa,

activându-ne energiile, conectându-ne la marea sursă a universului. De undeva, din adâncuri, vine spre noi miros de crud, se aud sunetele seminţelor sparte sub întâiul strat al pământului, simţim furnicăturile unei noi naşteri, trezindu-ne. Şarpele îşi abandonează pielea, pornind cu trup vechi în coajă nouă, omul îşi îmbracă povara unui an în plus, începând un drum, cu suflet de copil. Începem fiecare anotimp ca pe o viaţă inedită, căutând răspunsuri, privind peste imagini, descoperind profunzimi, descifrând mesaje, jucându-ne frumos cu tot ceea ce ne este dat să trăim. Şi parcă, din an în an, iubim mai mult, mai înţelept, deschizându-ni-se unghiul spre pretutindeni, ca lumina unui far care umileşte furia întunericului. Sfârşit de februarie, început de viaţă… Cititorule, ascultă… Se aud primele acorduri ale unei simfonii grandioase, irepetabile, intitulată viaţa şi şansa ta. Poţi avea vioiciunea pianului, duioşia viorii, complexitatea dirijorului, numai dacă nu uiţi că partitura a fost scrisă deja, rămânându-ţi doar posibilitatea de a-ţi alege instrumentul. Ai şansa din nou să faci deosebirea între talgere şi harfă…

Eu stau lângă tine, privindu-te cu atenţie prin ochii minţii.

Audiţie plăcută!

De ce am scris toate astea? Dar eu mai ştiu?… Gânduri, stări, articole, cuvinte pe hârtie… Forme de revoltă, urlete neauzite, suspine grafice… Să le rup… Să nu le rup… La ce-mi mai folosesc? Zgomotul hârtiei rupte îmi aminteşte întotdeauna de o scenă petrecută cu zeci de ani în urmă, când Otilia, prima mea iubire, a făcut bucăţi scrisoarea de dragoste de la mine. Aveam paisprezece ani… Îmi luasem buletinul, considerând astfel că sunt suficient de mare pentru a „ataca” în scris, o fată. Îmi asumam gestul, simţindu-mă răspunzător de dragostea devastatoare pe care o simţeam pentru ea. Ore întregi îmi făcusem curaj să pot întinde spre mâinile ei delicate, peticul de hârtie pe care-mi aşternusem

toate durerile unui suflet perpelit de iubire… Otilia era pentru mine totul… Chiar dacă purta un aparat dentar oribil, chiar dacă avea coşuri pe nas, eu o idolatrizam… Râdea urât Otilia… Parcă fornăia un cal… Dar mi-a aprins năpraznicul foc al iubirii, într-o pauză, la şcoală… Mi-a spus atunci că nu ştiu ce lucrare de-a mea la literatură o impresionase profund. Ba mai mult, că a plâns, singură în odăiţa ei, gândindu-se la textul meu… Eu… să leşin! Nici nu cred că ştiam până atunci cum o cheamă, fiindcă era departe de „frumoasele" clasei după care eu oftam în taină. Dar ce mai conta? A plâns? A mea era! Perechea mult visată, jumătatea gândurilor mele… Ea îmi înţelesese zbuciumul dureros al tăcerii…

Vai, cât de tâmpit eram! Un caraghios… Otilia a citit scrisoarea! S-a uitat la mine mirată, apoi a început să râdă, arătându-şi dinţii strâmbi… A rupt peticul de hârtie şi mi-a aruncat bucăţile mici, drept în faţă. Apoi a fugit…

Eu? Distrus! Abandonat în propriile-mi neînţelegeri, umilit, jignit, părăsit… Cred că atunci s-a născut în sufletul meu dispreţul pentru femeie! Vanitatea masculină îmi fusese adânc zgâriată? Probabil… După o viaţă, iată că n-am uitat, revenindu-mi mereu în minte această scenă… Prin clasa a X-a, am întâlnit-o la o petrecere. Era urâtă şi stătea stingheră într-un colţ. Toţi dansau şi se distrau… Eu venisem cu Simona, o fată frumoasă, privită cu interes de prietenii mei. M-am dus la Otilia… Am întrebat-o dacă dansează. O fericire uriaşă s-a ivit pe chipul ei, a dat din cap în semn de aprobare, apoi eu, cu un zâmbet uşor uimit, am întrebat-o: cu cine? S-a făcut roşie la faţă şi cu furie mi-a spus, boule! Şi Otilia a fugit iar, dar pentru totdeauna din viaţa mea… Oare pe unde o fi? Ce-o fi ajuns?

Iar mi-am amintit de orgoliul feminin… Magdalena…

Magdaleno spune drept, cine te-a muşcat de piept…

O albină…

Magdaleno de ce minţi, căci albina n-are dinţi…

Infidela… Dar n-o pot judeca. Biata fată… nu face altceva decât să caute cu înfrigurare un „soţ”! Vrea şi ea un bărbat, oricare ar fi el, să-i dea un nume nou, o casă, un statut… Vrea un animal domestic care să-i cumpere ţigări, să n-o trezească dimineaţa… Iar ea să-i mănânce zilele… Ce proastă! Şi câte sunt ca ea… Ce-o fi în capul acestor femei? Ceaţă!

Baltazar apăru ca din senin, proaspăt şi bine dispus.

— Amice, discreţia ta îmi dă de bănuit, spuse făcându-mi cu ochiul.

Se aşeză, dar nu înainte de a lua o pară din vasul meu cu fructe.

— Hai, povesteşte!

— Ce?

Baltazar îşi aplecă într-o parte capul, semn că n-ar vrea să fie dezamăgit.

— Ţi-a spus? am întrebat cu voce scăzută.

— Doar nu credeai că micuţa Dal putea rata o asemenea ocazie.

— Te deranjează?

— Da! Puţin mai mult decât şiretul de la pantofi.

— Dar tu nu porţi pantofi cu şireturi!

— Atunci, ai înţeles. Hai, spune-mi!

Baltazar se aşeză comod, pregătit să asculte. Muşcă cu poftă din pară.

— Dar când a avut timp să-ţi dea raportul?

— De la tine a venit glonţ la mine. Simplu.

— Înţeleg… Însă, nu prea am ce să-ţi povestesc. A venit şi a plecat…

— Da, da, da… A stat în prag, nu-i aşa?

— Nu chiar.

— Hai, termină! Povesteşte-mi!

I-am povestit. Baltazar se amuza, întrerupându-mă, din când în când, cu câte o întrebare.

— Dar mult mai importantă era întrebarea pe care mi-o puneam când ai venit, am încheiat eu istorisirea.

— Care?

— Ce-o fi în capul acestor femei?

— Ceaţă.

— Extraordinar! Şi eu mi-am spus acelaşi lucru!

— Da, e o mare descoperire, continuă prietenul meu, ironic. Şi fără a face pe specialistul, eu cred că există un procent mare în rândul femeilor care intră în categoria lipitorilor.

— Nu-i cam puţin spus?

— Nu, dragă… Şi n-o spun nici ca pe un reproş, aşa cum n-o spun nici ca pe o jignire. E vorba despre un instinct care le animă, un fel de vampirism manifestat sub diferite forme.

— Mai degrabă, un soi de parazitism. Dar spuneai, ca şi mine, că e vorba de o ceaţă în capul lor!

— Exact, însă asta nu e altceva decât forma halucinantă prin care ele îşi reprezintă viaţa. Câteodată mă gândesc că este cea mai mare capcană în care cad…

— Adică?

— Este destul de simplu. Pornesc în viaţă, însoţite de ideea cretină de a deveni soţii şi mame! Nimic mai mult, fiindcă morala socială le impune acest statut fără de care devin suspecte. N-ai bărbat? Eşti eliminată! N-ai nici copii? Ai trăit degeaba! Îţi aminteşti prostia aia cu copacul, casa şi copilul!

— Totuşi are un sens…

— Da, unul giratoriu! Să nu te aud şi pe tine cu teoriile astea idioate, te rog… Ce-i aia copac, casă, copil? Oamenii nu sunt în stare nici măcar să se înţeleagă, să se crească pe ei, darămite pe alţii… Plantăm un pom, pentru fructe şi oxigen… Ce frumos! Ridicăm o casă pentru generaţiile viitoare… Ne împerechem pentru a face copii! Mai facem şi o fântână, pentru a stinge setea drumeţului, desigur… Apoi, cocoşaţi de griji şi de muncă, ne stingem… Dar n-am trăit degeaba pe acest pământ, nu? Cele mai mari tâmpenii, domnule! Umplem biata planetă de rataţi, de bolnavi, de neterminaţi, fiindcă noi înşine suntem doar pe jumătate oameni. Uită-te la tine sau la mine! Cât de simplu ne-ar fi fost să turnăm doi, trei copii, să udăm, zâmbind fericiţi, un copăcel fragil la rădăcină, să privim toamna cum

nevestele noastre pun murături, să ne împovărăm cu rate la bănci, pentru a plăti studiile copiilor noştri… Mai vrei?

— Simplifici, Baltazar!

— Da, sigur! Am uitat de dimensiunea cosmică a iubirii… Scuză-mă! Să ne iubim cu femei ca Magdalena, să facem copii pe care să nu fim în stare să-i educăm, să ne ratăm şi noi, contribuind din plin la ceea ce se cheamă o viaţă ratată… Scuteşte-mă!

— Nu pui la socoteală, copiii neprogramaţi, făcuţi la întâmplare…

Baltazar dădu plictisit din mână.

— Dar am pornit de la ceaţa din capul femeilor, iar tu umpli pământul de rataţi!

— Păi, asta-i calea, domnule! Vin Afroditele astea neterminate, cu capul în nori şi cu forme ispititoare, ne înrobesc, folosindu-se de slăbiciunile noastre naturale, apoi ne trag în ceaţa deasă a ratării. Iar tu, biet om cu pofte instinctive, când te ridici din pat şi depăşeşti plafonul înceţoşat, te trezeşti cu lanţuri la picioare, sclav disperat…

— Eşti foarte egoist, prietene!

— Nu! Sunt realist! Cum poţi lumina mintea oamenilor, cum îi poţi „trezi”, dacă totul stă sub imperiul superficialului? Vorbeam de Magdalena? Iată, cel mai relevant exemplu! Proasta asta este gata, în orice clipă, cu orice bărbat, să devină soţie şi mamă! Bun… Şi? O vezi, oare, pregătită să dezvolte pentru viitor un om adevărat? Cu înţelepciune şi cu har, să transmită unui copil mesaje, învăţături, sensuri? Nu, prietene… Cu mare uşurinţă îţi pot face portretul lipsit de consistenţă al unei fiinţe nevinovate care, odată încăpută pe mâna unei astfel de femei, va deveni o altă sursă de inutilitate, dacă nu, chiar de distrugere.

— De distrugere?

— Da. A fiinţei umane!

— Am pornit de la o aventură de doi bani şi uite unde am ajuns, am spus uimit.

— Ai dreptate!

— Şi totuşi, de ce fac oamenii asta?

— Eu cred că de frică… Frica de moarte! O teamă subconştientă care-i împinge să se prelungească prin alţii. Stăm agăţaţi, generaţie de generaţie, ca un lanţ. Dar, din păcate, confundăm lungimea lanţului, cu trăinicia lui.

— Nu înţeleg!

— În loc să fie puternic şi necesar, alături de Magdalene îl facem lung şi inutil.

— Ce-ţi face calul? am întrebat hodoronc-tronc.

Baltazar zâmbi, aproape recunoscător.

— Nechează în sufletul meu… Se cere sculptat, arătându-şi formele în ochii minţii mele. Va fi o lucrare monumentală, o cetate a timpului, un simbol al nemuririi.

— Calul?

— Da, calul meu!

O scânteie ciudată apăru pentru o clipă în ochii lui Baltazar. N-o mai văzusem până acum, chiar dacă asistasem de-a lungul timpului, la aproape toate „naşterile" din piatră. Mi-am amintit brusc de Socrate… *Sculptor de oameni*, care *moşea* gândirea acestora, modelând-o spre dreptate… Unul, cioca-boca în piatră, celălalt, în capul semenilor lui…

— Oare nu exagerezi? am întrebat, pe un ton uşor răutăcios.

Baltazar mă fixă cu o privire uimită, apoi zâmbind, spuse:

— Ce poate înţelege un om ca tine?…

— Da' eu ce-am?

— Capul mic, prietene…

Baltazar plecă, tot atât de brusc precum venise, dar nu înainte de a pune cotorul de pară pe o carte, ceea ce ştia că mă enervează foarte tare…

17

Terasa era plină, ochi. Un singur loc, între peretele cafenelei şi o femeie de vreo patruzeci de ani, îmi putea oferi odihna de care aveam nevoie. Mersesem destul de mult şi un popas la umbră era binevenit. Masa avea patru locuri. Pe două stăteam, umăr la umăr, eu şi femeia, în faţa ei o alta, iar *vis-à-vis* de mine, nimeni. Când am vrut să mă aşez pe acel loc, fiindcă era mult mai bun, cele două săriră ca arse şi-ntru-n tandem uimitor, aproape mi-au strigat: *ocupat, domnule!* M-am aşezat cuminte la perete, comandând o băutură răcoritoare şi privind distrat în jurul meu. Cele două femei, la început uşor incomodate de prezenţa mea, se foiră nemulţumite, apoi, ca o pedeapsă, începură să vorbească, ignorându-mă total.

— Eu i-am spus, dar ea mi-a râs în nas, spuse una dintre ele. Din prima clipă mi-am dat seama că ăsta nu e persoana potrivită… Dar cine se putea înţelege cu ea? Nu şi nu… Săraca era convinsă că şi-a găsit jumătatea…

— Da, şi când colo, şi-a găsit naşul, spuse cealaltă.

— Nu-i aşa? Şi eu cred la fel. Păi, ăla e bărbat? Un idiot, dragă, un idiot… N-ai văzut că Oana se transformase complet? Era gata, gata să se mărite cu Eugen şi hodoronc-tronc a apărut acest neica nimeni şi i-a sucit minţile! N-o credeam atât de proastă!

— Nici eu!

— Iar de prietenia noastră, ce să mai spun? Uite, ne-a promis cu cerul şi cu pământul că vine la o cafea… Şi?

Deci, locul gol din faţa mea era pentru ingrata Oana, îmi spuneam în gând amuzat.

— Crezi că n-o lasă el?

— Tot ce-i posibil, continuă pe un ton preţios femeia de lângă mine. Crezi că-i prost? Nu! Şi-a dat el seama imediat cu cine are de-a face… Cu noi nu-i merge… Şi ştie foarte bine că orice întâlnire a Oanei

cu prietenele ei poate fi periculoasă, fiindcă noi îi deschidem ochii, dragă, noi vedem!

— Dar, trebuie să recunoşti că tipul arată foarte bine, nu?

— Ei, şi? Cu ce o încălzeşte asta pe Oana?

Mamă, mamă, ce-o mai încălzeşte, gândeam eu amuzat, nescăpându-mi nota de invidie din vocea femeii.

— Înţeleg… Să se distreze cu el cât poate, dar să se izoleze în halul ăsta? Toată ziua numai el, el şi iar el? E prea de tot…

Chelnerul schimbă scrumiera, privind plictisit peste capetele noastre. Femeile tăcură pentru o clipă, apoi, atacul continuă. Amândouă erau trecute de patruzeci de ani, dar nu cu mult. Erau elegante, preţioase şi dichisite, femei care investesc fără milă în aspectul lor. Niciuna nu era frumoasă.

— Îţi aminteşti, când îmi pierdusem şi eu capul după nemernicul ăla de Paul? spuse cea mai vorbăreaţă.

— Cum să uit?

— Tot aşa! Paul în sus, Paul în jos… Parcă eram hipnotizată, dragă… Nu auzeam nimic altceva, decât ceea ce-mi spunea nenorocitul ăla. Nu mă mai duceam la coafor, la cumpărături, la prietene, nicăieri! Am irosit opt luni aşa şi nici măcar nu m-a luat de nevastă… Iar eu eram în stare să bag mâna în foc că în toamna aia ne căsătorim, îţi aminteşti?

— Sigur că da. Dar tu nu te potriveai deloc cu Paul…

— Ei şi? Ce, doar nu trebuia să facem o echipă de dans, ci o familie? Eu asta îmi doream… Un bărbat, o casă, linişte…

Nu m-am mai putut abţine şi am intervenit.

— Doamnelor, vă rog să mă scuzaţi, dar fără voia mea, am auzit ce vorbiţi.

Femeile mă priveau cu uimire, vizibil deranjate.

— Aşa, şi? spuse vorbăreaţa, încruntându-se.

— În speranţa că nu mă veţi înţelege greşit, aş vrea să vă întreb ceva.

Se uitau la mine, cercetându-mă cu atenţia şi cu interesul unor păsări de pradă, care nu păreau deloc flămânde, ci pur şi simplu curioase. Am continuat.

— Ce înseamnă a avea un bărbat, o casă, linişte, alături de un om nepotrivit? Nu înţeleg…

Cea de lângă mine zâmbi. Cealaltă mă privea atentă, nedumerită.

— Domnule, dar nu sunteţi un tinerel! De ce ne întrebaţi? Oare nu ştiţi ce vrea o femeie de la un bărbat?

— Şi ce vrea un bărbat de la o femeie? spuse repede nedumerita.

— Când vă aud vorbind, sincer să fiu, nu ştiu…

— Aveţi timp? întrebă vorbăreaţa.

— Da.

— Ei, atunci…

Se aşeză mai bine pe scaun, întorcându-se complet spre mine. Îşi aprinse o ţigară, apoi, privind undeva într-un punct fix de pe peretele din spatele meu, spuse:

— Ce vrea o femeie? Simplu! Ceea ce nu poate avea niciodată, domnule!… Un vis… Vrea tandreţe, mângâiere, priviri blânde, vorbe frumoase, surprize plăcute, voioşie, protecţie… Vrea siguranţa zilei de mâine…

Suflă fumul de ţigară drept în ochii mei căscaţi. Cu mişcări teatrale, continuă:

— În concluzie, vrea, din păcate, tot ce nu poate da un bărbat! De aici vin nenorocirile, domnule! Aţi înţeles?

— Bine, bine, dar cum se pot produce toate astea, între doi oameni nepotriviţi? Fiindcă aşa aţi spus mai devreme, am întrebat sincer nedumerit.

— Stimate domn, mai întâi de toate, ar trebui să înţeleagă fiecare care-i sunt atribuţiile! Dacă animalul, numit bărbat, ar pricepe de la bun început ce are de făcut, atunci femeia i-ar răspunde corespunzător! Şi astfel, „potriveala” s-ar produce de la sine. Încercaţi să daţi unei femei ceea ce v-am spus şi veţi vedea singur dacă veţi fi sau nu fericit.

— Deci, tandreţe, vorbe frumoase, surprize… Ăsta ar fi secretul?

— Vedeţi, aţi uitat de la mână până la gură, spuse cealaltă femeie amuzată.

— Ce?

— Înşiruirea de obligaţii. Şi mai cu seamă, protecţia şi siguranţa!

Vorbăreaţa se întoarse plictisită, cu spatele la mine.

— Gata, domnule! Noi două avem de discutat!

Fără a mă mai băga în seamă, cele două femei îşi continuară „judecata” nemerniculuicare-i sucise minţile prietenei Oana… Şi mamă, mamă, ce-l mai puneau la zid…

Am plecat, gândindu-mă la eterna tensiune dintre femeie şi bărbat. Ce vor bărbaţii? Femei în pat, simplu! Ce vor femeile? Auzi, tandreţe, siguranţă, poveşti… E foarte clar. Ele sunt mai complicate… Urâte sau frumoase, deştepte sau proaste, tinere ori mai puţin tinere, toate vor aceleaşi lucruri? Dar e revoltător de obositor! Să stai toată ziua cu ochii pe ele, să le faci complimente, să le asiguri traiul… Şi toate eforturile astea, pentru ce? Pentru o cratiţă în care se bălăngăne o lingură, pentru un dulap în care stau cămăşile călcate? Câtă prostie! Oare de ce nu înţeleg aceste fiinţe, că nimic din toate astea n-au nici cea mai mică valoare?

O femeie? Pentru noi, este prezenţa de care avem nevoie, este plăcerea de-a o privi cum se mişcă în jurul nostru, este jocul dintre da şi nu, echilibrul între tăcere şi vorbe, căldura care ne linişteşte somnul… Şi mai ales, frumuseţea inefabilă a unei priviri. Ochii… Da, da, cred că ăsta e cuvântul potrivit, prezenţa! Ca să stai lângă ea o viaţă, să-i dai tot ce-şi doreşte, fără a avea impresia că faci un efort, femeia trebuie să fie prezentă ca esenţă impersonală a feminităţii! În spatele tău, lângă tine, în faţă, dedesubtul tău… Să simţi că este numai a ta, că te însoţeşte ca propria-ţi umbră, că poate sta la sfat cu tine în miez de noapte, ori în zori de zi, că te poate susţine, atunci când îndoiala îţi dă târcoale… Mai abstract vorbind, bărbatul este atras magnetic de

polul feminin, conţinut de o femeie individuală. Pentru exactitate, polul masculin cuprins în bărbatul individual este atras de cel feminin din femeia individuală. Iar peste toate astea, iubirea… Ca un eter, ca o expresie a femeii principiale, aşezată dincolo de ipostaza individuală, personalizată… Prezentă în jurul tău şi totodată conţinută în fiecare element al vieţii tale…

Dar s-a născut acea femeie? Poate! Cu mii şi mii de ani în urmă…

Acum? Drăguţule, n-ai casă, maşină, bani? Ciuciu, femeie! Iar dacă ai, lucrurile se schimbă, tot atât de radical ca şi viaţa ta. Ce-o fi preschimbat atât de mult femeia? Nesiguranţa? Cultura? Egalitatea? Şi ca un făcut, chiar acum pe lângă mine trecu o femeie superbă, cu ochi de otravă, negri şi umbriţi de taină… Cu pas elegant, provocator, studiat… O ademenire năucitoare, o ispită care te face din om, diavol… Totuşi, am noroc! Aspectul meu banal, modest, aproape şters, mă ţine departe de privirea plină de vitriol a acestei frumoase femei. A iubi *femeia* e tare complicat, domnule… Dar, poţi oare iubi ceva ce nu poţi înţelege?

18

Mai bine, mă gândesc la calul lui Baltazar! Paşii mei fac tropa-tropa pe asfaltul uscat… Cal!… În mitologia hindusă, apare primul om care a călărit un cal… – Manu! Dar acesta n-a fost un personaj mitic, legendar sau istoric, ci doar un principiu legislator şi o funcţie. Ce tare!!! O funcţie care călăreşte un cal…! Mulţi confundă marele principiu Manu cu Prajapati – *Stăpânul fiinţelor zămislite*. Greşit, domnilor, greşit! Chiar dacă aplicarea socială, luată în accepţia sa juridică, s-a exprimat sub forma unui cod (*şastra*), atunci când se vorbeşte de *Legile lui Manu*, nu trebuie să se înţeleagă că acest Manu este autorul.

Dar câte seminţii antice nu alergau în galopuri nebune pe cai?… Asirienii, chinezii, persanii se năpusteau peste pământuri, cu trei mii de ani înainte de Hristos…

Simbol al puterii, al mişcării, al eleganţei sau al bunăstării, calul ascunde fidelitate şi intuiţie, tot atât de bine cum poate deveni şi o capcană… Mayaşii au pierdut totul în faţa conchistadorilor spanioli, crezând că numai fiinţele superioare – zeii pe care-i aşteptau să vină – pot deţine animale atât de ciudate… Troia… Altă capcană…

Pegas, calul înaripat care a ajuns în slujba zeilor… Cel care lovind o stâncă din muntele Hekon a făcut să apară un izvor miraculos, de unde poeţii dacă beau, aveau inspiraţie… fântâna Hippocrene…

Chinezii spun, *Când vin la tine cai, reuşita-ţi este sigură*. Oare Baltazar ştie? El simte că e pe cale să-l reînvie pe Incitatus? Ori pe Bucephalus, pe Fadda, pe Haizum sau pe Marengo? Îi vrea pe toţi aceşti *caballus* celebri încorsetaţi în duritatea pietrei? *Un simbol al nemuririi!*, aşa a spus el, despre calul pe care-l face acum…

Se spune că acolo unde calul loveşte cu copita, cu siguranţă se va găsi apă… Poate, Baltazar simte că opera lui se apropie de izvorul nemuririi… Sau e doar o sminteală de artist… Totuşi, scânteia aceea ciudată pe care o văzusem în ochii prietenului meu îmi dădea fiori. Să-i fi fost gândurile două bucăţi de cremene care se ciocneau?

19

Doamna Săndulescu mă strigă.

Poarta ei era ascunsă sub o viţă de vie sălbatică, puternică, dacă nu chiar agresivă, care creştea peste tot, întinzându-şi cu obrăznicie până şi pe trotuar tentaculele, acele fine apendice vegetale care pipăie, apucă, se deplasează.

Bătrâna stătea ascunsă sub bolta porţii, scoţând doar o mână subţire şi uscată, cu care-mi făcea semn să mă apropii. M-am mirat, fiindcă era o femeie foarte retrasă, care răspundea destul de acru la salut. De când murise generalul, femeia se izolase aproape de tot. Era înaltă, slabă, cu părul prins într-un coc pe ceafă. Îmbrăcată tot timpul în negru, doamna Săndulescu impunea respectul pe care-l ai mereu în faţa unei văduve.

— Domnule, scuzaţi-mă că vă abordez atât de nepoliticos, spuse femeia, privindu-mă cu atenţie.

— Vă ascult, doamnă!

— Puteţi intra un minut?

— Sigur că da…

Grădina doamnei Săndulescu era o surpriză. Plină de flori, plină de culoare, totul era îngrijit cu mare atenţie… Din stradă nu se vedea nimic, gardul ei fiind înalt şi plin de viţă. Casa, cochetă şi destul de mare, părea o boieroaică cu jupon de flori. M-a invitat pe o terasă închisă cu sticlă, semănând cu un fel de seră. Peste tot erau plante… O măsuţă, două scaune, o carte… Mirosea a cafea proaspătă şi a ardei copţi…

— Domnule, începu femeia destul de jenată, îmi cer încă o dată, scuze! Dar, sinceră să fiu, nu prea ştiu cui să mă adresez… Dumneavoastră sunteţi un vecin discret…

— Vă pot ajuta cu ceva?

— Nu ştiu, dar poate am noroc… Este destul de penibil… Ştiţi foarte bine că bărbatul meu s-a

prăpădit cu mulţi ani în urmă…

— Da, doamnă.

— Eu n-am pe nimeni, însă m-am obişnuit cu singurătatea şi nu mă pot plânge. Dar acum, sunt într-o situaţie jenantă şi m-am gândit să apelez la dumneavoastră…

Îşi căuta cuvintele, frângându-şi mâinile în poală şi parcă le ţinea strâns legate una de alta ca să nu le piardă.

— Domnule, trebuie să vând nişte lucruri… Înţelegeţi… Sunt vremuri grele…

— Înţeleg, doamnă.

Pentru o clipă, bătrâna mă privi uimită, apoi o scânteie de speranţă îi apăru în ochi. Dar totul dură doar o secundă. Îşi reluă imediat aerul serios, chiar distant, cu care era obişnuită să trateze oamenii.

— Mă întrebam dacă nu cunoaşteţi cumva un anticar? Aş vrea să vând nişte tablouri, câteva statui, cărţi… Diverse obiecte…

— Cărţi? am întrebat curios.

— Da.

— Le-aş putea vedea şi eu? Ştiţi, astea m-ar putea interesa chiar pe mine, dacă desigur aveţi ceea ce mă interesează.

— Desigur, spuse femeia, ridicându-se de pe scaun. Poftiţi!

Mi-a plăcut spiritul practic al doamnei Săndulescu. Ce mai tura-vura!… Am urmat-o într-o încăpere nefiresc de mare, în care era o bibliotecă impresionantă. Toţi pereţii aveau rafturi de sus până jos, mai puţin cei dinspre grădină. Dar chiar şi pe aceştia, între ferestre, fuseseră aşezate corpuri mici de bibliotecă, pline de frumuseţea cotoarelor legate în piele. Nu-mi venea să cred! Un birou mare, câteva fotolii… Locul ideal de lectură şi de studiu…

Lăcomia mea s-a trezit! Privirea-mi alerga nebună peste titluri, căutând… Zeci, sute de cărţi despre istorie! *General idiot*, mi-am spus în minte cu ciudă. Apoi, într-o latură a încăperii, literatură… Dar numai dulcegării arhicunoscute…

— Astea sunt cărţile mele, spuse femeia cu blândeţe. Pe ele nu le vând…

Eram sigur! Tot atât de sigur, că între paginile îngălbenite stau ascunse flori şi frunze presate, că sunt subliniate pasaje întregi în care un *el* îi spune unei *ei* că o iubeşte şi că nu mai poate trăi fără ea… Nu puteam să cred că-n tot acest univers, nu pot găsi ceva interesant şi pentru mine! Istorie, istorie, istorie, tratate, dicţionare, albume… Războaie, tehnici de luptă… Belicoşenie mare, domnule… Nu mă interesa nimic… Depăşisem de multă vreme foamea specific masculină a scormonirii în trecutul tumultos al omenirii. Oricum, neînvăţându-se nimic din experienţele tragice ale istoriei, m-am îndepărtat pentru totdeauna de acest domeniu. Îmi stricam ochii de pomană, citind despre dezaxaţii care au făcut prăpăd pe pământ. O bibliotecă rigidă, dezechilibrată uşor de cărţile doamnei Săndulescu, care, cu tot parfumul lor de dulceaţă de trandafiri turnată în borcane, nu puteau şterge limitele unei gândiri cazone. Prea puţin! Nu-i de mine!

— Vă interesează ceva? întrebă bătrâna.

— Din păcate, nu, doamnă! Istoria nu este domeniul meu, dar asta nu înseamnă că biblioteca dumneavoastră nu va fascina mulţi oameni. Oricum, vă promit că mă interesez şi că vă trimit un anticar.

— Vă mulţumesc mult, domnule! Nici nu ştiţi cât sunt de fericită că mi-am făcut curaj şi că v-am invitat. Mizez pe discreţia dumneavoastră, pentru că este destul de jenant s-ajungi să-ţi vinzi lucrurile.

— Nu, doamnă! Oricine îşi poate permite să schimbe ceva în viaţa lui…

— Sunteţi amabil şi manierat… Vă mulţumesc!

Am plecat destul de nemulţumit în sinea mea. Nu-mi plăcea să dau nas în nas cu rafturi întregi de cărţi, fără a putea lua niciuna. Imaginea aceea de belşug cărturăresc mă urmărea ca o mască a unui actor răutăcios care mi-a păcălit cupiditatea. Jocul de *uite-o, nu e*, m-a înfuriat întotdeauna, indiferent de unde a venit. O mulţime de cărţi este pentru mine ca un

harem… Mister, chemare, frumuseţe… Dar când eşti pe post de eunuc, îţi vine să urli la lună…

20

Atelierul era gol. Baltazar, nicăieri! Prin ferestrele lunguieţe, razele soarelui se încrucişau ca într-un duel al unor săbii de lumină, mânuite de spadasini misterioşi. Peste tot, erau bucăţi mari şi mici de piatră spartă, căzute în dezordinea iscată de furia creatoare care-l cuprindea pe Baltazar. Mirosea a praf… Pe o masă, aşezată lângă perete, era o clepsidră culcată… Nişte coli de hârtie răvăşite, pe care cu un scris nervos, Baltazar mâzgălise, *Moarte, cine eşti şi ce vrei?* Bizar… Baltazar cel bizar! Sau bizarus Baltazarus!…Mă întrebam ce legătură poate fi între calul prietenului meu şi moarte? Doar nu i s-o apropia sorocul prietenului meu! Asta mi-ar mai lipsi, Doamne, fereşte! Să rămân singur în curtea asta plină de amintiri… Să nu mai am pe cine spiona, pe cine tachina, cu cine vorbi câte-n lună şi în stele… Ar fi îngrozitor… Totuşi mă îngrijora atenţia, dacă nu chiar obsesia care apărea la orizont, în mintea lui Baltazar. Ce e aia, *Moarte, cine eşti şi ce vrei?* Cum adică? Vorbea aşa, ca prostul, cu *Coana Mare*, tocmai el care întotdeauna s-a comportat ca un nemuritor? Baltazar râdea de moarte! Sau cel puţin era indiferent… Iar acum…

— Hei, hei, hei! Ai început să cauţi printre lucrurile oamenilor, ca o ţoapă, amice?

Baltazar stătea în prag, învăluit în lumina puternică a soarelui, ca un contur de om uriaş, fără chip, însă cu o voce puternică.

— Pe tine te căutam!

— Pe masă? N-am ajuns încă acolo, spuse râzând. Mai aşteaptă şi tu!

— Eşti tâmpit!

— Tu eşti indiscret!

— Unde ai fost?

— La toaletă, continuă pe un ton vesel. Trebuia să-ţi spun?

— Eşti scârbos!

— Nu, dragul meu, sunt sincer. M-ai întrebat, ţi-am răspuns!

Baltazar era binedispus. Deci, nu era pe ducă…

— Vezi că te aşteaptă Ileana, spuse el, făcându-mi cu ochiul.

— Unde?

— La tine acasă.

— La mine?

— Da.

— Cum a intrat?

— Eu i-am deschis uşa…

— Vai de mine!… M-ai nenorocit!

— Ştiu… Şi am făcut-o cu plăcere, prietene!

Am ieşit val-vârtej din atelier, sperând c-o pot opri la timp. Dar era prea târziu… Ileana deja îmi făcea „ordine”! Pe Baltazar trebuia să-l omor cu mâna mea!

21

Ileana era o veche cunoştinţă, o femeie trecută bine de tot de patruzeci de ani, cu care n-avusesem nimic vinovat, niciodată. Ne ştiam parcă de când lumea, mă vizita destul de des, schimbând idei şi cărţi deopotrivă. Era deşteaptă şi plăcută, însă avea un defect uriaş. Era maniacă la curăţenie! Când venea la mine, chiar dacă discutam despre lucruri importante, se ridica de pe scaun în timp ce vorbea şi-mi punea la loc tot felul de obiecte. Asta mă înfuria peste măsură, dar, decât să te revolţi, mai bine tăceai, altfel erai supus unui discurs interminabil, despre efectele nocive ale dezordinii în subconştientul uman. Ileana era de neoprit în astfel de momente şi-ţi întorcea mintea cum voia, făcându-te să te simţi ultimul om. Iar după ce pleca zăpăcita, nu mai găseam nimic!…

— Vai, dragul meu prieten, spuse Ileana, când dădu cu ochii de mine, ce se întâmplă cu tine? Prin ce nenorociri treci?

— Eu?

— Da, tu!

— De ce?

— Doamne, Doamne, cum de ce? Uite în ce hal ai ajuns… Coji de mere în scrumieră… Patul răvăşit la ora asta… Hârtiile astea puse alandala… O roşie muşcată! Incredibil! Dar ce probleme ai, dragă?

Ileana vorbea pe un ton de reproş, dar şi cu o milă profundă…

— N-am probleme!

— Ba ai! Şi încă, mari! Uite! Un pantof şi un papuc! Unde le sunt perechile?

— Habar n-am.

Femeia se opri o clipă şi mă privi încruntată.

— Deci, e mai grav decât credeam, spuse căutând pe sub mobile.

— Bine, bine, am spus liniştit, ştiind că n-o scot la capăt cu nebuna. Am avut câteva probleme, dar le-am depăşit…

Minţeam numai s-o văd o dată aşezată pe un scaun şi să nu mai pună mâna pe nimic!

— Vrei să vorbim despre ele? întrebă, privindu-mă cu compasiune.

— Nu, nu!

— Bine.

— Stai jos, te rog! Voi face eu ordine, după ce pleci…

— Sigur?

— Fără îndoială.

— M-am îngrijorat, când am intrat… Dragul de tine! Tu aveai probleme, iar eu eram plecată în vacanţă!

— Lasă, lasă, nu-ţi face griji! Mai bine spune-mi unde ai fost…

— Tocmai de asta am venit. Dragul meu, sunt o femeie fericită!

— Ai întâlnit un bărbat! am spus zâmbind complice.

— Eşti un tâmpit! Nu, dragă, bărbat am, slavă Domnului! Numai la prostii îţi stă capul ăla pătrat! M-am întâlnit cu mine!

— Serios? am întrebat uimit. Cum adică, te-ai întâlnit cu tine?

— Pur şi simplu! Am avut o vacanţă fantastică!

— Povesteşte!

Ileana zâmbi fericită.

— Am fost la mare!

— Aşa…

— Numai eu şi Tudor!

— O vacanţă romantică!

— Nu. Tudor nu se omoară după mare şi a stat mai mult în camera de hotel, lucrând. În schimb, eu sunt topită… Ştii că sunt Rac, nu?

Nu ştiam.

— Lasă un Rac la malul mării şi l-ai făcut fericit!

Nu voi uita amănuntul ăsta, chiar dacă nu cred o iotă în poveştile astea zodiacale… Dar le voi

experimenta… Cum prind o femeie Rac, o s-o duc la mare… Să văd cum e…

— Eşti atent?

— Numai urechi!

— Zile întregi am stat singură pe plajă, lipindu-mă de nisip… Ascultând valurile mării… privind acel du-te-vino al miliardelor de picături de apă… ţipătul pescăruşilor… Liniştea celei mai mari nelinişti…

— Aşa, şi?

Ileana mă privi nedumerită.

— De ce te grăbeşti? întrebă femeia, cercetându-mă. Eu îţi vorbesc despre o trăire cu totul şi cu totul deosebită, iar tu…

— Scuză-mă!

— Dragă, am avut o revelaţie! Viaţa unui om este o elipsă!

— Adică?

— Cele două focare sunt de fapt, om şi suflet…

— Nu înţeleg!

— Imaginează-ţi două puncte, numite desigur focare. Unul, *om*, în care incluzi şi conştiinţa, iar doi, *suflet*, acel ceva despre care nu se ştie mare lucru. Iar viaţa este acea curbă plană, pentru care suma distanţelor oricărui punct al ei, raportată la cele două puncte fixe, este întotdeauna constantă. Înţelegi?

— M-ai pierdut…

— Hai, dragă, că nu e nimic complicat, spuse Ileana uşor agasată. Avem aici un punct, da?

— Da.

— Aici, alt punct.

— Da.

— Dacă luăm o sfoară…

— Mai bine spune-mi în cuvinte, aşa mă încurci şi mai tare, i-am spus enervat.

Ileana se chinuia să schiţeze pe o hârtie, apăsând cu unghia, iar mie îmi fugea mintea la forma elegantă şi delicată a mâinilor ei.

— Ce mai tura-vura… Avem un cerc turtit, deşteptule! Un oval! Acum pricepi?

— Da.

— În el, două puncte, zise focare, pricepi?

— Da.

— Un focar e omul, altul e sufletul lui.

— Aşa…

— Toată minunăţia revelaţiei mele se pierde în aceste explicaţii stupide, pe care nici nu credeam că este cazul să ţi le dau, dragul meu.

— Ei, aşa sunt eu, mai tâmpit, i-am răspuns răutăcios.

Femeia zâmbi, apoi se porni ca o năvală peste bietul meu creier.

— Oricum ai mişca acel oval, cele două puncte rămân în acelaşi loc, da? Dar ele sunt legate între ele, puncte de reper ale aceleiaşi linii curbe. Îşi aparţin unul, celuilalt. Comunică…

— Ce să spun… mare descoperire!

— Dacă n-ai răbdare… Deşteptule, fiind fixe, ele nu se pot apropia! Nu se pot suprapune!

— Şi moartea? m-am trezit vorbind.

Ileana se lăsă uşor pe spate, fericită.

— Vezi? Tu eşti oglinjoara mea de poşetă! Îmi reflectezi gândurile, domnule!

— Oglinjoară de poşetă, am spus, strâmbându-mi gura a dispreţ. Mulţumesc, sunt onorat!

— Moartea este al treilea punct! Ce se întâmplă când intervine un al treilea punct? Apare planul! Două puncte fac o linie, al treilea, face planul… Te-ai prins?

Marea revelaţie îmi apărea ca un fâs jenant.

— Ileana, tu eşti o femeie inteligentă… Cum te poţi entuziasma de o idee atât de tâmpită? Şi pentru asta ai avut nevoie de mare, de valuri, de scoici?

— De Soare şi de Lună, arogantule! Două puncte care nu se ating niciodată şi între care nu intervine al treilea! Nu se formează planul, deci ele nu mor!

— Ce concluzie savantă!… Vezi că acele trei puncte trebuie să nu fie coliniare, altfel, ciuciu plan… Ileana, hai să fim serioşi! Deci, om, suflet, două puncte! O linie zglobie peste care Dumnezeu a scăpat un al treilea punct şi poc! A apărut moartea…

— Planul, dragă, planul!

— Planul ca plan sau planul, plan?

— Eşti tributarul cuvintelor, dragul meu. Nu te poţi înălţa la nivelul abstract al viziunii mele. Îmi pierd timpul…

Femeia era vizibil decepţionată, iar eu mă simţeam ca un tapir sătul, pe al cărui bot în formă de trompetă, ieşeau sunete răutăcioase. Îmi părea totuşi rău că nu puteam intra în jocul haotic şi absurd al prietenei mele, dar consideram sincer că stătuse prea mult timp la soare… Auzi, viaţa unui om este o elipsă! Cât de încântaţi sunt oamenii să se joace cu bietele cuvinte… Elipsă!.. De ce nu cub ori hexagon? Simplu, fiindcă au prea multe puncte de explicat… Pe biata plăcintă turtită ne putem permite să trântim două focare, apoi să le numim cât mai atractiv, om şi suflet, având astfel, materie de tocat… Prostii! Vorbe despre vorbe…

— Mai bine vorbeam cu Baltazar, spuse Ileana supărată. Poate am greşit considerându-l pe el, prea rigid, iar pe tine, profund.

Alta care-mi intuieşte profunzimea!

— Draga mea, de logică ai auzit? am întrebat-o vesel.

— Sigur că da! Logic era să nu-mi pierd vremea cu unul ca tine.

— Nu mai sunt oglinjoara ta?

Ileana zâmbi.

— Ba da, dar ai capacul lăsat peste ochii minţii. Sau te-ai mânjit ca prostul, cu rujul ăsta ieftin care a fost scăpat pe covor, spuse aplecându-se sub un scaun.

Ridică un tub argintiu, pe care-l pierduse cu siguranţă Magdalena. Bine că l-a găsit ea şi nu una din „fidelele” care mă vizitează din când în când…

— Hai, ridică-ţi capacul de pe ochi şi înalţă-te! spuse femeia, aşezând rujul pe masă. Prinzi ideea? O poţi fixa în capul ăla elipsoid?

— Acum am şi cap elipsoid, da? Mai devreme spuneai că am cap pătrat!

Ileana făcu un semn plictisit de lehamite.

— Degeaba, spuse pe un ton necăjit. Te-am supraestimat, prietene…

Un căluţ numit orgoliu se trezi în mintea mea şi nechează furios.

— Draga mea, îţi poţi continua construcţia monumentală a personalităţii mele!… Pricep foarte bine tot ce spui, însă nu pot să te las să baţi câmpii. Dacă unele cuvinte au o oarecare rezonanţă, dacă asocierea lor pare un mozaic de safire, asta nu înseamnă că ele reprezintă un colier real. Te chem la o luciditate de care ai dat dovadă de nenumărate ori. Ce e aia, om şi suflet, ca două puncte separate? Sufletul este în om, până în clipa morţii… Ce te-a apucat, acolo, pe malul mării, să le situezi la o anumită distanţă?

— Şi dacă viaţa unui om este tocmai această elipsă?

— Ai mai spus-o! Să zicem că elipsa este traiectoria unei vieţi, da?

— Chiar destinul…

— Bun… Dar de ce ai separat omul de suflet?

— Aparţinând aceluiaşi spaţiu, nu sunt separaţi! Şi, aşa cum orice ai face, suma tuturor distanţelor este constantă, ne trezim într-un tot indiscutabil. Deci, unde este separaţia?

— Aha, viaţa e aşa… ca o maioneză care se mişcă, trăgându-şi toate ingredientele după ea…

— Spune-i cum vrei.

Sprâncenele femeii se apropiară, eu neînţelegând, dacă din concentrare ori din indignare.

— Şi peste galbena maioneză, apare un punct, cu siguranţă, negru, care nu este altceva, decât moartea!.. Şi ce face ea? Hap! Haleşte… Marea ta revelaţie poartă un nume, ştiai?

— Adică?

— Se numeşte o gigifrecţie încinsă la soare…

— Şi dacă moartea este o ieşire din elipsă? Gândeşte-te că acel punct negru, cum îl numeşti tu cu răutate, formează un plan care taie elipsa!

— Taie maioneza. Ei, şi? Să fie sănătoasă! Ai imaginat un joc stupid, un fel de căciuliţă cu moţ, aşezată între urechile unui copil cu siguranţă idiot… Ileana, vorbeai de profunzime? Dacă viaţa ar putea fi

tradusă prin rigiditate geometrică, lucrurile ar fi fost demult înţelese. Însă, reprezentările astea de care se agaţă omul nu sunt altceva, decât biete cârje ajutătoare. Când vorbim de viaţă, spunem naştere, creştere şi gata! Odată cu moartea, începe misterul. Iar sufletul… Nici nu ştim dacă-i e omului îngăduit să înţeleagă ceva. Poţi, oare, simplifica printr-un punct, ceva ce este venit dinafara sferei umane? Ştim doar că sufletul vine împreună cu viaţa şi pleacă cu moartea. De unde vine şi încotro se duce? Taină! În rest? Sunete scoase pe gaura gurii…

— Bine, dar avem datoria să căutăm…

— Şi crezi că ai găsit tu, la marginea mării? Oi fi vreo sfîntă şi eu nu ştiu… Ileana, oricum, mă bucur mult că-n mintea ta nu sunt chiftele. Faptul că, stând singură pe o plajă, nu te-ai zgâit la formele incitante ale bărbaţilor sau la flacoanele colorate ale loţiunilor cu care se dau femeile pe piele este meritoriu. Dar de aici, până la revelaţii…

— Erau numai graşi pe plajă, spuse Ileana râzând.

— Aha, deci marile tale căutări ar fi fost vitregite dacă apăreau masculi bronzaţi şi bine „lucraţi”… Bravo! Ai căutat mai întâi „imagini” şi dacă nu ai găsit, ce ţi-ai zis? Hai să plec cu mintea hai-hui, să privesc orizontul, să-mi întorc privirea de la soare, fiindcă oricum mă orbeşte. Să-mi imaginez o elipsă… Şi ca totul să prindă viaţă, ia să ridic eu şi un punct, să-l plimb în ochii minţii, când într-o parte, când în alta…

— Cum spuneai că se numeşte revelaţia mea?

— Gigifrecţie, scumpo, gigifrecţie!

— De unde le scoţi?

— E o expresie golănească, nu-mi aparţine.

— Poţi spune ce vrei, totuşi, ceva îmi bâzâie prin minte…

— Mai mult decât gândul la o cafea proaspătă?

— Nu.

— Atunci mă duc să fac, am spus, ridicându-mă vioi.

— Aşa, dragul meu prieten, coboară-mă… Cât mai jos… Ispiteşte-mă… Aruncă-mă în colbul

ignoranţei…

— Da, dar acolo oamenii se simt cel mai bine, Ileana.

În timp ce preparam cafeaua, mă gândeam la această femeie. Interesantă! Dar prea morală, prea rigidă şi chiar prea deşteaptă! Povestea cu elipsa era o tâmpenie, însă mă impresiona cu ce-şi bătea ea capul. N-am crezut niciodată că o femeie care stă întinsă la soare, poate construi în minte astfel de lucruri. Ileana era destul de ciudată… O cunoşteam de multă vreme, însă nu prea puteam spune multe lucruri despre ea. Aveam discuţii lungi, interesante, punea întrebări care de multe ori mă puneau în dificultate, schimbam cărţi, dezvoltam teorii… Ileana avea o mare calitate – ştia să asculte! Asta-mi plăcea mult la ea… Întreba, apoi te lăsa să răspunzi, dându-ţi posibilitatea de a divaga chiar, aşteptând cu răbdare, răspunsul. Te întrerupea doar când ceva nu-i era prea clar, apoi tăcea, concentrându-se. Baltazar era leşinat după ea… Dintotdeauna o plăcuse – atât ca femeie, cât şi ca partener de discuţii. Dar Ileana, chiar dacă recunoştea calităţile „animalice” ale lui Baltazar, tot atât de sincer cum îl admira pentru operele lui, nu era prea impresionată nici de farmecul şi nici de interesul pe care acesta le manifesta. *Dragul meu, tu eşti un amestec de înger şi demon*, îi spusese cândva Ileana lui Baltazar. *Eşti mult prea simplu pentru mine, fiindcă din acest aluat este făcut omul! Eu vreau mai mult!* Baltazar rămăsese mut. Auzi, prea simplu! Tare!

Din odaia în care o lăsasem se auzi un scârţâit. Dulapul! Ooo, nu! Ileana îmi împacheta o cămaşă!

— Scuză-mă, dar era aruncată pe un scaun, spuse, zâmbindu-mi copilăreşte.

— Eşti maniacă!

— Aşa spune şi Tudor.

— Bietul om! Cum te suportă? Eu te-aş fi sugrumat demult…

Se auzi zgomotul cafelei, sfârâind pe foc. O făcusem şi pe asta! O fântână neagră şi plină de bule se revărsa peste marginile ibricului.

— Nu te necăji, spuse Ileana, apărută ca o umbră lângă mine. Punem nişte lapte şi avem ceştile pline!

— Lapte? N-am mai avut lapte în casă de când eram copil… Şi cafeaua în care ai pus lapte e compromisă… Tu, cu ordinea ta tâmpită!…

22

Olimpiodor Isitakis avea o voce groasă, hârâită. Când vorbea, aveai impresia că două piese metalice îi ruginiseră în gât, iar aerul pe care încerca să-l transforme în cuvinte, făcea piruete chinuite pentru a se articula. Era masiv, greoi şi cam încet, dând impresia unei ţestoase.

El era anticarul pe care urma să-l recomand doamnei Săndulescu. M-a primit, amabil ca întotdeauna şi după ce m-a ascultat cu atenţie, nu a pierdut ocazia de a-mi băga pe gât câteva cărţi „rare", o statuetă „antică", două tablouri „celebre"… Orice! Însă n-a avut succes. *Sunt dator să încerc*, mi-a spus zâmbind, promiţându-mi totodată, că o va vizita pe stimabila doamnă. Eu îmi onorasem promisiunea faţă de madam Săndulescu şi de aici în colo, nu mă mai interesa.

Când am ieşit din anticariatul lui Isitakis, am dat nas în nas cu Octavian. Văzându-mă, chipul i s-a luminat brusc, lăţindu-i-se într-un zâmbet tâmp, asemănător cu cel al claunilor de la circ.

— Ce surpriză! spuse Octavian fericit.

— Ce surpriză? Suntem la câteva străzi de casă şi probabilitatea de a ne întâlni este destul de mare, i-am răspuns, uşor iritat.

Întotdeauna m-a enervat entuziasmul gratuit al oamenilor…

— Şi ce dacă? a continuat el cu tupeu. Că ne întâlnim aşa, tam-nesam, nu-i o surpriză, dar eu am să-ţi spun ceva!

— Ce?

— Am văzut-o!

— Pe cine?

— Pe vecinica noastră dragă! Tipa care s-a mutat în casa doctorului!

— Mă bucur…

— Păi, nu te bucura, domnule, tipa e mortală! Va învrăjbi toţi proprietarii de sex masculin de pe stradă! Dacă o vezi, mori!… E tot ce-şi poate dori un bărbat!

— Chiar?

— Foarte chiar! Când m-a privit, am crezut că leşin, domnule… M-a furnicat tot corpul!

— Să fie sănătoasă, am spus indiferent.

— Noi n-o să mai fim sănătoşi, ascultă-mă pe mine! Bine că sunt cel mai tânăr de pe stradă şi că am cele mai mari şanse!

— Mai mari ca Baltazar?

— Nu, pe ăsta trebuie să-l omor mai întâi, spuse râzând. El are experienţă…

— Şi? Cum e femeia misterioasă?

— Frumoasă, domnule, frumoasă de pică! Elegantă, delicată, atrăgătoare… Are nişte ochi superbi, o gură cărnoasă pe care îţi vine s-o săruţi, aşa ca prostul… Nişte picioare… Nişte coapse… E mortală, ce mai încolo şi-ncoace…

— Ai vorbit cu ea?

— Da, i-am spus *sărut-mâinile.*

— Şi?

— Ea a înclinat elegant din cap.

— Dar i-ai vorbit mult, Octavian dragă… Sper că nu te-ai fâstâcit.

— Nu râde! I-am spus de două ori, *sărut-mâinile*!

— Ei, aşa da! Cred că te-a luat în serios…

— Vorbeşti aiurea! Şi asta fiindcă n-ai avut şansa mea!

— Sigur că da, eu n-o pot întâlni. De mine se ascunde… Ai reparat poarta?

— Nu, dar acum, că am văzut cine locuieşte lângă noi, voi repara şi stâlpul de lumină de pe stradă, doar, doar o mai văd. Şi cine ştie, poate mă invită pe la ea… Să-i repar câte ceva, spuse, făcându-mi cu ochiul.

— Păi, nu-i perfectă?

— Ba da! Însă nu se ştie niciodată ce defecţiune poate apărea în singuratatea unei femei, nu?

Ne-am despărţit în faţa porţii, privind amândoi pe furiş spre casa doctorului. Nimic! Linişte şi

nemişcare…

23

Baltazar era furios. Semăna cu un zimbru care fornăia, lovind în stânga şi-n dreapta. Se plimba agitat prin atelier, dându-şi nervos cu mâna prin părul căzut în dezordine.

— Unde ai fost? strigă la mine, privindu-mă cu ochi de linx.

— La Isitakis, i-am răspuns cu o voce piţigăiată de femeie adulterină.

— Când am nevoie de tine, eşti la Isitakis! continuă pe acelaşi ton înfiorător.

— Dar nu l-am mai văzut de vreo patru luni, am zis împăciuitor.

— Şi ce mă priveşte pe mine? Te poţi oare numi prieten, dacă atunci când am nevoie de tine, umbli hai-hui?

— Baltazar, ce s-a întâmplat?

— Calul! Calul ăsta nărăvaş care nu stă locului în mintea mea! Îşi schimbă poziţia, expresia, trăsăturile! Nu-l pot stăpâni! Ce vreau eu de la el, nu vrea el de la mine! Se răzvrăteşte!

Lovi cu furie o bucată de piatră căzută pe podea.

— Înţelege-mă! Am nevoie de tine… Ce trebuie să fac?… Scuză-mă, dacă vreau să te scot din forma asta brută, să te dăruiesc istoriei, să porţi misterul lumii…

Baltazar vorbea cu… *calul*! Se rotea în jurul bolovanului uriaş, îndoindu-şi genunchii şi trupul, desfăcându-şi braţele, ca într-un ritual african. Părea depăşit de duritatea pietrei care refuza să i se supună.

— Ştiu, înţeleg, ţi-e frică! Dar sunt aici, alături de tine, prin palmele astea două ne unim şi împreună vom putea da omenirii visul acela îndrăzneţ pe care-l ştim numai noi doi! De ce n-ai încredere în mine?

Asistam cu uimire la un monolog bizar, spus de un om, unui pietroi! Baltazar îşi arăta palmele bolovanului! Dar eu nu vedeam ochii „împietriţi”

prin care acesta ar fi putut zări mâinile puternice ale prietenului meu…

— Îl vezi? strigă, întorcându-se spre mine. Îl vezi? Se teme!

— Poate ar trebui să-l schimbi, am spus pe un ton liniştitor. I-aţi alt pietroi…

Fulgere ieşiră din ochii lui Blatazar… Şi toate, îndreptate spre mine! Parcă îmi ieşise pe gură cea mai gravă blasfemie rostită vreodată de un muritor…

— Să-l schimb? Tu ştii ce spui?

— Nu. Încerc doar…

— În zămislirea unei capodopere, încercările nu au ce căuta, ignorantule! Pietroiul ăsta, cum îl numeşti tu, boule, s-a prăvălit din munte, pentru mine! A venit spre mine! M-a căutat! El, şi numai el, conţine locul potrivit… Nu înţelegi?

— Nu prea…

— Şi atunci ce cauţi aici? strigă, parcă şi mai furios.

— Pe tine, dragă, pe tine…

Baltazar se aşeză. Era epuizat. Trist şi în continuare morocănos.

— De ce ai venit, mă întrebă într-un târziu.

— Ca să mă aflu în treabă, i-am răspuns cu sinceritate.

— Of, bietul meu prieten… Pe zi ce trece, te goleşti tot mai mult…

— Dar ce am, dragă?

— Laşi timpul să te sece… Te usuci pe dinăuntru…

— Eu?

— Da, tu…

— Nu ştiu ce vrei să spui, dar acum mai bine plec… Vin mai târziu…

Baltazar încuviinţă, dând din cap. Apoi, îmi făcu semn cu mâna.

— Du-te! Hai, du-te, Mefisto!… Lasă-mă singur în noaptea Valpurgiei…

— Ei, ce să-ţi spun, micuţule Faust, te-oi teme de provocatoarele bacante care-ţi bat la ferestrele minţii!… Ai grijă!

M-am îndreptat spre uşă, dar nu m-am putut abţine şi m-am întors.

— Şi să-ţi fie ruşine, domnule! Mă faci pe mine, Mefisto?

— Da.

— Ştii ce înseamnă, prostule?

— Ştiu.

— *Me* e rău şi *fotofiles* e iubitor de lumină! Deci, eu sunt împotriva luminii, nu?

— Unii spun că *me* e rău, iar *fisto* este un derivat din Faust… Deci, Mefisto este un antiFaust…

— Şi tu ce crezi? am întrebat, curios.

Supărarea îmi trecuse, iar ideea îmi plăcea.

— Teza este foarte interesantă, dar parcă am mai discutat-o de o mie de ori, nu?

— Dar niciodată n-am ajuns la un numitor comun! am spus, aşezându-mă pe un scaun.

— Nici nu putem! Tu pledezi pentru drama sufletului feminin, iar eu îl privesc pe Mefisto, ca pe un examen extrem.

— Şi Faust?

— Un găinar speriat de bătrâneţe… Un onanist recuperat!

— Deci, drama are două puncte, Mefisto şi Margareta!

— Unul! Mefisto! El este sfredelul care pătrunde în sufletele oamenilor, indiferent dacă sunt bărbaţi sau femei. Drama lui Goethe nu este altceva decât sublinierea acestei forţe uriaşe care se plimbă printre muritori, folosindu-i ori ispitindu-i. Că el a aruncat în joc personaje ca „neprihănita” aia de Margareta, căreia îi luceau ochii, ca două faruri puse pe faza lungă, la caseta cu bijuterii şi care s-a acuplat fără jenă cu Faust, este altă treabă. Goethe a umplut cu carne umană, un schelet numit tentaţie.

— Ei, nu-i chiar aşa! Nu-ţi aminteşti? După ce moare Margareta, Mefisto spune: *E osândită! Hai, vino! Vino!* Iar îngerii: *E mântuită!*

— Păi, se putea altfel? Nu cade întotdeauna femeia în picioare?

— Uiţi de traducerea aia a lui Blaga! Epilogul? *Tot ce este vremelnic e numai simbol, ce este chip îndoielnic aici s-a împlinit, nespusul deplinul izbândei, etern femininul ne înalţă în tărie.*

— Da, da sunt profund impresionat! În germană, Faust înseamnă pumn. Vrei simbol? Iacă aici! Nu veni la mine cu „neprihănita" aia, că mă enervezi. Dacă osândita-mântuita îşi vedea de treaba ei, nu murea nici prostul ăla de Valentin, ea nu ajungea să-şi ucidă pruncul, nu se ţăcănea şi totul era minunat. Da, Blaga traduce bine – *etern femininul ne înalţă în tărie* – fiindcă, privind eterna poltronerie feminină, realizăm diferenţa şi astfel avem puterea de a ne înălţa.

— Ce e aia poltronerie?

— Păi, tu întrebi? Tocmai tu, doctorul de cuvinte? Laşitate, dragă, laşitate.

— Dar cum îţi place, *nespusul deplinul izbândei*?

— Asta ar trebui scris pe tavanul de deasupra patului tău, spuse Baltazar amuzat.

Parcă se mai înviorase. Plimbat prin drama lui Goethe, se îndepărtase de pietroiul mut şi dur… Poate era mai bine să plec acum… Şi am plecat!

24

Da, Baltazar avea dreptate. Povestea doctorului Faust trebuia privită cu mai multă profunzime. Oare ce ar spune Platon despre toată tărăşenia asta? Disperare, ispită, osândă… Trei puncte existente în fiecare destin uman, obstacole grele printre care puţini sunt cei care reuşesc să facă slalom. Şi Mefisto ăsta… Ce entitate diabolică… Citeam cândva, parcă în *Mémoire du sang*, a lui Alexandre de Dánann, o teorie interesantă despre Lucifer, purtătorul de Lumină. Printr-o scurtă analiză, acesta atrăgea atenţia asupra unui pericol uriaş – confuzia dintre Creator şi creaţie… Lucifer a păcătuit, adjudecându-şi puterea Luminii şi cu un deplorabil exerciţiu de vanitate, a vrut să uite că este doar un simplu purtător al unei Opere, pe care el n-ar fi fost în stare niciodată să o zămislească. De aici, marele conflict! Trufia? Acea stare de superioritate cu care se îmbată mulţi, acea anchilozare a sufletului, acea aburire a minţii, care nu este decât o picătură prelinsă de la jumătatea cerului, din gura întredeschisă a unui înger blestemat, decăzut şi alungat…

Este interesant raportul dintre Creator şi creaţie… Tradus printr-un limbaj facil, impus de limitele umane, oare cum se împacă o operă, să-i zicem de artă, cu cel care i-a dat viaţă şi faimă? Cine este mai important, fiindcă dintr-un anumit moment, opera preia conducerea, devenind mai cunoscută decât creatorul… Sunt opere „obraznice” care o iau înaintea celor care s-au ostenit, opere care merg alături de creator şi acelea care rămân în urma acestuia…

Uite! Baltazar. Şi-a dominat întotdeauna lucrările, transformând materia primă în forme impresionante, însă amprentând fără echivoc totul, cu marca Baltazar. Lucrările lui nu pot fi confundate, nu se pot ascunde într-un anonimat. El este cel care le-a făcut.

Dar aici, putem cădea într-o filosofie răutăcioasă, care ne poate întoarce împotriva lui… Ce a făcut Baltazar? A luat un pietroi şi l-a ciocănit, schimbându-i numai forma… Poate fi el Creatorul? Păi, nu prea… Pietroiul era deja „sculptat” de altcineva… Şi dacă spunem natură, nenică, ajungem la Dumnezeu… Deci, este sau nu este Baltazar un creator? Are sau nu are dreptul de a se împăuna cu lucrările lui? Dificil de conchis… Aşa e şi cu ideile, cu pictura, cu muzica… Dacă te duci înapoi, tot de Dumnezeu dai… Şi atunci, pericolul „purtătorilor” este foarte mare… Trufia se învârte în jurul lor ca o tornadă nebună, care stă gata-gata să le absoarbă sufletele pentru a le ascunde şi a le pedepsi, undeva în miezul pământului… O fi calul ăsta „piatra” de încercare a lui Baltazar? Ferească Dumnezeu!…

25

Camil Istrate apăru la fereastra mea, ciufulit şi iscoditor. I-am făcut semn să intre, pe uşă, desigur.

— Ce faci? mă întrebă.

— Exist, am răspuns plictisit. Ţi-a trecut supărarea?

— Care? Prostiile alea pe care le-ai spus? Să fim serioşi, domnule… Am întâlnit mulţi oameni ca tine în viaţă! Niciodată n-am dat doi bani pe invidioşi…

— Dar văd că le treci pragul, i-am spus amuzat.

— Da, chiar cu plăcere… Să-i chinui!

— Înţeleg.

— Fă-mi repede o cafea ca să-ţi spun ultimele noutăţi, zise omuleţul, aşezându-se neinvitat pe un scaun.

I-am făcut, însă în sinea mea nu puteam să mă mint – abia aşteptam, ca o ţaţă curioasă, să aflu ce s-a mai întâmplat…

— La madam Săndulescu a venit un bărbat! De două ori într-un interval de patru ore! Şi acum e acolo!

— Aşa…

— Nu-i tare?

— O fi!

— O fi, mă imită el, maimuţărindu-mă. Eu zic că-i bombă!

— Cine?

— Informaţia. Uite, alta! Căcăciosul ăla de Octavian a vorbit cu femeia misterioasă!

— De unde ştii?

— I-am văzut cu ochii mei, domnule. N-au vorbit mult, dar i-am văzut lui Octavian gura mişcându-i-se…

— Poate mesteca ceva.

— Nu! A vorbit! Femeia era cu spatele şi nu ştiu dacă ea i-a răspuns… Asta mă enervează, spuse privind gânditor spre covor.

— De ce nu-l întrebi?

— Pe obraznicul ăla? Niciodată! Eu nu-i mai răspund nici la salut! Ştii ce mi-a făcut?

— Nu.

— L-am invitat o dată la mine. Eram şi eu curios, ca tot omul… Să văd ce mai face, cu cine mai umblă, chestii din astea. L-am servit cu un pahar de vin! Din vinul făcut de mine! Ştii ce a zis?

— Nu.

— Că-i o pişoarcă, domnule! Auzi, nesimţitul! Vinul meu e o pişoarcă! M-am enervat şi l-am dat afară. De atunci, să nu mai aud de el!

— Dar văd că-l urmăreşti.

— Pe muciosul ăla? Nicidecum! Eu eram cu ochii pe femeie, când, hop, apare el în vizor…

— Mi-a povestit Octavian… Ştiam…

— Cum?

Camil holbă ochii cu uimire. Se aplecă înainte, să vadă, să audă mai bine, precum celebra bunicuţă din *Scufiţa roşie*.

— Da, m-am întâlnit cu el şi mi-a povestit.

— Ce? aproape strigă bătrânul lacom.

— El crede că femeia l-a plăcut, am spus cu o răutate bine ambalată într-un aer indiferent.

Camil se lovi peste genunchi.

— Extraordinar! Ce tupeu, domnule, ce tupeu! Lu' ăsta nici nu i s-au uscat chiloţii bine pe sfoară şi se crede bărbat… Extraordinar!

— Ei, nu-i chiar aşa, Camil dragă. E ditamai bărbatul, am continuat să pun gaz pe foc. Dacă e foarte tânăr în raport cu tine, nu înseamnă că e un puşti…

— Serios? Are în jur de treizeci de ani?

— Cam aşa…

— Păi, ăsta e bărbat? Eu la vârsta lui, habar n-aveam, domnule, de sufletul unei femei!… Cum prindeam câte o fâţă, ştiam una şi bună… Jos textila! Nimic mai mult! Eram necopt, înţelegi?

— Iar acum eşti copt!

— Da, domnule! Acum, da! Ştiu cum să iau o femeie… Vorbe, complimente, un vinuţ… Fără

grabă! Cu metodă, înţelegi? Cu metodă!

— Dar văd că nu te potoleşti…

— Păi, ăsta e secretul! Hai, spune că n-arăt ca la şaizeci de ani…

— Ba da, i-am spus pentru a-i face plăcere, privindu-i amuzat pielea uscată ca un pergament. Pari foarte proaspăt…

— Vinul, aerul liber, mintea tânără, chiar îndrăzneaţă, visele şi optimismul! Iată secretul, spuse, sorbind prudent din cafeaua fierbinte. Iar femeile, domnule, femeile sunt obiectivul meu prioritar. Simt şi eu pe ici, pe colo că mai scârţâi şi trebuie să-mi găsesc una pe măsură.

— Şi te-ai gândit la femeia misterioasă?

— De ce nu? Dacă nu era bogată, poate mă mai gândeam puţin, fiindcă astea tinere şi frumoase au nevoie de un tratament special. Dar, dacă are ea bani, atunci totul se simplifică, nu?

— Sigur că da!

Camil se foi pe scaun, fericit. Mă amuza, dar ceva răutăcios din mine, apăru la suprafaţă.

— Dragul meu, ar trebui totuşi să reflectezi la faptul, că morţii i se mai spune şi femeia misterioasă…

Bătrânul sări ca ars.

— Vezi? Întotdeauna o întâlnire cu tine se termină prost! Eşti îngrozitor de invidios, domnule! Ăsta e un defect! Chinuitule! spuse, ridicându-se furios. Frustratule!

Plecă bombănind, dar nu uită să-mi facă un gest de lehamite, când trecu prin dreptul ferestrei. Of, Camil, Camil… Neastâmpăratule!…

26

Doamne! Am dat nas în nas cu femeia misterioasă! Acum înţelegeam… Înaltă, delicată, elegantă, fină, aproape transparentă ca un cristal… Un înger? O femeie? Un surâs mai nevinovat decât cel al pruncilor, o privire mai plăcută decât orice mângâiere, o capcană plină de ademenire din care n-aveai nici o şansă să evadezi… M-am speriat! Simţeam cum ceva din mine se desprinde lin, plecând spre femeia aceea, neţinând cont de mintea ori de voinţa mea. Un pol feminin, de o forţă inexplicabilă mă atrăgea, tulburându-mi până la haos gândirea, paralizându-mi mişcările, anulându-mă. Simţeam că mă dezintegrez, celulă cu celulă, absorbit de două puncte negre, ca nişte genuni tainice, care purtau pe nedrept numele de ochi. Femeia mă privi doar o clipă! O singură clipă care mi-a divizat întreaga fiinţă, descompunându-mă pentru a mă recompune cu totul şi cu totul altfel…

O poartă închisă, cadenţa unor tocuri pe asfalt… Ce a fost asta? N-am putut schiţa nici măcar un zâmbet, n-am scos un cuvânt… Cu cine avusesem şansa să mă întâlnesc, fiindcă acea prezenţă nu părea a fi o fiinţă omenească? Ea nu putea purta un nume ca Mariana, Rodica, Liliana sau Amalia… Nu putea călca pe acelaşi pământ bătătorit de alte femei… Pentru ea nu existau flori pe lumea asta, nici stele, nici raze de soare…

Am fugit spre casă. Pur şi simplu, am fugit! Am încuiat uşa, lucru pe care nu-l mai făcusem de foarte multă vreme, m-am ascuns în pat, ghemuit ca în copilărie… M-am strâns în poziţie de fetus, încercând instinctiv să păstrez, undeva în zona plexului, acea senzaţie unică şi irepetabilă, care-mi fusese dată cu siguranţă din altă lume.

Totuşi, eram ditamai bărbatul… Ce aripă de înger ori gheară de demon îmi atinsese sufletul? Ce forţă

necunoscută mă chircise în adâncul meu atât de tare, încât să mă unească cu copilul din mine? Văzusem femeia? Pentru prima oară, întâlnisem eternul feminin? Esenţa? Jumătatea androgină? Partea mea lipsă? Frisoane reci îmi vizitau neprietenoase trupul şi în tâmple îmi auzeam ritmul accelerat al unei inimi care o luase razna. Mi-era frică… O frică ticăloasă, venită în sufletul meu cu masivitatea unei stânci, dar şi cu picioare de lut.

Încet, încet m-am liniştit… Ce experienţă!… Ce trăire! Nu numai că nu mi se mai întâmplase asta niciodată, dar nici nu auzisem de aşa ceva…

Îmi era imposibil să povestesc cuiva. Nici măcar lui Baltazar nu-i puteam spune… Simţeam că totul îmi aparţine, că face parte din fiinţa mea, parte de carne, de creier, de os.

27

Câteva ciocănituri discrete în uşă. Cioc, cioc, cioc… Linişte. Iar, cioc, cioc. Dar mai tare. Şi iar… Nu voiam să văd pe nimeni, însă modul în care se bătea în uşa mea îmi era complet necunoscut. Baltazar intra pur şi simplu, alţii băteau atât de tare, încât îmi puneau în pericol balamalele uşii. Am deschis. Doamna Săndulescu! Niciodată nu intrase în curtea noastră. Şi nici pe la alte porţi nu-mi aminteam s-o fi văzut vreodată…

— Doamnă!?

— Mii de scuze, spuse fâstâcindu-se. Îmi cer mii de scuze! Sper să nu vă fi deranjat.

Ba da, veni răspunsul prompt în mintea mea, dar bine că nu i-am dat drumul pe gură. Femeia îşi ţinea mâinile în dreptul pieptului, cu degetele încleştate, ca un fermoar. Era îmbrăcată în negru, iar pe chip i se plimbau, când timiditatea, când bucuria. M-am prins! Vânduse ceva şi venise probabil să-mi mulţumească.

— Intraţi, doamnă, intraţi!

Femeia-mi trecu pragul cu o prudenţă exagerată, căutând parcă din priviri, vreo panteră care stătea la pândă, gata, gata să-i sară drept în faţă. S-a aşezat pe un scaun, desigur invitată de mine, şi-a rotit de câteva ori ochii prin încăpere, apoi, părând că s-a liniştit, mi-a spus:

— Domnule, nu ştiu cum să vă mulţumesc! Eu cred în destin şi pot spune că aţi fost pentru mine, mâna destinului.

— Chiar? Aţi vândut ceva?

— Nu. Însă, chiar dacă este foarte jenant la vârsta mea, pot spune că mi-am găsit jumătatea.

Doamna Săndulescu lăsă privirea în jos, ruşinată.

— Ce-aţi făcut? mi-a scăpat fără să vreau.

Mi-am tras scaunul mai aproape de femeie, devenind foarte atent.

— Vedeţi? Este jenant…

— Ce, doamnă?

— Faptul că mi-am găsit pe cineva.

— Nicidecum, am spus repede, folosind toată sinceritatea de care eram în stare.

Femeia mă privi uimită, apoi zâmbi.

— Olimpiodor vrea să se mute la mine…

— Isitakis?

— Da.

Ei, la asta nu mă aşteptam! Dar vestea mi-a făcut mare plăcere… Olimpiodor Isitakis, concubinul lui madam Săndulescu… Tare! Şi în plus, vecin cu mine… Poate aşa se ostenea să-mi mai găsească câte o carte rară…

— Doamnă, dar e o veste minunată! Chiar mă bucur! Singurătatea nu-i un lucru prea plăcut nici pentru el, nici pentru dumneavoastră. Să fie într-un ceas bun!

— Mulţumesc, domnule, însă e o problemă…

— Care?

— Ce vor spune vecinii de un lucru atât de neobişnuit? Sunt văduvă, am o vârstă… Nu este prea frumos ce fac…

— Serios?… Înţeleg. Aveţi mustrări de conştiinţă… Morala…

Prin ochii bătrânei defilau rând pe rând, jena, timiditatea, ba chiar şi ruşinea, dar cel mai des apărea speranţa.

— Doamnă Săndulescu, vreţi să ştiţi părerea mea?

— Desigur.

— Dar nu vă supăraţi!

— Nu.

— V-aţi căsătorit, probabil, foarte devreme.

— Aşa este.

— Aţi fost o femeie serioasă, fidelă, corectă…

— Am încercat.

— V-aţi urmat şi v-aţi slujit cu devotament bărbatul toată viaţa.

— Da.

— Şi când aţi trăit?

Întrebarea a căzut ca o piatră peste capul bietei femei.

— Nu înţeleg, spuse clipind des, semn că nu pricepea ce vreau.

— Simplu! Când aţi trăit cu adevărat? Când aţi fost femeie? Când v-aţi răsfăţat? Când aţi fost egoistă, schimbătoare, mofturoasă…

Doamna Săndulescu era în mare încurcătură. O tristeţe uriaşă îi acoperi întregul chip, ca o folie transparentă şi lipicioasă.

— Niciodată, spuse cu glasul pierdut. Chiar niciodată…

Îşi reveni însă repede şi cu demnitate, răspunse:

— Totuşi, datoria mea faţă de bărbat era foarte clară, domnule.

— Şi v-aţi făcut-o, nu?

— Cât am putut mai bine.

— Puteţi spune, misiune îndeplinită cu succes?

— Eu cred că da…

— Atunci? De ce aveţi îndoieli?

— Reputaţia mea… Vecinii… Lumea… Trebuie să recunosc că nu e prea frumos ce fac, domnule…

Femeia privea în pământ, vizibil afectată.

— Eu cred că faceţi cel mai frumos lucru din viaţa dumneavoastră, doamnă. Vă rog să mă scuzaţi, ştiu că nu e treaba mea, dar vă place de Olimpiodor Isitakis?

Chipul i se lumină.

— Da, foarte mult. M-a impresionat de când l-am văzut în poartă. Am vorbit mult, ba chiar am şi râs, ceea ce n-am mai făcut de foarte multă vreme. Credeam că nici nu mai ştiu să râd…

Îmi era milă de doamna Săndulescu. Nu avea nimic special. O biată femeie rătăcită, un fel de ordonanţă a unui general de armată, sec, dur, absurd… Moartea lui nu a eliberat-o. Cu siguranţă a continuat să trăiască după un program fix, disciplinat, până când în poartă i-a apărut grecul ăsta ciudat. Cu el a vorbit mult, ceea ce sigur cu generalul nu se întâmpla. Cu el a râs! Cu el vrea să trăiască, ceea ce o face fericită, dar o şi sperie în egală măsură. De ce? Fiindcă e văduvă, e bătrână şi gura lumii o îngrozeşte. Dar şi Isitakis e bătrân. Poate

chiar văduv. Iar în ceea ce priveşte latura morală, pe anticar cred că-l doare drept în fes.

— Doamnă, părerea mea este că trebuie să vă bucuraţi de fiecare clipă a vieţii. Aţi avut o şansă rară la această vârstă! N-o rataţi! Nimeni nu vă trece pragul în lungile seri de iarnă, nimeni nu vă întreabă dacă vă e greu sau nu. Ce vă pasă de gura lumii? Bucuraţi-vă!

— Aşa spune şi Olimpiodor, mă completă femeia uimită.

— Recuperaţi, doamnă, recuperaţi! Poate că abia acum aţi întâlnit bărbatul potrivit.

Doamna Săndulescu mă privi cu atenţie. Se ridică demnă de pe scaun, arătând cu mâna spre uşă.

— Eu trebuie să plec. Vă mulţumesc mult! Pentru tot!

Am condus-o spre ieşire în tăcere. La despărţire, femeia s-a întors spre mine şi mi-a spus:

— Domnule, n-aş vrea să mă înţelegeţi greşit, dar cu Marian Săndulescu, bărbatul meu, n-am fost fericită nici măcar o zi. Poate nici o oră… Este urât ce spun, dar este purul adevărul. Vă mulţumesc! Olimpiodor mă aşteaptă!

— La revedere, doamnă! Şi sincer mă bucur pentru amândoi! Domnul Isitakis mi-e dator vândut! Fără să vreau l-am făcut fericit, i-am spus vesel.

— Şi eu vă sunt recunoscătoare!

A zâmbit! Părea cu douăzeci de ani mai tânără! Şi mai frumoasă! Ce ţi-e şi cu întâlnirile astea reuşite dintre un bărbat şi o femeie… Ce energii necunoscute se pun în mişcare, dând oamenilor viaţă… Interesant! Şi asta, la orice vârstă…

M-am întors în casă, aducând cu mine imaginea femeii misterioase. Mă urmărea ca o umbră, mulându-se pe orice gând al meu. Nu era bine… Trebuia să scap…

Philosophia mirabilis a lui Anton Dumitriu, putea fi salvarea minţii mele. Cartea zdrenţuită de atâtea căutări, stătea cuminte pe noptieră. *Vino, iubito şi linişteşte-mi mintea,* am spus, ridicând-o ca pe o

ofrandă. Începeam şi eu să vorbesc cu obiectele, ca zăpăcitul ăla de Baltazar.

Am deschis cartea la întâmplare. „Aristotel se întreabă: Dar când este vorba de lucruri necompuse ce înseamnă Fiinţă şi Nefiinţă, ce înseamnă adevăr şi neadevăr?” Pentru mine, Fiinţa este un fel de subdiviziune a Nefiinţei. Aşa cred eu. Un ceva mai mic, care tinde spre ceva mai mare. Nefiinţa nu este lipsa Fiinţei, este ceva superior ei, un fel de spaţiu pentru care nu avem cuvinte, dar spre care fiinţele au şansa să pornească. Nu este o negaţie sau o negare. Calea lui *dicitur – a vorbi despre* – e deschisă… Adevăr şi Neadevăr? Periculoasele extreme ale întregii existenţe umane. Adevărul meu şi adevărul lui, de cele mai multe ori, nu este adevărul nostru. Nici măcar în interiorul unui om, adevărul nu este mereu acelaşi… Chiar acum! Adevărul este că vreau să scap de imaginea femeii misterioase, în egală măsură cu adevărul că o vreau în mintea mea… Nu mă pot concentra şi asta nu e bine… Sunt şi eu o biată Fiinţă spre Nefiinţă…

28

Baltazar era plin de praf şi stătea ghemuit pe podea, cu spatele lipit de pietroi. Avea braţele încrucişate peste genunchii adunaţi la piept şi capul pus spre odihnă, pe ele. Părul îi cădea în dezordine, scăpat ici şi colo din elasticul cu care fusese prins, iar tricoul îi era rupt, undeva, în dreptul umărului.

Clipe de tăcere. Când lucra, Baltazar nu suporta pe nimeni în preajmă. Orice prezenţă străină, apărută în universul născut între el şi bolovanii din atelier, alunga magica corespondenţă dintre creator şi creaţie. Ştiam prea bine asta, însă adesea veneam să văd dacă a terminat. Avea obiceiul de a rămâne ore întregi fără să facă nimic, stând aşa, pur şi simplu, de pomană. Asta mă enerva, pentru că intra în contradicţie cu firea mea disciplinată. Dacă ai de lucru, domnule, este firesc ca nimeni să nu te întrerupă, dar ca să stai aşa, ca o balegă căzută în drum…

— Ce faci? am întrebat iscoditor.

— Cuget.

— De când?

— Habar n-am, spuse Baltazar, scuturându-şi praful de pe pantaloni.

— La ce?

— La nemurire.

— Interesant…

Mă privi uimit.

— Auzi, că tot faci tu mereu pe deşteptul, ia extrage o găleţică din puţul înţelepciunii tale şi spune-mi ce crezi despre nemurire?

Se ridică, sprijinindu-se de pietroi, apoi continuă să se scuture cu mişcări scurte şi destul de puternice. Praful se împrăştia în jurul lui, ca un abur.

— Uite cum facem… Eu pregătesc ceva de mâncare, iar tu scoţi sunete pe gură. Apoi mâncăm împreună.

Chiar că-mi era foame! Iar subiectul mă atrăgea ca un magnet.

— S-a făcut!

Bucătăria prietenului meu era o chicinetă de unu pe unu, un spaţiu exploatat cu atâta disperare, încât din micul tavan atârnau diferite obiecte, care se opreau aproape de capul lui Baltazar. Casa lui era destul de mare, dar modificase totul, lăsând doar acest loc bizar pentru pregătirea hranei. Niciodată nu reuşisem să înţeleg cum putea prepara o mulţime de lucruri bune, într-o bucătărie în care te loveai cu coatele de pereţi… Mai ales el, care era un bărbat masiv de aproape doi metri…

Stătea cu spatele la mine, acoperind întreaga intrare. Făcea tot felul de mişcări, ca un vrăjitor care prepara o poţiune magică.

— Te ascult, spuse aruncându-mi o privire peste umăr.

— Nemurirea… am început prudent, trebuie analizată ca o formă de existenţă. *A fi* sau *a nu fi*, celebra întrebare, pusă tocmai unui craniu uman, cred că este un punct de plecare în discuţia noastră. Despre nemurire nu se poate vorbi, decât după ce omul *a murit*! După trecerea pragului. Şi ce înseamnă *a fi* sau *a nu fi*? Eu cred, că există mai multe tipuri de moarte.

Baltazar se întoarse, privindu-mă cu interes. Avea într-o mână un cuţit, iar în cealaltă, o roşie.

— Aşa… Moartea unu, moartea doi, moartea trei… spuse, ridicând în aer de trei ori cuţitul.

— Nu.

— Continuă!

Se întoarse iar cu spatele la mine.

— Moartea de când eşti încă viu, moartea fizică, moartea de după moarte… Şi în pereche, la fiecare, vine nemurirea…

— Da, mai ales, în cazul morţii fizice, zise Baltazar ironic, întrerupt de zgomotul unui obiect căzut.

Se chinui să ridice de jos o lingură.

— Dar de celebrii nemuritori care au străbătut istoria în diferite chipuri, n-ai auzit?

— Lasă gargara şi treci la lucruri serioase. Pe mine mă interesează adevărata nemurire, nu legendele pentru proşti. Bagă-l şi pe Dracula şi nu mai mănânci cu mine…

— Eu vorbeam serios, dar, din păcate mă lovesc de limitele tale pe care câteodată, din greşeală, le ignor.

Baltazar nu mă luă în seamă. Se întoarse cu ochii în lacrimi. Tăia ceapă, nu regreta cele spuse…

— Ce legătură are nemurirea, cu moartea care vine de când eşti viu? Nu înţeleg!

— Păi, cum să înţelegi? Tu ştii una şi bună! Să maltratezi bucăţi mari de piatră… Nemurirea este o stare infinită. Se spune că din ea venim şi spre ea ne ducem. Avem Raiul etern, dar şi Iadul fără sfârşit. Cei ce-şi pierd sufletul în timpul vieţii, cei morţi de vii, cei care umblă printre noi, uscaţi la suflet şi învinşi, cei fără de speranţă sunt locuitorii Iadului, înţelegi? Chiar dacă au intrat sau nu în pământ, ei aparţin deja Întunericului.

— Şi nu au nici o şansă? întrebă Baltazar, ştergându-se pe mâini de o cârpă.

— Ba cred că au, dar nu se folosesc de ea.

— Care?

— Credinţa.

Prietenul meu se întoarse brusc spre mine. Mă privea cu atenţie, cercetându-mă ca pe un animal necunoscut.

— Tu vorbeşti de credinţă? Eşti ateu convins!

— Nu-i adevărat!

Baltazar se lovi nervos cu cârpa de picior.

— Auzi, *monsieur*, de când eşti tu credincios? De când n-ai mai călcat într-o biserică?

— De mult.

— Şi?

— Dar asta nu înseamnă că sunt ateu, tâmpitule! Nu mă duc la biserică, dar mi-e frică de Dumnezeu!

— Ţie ţi-e frică de orice, spuse întorcându-se cu spatele la mine. Auzi, acum e mare credincios!…

Îmbătrâneşti, prostule!

— Vrei să vorbim despre nemurire sau nu? l-am întrebat iritat.

— Hai, continuă enoriaşule…

— Deci, moartea sufletească şi moartea trupească. Până acum, două tipuri, da?

— Da…

— Ele au, ca pandant, nemurirea…

— Hai că baţi câmpii! Mâncarea e gata. Eu te-am întrebat ce părere ai despre nemurire, iar tu o ciocăneşti cu moartea, cu biserica, cu morţii de vii… Am crezut că ai o părere clară, nu o analiză de făcut, pentru a te lămuri alături de mine. Aşa, ştiu şi eu să întorc cuvintele, amestecându-le, până găsesc un răspuns care să mă satisfacă…

Baltazar venea spre mine cu două farfurii pline, iar o cârpă îi atârna de braţ. Era vesel. Nu-l mai interesa nimic altceva, decât să aşeze cu grijă masa.

— Vezi, i-am spus nemulţumit, asta este fericirea la români… Mâncarea! Ai farfuria plină? Nimic nu mai contează!

— Este adevărat, dar nu uita că oriunde te-ai afla, teoria ta este valabilă. Nu-i o caracteristică a noastră, ci o realitate umană. Însă, eu continui să pledez pentru originalitatea şi chiar superioritatea românilor, fiindcă doar ei au fost în stare să numească mâncarea, *potol*! A potoli neliniştea sau inconfortul, indiferent de unde ar veni, cu mâncare! Nu-i tare?

— Nu prea…

— Aiurea! Întâlnire, botez, înmormântare, afaceri, despărţiri, toate sunt consumate ca aperitive ori ca desert în viaţa noastră. Halim cu orice ocazie – ne împăcăm, cugetăm, suferim – plescăind cu satisfacţie, înmuind cu salivă orice problemă, digerând-o astfel mai uşor. Uite, acum! Nemurire? Ia cu sos! Moarte? O murătură?!…

Baltazar începu să mănânce cu poftă. Cred că avea dreptate. Toată tensiunea minţii mele care se concentrase pe subiectul atât de delicat al nemuririi se „potolea” treptat, după fiecare îmbucătură înghiţită. Nu-mi mai venea să vorbesc despre moarte

când simţeam plăcerea mâncării, stimulatoare de viaţă.

— Poate că asta e o formă de evadare, am spus mestecând liniştit.

— Gândeşte-te la ospeţele îmbelşugate care urmau marilor lupte din istorie. Berbeci la proţap, legume, fructe, vin, toate într-un exces nebun, disperări culinare, frici la tavă, ghiftuiri întru triumful faţă de moarte. Crezi că le era numai foame? Nicidecum! Sfidau moartea, ameninţând-o cu oase încă pline de carne, pe care le aruncau dispreţuitori, câinilor flămânzi de pe sub mese. Stomacul plin nu se teme de moarte, prietene!

— Dar, nici moartea de om. Vezi apoplexia…, am răspuns răutăcios.

Baltazar se opri. Mă privi o clipă cu tristeţe, apoi continuă:

— Vezi tu, aici e marea problemă… Moartea nu se teme de nimic… Ea vine lin, într-o linişte desăvârşită, imuabilă şi imparţială, desface nodurile odgoanelor cu care este ancorată viaţa noastră, lăsând vasul să plutească spre o lume necunoscută nouă. Cine-i dă acest drept? Şi cine oare i se poate împotrivi? Oamenii, în frica lor de moarte, au inventat un biet cuvânt – Nemurire!… E ca o mână ridicată deasupra capului în faţa unei iminente lovituri. O formă de apărare, caraghioasă şi inutilă. De ce?

Baltazar privea undeva în spatele meu, întrebând cu glas tremurând, entităţi nevăzute. Nu vorbea cu mine. Pentru el, nici nu eram prezent. Frământările minţii lui ieşiseră la plimbare, căutând speriate prin colţuri de odaie, poarta spre adevăr.

— Ţi-e frică de moarte? am întrebat şoptit.

— Da. Nu-mi plac certitudinile! Iar moartea e *certus*! Nu se poate negocia nimic cu ea, nu poate fi înşelată, este ermetică şi inexorabilă, deci, n-aparţine oamenilor! Şi atunci? Cum poate prelua această cucoană, om cu om, bob cu bob? Viaţa ne-o dă *Dumnezeu*! Suntem plămădiţi dintr-o materie care a trecut prin mâinile *Domnului*, avem chip şi avem

asemănare, avem suflet din suflul *Lui*! Suntem *teomorfi*, dar iată că vine această entitate inexplicabilă şi hârşti – termină viaţa.

— Dar tot de *Dumnezeu* ne este dată!

— Ca o pedeapsă, prietene!

— Eu nu cred…

Baltazar mă privi uimit.

— Nu crezi? O fi un mare dar! O răsplată!

— Sau o şansă…

— Ţăcănitule! Şansa este un noroc, este posibilitatea de a reuşi, e fortuna!

— Vezi, aici am vrut să te aduc! Şi dacă moartea este tocmai izbânda?

— Dată aşa, la toată lumea, ca la pomenile electorale, nu? Eşti tâmpit!

Baltazar începu să strângă masa.

— Pe mine mă interesează foarte mult ce e cu nemurirea asta… De ce a apărut acest termen?

— Aminteşte-ţi de Jack Kerouac. El spunea, *n-am avut nimic de oferit nimănui, în afară de propria-mi confuzie.*

— Cred că avea dreptate, spuse Baltazar, ridicându-se. Confuzie, tu eşti stăpâna lumii!… Şi iată, ca să nu pleci de la mine cu mintea goală, pentru că burta ţi-ai umplut-o deja, îţi dăruiesc vorbele lui Voltaire: *Pleacă din viaţă ca de la un ospăţ, mulţumind gazdei şi pregătindu-te de ducă…*

— Ce să-ţi spun!… Mare înţelept…

29

Abia am intrat în casă, când la uşă a apărut Corina. Nici nu apucasem să diger mâncarea şi discuţia, consumate împreună cu Baltazar…

— Iubitule! Ingratule! Puşlama irezistibilă!

Aşa începea aproape întotdeauna, o vizită a Corinei. Nimic nou!

— Dacă nu vin eu, totul se duce de râpă! Laşi pe umerii mei relaţia asta minunată… Tu nu faci nimic!

— Stau aici cuminte şi te aştept, am răspuns, căscând ochii inocent.

— Ai mâncat?

— Da, chiar acum am venit de la Baltazar. A gătit el.

— Baltazar! Cotoiul ăla bătrân! Piaza rea! Nu pot să-l sufăr, dragă! Toată ziua, Baltazar!

— Dar ce-ai cu el?

— Eu? El ce-are cu mine!

Corina se mişca prin încăpere cu dezinvoltură.

— Tu nu vezi că nu mă poate suferi? E şiret boşorogul, face pe drăguţul, dar eu simt că-i stau în gât!

— Boşorog? Dar e de-o vârstă cu mine! am spus amuzat.

— Serios?

Corina părea uşor încurcată, însă depăşi repede şi cu dibăcie, momentul.

— Atunci, vecinul tău arată foarte rău, dragă! Tu nu te compari cu el…

Multe putea spune cineva despre Baltazar, dar că arată rău, nu! Era tot ce putea fi mai semnificativ pentru termenul de bărbat… Iar eu, nu eram nici pe sfertul lui… Femeia simţise clar dezinteresul, dacă nu chiar dispreţul lui Baltazar faţă de ea şi nu-l putea ierta. Era adevărat că niciodată, prietenul meu n-ar fi acceptat în preajma lui o femeie din categoria

Corinei. Nu era nici prea atrăgătoare, nici prea inteligentă şi-i mergea meliţa…

— Dar să-l lăsăm pe plăvanul ăla, dragă! Uite, ţi-am adus un ecler! Să fii dulce!

Dintre toate prăjiturile din lume, eclerul era singurul desert pe care-l detestam! Of, cât de potrivită mi-era această femeie…

— Hai, brotăcel, mănâncă! Vezi, eu mă gândesc la tine!

Corina venea spre mine cu prăjitura ţinută în mână ca pe o ofrandă adusă „iubirii" noastre. Râdea şi încerca să-mi dea să mănânc, ca unui copil tâmpit, în „guriţă"!

— Mai târziu, i-am spus, întorcând capul. Mai bine, vino să vezi cât pot fi de dulce, fără creme ori siropuri.

Femeia atât a aşteptat.

— Pot să-l mănânc eu?

— Sigur că da!

— Vai dragă, sunt o gurmandă… Am mai mâncat azi două, dar nu mă pot abţine când e vorba de ecler…

Hap, hap, hap, din trei muşcături, prăjitura dispăru spre marea mea bucurie. Acum, drumul era liber spre un ceas, două, de evadare…

Corina era roşie la faţă şi ciufulită. Învelită cu cearceaful până aproape de bărbie, îşi începu eternul discurs…

— Îţi aminteşti că ţi-am povestit de prietena mea, Dorina?

— Nu.

— Dorina, cea cu apartamentul ăla nou, pe care i l-au cumpărat părinţii…

— Aaa, da, am spus, habar n-având despre ce vorbeşte.

— Păi, să-ţi spun ce-a păţit!

Acum, începea recitalul! Sigur, unul a sedus-o şi a abandonat-o!

— A cunoscut un tip. Un inginer. Unu', Andrei. Andrei Botişor. Auzi, ce nume, dragă! Botişor!… Bărbat drăguţ, înalt, manierat… Au ieşit la o cafea, la

o terasă, de două, trei ori, apoi, toanta de Dorina l-a invitat la ea acasă. S-au iubit, aşa cum am făcut şi noi acum, buburuză scumpă, după care, tipul i-a cerut nişte bani.

Când a spus *buburuză scumpă*, Corina m-a apucat zdravăn de nas, zgâlţâindu-mă destul de puternic… Îmi venea s-o pocnesc, dar mi-am înfrânat pornirile violente şi am zâmbit…

— O sumă frumuşică! A ameţit-o, a zăpăcit-o, iar ea, fată bună, i-a dat. Acest Andrei Botişor i-a luat şi a dispărut fără urmă. Dorina, care e destul de naivă, nu vrea să se ducă la poliţie şi să-l reclame, dragă. Eu cred că-i e ruşine, nu? Tu ce crezi?

Eu mă gândeam la nemurire şi la moarte, la discuţia avută cu puţin timp în urmă…

— Da, da, cred că ai dreptate, am spus destul de repezit.

— Vezi, până şi pe tine te intrigă, continuă femeia satisfăcută. Este de necrezut… Îţi bagi în casă şi în suflet un om, iar el te fură! E groaznic! Aaa, dar ştii pentru ce i-a cerut banii?

— Nu.

Corina se ridică într-un cot, privindu-mă ca un vultur după ospăţ. Cearceaful îi alunecă, dezvelindu-i sânii. Îl trase înapoi cu o mişcare iute, ca pe-o pedeapsă pe care mi-o aplica cu plăcere. Un fel de *gata, îţi ajunge*!

— Să vezi ce gargară! Cică n-avea cardul de credit la el şi voia să-i facă Dorinei o surpriză! Păi, chiar că i-a făcut, nu?

— Da.

— Cum pot unii profita de o femeie singură?

— Nişte măgari, am spus moralizator.

— Tu n-ai putea face aşa ceva, nu?

— Niciodată.

— Tu eşti minunat! Eşti un leuţ cuminte, drăguţ şi bun…

Fiecare cuvânt îi era însoţit de o mângâiere destul de apăsată pe creştetul meu. *Leuţ*!

— Da’ pe Felicia ţi-o aminteşti?

Cum să nu mi-o amintesc? Era cea mai „tare” prietenă a Corinei! Frumoasă foc, dar plină de pretenţii… Pentru ea, cuvântul de ordine era „profitul”! Bani, bani şi iar bani. Restul, nici nu mai conta. Ultima dată când am întâlnit-o, era însoţită de un venerabil domn de vreo optzeci de ani, elegant şi cu siguranţă foarte bogat.

— Pleacă din ţară, dragă! Într-o ţară arabă. Am şi uitat care…

— Serios?

Discuţia mă enerva cumplit, însă ştiam foarte bine că nu puteam depăşi, pentru nimic în lume, graniţele impuse de Corina.

— Da. S-a săturat de pârliţii de aici. Totuşi, eu n-aş putea face aşa ceva. Mi-ar fi frică…

— Vrei o cafea? am întrebat liniştit, ştiind că e singura mea şansă de a scăpa din expunerile Corinei, care sigur mai durau, cu cel puţin trei sau patru exemple.

— Cum să nu? Vezi, tu eşti un tip de nota zece! Leuşorul meu drag…

Şi iar mă apucă de nas! *Leuşorul* din mine era gata, gata să răcnească… Dar, m-am dus în bucătărie, zâmbind…

Aşa-mi trebuie! Capu’ face, nasu’ trage! Cine mă împiedică să-i dau papucii? Dependenţa asta idioată de femei! Şi proverbiala mea comoditate! Nici n-am dreptul să mă plâng…

Telefonul Corinei sună. O auzeam vorbind, din ce în ce mai tare. Intră ca o tornadă în bucătărie, îmbrăcându-se în grabă.

— Trebuie să plec urgent! A apărut Botişor! M-a sunat Dorina!

— Şi?

— Cum şi? Nu pricepi, cap sec! A apărut infractorul! Şi ţi-am spus că Dorina e o naivă. Auzi, cică Botişor ăsta are intenţii serioase… Lasă, lasă, că nu-i merge cu mine!

Corina îşi trăgea cu nervozitate fermoarul la fustă.

— Gata, am fugit! Îţi povestesc când ne vedem!

Se năpusti spre uşă, apoi se întoarse grăbită.

— Era să uit!

Mă sărută, mă trase de nas, de urechi, dar şi de păr!

— Tigruţu' meu drag! Ai fost minunat!…

Plecă. Iar eu, cu ibricul de cafea în mână, am rămas zâmbind tâmp. Sunt un idiot, un bou, un prost! Un mameluc! N-am coloană vertebrală, domnule!…

M-am întors de la Baltazar, cu capul plin de idei, dornic să reflectez la temele discutate cu el. A năvălit peste mine nebuna asta de Corina, am fost făcut *ingrat*, *puşlama irezistibilă*, *brotăcel*, *buburuză*, *leuţ*, *leuşor*, *tigruţ*... Am fost tras de nas! Am ascultat toate idioţeniile unei minţi „odihnite", iar acum stau cu ibricul în mână, doar cu chiloţii pe mine, în bucătărie! Şi toate astea pentru ce?… Ei, comedia dracului! Cred că ar trebui să încetez cu prostiile astea…

În mintea mea, zburda din ce în ce mai des, un gând. Un singur lucru nu-mi mai pot permite să pierd – timpul! Iar eu? Nu fac altceva, decât să mă încurc în tot felul de futilităţi…

Începusem atât de frumos! Aristotel, Platon, Socrate… Parcă mă disciplinasem puţin, dar cum vine o ocazie de a pierde timpul, hop, sar pe ea. Gataa! Beau cafeaua şi gândesc!

Platon. Ce spunea el despre moarte? M-am aşezat comod într-un fotoliu şi privind spre grădina sălbăticită, am început să cuget. Deci, ce spunea? Că, de fapt, ceea ce numim noi viaţă, este moarte. Că sufletul omului stă prizonier într-o cuşcă de carne şi, condamnat pentru fărădelegea primordială, aşteaptă judecarea faptelor săvârşite în timpul „detenţiei" carnale, iar apoi, după mai multe probe date în diferite forme, se eliberează… Unde se duce? Nimeni nu ştie… Sigur, bătrânul meu prieten Platon era influenţat de orfism. Şi ce dacă? În *Upanişade*, scrie că sufletul este indestructibil. Aşa, şi? Asta ce înseamnă? Că nu poate fi distrus. Păi, nenicule, dacă e atât de tare, la ce bun mai e târât bietul suflet prin tot felul de trupuri? *Numai cei ce au murit, au văzut sfârşitul războiului*, spune conu' Platon. Deci, viaţa

este o luptă, o bătălie, un război… Unii pierd, alţii câştigă. *Nu e sigur în ce loc te aşteaptă moartea, de aceea aşteapt-o tu pe ea în orice loc*, spunea Seneca… Ptiu, puşchea pe limbă! Şi, o dată cu gândul ăsta, m-am ars şi cu cafeaua… Mare dobitoc mai sunt! Democrit spunea că viaţa este o *părere*… Corect, fiindcă moartea este o certitudine… Dar *părerea* poate fi o opinie, tot atât de bine, cât poate fi şi o iluzie…

Uite, femeia misterioasă! Este o iluzie? Este! De ce? Fiindcă, eu o văd cu siguranţă cu totul şi cu totul altfel decât este în realitate. Pe mine m-a năucit, făcându-mă să cred într-o fiinţă inexistentă pe pământ. Ce femeie poate fi atât de minunată precum am perceput-o eu? Nici una, asta e clar… Că e frumoasă? Sunt multe frumoase pe lume. E retrasă? Ca ea, milioane… Dar… Există un „dar” pe care nu-l pot explica. Efectul! Efectul produs e devastator. Mi s-a lipit de ochii minţii, îmi umblă hai-hui prin suflet, răscoleşte, caută fără a lua nimic, de parcă a pierdut ceva în fiinţa mea. Iar eu stau ca o mumie inertă, prefăcându-mă că trăiesc normal, pândind însă orice gând care se îndreaptă către această femeie. Na! Plec vitejeşte cu arme şi bagaje spre ideile mari, bat la porţile ceţii căutând răspunsuri neomeneşti şi mă împiedic în rădăcinile întortocheate ale misterului etern, bărbatul şi femeia… Două zale ale aceluiaşi lanţ, sfărâmat de blestemul căzut peste oameni, o enigmă învăluită în pâcla întrebărilor dureroase. La ce bun Socrate, Platon, Averroes sau Seneca, dacă eu fac ce fac şi tot la muieri zburd cu gândul… Cum să deschid porţile neînţelesului, când împing cu umărul, dar trag cu ochiul la gambele fine ale femeii misterioase? Sunt un zero… Sunt domnul Zero! Aşa ar merita să mă prezint! Şi chiar îmi place…

30

— Maura divorţează, spuse Baltazar, intrând liniştit în încăpere.

Aruncă spre mine cu un cocoloş de hârtie, apoi se duse spre bucătărie. Se întoarse cu o ceaşcă plină de cafea.

— Ce chiloţi ai, prietene! Aşa se poartă? Pe dos?

M-am privit jenat. Nu numai că nu-mi plăcea să mă vadă Baltazar dezbrăcat, ştiam cât sunt de slăbănog, dar să mai port şi chiloţii pe dos…

M-am dus grăbit spre dormitor, de unde am revenit foarte demn, îmbrăcat şi pieptănat ca un şcolar.

— Cum adică, divorţează?

— E nebună! Şi-a înşelat şi ea bărbatul prima dată şi acum vrea să divorţeze. Desigur, pentru a trăi cu mine, până la adânci bătrâneţi!

— Ale tale, poate, pentru că sunt aproape! Ea e tânără,… am spus amuzat.

— Ţi-ai acoperit trupul şi faci un „spirit de glumă”? mă plesni Baltazar vesel.

— Da, eu îmi permit! Nu la uşa mea va veni Maura cu bocceaua în mână.

— Ba da!

— Eşti nebun?

— Nu. Dar la tine va locui dacă apare cu traista în băţ.

— Hai, hai, nu te întrece cu gluma… E foarte interesantă, dar să stea la mine, nici vorbă!

— Păi, dacă apare bărbatul ei, ce vrei să fac?

— Să-mi umfle mie ochii?

— Poate îţi măreşte doar puţin volumul, spuse Baltazar, arătând în dreptul ochilor, două mingi imaginare.

— Încetează! Spune-mi mai bine ce s-a întâmplat.

— Nimic deosebit. În timp ce tu erai „foarte” ocupat cu prietena ta alcătuită numai din gură şi două

picioare, a venit Maura să-mi comunice decizia ei înţeleaptă!

— De unde ştii c-a fost aici Corina? Mă spionezi?

— Nu, dar dacă i-ai lipi gura cu adeziv, poate că nu ar afla tot cartierul că e la tine.

— Bine, bine… şi Maura?

— A venit, a plâns… Prostii muiereşti…

— Şi tu?

— Repertoriul obişnuit. Că sunt bătrân, bolnav, căsătorit, că am copii şi nepoţi, că mă pândesc portăreii, bla, bla, bla.

— Şi ea?

— Femeia antidot universal. Găsea răspuns la toate. Le rezolva…

— Şi?

— A plecat plângând, strigându-mi că ea tot va divorţa şi că o voi avea pe conştiinţă.

— Doamne fereşte! Doar nu vrea să facă o prostie!

Baltazar mă privi nedumerit. Când înţelese ce vreau să spun, zâmbi liniştitor.

— Ooo, nu-ţi face griji! Maura este o femeie prea frumoasă pentru a fi lăsată în pace. Cred că nici n-a plecat bine de aici şi s-a găsit unul să o agaţe. Iar orgoliul ei este imens. Şi-l hrăneşte cu o lăcomie de neînchipuit. Ştii cum soarbe orice compliment? Ca o vampiră!

— Şi dacă se întoarce la tine?

— O rezolvăm noi…

— Care „noi”, idiotule! Eu nu vreau să am probleme.

— Aiurea! Numai la asta visezi…

— La Maura?

— La orice femeie îmi trece pragul. Crezi că eu nu văd? Hai, c-am glumit! Vezi c-a venit factura la gaze. Nu uita de ea!

Plecă. Indiferent, vesel, degajat. O femeie spumega, distrugându-şi viaţa şi echilibrul, iar lui îi ardea de o factură! De parcă plătise el la ghişeu, vreodată… Eu, eu şi numai eu… Domnul Baltazar nu se obosise nici măcar să întrebe unde se plătesc toate hangaralele casei. Dar domnul Zero, adică eu,

trebuia să alerg prin tot oraşul, să stau la cozi, să mă enervez…

31

Domnul şi doamna Dinulescu coborau din maşină. El se duse în spatele maşinii, deschise portbagajul şi trase două sacoşe pline. Ea se privi cu atenţie, scuturându-şi de pe fustă o scamă. Înainte de-a ajunge la poartă, dădu cu ochii de mine.

— Oo, ce plăcere! Nu v-am văzut de mult! spuse femeia, sincer încântată. Ce mai faceţi?

Domnul Dinulescu se apropie zâmbind, lăsă sacoşele jos şi-mi întinse mâna.

— Onoare muncii!

Era salutul cu care se mândrea, considerându-l o glumă foarte reuşită. I-am strâns mâna, salutându-i pe amândoi, normal.

— Mă duc să plătesc o factură, am spus destul de nemulţumit.

— La lumină? întrebă doamna Dinulescu repede.

— Nu, la gaze.

— Ce păcat! V-aş fi rugat să ne plătiţi şi nouă…

Alta acum! Asta era culmea!

— Auziţi, continuă femeia, apropiindu-se de mine complice, cine s-a mutat, domnule, în casa doctorului, că a înnebunit toată strada?

— O femeie, am răspuns şcolăreşte.

Doamna Dinulescu îşi privi victorioasă bărbatul.

— Vezi, Tudore, că am avut dreptate! Până şi dumnealui are foc la călcâie…

— Nu înţeleg, am ripostat ofensat.

— Dragă domnule, interveni soţul împăciuitor, toată lumea vorbeşte despre noua noastră vecină, într-un mod, să-i spunem, cel puţin ciudat. Noi n-am văzut-o, dar se pare că produce un anume efect…

Îmi făcu vesel cu ochiul.

— Este o femeie discretă şi fină, am spus, păstrându-mi tonul vexat.

— Şi dacă e atât de fină, cu ce a zgâriat atâtea minţi? întrebă madam Dinulescu, râzând. Hai,

domnule, nu vă mai ascundeţi după deget! Am înţeles că e tare frumoasă, tânără, singură, bogată… Ce poate crea mai bine o fantasmă, dacă nu un astfel de portret? În mintea bărbaţilor, desigur… Că despre noi, femeile, suntem mult mai realiste. O femeie atât de „fină" şi de „discretă" n-o să pună niciodată gogoşari în oţet, Tudore! Şi o iarnă fără murături, e ca o bătrâneţe fără un acoperiş deasupra capului. Hai în casă!

Îmi zâmbi, făcându-mi un semn de atenţionare, ca o mamă care-şi dojeneşte copilul. Domnul Dinulescu o urmă supus, nu înainte de a-mi şopti poznaş:

— Ţine-o tot aşa! Lasă murăturile pentru blegi ca mine!

Erau simpatici… Mi-am continuat drumul, gândindu-mă serios la glumele lor. Oare, care dintre cei doi avea dreptate? El sau ea? Ce era mai important? Să ai luciditatea brutală a femeii sau inconştienta poftă de aventură a bărbatului? Totuşi, în cazul femeii misterioase, parcă nu se potrivea niciuna. Ea era cu totul şi cu totul, altceva… Nu putea pune nici gogoşari, tot atât de bine cum nu putea avea nici o aventură oarecare… Cum să-i faci pe oameni să înţeleagă, că printre noi, câteodată, apar şi fiinţe din altă lume? N-ar înţelege…

La ghişeu, după cum mă aşteptam, era coadă! Două, patru, şase, opt… Unsprezece persoane! Şapte femei şi patru bărbaţi. De ce întotdeauna, sunt mai multe femei la rând, indiferent de ce se rezolvă la capătul cozii? Şi se mai spune că ele sunt mult mai ocupate decât noi, bărbaţii… Uite, că nu-i chiar aşa! În faţa mea, o doamnă. Avea vreo şaizeci şi ceva de ani. Tunsă scurt, parcă prea scurt, avea un aspect masculin, uşor neplăcut. Îşi scoase portofelul, căutând de zor. Era ca o copertă veche de piele, cu buzunare pline de chitanţe şi cu puţini bani. Scoase o reţetă medicală, o privi lung, apoi clătină din cap. O împături şi o puse cu grijă la loc. În spatele meu veni o tânără slabă, cu părul negru şi cu nasul mare.

— Staţi de mult? Merge greu? mă întrebă, destul de agitată.

— Nu.

— Of, slavă Domnului! Mă grăbesc foarte tare… Ştiţi, trebuie să-mi iau copilul de la grădiniţă…

— La ora asta? o întrebă femeia din faţa mea.

— Da, trebuie s-o duc la un control medical.

— Da' ce are? continuă dialogul peste mine.

— Nu ştiu, o doare un picioruş.

— Varză! Foi de varză caldă, drăguţă! Nu mai da bani pe medicamente.

— Varză?

— Da. Iei mata o varză albă, scoţi două, trei, frunze mari şi seara la culcare, le încălzeşti la flacără, apoi le pui pe piciorul copilului. O împachetezi, înţelegi? Legi cu ceva, cu o basma, cu o eşarfă şi să doarmă aşa. A doua zi nu mai are nimic! Medicamentele distrug ficatul copilului… Sunt periculoase.

Femeia tânără se împingea în mine, ascultând cu atenţie.

— Deci, varză… Nu ştiam…

— Păi astăzi, toată lumea fuge la doctor. Uite, aici!

Iar începu să caute portofelul, iar îl desfăcu, scoţând reţeta pe care abia o împăturise.

— Vezi, mata? Am fost la doctor. Două milioane trei sute patruzeci şi opt de lei. O avere! De unde să-i dau? Ştii ce pensie am?

De data asta se uita fix la mine.

— Nu, am spus destul de iritat.

— Patru milioane patru sute! Ia fă dumneata socoteala şi spune-mi te rog, cum pot eu să-mi cumpăr medicamentele astea? Că uite, spuse, căutând grăbită iarăşi în portofel, uite şi mata, numai gazul ăsta nenorocit cât mă costă! Ce să fac cu factura? Să n-o plătesc?

— E groaznic, spuse femeia din spatele meu, pe un ton plin de compasiune.

Încet, încet, cu paşi mărunţi ne apropiam de ghişeu. Funcţionara ne privi de câteva ori cu reproş.

— Hai o dată, coană mare, îi spuse nervoasă bătrânii din faţa mea, smulgându-i aproape factura din mână. Faci atâta gălăgie… Nu vezi că aici se

lucrează cu bani? Dacă greşesc, plăteşti dumneata? Pe cine interesează ce probleme ai acasă?

— Aşa e, duduie, spuse tristă bătrâna. Pe cine interesează…

— Următorul! strigă funcţionara pe un ton de comandă.

Acela eram eu. Cuminte, am întins factura şi banii. Cu mişcări iuţi, femeia de după ghişeu îmi întinse chitanţa şi restul.

— Următorul!

Am plecat. La ieşire, pe un perete, era un afiş mare. *Zâmbeşte, fiindcă serviciile noastre te fac mai fericit!* Ce tâmpit o fi făcut un astfel de afiş? Cât cinism… Ori, în colaborare cu cine ştie ce psiholog, s-a decis că o astfel de reclamă va influenţa pozitiv mintea plătitorului umilit şi jecmănit. Ce vremuri!…

32

Atena trecu pe lângă mine fără să-mi arunce nici măcar o privire. Eram la câţiva metri de poartă când ne-am întâlnit.

— Baltazar e acasă? am întrebat, făcând pe curiosul.

Bineînţeles că ştiam, dar voiam s-o fac pe îngâmfata asta să-mi vorbească. Mă privi ca pe o râmă storcită de asfalt, apoi îmi aruncă în silă, un da.

— Înseamnă că aţi terminat, am continuat, făcând pe prietenosul.

— Ce să terminăm, domnule? mă atacă plină de venin, tânăra femeie.

— Cu pipăitul ăla, am spus zâmbind.

— Domnule! Eşti cam tâmpit! îmi aruncă direct în faţă, apoi plecă, scuturându-şi capul cu demnitate.

Ca un copil, am intrat fericit pe poartă. I-o făcusem! Eu eram neinteresant? Pentru cine? Pentru o tânără neruşinată, care vine la vulpoiul ăla bătrân, se dezbracă ca o nesimţită, se lasă pipăită, ia bani, apoi tot ea trece pe lângă mine, demnă! Şi mă rog, de ce are nevoie Baltazar de formele unei femei, dacă face un cal? Ce dezaxat…

— Ai venit? mă întrebă „dezaxatul”, ştergându-se pe mâini, cu un prosop.

Ieşise în curte, privind indiferent spre tufele de caprifoi care aproape năvăliseră peste alee.

— Nu, merg cu spatele, am răspuns vesel. M-am întâlnit cu Afrodita… I-am zis ceva şi s-a cam supărat.

Baltazar mă privi o clipă. Apoi, întorcându-se liniştit se îndreptă spre atelier.

— Nu vrei să ştii ce i-am zis?

— Nu.

— Dar o să mă pârască…

— Nu mai vine. Am terminat cu ea.

— V-aţi certat?

— Nu. Nu mai am nevoie de ea, prostule! I-am luat toate formele. Nu mai are nimic de dat.

Baltazar intră în atelier. Eu, după el…

— Şi? Nimic, nimic?

— Eşti bolnav!

— Eu sau tu? Când a mai trecut pragul ăsta o muiere şi tu n-ai profitat de ocazie?

— Uite, acum! Atena m-a interesat doar ca formă, ca dimensiune…

— Dar tu faci un cal, mincinosule! Ce nevoie ai de o femeie? Vezi…

Baltazar nici nu mă luă în seamă. Se opri în dreptul bolovanului şi începu să-şi plimbe palmele, lin, pe suprafaţa lui. Părea un mim trist, care căuta intrarea într-o lume inexistentă, ascunsă sub duritatea reală a unei pietre. Mişcările îi erau din ce în ce mai rapide, imitând un cerc imaginar. Brusc, lovi cu putere.

— Aici! spuse fericit.

— Aici, ce?

Abia atunci, păru că mă vede. Era vizibil iritat de prezenţa mea.

— Nimic, spuse, dregându-şi glasul. O idee. O viziune… Tu nu înţelegi…

— Da, eu nu mă pot ridica la nivelul tău…

Baltazar se grăbi să mă împace. O făcea foarte rar şi fiecare cuvânt avea o blândeţe înduioşătoare.

— Nu, nu, nu… Tu nu poţi vedea în spaţiul real… Ochii minţii tale au nevoie de stări, de culori, de aer… Tu faci lumi din nimic, creezi imperii din cuvinte, mlădiezi vise, provoci imaginarul…

— Chiar aşa fac? am spus amuzat. Baltazar, tu intri în andropauză, băiete… Te feminizezi…

Baltazar se încruntă.

— Spune-mi, de ce ai venit? întrebă pe un ton ferm şi iritat.

— M-am întâlnit cu dinuleştii…

— Dragul meu, dacă ai de gând să te transformi într-un Camil, te rog să te duci la el. Pe mine nu mă interesează bârfa străzii, înţelegi?

Era serios. Şi era supărat. Am atacat un subiect care mie cel puţin, mi se părea bizar.

— Baltazar, nu ţi se pare ciudat că noi doi nu vorbim deloc de femeia care s-a mutat în casa doctorului? Toată lumea e interesată, iar pentru noi doi, apariţia unei femei a fost întotdeauna un deliciu. N-o putem numi bârfă, fiindcă interesul nostru era autentic, nu?

Prietenul meu mă privi cu asprime. Se îndepărtă de bolovan, aşezându-se pe cubul lui. Luă de pe podea o bucată mică de piatră, pe care o roti ca într-un joc.

— Vezi tu, spuse căutându-şi cuvintele, te-am admirat sincer în sinea mea, te-am suportat vreme îndelungată, tocmai pentru că ai fost printre puţinii oameni din viaţa mea care m-au înţeles. Ştiu foarte bine că sunt un om dificil. Sunt egoist, sunt indiferent, poate chiar cinic uneori… Dar sunt un artist! Tu, prin ceea ce eşti şi prin ceea ce faci, poţi simţi toate astea. Ai superioritatea şi detaşarea necesară. Mă mir că mă întrebi aşa ceva… Amândoi ştim foarte bine, că femeia aceea ne aparţine! În mod egal şi justificat. Ea e bună, atât pentru mine, cât şi pentru tine! Atât eu, cât şi tu, avem nevoie de ea… Ai văzut-o şi tu, aşa cum am văzut-o şi eu şi nu ne-am destăinuit unul altuia. Am simţit că n-o putem împărţi, nici măcar în cuvinte, cu nimeni. Cred c-am fost la fel de şocaţi de această apariţie, dar fiecare în felul său. Discutând, riscăm să intrăm pe un teren periculos, unde fiecare simte că e stăpân absolut… Ne vom sfâşâia pentru femeia asta… Doar unul va câştiga, iar tu, ştii bine toate astea.

Baltazar vorbea, privind în continuare piatra pe care o tot învârtea. De ce nu se uita la mine? De ce simţeam că fiecare cuvânt al lui, îmi aparţine?

— Deci, crezi că avem şanse egale?

— Fără nici cea mai mică îndoială.

— Dar tu eşti mult mai avantajat, am spus simţind în vocea mea, neîncrederea.

— Nu şi în cazul acestei femei, spuse Baltazar cu o tristeţe care mă tulbură profund.

— Nu înţeleg!

— Dacă era vorba de o femeie obişnuită, cu toată modestia de care sunt în stare, îţi spun destul de jenat, că n-aveai nicio şansă. O săltam eu. Însă, această misterioasă femeie mă conţine şi pe mine, te conţine şi pe tine, undeva, poate în subconştientul ei. Şi nu poţi şti spre care dintre noi îşi va îndrepta privirea, pe care-l va aşeza la nivelul ei.

— De unde ştii toate astea?

— Le-am simţit. Şi nu mă înşel…

— Deci, şi pe tine te-a răvăşit, am spus aproape şoptit.

— Răvăşit? M-a devastat, prietene…

33

Am ieşit din atelier îngândurat. Pentru prima dată, pe linia neîntreruptă dintre Baltazar şi mine, apăruse un gol! Ceva neînţeles, care se interpunea între doi prieteni adevăraţi, doi bărbaţi maturi, care avuseseră norocul să trăiască până acum fără invidii, fără gelozii, fără concurenţă. Împărţisem totul cu detaşare! Femei, vise, pâine, cărţi, idei,… Iar acum? Misterul acesta cu forme de femeie, apărea ca un abur otrăvitor, ucigând fără drept de apel, poate cea mai frumoasă prietenie.

Gândurile mi se sfâşâiau, cu zgomot de pânză putrezită… Un monstru mic se făcea mare în labirintul din ce în ce mai întunecat al minţii mele… Femeia misterioasă era a noastră, în mod egal… Trebuia, ori s-o luăm cu lăcomie prizonieră a sufletului nostru, ori s-o împărţim, distrugând-o. Şi niciunul dintre noi nu dorea s-o modifice, fiecare râvnind la forma ei originară şi inconfundabilă. Unul dintre noi va câştiga! Dar care?

Iar după aceea?… Cumplite întrebări…

Simţeam o nevoie aproape nebună de muzică. O baie de sunete, o scufundare, dacă nu chiar un înec. M-am repezit la raftul cu discuri. Tremuram ca un drogat care-şi pregăteşte o doză blestemată de fantasme. Căutam, neştiind exact cine-mi înţelege tulburarea, ce compozitor a vizitat infernul prin care rătăceşte acum sufletul meu. Îmi trebuiau valuri ademenitoare şi ipocrite, care să mă piardă în profunzimea celui mai întunecat ocean, să mă ducă într-un jos neatins de mintea omenească, să-mi comprime gândurile până la o explozie care m-ar arunca din nou spre soare. Bach!… Călăul durerilor mele… Johann Sebastian Bach… *Toccata*! *Toccata şi Fuga în D minor*… Nelinişte, frământare, tulburare… Căutare zadarnică… Spaimă… Ispitire… Orga… Cel mai impunător şi mai cutremurător

instrument… Cel care are curajul de-a fura aerul, plimbându-l dincolo de limitele respiraţiei umane… Acolo, în taina neagră a unor tuburi reci, se plămădeşte viforul, se naşte tornada sufletului meu, devastatoarea zdrenţuire care doare teribil. Simt cum învârtindu-mă ca o suveică, cobor, cobor, atingându-mi întreaga fiinţă de pereţii neprimitori ai unei tubulaturi haotice… Cad şi cad tot mai mult în adâncul sufletului meu, aspirându-mă pe mine însumi… Iar atunci când porţile iadului se văd, apare o mişcare inversă… E Mozart… Pianul îmi dă câteva clipe de plutire… *Concertul nr. 21*, *Andante*… Simt aripi… Ceva mă ridică, legănându-mă lin… O spirală… O înălţare… Mi-e bine… Sper… Am curajul să cred că femeia misterioasă îmi va aparţine… Va fi unită în eternitate, cu inima, cu crezul, cu trupul şi cu sufletul meu… Acordurile finale par să-mi certifice trăirea…

Dar… Ludwig van Beethoven… Există Beethoven… Cu acea blestemată *Simfonie nr. 5*, pe care mi-o aleg întotdeauna! Este cea care-mi zguduie încrederea, aducând în mintea mea, îndoiala… Toate viorile furioase spun: *dar dacă*… Mă pun la zid, mă izbesc de profundele mele frici, mă frâng…

Bach… *Preludiu în C Major*… Îl cuprind şi mă cuprinde, ca într-o îmbrăţişare a ezitărilor… Apoi, *Suita nr. 3*, „*Aer*”… Mă ridic! Plec spre cer… Plec, ştiind că nu mă mai pot întoarce niciodată… Ştiind că las jos, toate durerile unui suflet trist şi singur, că las temerile, misterele, nedreptăţile, că mă eliberez de un trup pe care nu l-am înţeles… Plec, luând cu mine, doar conturul unei femei, matcă a ceea ce am crezut că se numeşte viaţă, mă înalţ, exist, simt… *Reverie*… E pentru prima dată când îl simt cu adevărat pe Debussy… Oare şi el a întâlnit-o pe femeia aceea? De ce totul pare real şi ireal? Cine se joacă între tâmplele mele, scăpând din neatenţie, fulgi uşori, din aripi de îngeri, peste sufletul meu?

Acum, Ravel! Da… El mă trimite înapoi… Întărâtat, puternic, sigur pe mine, mă întorc, jumătate om, jumătate zeu! Îmi simt trupul cum îşi trage sevă

din pământ, fortificându-se precum cetăţile de neînvins… Se deschid porţi uriaşe în faţa ochilor mei neclintiţi, lăsându-mă să văd… viitorul…

Carl Orff… pentru mine a pus pe muzică celebrul manuscris *Carmina Burana*! A trimis vrăjitori şi vrăjitoare să-mi înconjoare picioarele, să se apropie şi să se-ndepărteze, să se prosterneze în faţa revenirii mele, să-mi venereze existenţa, dăruindu-mi puterile lor… O, Fortuna… Sunt nebun? Poate. Dar e atât de plăcut…

Au trecut ore. De fiecare dată, după terapia muzicală, mă simt întreg. Refăcut, protejat, intangibil, purtător al unui lucru nepreţuit, fără nume. Pot merge înainte, pe întortocheatele căi ale vieţii, pipăind fără teama de-a mă răni. Şi-n astfel de momente, îmi amintesc…

O dată, demult, într-o seară de vară, o femeie stranie, plângând în tăcere undeva la marginea mării, mi-a spus că se teme de amintiri… O priveam uimit, neînţelegând cum era posibil ca prin ochii aceia minunaţi să poată pătrunde imagini care, transformându-se în amintiri, să doară? Simţeam nevoia de a-i prelua povara, răzvrătindu-mă în sinea mea, neputincios. Mi-aş fi dorit s-o ating, s-o lipesc de pieptul meu, să decupez realitatea din jurul nostru, lăsând dincolo de tăieturi, doar cerul şi marea. Să pot să-i transfer visele mele, pe care, paradoxal, simţeam că le are şi ea… Dar n-am schiţat niciun gest… Femeia aceea îmi bântuie şi astăzi gândurile, ca o imagine a candorii, un vis al mării, care lăsându-se visat, aduce printre muritori amintirile… De ce ea, acum? Fiindcă, în sufletul meu, aud un vuiet chemător, văd imaginea aceea de pe coastă, lacrimile ei care se întorc la obârşie în apa sărată a mării, lupta mea pierdută cu timiditatea, ratarea unei ocazii rare de a atinge o femeie, pe care o simţeam natural, a mea… Nu ştiu ce s-ar fi întâmplat atunci, dacă îndrăzneam s-o ating… S-ar fi lăsat în braţele mele? Mi-ar fi acceptat săruturile, dezmierdările? Mi-ar fi răspuns, înţelegând că suntem un cer şi o mare, ascunşi în două trupuri anonime? Nu ştiu… Ochii

aceia mi-au spus mai mult decât puteam să înţeleg, îmi vorbeau într-o limbă atunci necunoscută mie, un grai străvechi, căruia nu-i percepeam decât mlădierea. Sunt întâlniri ciudate, cărora le simţi deosebirea, fără a le pricepe rostul…

Însă, eu nu vreau să trăiesc cu teama amintirilor, chiar dacă pe unele aş vrea să le pot descifra, catalogându-le. Întâlnirea femeii misterioase îmi aducea aceeaşi trăire pe care o simţisem atunci, pe malul mării… Apropierea unei fiinţe recunoscute de sufletul meu, ca făcând parte dintr-o populaţie izolată, naufragiată pe o insulă uitată de restul lumii, cu făpturi inteligente, sensibile, blânde, care pot transmite prin priviri, mai mult decât prin toate limbile pământului. Rătăcite accidental prin lumea noastră, aceste fiinţe suferă, căutând necontenit, drumul înapoi. Iar întâlnirea cu ele, pe mine mă răvăşeşte, simţind că şi eu mai aparţin puţin acelei populaţii, ca un urmaş debusolat, orfan şi singur. Femeia de atunci, femeia de acum, două plămădiri de ceaţă rară şi lumină, stau în mintea mea ca nişte repere dragi ale unui drum pe care vreau să merg neîntârziat. Ştiu fără a-mi spune nimeni, că urmându-le privirile tainice, voi deveni în profunzimea sufletului meu un om fericit. Mai ştiu că trăind în sărăcia exterioară a unei vieţi banale, pot fi suveranul absolut al unui imperiu, aflat în mintea şi-n inima mea. Acolo, la răsăritul speranţei, alături de o astfel de femeie, pot fi liber şi pot fi complet, cu adevărat…

34

Olimpiodor Isitakis venea agale spre mine. Mergea pe mijlocul străzii, legănându-se ca un bursuc uriaş. La fiecare pas, manşeta pantalonilor i se ridica într-un mod caraghios, arătându-i pentru o clipă ciorapii. Îşi ţinea mâinile adânc înfundate în buzunarele unui sacou crem, stil *vintage* din anii ’60.

S-a bucurat când m-a văzut, înclinându-şi cu respect capul. Eram curios nevoie mare de noua lui „achiziţie” şi nu m-am putut abţine, invitându-l la mine. A acceptat imediat. Cu aceeaşi voce bizară care mă uimea întotdeauna, a început un tir de întrebări „negustoreşti”, prin care încerca să-mi vândă tot felul de lucruri.

— Domnule, am pentru acest colţ un vas extraordinar! spunea, arătând spre un perete. Uite, şi aici… Aici merge… Da, am! Un lampadar… Secol 19! O minunăţie!

— Nea’ Isitakis, nu ţine! Eu nu vreau nimic! Cărţi… Doar atât, cărţi. Dar şi alea, alese pe sprânceană.

— Mare păcat, continuă bătrânul pe un ton grav.

— Mai bine stai jos şi povesteşte-mi, am spus lacom.

— Ce să povestesc?

— Cu madam’ Săndulescu…

— Aaa, e o femeie de toată isprava! Bună, bună femeie…

— Şi?

— Şi ce?

— Te-ai mutat la ea?

— Sigur că da. E potrivită…

— Dar nu-i cam greu la vârsta asta?

— Ce să fie greu?

— Să te muţi aşa, cic-ceac, la o femeie… Amândoi aveţi o vârstă, tabieturi, hachiţe…

— Nu, dacă e o femeie cumsecade. Şi doamna Săndulescu e o astfel de femeie… Mara, o cheamă Mara… E un nume frumos…

— Da. Şi?

— Nu înţeleg ce vrei să afli, domnule!

— Păi, cum e…

— Foarte bine!

Bătrânul mă privi uimit. Abia acum înţelegea unde bătea curiozitatea mea destul de neobrăzată.

— Puţină decenţă, domnule, spuse pe un ton şi mai hârâit. Nu e frumos…

Isitakis avea dreptate. Eram un măgar! Şi, aşa, ca să mă aflu în treabă, am început să-i povestesc despre femeia misterioasă, despre Baltazar şi despre mine. Nu înţelegeam de ce o fac, dar simţeam nevoia să vorbesc…

— Dacă totul merge de la sine, Baltazar pierde femeia asta, spuse Isitakis aşa, tam-nesam.

Am rămas mut. Nu pricepeam.

— Îl cunosc pe Baltazar de când era student, începu bătrânul liniştit. Venea la mine în anticariat, stătea ore în şir, căuta, răscolea şi de cele mai multe ori nu găsea… Vorbeam mult, ba chiar îl invitam şi la masă, pentru că era un mare pofticios… Îi plăceau salatele făcute de mine! Cu vremea, a mai rărit-o, dar tot trecea de câteva ori pe an. Baltazar s-a maturizat sub ochii mei. Mi-a plăcut întotdeauna, mereu l-am asemănat cu o statuie antică. Parcă s-a cioplit singur, dar i-am mai dat şi eu, o daltă, două… Era fascinat, ca orice sculptor de pe pământ, de Fidias… Visa cu ochi deschişi, descriind-o cu mare frumuseţe, mai ales pe zeiţa Athena Parthenos. Îi plăcea ideea că Fidias şi-ar fi cioplit propriul chip, pe egida cu şerpi din stânga zeiţei… Mereu se întreba, de ce unele statui sunt goale pe dinăuntru, iar altele nu… Baltazar este un bărbat desăvârşit…

— Şi atunci? Cum poate pierde o femeie?

Isitakis zâmbi.

— Simplu. Cu toate calităţile lui deosebite, Baltazar este prea mult om.

— Nu înţeleg!

— La el, totul tinde spre o ordine minoră, rigidă, destul de des întâlnită la dictatori. Baltazar are, din păcate, prea multe pretenţii şi detalii mărunte… Dar mai are şi un defect uriaş, care-l va împiedica toată viaţa să fie un om fericit.

— Baltazar?

— Da.

— Care? am întrebat, holbându-mi ochii.

— Vanitatea! Acea deşertăciune ucigătoare, acea plasă cu ochiuri mărunte, care-i va strânge mereu mintea, secretând dorinţa de a face impresie. Trufia, orgoliul, nume diferite ale aceluiaşi blestem… Baltazar, cu toate calităţile lui deosebite, nu şi-a lăsat niciodată timp în viaţă, pentru a învăţa să lupte împotriva ei. El n-a citit! A aspirat informaţii, având o capacitate uimitoare de absorbţie, apoi, fără a digera pentru a se hrăni, a vărsat peste tot, uimind. Mare păcat! Pe toţi îi fascinează la început, dar, după ce se sedimentează în cei din jur imaginea prietenului nostru, apare limpezimea aceea naturală, care-i trădează defectul. Baltazar oferă enorm minţii, vitregind cel mai de preţ lucru de pe lumea asta…

— Adică?

— Sufletul, dragul meu, *psyhé*! Acolo n-a umblat aproape deloc, Baltazar!

— Bine, dar trăirile lui atât de profunde, operele acelea atât de grăitoare, creaţia…

— Poze, poze şi iar poze… Imaginea lui, imaginea acelor statui deosebite, formele dure ale unei vanităţi pietrificate… Păcat!

— Dar eu?

— Tu?… Vei câştiga, pierzând mereu.

— M-ai liniştit!

— Nu-i chiar aşa, spuse bătrânul ridicându-se greoi. Nu mulţi au şansa asta.

— Mulţumesc!

— Sigur n-ai nevoie de un lampadar?

— Nu. Ce să-mi luminez cu el?

— Sufletul, spuse Isitakis, zâmbind.

— M-ai dat gata cu descrierea lui Baltazar…

— Ei, sunt şi eu un biet bătrân, în vinele căruia curge sângele grecilor antici…

Isitakis o porni spre uşă. Se opri o clipă lângă o măsuţă, pe care stătea cuminte o carte de filosofie. Bătu cu degetul în coperta ei şi spuse:

— Pierzi vremea. E o prostie!

— Cartea sau filosofia?

— La vârsta mea, pot spune că şi una şi alta. Dar tu va trebui să descoperi singur, însă nu cu astfel de cărţi…

Mai bătu odată în copertă, apoi deschise uşa. Plecă, fără să mai spună niciun cuvânt.

Discuţia cu Isitakis mă tulbură mai mult decât credeam. Baltazar!… Ce descriere!… Era oare adevărat? Eu nu văzusem ceea ce acest grec bătrân observase cu atâta acurateţe? Vanitatea să-i fie călcâiul lui Ahile?

Ţineam mult la Baltazar şi mă durea faptul că ar putea fi un vanitos. Şi eu simţisem de nenumărate ori, ceva ce ar fi putut fi numit astfel, însă, de fiecare dată, îi interpretam „genul” ca pe o superioritate care nu mai are timp sau răbdare. Poate că mi-a displăcut să-l consider atins de acest păcat… Dar totuşi, ce încercase bătrânul Isitakis să îmi spună? Procesul de creaţie prin care prietenul meu zămislea acele opere atât de minunate nu era o trăire lăuntrică, o contorsionare dureroasă a unei creşteri interioare, un chin care se elibera prin forţa cu care lovea cu disperare piatra? Baltazar nu se lucra pe el, alegându-şi ca formă de exprimare o materie dură, care să-i opună rezistenţă? Scânteile care săreau de sub dalta lui, nu erau oare luminile scăpate tocmai din procesul „iluminării”? Să fi făcut totul pentru exterior? Să rupă gura celorlalţi? Oare, dimensiunile uriaşe ale sculpturilor lui, sunt forme de intimidare? Nu, nu… Fidias, *Creatorul de zei*, a lăsat opere monumentale, de opt, zece metri! Baltazar s-a raportat întotdeauna la el… Bătrânul grec se înşela! Iar eu nu trebuia să cad în această capcană, considerându-l pe Baltazar un potenţial perdant în lupta pentru femeia misterioasă. Şi totuşi, chiar Baltazar se îndoia de

reuşită… *Deci, crezi că avem şanse egale? Fără nici cea mai mică îndoială.* Asta ce însemna? Că nu era sigur pe el… Simţea oare, că această femeie nu are superficialitatea celor întâlnite până acum? Acel, *mă conţine şi pe mine, te conţine şi pe tine* să fie un avertisment sau o conştientizare a unei lupte inedite între doi bărbaţi? Să fi simţit Baltazar că femeia misterioasă nu este altceva, decât creuzetul în care vom fierbe, în care ne vom topi amândoi, fuzionându-ne calităţile şi evaporându-ne defectele? Spun prostii!…

35

Octavian îmi telefonă, invitându-mă urgent la el. M-am dus. Tânărul mă primi vesel, dansând prin încăpere.

— Ştiu, ştiu, ştiu… spunea fericit, unduindu-şi coapsele provocator.

Era caraghios.

— Ce?

— Ştiu, ştiu, ştiu, ce tu nu ştii!

— Mă bucur.

— Nu te bucura… Muşcă-ţi unghiile…

— Octavian, încetează! Spune-mi de ce m-ai chemat.

— Ca să te oftici!

— Nu crezi că eşti cam obraznic?

— Ba da! Dar îmi permit! Am aflat cum o cheamă pe frumoasa aia…

Un spasm se născu în stomacul meu. M-am concentrat, luând un aer serios, uşor vexat.

— Şi pentru asta m-ai chemat?

Octavian deveni pentru o clipă serios, apoi începu să râdă.

— Hai, hai, că nu mă duci… Pe cine nu interesează cum o cheamă?

— Pe mine.

— Atunci eşti *gay*!

— Dacă nu te-aş cunoaşte de când erai copil şi n-aş şti cât eşti de tâmpit, ţi-aş trage un pumn în ochi, am spus iritat. Nu ţi-e ruşine?

— Nu te supăra… Sunt fericit! Am aflat!

— De unde?

— De la o tipă, Izolda. E secretara ei particulară. Şi nici aia nu e rea! Blonduţă, finuţă, drăguţă… Ţi-o dau ţie! Îţi ofer şansa de a fi Tristan! Am agăţat-o pe stradă şi cu hi-hi-hi şi ha-ha-ha, am aflat o mulţime de lucruri. Dacă nu era în întârziere, Izolda mi-ar fi acceptat invitaţia la o cafea. Aici, la mine!

— Auzi, dar tu n-aveai o iubită?

— Ba da, pe Diana. Dar ce legătură are? Oricum, e la kilometri de astea două… Nu se compară cu niciuna… Bei o bere?

— Nu.

— Eu beau! Hai, întreabă-mă!

— Ce?

— Cum o cheamă!

— Cum?

— Cristina! Simplu, limpede, clar! Nici Desdemona, nici Euridice, nici Dulcineea… Cris-ti-na! Punct!

Numele femeii misterioase îmi dădu un fior pe şira spinării.

— Mă bucur, am reuşit să spun, fără a-mi trăda emoţia.

— Ce înseamnă vârsta, domnule, zise Octavian, dând nemulţumit din cap. Nu-mi doresc să îmbătrânesc! Eu îţi spun numele, îţi arăt cârligul cu care o voi pescui pe frumoasa aia, iar tu spui, *mă bucur*! Sec!

— Şi altceva nu ţi-a mai spus Desdemona asta a ta? am întrebat, prefăcându-mă că susţin o conversaţie din politeţe, dar lăsând o clară impresie de indiferenţă.

— Izolda, omule, nu Desdemona! Ba da. Mi-a spus că tipa va pleca undeva, în străinătate. Dar se pare că nu va renunţa la casa doctorului…

— Mare informaţie!… am spus pe un ton ironic.

— E mare, pentru că trebuie să mă grăbesc. Timpul trece repede, iar eu vreau să beneficiez cât mai mult de bucuriile vieţii!

Octavian era vesel şi dacă n-ar fi vorbit despre femeia misterioasă, l-aş fi considerat chiar simpatic. Soneria zbârnâi nervoasă. Octavian mă privi mirat.

— Cine-o fi?

Deschise uşa şi rămase blocat în pragul ei. Am văzut două mâini albe, destul de fragile, izbindu-se de pieptul tânărului. Acesta se trase înapoi.

— Diana? Ce cauţi tu aici? bălmăji Octavian încurcat.

— Ce caut? Nesimţitule! Îmi caut iubitul care mă minte ca un nemernic! Ai spus că repari casa, nu?

— Da.

— O repari agăţând femei?

Tânăra dădu cu ochii de mine. Mă privi o clipă, apoi spuse:

— Şi dumneata? Cine eşti şi ce cauţi aici?

Obraznică generaţie!… N-am apucat să scot nici măcar un cuvânt, că Octavian atacă curajos:

— E arhitectul, dragă! Discutam despre modificările pe care ţi-am zis că vreau să le fac.

— Cum vă numiţi? întrebă tânăra cu aceeaşi agresivitate, apropiindu-se ameninţător de mine.

— Zero, am răspuns amuzat. Eu sunt domnul Zero!

— Vă bateţi joc de mine, nu-i aşa? Te-ai înhăitat cu smochina asta şi crezi că eşti grozav, nu? continuă Diana, pe un ton din ce în ce mai iritat, întorcându-se spre Octavian.

Smochina eram eu!

— Acum, chiar acum, încui aici tot şi-mi dai cheile! Dacă vrei să „schimbi” ceva, o vei face numai şi numai cu acordul meu!

— Dar ce ai, dragă… spuse Octavian, lăsând garda jos.

— Eu!? ţipă femeia. Tu faci pe Adonis, iar eu te aştept ca o proastă? Nu, domnule! Nu sunt bătaia ta de joc! Hai, plecăm imediat!

— Ce Adonis, Diana?

— I-a telefonat unu’ lu’ mama şi i-a spus ce faci! Agăţi femei, nu? Lasă că îţi dau eu…

Tânăra se apropia de o criză de isterie, lucru care îmi displăcea profund. Am dat să plec.

— O întinzi acum, codoş bătrân, strigă spre mine Diana.

— Nu-l jigni, dragă, că n-are nici o vină omu’, ai înnebunit?

Octavian o băgase rău pe mânecă. Încerca s-o potolească pe „fata deosebită”, de care-mi vorbise cu ceva timp în urmă.

— Dar cine a telefonat, Diana?

— Un om serios! Un om bătrân, pentru care morala mai înseamnă încă ceva! Un om integru, care n-a putut suporta porcăriile pe care le faci tu pe aici!

— Cine, dragă? insistă Octavian iritat.

— Domnul Istrate!

Fără să vreau am bufnit în râs. Camil, om integru!

— Uite, strigă tânăra, arătând spre mine, „arhitectul" Zero se amuză! Cum să priceapă că mai sunt şi bătrâni – sublinie acest cuvânt – care nu acceptă infidelitatea? Telefonându-i lui mama, omul ăsta a dovedit că este un adevărat gentilom! Nu un zero! Nu o nulitate care încurajează desfrâul!

Ce portret!… Octavian căsca ochii neputincios.

— Deci, canalia aia bătrână mi-a făcut-o! spuse uimit. Dar de unde, până unde are numărul de telefon al mamei tale?

— De la David! Şoferul mamii!

— Nu văd legătura, continuă Octavian iscoditor.

— David cumpără vin de la domnul Istrate, tâmpitule! Lumea e mică!

— Îl omor! strigă Octavian furios. Vezi, domne' ce javră e nenorocitul ăla?

De data asta mi se adresă mie. Priveam destul de amuzat, având sentimentul că mă aflu într-o sală de spectacol, pe scena căreia se joacă o piesă proastă, cu nişte amatori.

— Gata cu vorba! decretă Diana furioasă. Hai, încuie tot, că plecăm!

— Unde?

— La Cluj! Şi să-ţi intre bine în cap! Eu n-am bărbat de lăsat! Ne-am făcut nişte planuri, nişte vise, un viitor şi n-o să stric totul pentru că tu te-ai rătăcit din cauza unui codoş bătrân. Să-ţi fie ruşine, tataie! îmi strigă în faţă.

Am plecat, nespunând nimic. I-am lăsat să se socotească între ei, să-şi consume erorile inerente tinereţii. Eu, smochina codoaşă numită tataie, eram preocupat de numele femeii misterioase. Deci, *Cristina*!… Adjectivul derivat din numele lui Hristos! Verbul grecesc *hriein*, care înseamnă *a unge*… Hristos, *cel uns rege*…

Ritualul străvechi prin care regii erau recunoscuţi ca reprezentanţi ai zeilor pe pământ, turnându-li-se peste creştet ulei, ca simbol al luminii şi al bunăstării. *Cristina*… Femeie care practică cultul creştin, după canoane bizantine sau greceşti…

O fiinţă pură, limpede, transparentă, care a fost definită astfel, pentru a se marca apartenenţa ei regală, legătura dintre cer şi pământ, materializată printr-un trup delicat de femeie.

Acum, pentru că-i puteam rosti numele în gând, o simţeam mult mai aproape, iar misterul ei, îndepărtându-se lin, lăsa locul unei făpturi din ce în ce mai conturate. Cristina sufletului meu… Stăpâna… Cea care a început să domnească peste haosul meu existenţial, liniştindu-l şi ordonându-l, alungându-mi confuziile şi mângâindu-mi speranţele.

36

Vai de mine! A apărut maniaca! Ileana zâmbea…

— Dragul meu, ai avut dreptate!

— Mă bucur…

— Revelaţia mea a fost o prostie!

Frumoşii ochi ai femeii începuseră deja să caute lucruri puse în dezordine. E clar, asta e o boală!

— Aia cu elipsa?

— Da. Am învârtit-o pe toate părţile şi din păcate, nu ţine, spuse, aliniindu-mi un vraf de cărţi.

— Ai văzut…

— Însă, mi-a mai venit o idee! Şi m-am gândit să trec pe la tine pentru a o discuta.

— Ileana dragă, scumpa mea, eu nu sunt acum într-o dispoziţie prea bună.

— Eşti bolnav? sări ca arsă femeia.

— Nu, nu! Dar am mult de lucru şi nu vreau să mă risipesc…

Nici nu am apucat să termin fraza, că la fereastra mea se auziră câteva ciocănituri. Era Corina! Bătea şi-şi apropia capul de geam, ţinându-şi mâna streaşină la ochi.

— Iubitule! Ingratule! Puşlama irezistibilă!

Ileana se uita când la mine, când la Corina, neascunzându-şi nici mirarea şi nici indignarea. Am ieşit repede în întâmpinarea noii-venite, făcându-i semn să înceteze. Îmi încruntam sprâncenele, îmi ţuguiam buzele, doar, doar va înţelege…

— Dar ce ai dragă? De ce te strâmbi aşa? spuse Corina nemulţumită.

Când dădu cu ochii de Ileana, tonul i se schimbă, iar chipul îi deveni pentru o clipă furios, apoi sfidător.

— Aaa, deranjez… Acum înţeleg… Am picat într-un moment nepotrivit…

— Nu, eu tocmai plecam, spuse Ileana privindu-mă cu reproş. Văd că într-adevăr ai foarte mult de

lucru. Mult mai mult decât îmi imaginam…

Erau caraghioase cele două femei – una mă desconsidera pentru că era deşteaptă, cealaltă mă săgeta din priviri, pentru că era cam proastă şi geloasă. Nu ştiam dacă merita să le explic… Am decis că nu merita, ba mai mult, puteam profita de moment.

— Corina, scuză-mă, dar trebuie să o conduc pe doamna…

Am ieşit împreună cu Ileana, însoţiţi fiind de flăcările ţâşnite din ochii Corinei. Dispreţul de pe faţa Ilenei semăna cu expresia unui om care a fost lovit de un miros neplăcut.

— Iartă-mă, dar nu ştiam că apare, am încercat jenat să dreg busuiocul.

Femeia mă privi din cap până în picioare, apoi se scutură teatral ca de un frison. Zâmbi.

— Iar eu nu ştiam că poate apărea aşa ceva în casa ta, *puşlama irezistibilă*!… Şi mă mai mir că trăieşti în dezordine…

Ileana îşi recăpătă buna dispoziţie, apoi mă sărută pe obraz.

— Venisem să-ţi fac şi o surpriză. Plec la Paris pentru o vreme şi m-am gândit să-ţi aduc de acolo nişte cărţi. *Ingratule*, pregăteşte-mi o listă cu titluri şi lasă-i-o te rog lui Baltazar. Cu el mă văd înainte de plecare.

Femeia plecă, făcându-mi cu mâna. M-am întors în casă, fericit de gestul Ilenei. O listă cu cărţi!… Dar fericirea nu dură mult, am găsit-o pe Corina în poziţie de atac!

— Bravo! Bravo, iubiţel! De ce mă pui în situaţii penibile? De ce nu-mi spui că ai pe alta? Mă umileşti, lăsându-mă în casă ca pe o proastă, iar tu te pupi în plină stradă cu o femeie…

— De unde ştii?

— Păi, nu te-am văzut?

— Dar erai în casă!

— Am ieşit după voi, boule! Râdea nesimţita aia!… Râdea de mine, nu?

Corina spumega. Se înroşise de furie şi glasu-i tremura. Era interesant că ea nu avea treabă cu mine, ci cu biata Ileana…

— Se distra pe seama mea! M-a sfidat, vaca! Iar tu, porc nesimţit, pentru că altfel nu pot să-ţi spun, ce ai făcut?

Acum îmi venise mie rândul.

— M-ai lăsat în casă ca pe o servitoare şi te-ai dus cu *doamna*, nu? Vai, ce mitocan, domnule, ce mitocan!…

Corina începu să umble prin încăpere, ţinându-şi o mână pe frunte, alta pe un şold. Parcă căuta ceva.

— De ce taci, nesimţitule! strigă şi mai furioasă. De ce taci?

— Corina…

— Ce Corina? Care Corina? Şi eu care aveam intenţii serioase cu tine, dobitoculeee… De când, derbedeule, de când mă înşeli?

Începuse deja să mă enerveze. Vocea ei era puternică şi când vorbea în şoaptă, darămite acum când fusese „tradusă”!

— Din totdeauna, am răspuns pe un ton sec.

— Cum!?

— Fată dragă, am început liniştit, relaţia noastră nu este altceva, decât o aventură plăcută, prin care evadăm puţin amândoi. E un fel de joc… Nimic mai mult.

Corina mă privea înmărmurită. Probabil că se aşteptase la o scenă clasică, care inevitabil trebuia să înceapă cu *dragă*, *nu e ceea ce crezi*. Răspunsul meu o pusese în mare încurcătură. Începu să plângă mocnit, fiindcă nu era ceea ce ea ar fi vrut să fie… Eu nu eram prea impresionat, chiar dacă nu obişnuiam să rănesc femeile care-mi treceau pragul, pentru că ştiam foarte bine, că nicio clipă, Corina nu luase în serios relaţia noastră. Ea avea nevoie de un om ca mine, nu pentru un viitor, ci pentru a întreţine o „idilă” cu un anume grad de romantism, care fatidic trebuia să se sfârşească tragic, cu lacrimi şi suspine. Corina era la vârsta şi la nivelul unei femei care avea nevoie de o poveste. Nimic mai mult…

Însă, fusese luată prin surprindere, pentru că povestea ei nu se putea termina aşa, fără ca un *el* să nu cadă în genunchi, fără regrete ori disperări.

Brusc, deveni altcineva. Îşi luă un aer vexat şi demn. Cunoşteam şi scena asta…

— Am înţeles! Ţi-ai bătut joc de mine! Ai profitat de tinereţea şi de naivitatea mea… Mai pe scurt, te-ai distrat! Binee… Ei, află stimate domn, că te-ai înşelat! Nici o clipă nu te-am iubit! Ai fost pentru mine, un… cum îi spune? Un divertisment! Dar veneam la tine şi din milă! Fiindcă eşti jalnic! Un fel de mucea care duce crucea! Crezi că mai găseşti o femeie ca mine? Ciuciu, prostule!

Corina îmi făcu semn cu degetele, traducându-mi printr-un gest cunoscut, acel *ciuciu*.

— Aia care a plecat are cu cel puţin zece, cinsprezece ani mai mult ca mine! E o babă, chiorule!… Dar, la „performanţele" tale e de înţeles…

— Adică, ce-am?

— Păi, tocmai asta e! Că n-ai!

Femeia îşi luă poşeta şi o porni spre uşă.

— Să nu îndrăzneşti să mă cauţi, expirat nenorocit!

Trânti uşa cu putere. Iar eu, amuzat şi cu un bizar sentiment de eliberare, priveam în urma femeii. Ce înseamnă, domnule, automatismul unui om… Ne încurcăm ca să ne aflăm în treabă, jucăm roluri comune, ingrate, sterile, în care mimăm de fapt, ceea ce ne-am dori… Apoi, ipocrizia se maturizează şi se revoltă. Apar vorbele grele, se sparg băşicile de orgoliu, se trântesc uşile… Of, Corina, Corina, ce bine că ai plecat…

— Expiratul e acasă?

Vocea lui Baltazar mă făcu să tresar. Nu-l auzisem intrând.

— Nenea Divertisment, e voie?

— Mai întrebi?

Ştiam ce urmează… Dar trebuia să îndur!

— Hai, fii sincer cu mine, prietene! E adevărat?

— Ce?

— Că n-ai?

— Să mă anunţi când încetezi, i-am răspuns plictisit, făcându-mi de lucru prin încăpere.

Baltazar era foarte vesel. Semn rău! Asta însemna că mă va tachina mai mult decât de obicei.

— Cum de-ai putut s-o subestimezi pe Corinuţa ta? S-o înşeli tu cu o babă? Ruşine! Ruşine să-ţi fie!

— Dar văd că ai stat cu paharul lipit de perete. Tu n-ai treabă?

— Când e un asemenea spectacol? Trebuie să fii tâmpit să nu te opreşti din tot. Mai grav e că mă mânca pielea să vin aici… Să şi văd! Dar, ca un prieten adevărat, stăteam pregătit să intervin în orice moment… Eram dispus chiar să mă sacrific…

Se aşeză pe o canapea, picior peste picior, cu mâinile larg deschise pe speteaza acesteia.

— Hai, mărturiseşte! Ascult…

— N-am ce, oricum ai auzit tot. Vezi că Ileana pleacă la Paris. A spus că îmi aduce nişte cărţi!

— Ştiu, mi-a telefonat. Dar de ce schimbi vorba?

— Baltazar, o ţinem langa? Vrei să-ţi amintesc şi eu de Ecaterina?

— Care Ecaterina?

— Aia care ţi-a dat cu umbrela în cap!

— Daa! Ce femeie!… Dar cum de-ţi aminteşti numele ei? Eu îl uitasem.

O clipă m-am gândit să nu-i spun lui Baltazar că aflasem cum o cheamă pe femeia misterioasă, însă mi s-a părut nedemn. I-am spus. Chipul i-a devenit serios, uşor încruntat. Trecerea bruscă, de la veselie la seriozitate, confirma, încă o dată, frumuseţea prietenului meu. În astfel de momente eram invidios pe Baltazar!

Hiadele îşi aplecau chipurile spre lume. Din senin se porni o ploaie iute, cu picături mari şi dese. Păreau lacrimi alungite, căzute zgomotos pe frunzele unei grădini care nu ştia decât să tacă. Ramurile tufelor se aplecau sub loviturile sacadate, revenind prin unduiri line, la o amăgitoare nemişcare.

— Ştiam, spuse Baltazar, ridicându-se.

— Ce?

— Că o cheamă Cristina…
— De unde?
— De nicăieri. Nici n-o putea chema altfel…
— Spui prostii, Baltazar! Plouă…
— Plânge!

Hiadele plângeau? Trecu pe lângă mine grăbit şi ieşi din casă. Într-o clipă, furia picăturilor se năpusti asupra lui, încercând să-i înmoaie trupul puternic. Dar Baltazar păşea drept, primind botezul cerului, cu trufie. Ştia numele femeii? Sau brava? Totuşi, în glasul lui era un amestec de tristeţe şi de încăpăţânare răutăcioasă. Asta am simţit…

Rămas singur m-am abandonat într-o visare inundată de ploaia care devenea din ce în ce mai mânioasă. Rafale de vânt schimbau sensul cortinei de apă, ca într-o amăgire a unei scene de teatru care nu putea încă să-şi înceapă spectacolul. Ploua peste lumea mea… Cerul încerca să-mi spele gândurile, transformate în drumurile mizere ale unei minţi care se rătăcea în păcat. Line şi pofticioase, o roteau pe femeia misterioasă, şoptindu-i numele, ademenind-o în braţele imaginare ale bărbatului ce îmi doream să fiu… Cristina… O hologramă uşor ceţoasă tremura lângă fereastra mea, aducându-mi femeia… Era ea, delicată, sfioasă, tăcută… Era sufletul meu – deşert vizitat prea des de singurătate…

37

Domnul Apostol se plimba, ţinând în mână un ziar făcut sul. Era cel mai bătrân locuitor al străzii noastre. Avea cu mult peste optzeci de ani şi zilnic, dis-de-dimineaţă, o pornea încet la ceea ce numea cu umor, fuga de moarte.

După o noapte obositoare, în care mai mult m-am chinuit, decât să dorm, am ieşit şi eu să fac câţiva paşi. Mirosul ploii încă se mai simţea, răcorind văzduhul. L-am ajuns din urmă pe bătrânul domn.

— Bună dimineaţa! Sunteţi cel mai disciplinat om pe care l-am cunoscut, i-am spus vesel.

— Bună să fie! Cât despre disciplină, fără ea, viaţa e încurcată şi tristă.

— Atunci, eu sunt cel mai trist om…

— Dacă nu simţi încă, nu te amăgi, răspunse bătrânul, zâmbind. Acum vreo patruzeci, cincizeci de ani, când am dat de gustul unei vieţi disciplinate, am înţeles cu uimire cât de mult am pierdut lăsându-mă pradă dezordinii. Acum sunt ceas! Şi te rog să mă crezi, că ziua are mai mult de douăzeci şi patru de ore… Pot face o mulţime de lucruri…

— Adică?

— Chiar vrei să ştii?

— Da.

— Atunci, hai să ne aşezăm aici, spuse, arătând cu ziarul spre o bancă. Picioarele mele nu mai sunt ca la şaptezeci de ani…

Domnul Apostol era destul de înalt şi slab. Avea o mustaţă îngrijită, tunsă scurt, care-i dădea un aer elegant, de lord.

— Iată un model de zi, începu liniştit. Dimineaţa, îmi fac plimbarea, ca acum. Când mă întorc acasă, micul dejun e gata. Apoi, obligatoriu o oră de lectură, iar timpul rămas până la dejun, îl consum răsfoind albume de artă. Îmi plac foarte mult. Iau masa de prânz, după care, un concert… Stau în fotoliu şi

ascult… Chiar dirijez! O partidă de şah cu doamna mea, două, trei telefoane cu vechi prieteni, obligatoriu un jurnal de ştiri, iar seara, o operă ori o piesă de teatru. Înţelegi? Într-o singură zi, mişcare, lectură, cultură, informare, recreere, plăcere… Vinerea, primim oaspeţi.

— Ei, domnule Apostol, vă permiteţi!

— Sigur că da. Dar în egală măsură puteam să-mi trăiesc acest sfârşit de viaţă, lamentându-mă, plictisindu-mă, încurcând lumea…

— Şi doamna?

— Doamna mea e foarte selectivă. Şi foarte activă! Este o adevărată binecuvântare. Toată ziua roboteşte, domnule, însă i-am impus ca în anumite momente ale zilei, să stea alături de mine. De pildă, concertele le ascultăm împreună. Le alegem pe rând. O să râzi, dar atunci când ne uităm la o operă, ne ţinem uneori de mână, ca doi adolescenţi.

— Vorbiţi serios?

— Da.

— Înseamnă că vă iubiţi foarte mult…

— Nu ştiu, dar amândoi am decis să îmbătrânim frumos. Şi am avut norocul să am lângă mine o femeie inteligentă. Dar dumneata? Cât mai pierzi timpul?

— Cum adică, îl pierd?

— De ce n-ai femeie?

— N-a fost să fie…

— Dar intră cam multe femei pe poarta ta şi a lui Baltazar. De ce nu vă astâmpăraţi? Nu mai sunteţi chiar atât de tineri…

— Poate de asta, am spus trist. Domnule Apostol, întotdeauna aţi fost fericit cu doamna Apostol?

— Nu.

Am crezut că nu aud bine! După ce-mi făcuse portretul unei familii ideale, îmi plesnea acum peste ochi un *nu* sec!

— Vezi mata, începu liniştit bătrânul, viaţa unui om este foarte încâlcită. Începe în forţă, clocotind de neastâmpăr şi de nerăbdare, caută ceva, ca o anacondă lacomă şi înfometată, înghite mult şi de

cele mai multe ori, înghite orice, îngreunându-se într-un fel sau altul. Târziu, când omul se mai linişteşte, se trezeşte captiv în propriile erori. Imaginarul este forma cea mai perversă a minţii, domnule! Duşmanul de temut al raţiunii… Omul crede ce vrea, ce şi-ar dori, alimentându-şi astfel eroarea cu imaginaţia. Iar, atunci când realul apare la suprafaţă, începe ceea ce noi numim, nefericirea. Aşa e şi cu femeia, domnule! O pură utopie…

— Credeţi?

— Da.

— Şi cum aţi descoperit asta?

Bătrânul se întoarse mirat spre mine, apoi continuă:

— Eu sunt un caz fericit, domnule… Aparent, nu-i pot reproşa nimic doamnei mele… Însă, în realitate, noi ne-am despărţit de mult…

— Nu înţeleg!

— Nu-mi plac bătrânii care dau sfaturi, dar uite, fac o excepţie. După părerea mea, doi oameni nu mai sunt împreună, atunci când nu mai sunt în stare să se bucure la fel de un succes! Povestea cu „la bine şi la rău” are un tâlc… Cu răul, mai treacă meargă, că oricine fuge de el, însă, acel „la bine” e lucru mare! În tinereţe, credeam că e o prostie, pentru că n-avea niciun sens. Ce e aia să nu fii împreună la bine? Cine nu s-ar înghesui la aşa ceva? Ei, uite că nu-i chiar aşa! La început, oamenii visează împreună… Unele vise se împlinesc, altele, nu. Dar, vine o clipă blestemată, în care visele se despart înaintea celor doi. Şi fiecare pleacă pe drumul reveriei lui, îndepărtându-se pentru totdeauna. Aparent, nu se întâmplă nimic. Totul merge normal, cei doi par a fi la fel ca înainte, dar lucrurile nu stau aşa. Ţi-am spus că am avut noroc de o femeie inteligentă. Atât ea, cât şi eu ştim că nu mai suntem împreună de foarte multă vreme, dar ne-am adaptat, fără să ne minţim.

— Foarte interesant… Şi aţi vorbit despre asta?

— Domnule, dezamăgirea profundă pe care o simţi atunci când cel de lângă tine nu se mai bucură de un succes al tău, de un vis împlinit, este mult prea

dureroasă ca să mai poată fi transmisă prin biete cuvinte. Este tăcere, domnule, multă, foarte multă tăcere… Când eşti singur în faţa unui necaz, găseşti mii şi mii de argumente, însă atunci când te simţi singur în faţa unei mari bucurii, sufletul tău urlă de durere, cautând pierdut, orice fiinţă cu care-şi poate împărtăşi fericirea. Oamenii proşti se despart la greu, iar cei deştepţi, la bine… Dar mai sunt şi cei ca mine, care şi-au disciplinat tristeţile, risipindu-le printre lecturi, retuşându-le prin albume de artă, învârtindu-le printre acorduri de pian ori de vioară. Şi poate că a fost mai bine aşa…

Bătrânul privea undeva departe, printre ramurile unor tufişuri încă ude.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Ştiu şi eu? Poate aşa mi-am desprins sufletul de realitate… Aşa am ajuns să colind singur, unde şi când am vrut, înaintea şi în urma istoriei, am reuşit să intru pe fisuri nevăzute de alţii, să găsesc comori, să fiu îndreptăţit să spun că viaţa e tare frumoasă…

Domnul Apostol se foi pe bancă, apoi zâmbind, spuse:

— Ei şi acum, gata cu dulcegăriile! Fiecare e dator să înţeleagă, după chipul şi sufletul lui. I-a spune-mi ce mai face Baltazar?

— De ce toată lumea mă întreabă asta?

— Poate pentru simplul motiv că e cel mai interesant vecin al nostru.

— Mulţumesc!

— Domnule, fără orgolii… Cel mai original, poftim!

— Ce să facă? Un cal! am spus cu ciudă.

— Un cal… Interesant… Calul troian?

— Nu, calul baltazarian.

— Să mergem, spuse bătrânul, ridicându-se cu greu. E vremea micului dejun. Ştii ce semnificaţie are numele de Baltazar?

— Nu.

— *Protejaţi-l pe rege!* În feniciană.

— Serios?

— Da.

— Poate de asta mă protejează el atât de mult pe mine, am spus vesel.

— Probabil, spuse bătrânul zâmbind.

— Mi-a plăcut teoria despre oameni şi vise, am continuat pe un ton grav.

— Domnul meu, mă întrerupse bătrânul, nu te lăsa păcălit de cuvinte. Nimic nu se învaţă pe lumea asta, totul se trăieşte! Cine crede că viaţa lui are şi un dicţionar explicativ, caută în zadar şi moare ca prostu'… Ascultă-mă pe mine! Vrei un ziar?

Domnul Apostol îmi întinse ziarul făcut sul.

— Nu, mulţumesc, nu citesc ziare.

— Bine faci. Eu m-am obişnuit…

Încet, încet, am ajuns în dreptul porţii domnului Apostol.

— Poate vii şi dumneata într-o vineri la noi. Pe la cinci… Doamna mea face nişte prăjituri delicioase…

38

Străzile erau aproape goale, chiar dacă trecuse bine de ceasurile opt ale dimineţii. Mi-am aminitit însă că era sâmbătă, zi de răsfăţ pentru cei care muncesc. Mie nu-mi prea păsa în ce zi a săptămânii suntem, enervându-mă doar duminicile în care anumite magazine erau închise. De nenumărate ori, uitând, m-am trezit în faţa uşilor de sticlă, privind dezamăgit un orar…

Discuţia cu bătrânul Apostol îmi alimenta plăcerea de a scormoni, ca orice filosof de ocazie, prin păienjenişul lipicios al întrebărilor. *Visum*… Reverie, meditaţie, năzuinţă… *Gaston Bachelard* spunea: *Visul este cosmogonia unei seri. În fiecare noapte, cel care viseaza reîncepe lumea.* Aşa o fi? Orice visătorie poate fi geneza unui nou univers? Atunci, câte milioane de sori sunt în infinit? Cât de luminos şi cât de cald poate fi el, dacă fiecare vis al unui om, poate naşte o nouă lume? Ba nu! O reîncepe… Asta înseamnă că este o singură lume, etern începută, încăpăţânată şi aproape inutilă, ca valul neputincios al unei mări, care încearcă de mii de ani să ajungă şi el pe pământ, însă nu poate decât să lase urme umede şi înspumate. Chiar! Care o fi visul unui val de mare?

Ei, de asta iubesc eu, domnule, filosofia… Pentru că poartă în ea cuvântul înţelepciune, pe care, trebuie să recunosc, n-aş fi descoperit-o niciodată singur şi fără de care n-aş fi înţeles mare lucru din tainele lumii. Păi, nu spunea amicul Socrate că viaţa necercetată nu merită trăită? Mai vine şi iubirea asta pe care încerc s-o înţeleg… Oare din aceste motive sunt un *iubitor de înţelepciune* care aspiră spre o abordare proprie? Dar, atenţie! O simplă informare, cu inerenta superficialitate a celui avid, nu mă condamnă la platitudinea consumatorului?

Paşii mei strivesc realitatea unei străzi banale, iar mintea îmi pleacă spre tărâmul incertitudinilor…

Dar există creaţie filosofică? Nu cumva adevărurile prime, fundamentale, nu sunt zămislite de mintea omenească, ci doar formulate şi comentate în contextul epocii? Ei, acum să te văd, domnule Zero!… Dacă omului nu-i revine decât paternitatea ideologiilor care fluctuează precum mòdele? Am sfeclit-o!… Ce ne facem acum, de când cu moartea ideologiilor? Ce se întâmplă cu dimensiunea critică a reflecţiei? Ei, uite că nu-i chiar atât de rău…

Pe lângă mine trecu o femeie tânără şi frumoasă care-mi zâmbi complice… Dar nu pentru a mă ademeni, ci pentru a ne înţelege din ochi, cine dă prioritate în faţa unei băltoace de pe trotuar… Dar ce picioare avea…

Deci, a desface, preocuparea de a analiza desigur, e mai importantă oare decât a forma, a organiza? Este învăţătura, ca experienţă fondatoare, temeiul înţelegerii? Îmi amintesc cât de uimit am fost odată, demult, când aflându-mă undeva prin ţară, am auzit expresia *temeiul nopţii*! N-am înţeles-o, dar un moş' Ion mi-a explicat-o. Pentru ei, temei însemna şi mijloc, miez, toi, deci vorbea despre miezul nopţii… Frumos! Temeiul nopţii… Să ne iubim la temeiul nopţii… Pe un piedestal uriaş, întunecat, acolo unde noaptea se desface în două, una spre ieri, alta spre mâine, ca o piatra de vârf a unei arcade înstelate…

Mă opresc să cumpăr o pâine. Mirosul ei mă pune în dificultate, activându-mi toate glandele salivare. Grea luptă, domnule, între plăcerea de-a filosofa şi cea de a clefăi un colţ de pâine caldă… Dar nu mă las pradă ispitei…

Gândesc! Aşa, deci, raportul dintre învăţat şi învăţăcel…

— Hei, domnu'! Nu mi-aţi dat banii pe pâine!

Vocea vânzătoarei semăna cu un duş rece…

— Mii de scuze, am spus ruşinat, plătind. Nu ştiu unde-mi era capul…

Ei, nu ştiam! Mi-l bălăngăneam între învăţat şi învăţăcel… M-am îndepărtat de magazin, continuându-mi reflecţiile… Unul zice că ştie, celălalt că vrea să cunoască. Ce-i leagă? Frica! Da,

da, frica! Impunerea cunoaşterii, indiferent dacă e o opţiune proprie sau e o obligaţie, tot un efect al fricii rămâne, domne'! Ce vor cei doi? Să facă lumină! Să vadă… Se tem de întunericul temeiului de noapte! Dar am pornit de la vis şi am ajuns la frică! Trebuie, trebuie să mă joc, că mă mănâncă limba… Deci, frica visului, visul fricii, teama reveriei, reveria temei, irealul fricii… Hait! Ce-am spus? Irealul fricii? Păi, intru pe o altă uşă, domnule… M-am rătăcit rău de tot, ceea ce-mi justifică pe deplin dreptul de a rupe o bucată de pâine. Coaja crocantă se sfărâmă în malaxorul lacom al gurii mele, alungând orice filosofie. De aici poate vine şi cea mai idioată expresie care mă umple de nervi de câte ori o aud, *mai bine un măgar sănătos, decât un filosof ofticos!*

Am ajuns, fără a-mi aminti nici măcar pe ce străzi umblasem. Picioarele, bietele mele picioare, mă aduseseră acasă, ca nişte slugi credincioase şi iubitoare, înţelegându-mi viciul cugetărilor, ca pe o dramă a unui beţiv simpatic şi inofensiv.

Porţile mari de la atelierul lui Baltazar erau închise. Şi uşa mică? Să fie sănătos! Îl auzeam cum loveşte cu furie, la intervale scurte, piatra.

Am mâncat în grabă, dorindu-mi să mă tolănesc în pat pentru a citi. Voiam să o iau şi pe Cristina, să mi-o aşez de-a dreapta pieptului, cu trupul lipit de mine şi să-i citesc, murmurându-i din când în când la ureche, că sunt fericit… Fără să ştiu dacă vreodată se va întâmpla aşa ceva cu adevărat, scena imaginată îmi făcea teribil de bine. Să fim doar noi doi…

Camil se holba la mine prin fereastra deschisă! Stătea în curte, privind iscoditor, ca un hoţ prost care nu ştie nici măcar să fure… Camil fura doar timp! Iar acum, tulbura vise! Of, bou bătrân!

— Ce faci? De ce zâmbeşti? mă întrebă bănuitor, strecurându-şi capul pe fereastră.

— Aveam tot felul de fantasme cu tine, Camil, dragă, nu vezi cât sunt de transpirat? i-am răspuns pe un ton nemulţumit.

— Hai, nu te mai prosti! E deschis?

— E deschis…

În câteva clipe, bătrânul intră fără jenă în dormitorul meu. Era tare caraghios… Avea pantaloni cadrilaţi!

— Ei, ce zici? spuse învârtindu-se vesel pe loc. Par malagambist?

— Nu.

— De ce?

— Camil, dragă, Sergiu Malagamba se îmbrăca fistichiu, ca jazzmanii de pe Coasta de Est…

— Cum adică?

— Cu pantofi albi şi cu cravată albă, la costum negru, cu pantalonii scurtaţi, ca să se vadă ciorapii cu dungi albe şi negre, de exemplu…

— N-avea, dragă, pantaloni în carouri?

— Nu.

— Ei, ce contează! Dar, uite, îţi place?

Se plimba ţanţoş prin faţa mea, amintindu-mi de fabula cu corbul şi vulpea.

— Eşti uşor bizar, am spus amuzat.

— Bizar? Nuu… Sunt proaspăt! Sunt năbădăios… Nărăvaş chiar…

— Dacă zici tu, am încercat cu naivitate să închei subiectul.

— Păi, tocmai asta e! Nu eu trebuie să spun! Voi, cei care mă vedeţi, trebuie să o simţiţi!

— Bine, bine… Uite, ai dreptate! Acum parcă văd… Pari întărâtat, viril, puternic, ba chiar puţin posesiv… Carourile astea de pe pantaloni transmit un adevărat viol vizual, un şerpuit periculos, o aţâţare…

— Aşa, aşa… Am ştiut eu de ce vin la tine! Vezi? M-am gândit bine… Dar voiam să-ţi mai povestesc ceva, spuse aşezându-se liniştit pe fotoliul de lângă fereastră.

— Camil! am intervenit brusc, ridicând tonul. Hai să ne jucăm puţin!

Bătrânul mă privea uimit.

— Ce mai pui la cale, drace?

— Nimic. Îmi povesteşti, după ce ne jucăm, vrei?

— Şi de-a ce să ne jucăm?

Vocea lui Camil Istrate era bănuitoare…

— De-a *Filtrul Triplu*.

— De-a ce!?

— Uite, eu îţi pun trei întrebări, iar tu îmi răspunzi, vrei?

— Pierdem timpul. De concursuri îţi arde?

— Nu. E o poveste de-a lui Socrate.

— Aa, dacă vrei filosofie, ţi-ai găsit omul! Sunt as!

— Perfect! Uite, prima întrebare – cea a *Adevărului*. Eşti sigur că ce vrei să-mi povesteşti este adevărat?

— Nu, dar am auzit…

— Deci, nu eşti sigur! Doi – cea a *Bunătăţii*. Ceea ce vrei să-mi povesteşti este ceva bun, ceva frumos?

— Păi, tocmai aici e buba, fraiere! E de rău!

— Deci, vrei să-mi spui ceva rău, ceva de care totuşi nu eşti sigur, am continuat liniştit. Acum, a treia întrebare – cea a *Utilităţii*. Ceea ce vrei să-mi spui îmi va fi de folos?

Bătrânul mă privea uimit.

— Să-ţi fie de folos?… Ţie? La ce?

Se gândea, încruntându-se.

— Nu, categoric, nu, spuse pe un ton triumfător.

— În concluzie, Camil dragă, dacă ceea ce vrei să-mi spui nu este nici adevărat, nu este nici bun şi nici nu-mi foloseşte la nimic, de ce mai trebuie să-mi spui?

Bătrânul meu vecin mă privea buimac. După câteva clipe de tăcere, îşi reveni.

— Adică, vrei să spui pe ocolite, că nu te interesează ce vreau să-ţi povestesc, nu?

— Exact.

— Ştiam eu că nu te poţi abţine, invidios mic…

Un zâmbet complice apăru pe chipul lui Camil.

— Te-am surprins cu pantalonii mei cei noi… Te roade pizma… Răutăciosule!

— Ieşi afară! am strigat nervos. Pleacă de aici! N-ai treabă?

Camil se ridică în picioare, nerenunţând la zâmbetul acela impertinent.

— Bine, uite, plec. Nu-ţi mai povestesc nimic, dar nu mă pot abţine să nu-ţi spun că mă bucur tare mult că te-am făcut praf! Eşti aproape isteric, domnule, fiindcă mă simţi ca pe o ameninţare, nu? Acum, înţeleg! Dar mi-a plăcut jocul lui Socrate… Vezi, eu nu sunt ipocrit…

Plecă în paşi de dans, fericit. Era şi mai caraghios…

Of, ţăcănitul ăsta bătrân… Mi-a stricat frumuseţe de zi, mi-a risipit bucuria unor momente plăcute, punând în loc, o stare de nervozitate… Malagamba!… Sigur că da… Tocmai de asta aveam nevoie… Nici nu se putea mai bine…

Asocierea dintre Camil Istrate şi Sergiu Malagamba mă făcu totuşi să zâmbesc. De mult, un prieten, un tip genial, mi-a povestit că-l văzuse pe legendarul basarabean Malagamba – *Ca prin fum, mi-aduc aminte cum l-am văzut când eram mic. Îşi dirija orchestra şi bătea la tobe: lucru nemaivăzut până atunci, decât pe la fanfare… Mala gamba*, picior *beteag* ori strâmb… Camil, avea mintea sucită…

39

Baltazar stătea în mijlocul aleii şi răcnea ca un nebun. De fapt, îmi rostea numele în octave superioare!… Era albit de praf din cap până în picioare, dar nu făcea nici cel mai mic efort pentru a se scutura.

— Hai cu mine la Angela, îmi spuse pe un ton nefiresc de liniştit, atunci când dădu cu ochii de mine.

— Şi de ce zbieri aşa?

— Să auzi!

— Dar sunt surd? M-ai şi speriat, tâmpitule!

Baltazar o porni agale spre statuia ascunsă printre tufele sălbăticite. Ajuns primul, se aşeză ca de obicei pe talia Angelei, iar eu, cuminte, tot lângă piciorul înverzit. Muşchiul vegetal, încurajat de ploile din ultima vreme, urcase până aproape de genunchiul de piatră al frumoasei femei.

— Angela are ciorapi verzi, am spus amuzat.

— Mă bucur! E tocmai culoarea pe care n-o putea suferi, scorpia…

— De ce m-ai chemat aici?

Baltazar nu mă privea. Se uita undeva, departe, printre ramurile încâlcite ale unei grădini eliberate de voinţa şi de trufia omului.

— Să vorbim despre moarte, spuse, scoţându-şi dintr-un buzunar mare, pipa.

— Iar? Da' ce te-a apucat cu tema asta? Baltazar, tu ai ceva să-mi spui?

— Mă obsedează… O simt, o aud dând târcoale…

— Eşti bolnav?

Baltazar mă privi încruntat.

— Nu începe ca o ţoapă tâmpită! spuse iritat. N-am nimic! Scopul morţii mă interesează, rostul ei… Acel *de ce,* căruia nu-i putem găsi niciun răspuns…

— Şi, te-a apucat, aşa, deodată, grija morţii?

— Nu. De când s-a mutat femeia aceea în casa doctorului.

— Dar ce legătură are?

— Nu ştiu, însă, fără s-o văd, prezenţa ei mi-a strecurat în suflet o nelinişte legată de moarte. O dorinţă de-ai înţelege sensul, o trufie poate, care mă îndeamnă să-i descifrez mesajul. N-am linişte, tu înţelegi? Zi şi noapte o aud furişându-se printre tufele astea, o văd ca pe o nălucă vicleană care se joacă cu mintea şi cu sufletul meu. Mă amăgeşte prin şoapte de vânt, păcălindu-mă…

— Şi calul?

Baltazar mă privi uimit.

— Ce-i cu calul?

— Suferă?

— Calul?

— Da.

— Cum să sufere calul, nebunule?

— Dacă eşti atât de tulburat, calul n-are de suferit atunci când lucrezi la el? Nu-i transmiţi angoasele tale?

Înţelegând, Baltazar îmi răspunse liniştit.

— Poate va fi cea mai agresivă operă a mea…

— Asta n-ar fi rău! Un cal trebuie să reprezinte forţa, dominaţia, izbânda. Cu cât e mai agresiv, cu atât cucereşte mai repede, am spus, neînţelegând unde vrea să ajungă Baltazar. Deci, despre ce vrei să vorbim, că tot nu înţeleg.

— Despre moarte!

— Şi ce aştepţi de la mine?

— Să gândeşti cu voce tare. Eu te ascult şi când rămân singur, selectez.

Tăcere. Ce-i puteam spune eu despre un lucru atât de firesc şi totodată, atât de misterios? Locuri comune? Am început să caut în sertăraşele minţii, tot ce citisem despre moarte… Şi ca să mă dau mare, bazându-mă pe memoria mea care nu prea dă greş atunci când îmi propun să înţeleg ceva, m-am lansat într-un megarecital…

— Baltazar, mai întâi să analizăm ce ne-a rămas de la înaintaşii noştri… Ce-au gândit minţile

strălucite… De exemplu, Shakespeare… Ce spune el? *Moartea este cuibul păsării phoenix*… Un dicton latin, spune că *moartea înseamnă sfârşitul necazurilor*… Goethe, că *omul care moare este asemenea unui astru care asfinţeşte, dar care se înalţă mai strălucitor în altă emisferă*…

Baltazar mă privi o clipă, apoi se foi pe talia Angelei. Probabil, se aşeză mai confortabil.

— Turcii, spun că, *după moarte nu există altă moarte*… Thomas Mann, că *orice interes arătat faţă de moarte, nu este altceva, decât interesul pentru viaţă*... În schimb, Ludwig Wittgenstein, spunea că, *moartea nu este un eveniment al vieţii, moartea nu se trăieşte*… *Mândră crăiasă, a lumii mireasă*, în *Mioriţa* noastră… Mai vrei?

Baltazar privea tot spre nicăieri. Fuma liniştit, ascultându-mă.

— Da.

— Păi, să-mi mai frec creierii… Uite, Li Tai Po, *moartea e singurul fapt sigur în această viaţă*… Sau iar Goethe, *viaţa e copilăria nemuririi noastre*…

Baltazar tresări.

— Cum ai spus? întrebă, privindu-mă brusc.

— Ce?

— Aia cu copilăria.

— Viaţa e copilăria nemuririi noastre.

— Interesant, continuă…

— Păi, ce-s eu, Baltazar? Tonomat?

— Hai, hai, mai spune-mi…

— Daa… Ce mai ştiu? Aha, arabii spun că, *mai rău decât moartea este lucrul care o provoacă*… Pe când Confucius, spune că, *învăţând să trăieşti frumos, vei şti să mori frumos*! Uite, am şi una pentru tine! A lui Montaigne! Zice că, *învăţăm să trăim când viaţa este pe sfârşite*!

— Şi de ce-i asta pentru mine, ţăcănitule?

— Poate că preocuparea asta a ta pentru moarte, vine de la oglindă, de la câte un junghi, de la părul care încărunţeşte… Sau de la ceva rateuri pe ici pe colo…

— Atunci, bietul Montaigne, n-a făcut altceva, decât să-ţi anticipeze ţie, existenţa, dragul meu. N-o uita pe Corinuţa, prietene…

— Nu începe… Abia uitasem de penibilul situaţiei. Baltazar, realizezi ce-o să mă mai ia la tocat Ileana?

— Sunt sigur. Biata Ileana trăieşte într-o lume ireală, cu valori şi caste. Interesant este că ea, încă mai speră într-o ordine ideală. Poate de aici şi mania pentru curăţenie…

— E posibil.

— Întoarce-te la moarte.

— Doamne fereşte! am spus râzând. Ştii bancul ăla cu *papă, papă, că plecăm*?

— Nu şi nici nu mă interesează! Nu mi-au plăcut niciodată bancurile. Hai, continuă…

Un vânt rebel ciufuli deodată tufele din faţa noastră. O dată şi gata. Parcă strănutase o zeitate, undeva în înaltul cerului.

— Nu-mi mai vine în minte, nicio cugetare.

— După citatele astea pe care mi le-ai dat, îţi vine să mori cât mai repede, deşteptule!

— Nu glumi, Baltazar… Nu uita că suntem urmaşii dacilor, iar ei plângeau la naşterea unui copil şi râdeau, veselindu-se la moartea unui om. Oare asta nu-ţi spune ceva?

— Dar tu ce crezi?

— Nu ştiu. Ca orice om normal, mă comport ca un nemuritor. Pur şi simplu, nu mă gândesc la moarte. Trăiesc, făcându-mi planuri pentru săptămâna viitoare ori pentru vara următoare.

— Ţi-e frică?

Baltazar mă privea atent, aşteptându-mi răspunsul.

— Nu ştiu dacă poate fi vorba de frică în faţa unui eveniment indiscutabil. Este o lege care nu poate fi eludată în niciun fel. O încadrez la categoria fenomenelor naturale.

— Şi dacă-i mai mult?

— Nu înţeleg!

— Dacă e marea provocare a vieţii? Dacă e singura luptă care merită dată?

— Cu moartea? Eşti nebun? Sau oi fi tu un sfînt şi eu nu ştiu! Dar ce prostii spun? Nici măcar sfinţii n-au îndrăznit să înfrunte moartea! Baţi câmpii, prietene!

Baltazar rupse o ramură dintr-un tufiş, apoi se ridică în picioare. Părea plictisit.

— Da, bat câmpii, spuse arătând cu mâna spre casă. Să mergem!

— Şi Angela?

— Ce-i cu ea?

— N-am vorbit deloc despre femeia operă de artă! O vorbă, două, acolo…

— Las-o să se înverzească toată de ciudă, spuse Baltazar agasat.

Plecă. Eu am mai rămas, mângâind gânditor muşchiul de copac care invadase piciorul statuii. Miile de fire mici şi verzi se aplecau în sensul palmei mele, gâdilându-mă. Erau reci şi erau plăcute. Un miros crud, umed, de mucegai, îmi aminti de pădurile pe care le cutreieram cândva, în vacanţe.

— Ce faci, prietene?

Baltazar se întorsese şi mă privea amuzat.

— Sper că nu te şi întinzi pe statuia Angelei, perversule! Întotdeauna ai plăcut-o pe femeia asta…

— Mă gândeam, i-am răspuns sincer.

— Sunt convins, aşa începe totul…

— Aiurea, nu mi-a plăcut Angela niciodată, iar ea n-a întârziat să înţeleagă acest lucru. E drept că era şi încă mai este o femeie foarte frumoasă, dar trebuie să recunoşti că e o fiinţă imposibilă. N-am înţeles cum de te-ai însurat atunci cu ea…

— Ei, ce ştii tu, pitic trist… Uite, te las aici, cu fantasmele tale perverse, iar eu mă duc să pregătesc ceva de mâncare. Mi-e foame. După ce termini, vino la masă, spuse Baltazar râzând şi făcându-mi un gest obscen.

N-am reacţionat, gluma lui era prea proastă. Am rămas în liniştea grădinii, reflectând la interesul prietenului meu pentru moarte. Nu înţelegeam ce urmăreşte de fapt şi de ce-l preocupa atât de mult sfârşitul?

Priveam în jur, iarba, florile sălbatice, arbuştii, ramurile, toate formele astea vegetale, care stăteau ca şi noi la rând, la uşa morţii. Dar ca şi mine, nu păreau deloc preocupate de iminenta sosire a unei ultime clipe. Aşteptau… Dar acum aşteptau mai degrabă soarele…

Mă întrebam de ce evită Baltazar să vorbim despre Cristina… Întotdeauna, apariţia unei femei, ne transforma în două ţoape, atât pe mine, cât şi pe el. Ore în şir o tocam, glumeam, ne tachinam, ca doi holtei egoişti care-şi puteau permite acest lux. Asta am făcut întreaga viaţă… Chiar şi atunci când Baltazar s-a însurat, trădând opţiunea noastră din tinereţe, tot nu ne lăsam, fiindcă el o înşela des pe Angela, aducând destulă materie primă pentru tocat.

De ce în jurul Cristinei a ridicat ziduri de tăcere? E drept, că şi mie-mi convenea, fiindcă nu era de glumit cu femeia asta. Pe mine unul mă năucise imaginea ei, aplatizându-mi toate răutăţile pe care eram obişnuit să le spun sau să le gândesc despre femei. De fapt, cine o fi această necunoscută? De unde forţa asta uriaşă de a emana atâta feminitate, atâta puritate, atâta inocenţă? Întâlnirea cu ea poate fi asemuită cu descoperirea unei comori care scoate la lumină toată lăcomia omenească, acea stare febrilă în care eşti decis să nu împarţi nimic cu nimeni. Vrei fiecare perlă, fiecare nestemată să-ţi aparţină, doar ochii tăi să se lase răniţi de atâta strălucire, doar mâinile tale să se strecoare, luând forma amforelor aurite. Vrei totul! Ce vrajă misterioasă o fi adus Cristina, din îndepărtatele şi tainicele tărâmuri pe unde vieţuise? Nefăcând nimic, a făcut atâtea minţi să se-nfierbânte…

— La masăăă…

Vocea lui Baltazar îmi risipi gândurile. Doar o imagine îmi apăru, eu şi el, faţă în faţă, mâncând liniştiţi, dar trişând în sinea noastră, pândindu-ne, cercetându-ne, calculându-ne şansele în ochii Cristinei. De ce Baltazar nu vorbea despre ea?…

40

Olimpiodor Isitachis îmi deschise larg uşa. Foarte familiar, foarte natural, de parcă locuia în casa doamnei Săndulescu de vreme îndelungată. Nicio sfială, nicio rezervă, nicio stânjeneală. Părea proprietarul absolut al casei şi al vieţii doamnei Săndulescu.

— Intră, drăguţule, intră, spuse cu aceiaşi voce hârâită.

Mă invită într-o încăpere destul de mică, un salon de mic-burghezi, cu draperii groase, tivite cu ciucuri de mătase, cu fotolii joase şi măsuţe pitice. Un bufet masiv trona lângă un perete, etalând o veselă pictată cu delicaţi cocori albăstrui. Un samovar, un patefon… Interesant. Nu părea nici pe departe, salonul unui general…

Apăru şi doamna Săndulescu, zâmbitoare. Era foarte schimbată. Nimic din rigiditatea şi din asprimea pe care i le cunoşteam!

— Mara dragă, a venit prietenul nostru… Ia loc, te rog, ia loc…

Isitakis ne făcea semn, când mie, când doamnei Săndulescu să ne aşezăm.

— Voi doi staţi cuminţi aici, iar eu vă aduc ceva bun…

Bătrâna doamnă sări ca arsă.

— Oli, dragule! Nici să nu te gândeşti! Tu stai aici, iar eu vă aduc ceva bun… Se poate?

Erau aproape caraghioşi, invitându-se unul pe celălalt să stea cu mine, înclinându-se înainte, parcă servili. Până la urmă, femeia plecă triumfătoare spre o uşă, iar Isitakis se aşeză greoi în fotoliu.

— O vezi, domnule? O vezi? spuse bătrânul satisfăcut. E o comoară…

— Da. De ce m-ai chemat?

Isitakis se lăsă pe spate, ca o ţestoasă răsturnată.

— Până vine Mara, o să-ţi spun. Ceva nu e în ordine cu Baltazar!

— Adică?

— Ieri aşteptam pe stradă un client. Unul cu nişte tablouri. Omul, neserios, întârzia… Iar eu nu puteam sta locului, aşa că mă plimbam încet în lungul străzii…

— Aşa.

— Când am ajuns în dreptul gardului vostru, am auzit fâşâit de frunze. M-am oprit. Linişte! Am pornit mai departe, iar fâşâit. Iar m-am oprit. Tiptil, m-am apropiat de gard şi m-am uitat în grădină. Baltazar stătea chitit lângă gard.

— Chitit?

— Nu ştiu dacă e bine zis, dar stătea ascuns, făcut ghem. M-a mirat. Ditamai bărbatul să stea ca un pitic? L-am întrebat ce face acolo…

— Şi?

— S-a uitat urât la mine şi m-a înjurat ca un birjar, domnule!

— Poate că nu te-a recunoscut!

— Mi-a spus pe nume! Cum să nu mă recunoască?

— Ciudat…

— Da, foarte ciudat. După ce m-a înjurat a plecat.

— Şi unde stătea mai exact?

— În dreptul casei mari, acolo unde stă un doctor.

— Dar văd că te-ai familiarizat repede, nea' Isitakis, am spus, după ce mi-a trecut prin stomac un fior.

— Cum să nu ştiu tot, dragă? Mara mi-a povestit despre fiecare… Dar nu contează, important este că Baltazar se comportă straniu… Ce l-o fi apucat?

— Nu ştiu. Poate căuta ceva.

— Şi mă înjură pe mine?

Doamna Săndulescu intră zâmbind, ţinând cu grijă o tavă în mâini. Prăjiturele, dulceaţă, cafea… Isitakis se repezi s-o ajute, aşezând împreună cu ea, totul pe o măsuţă. Se priveau cu tandreţe, ca doi bătrâni îngăduitori, decişi să fie în fiecare clipă, fericiţi. Discuţia a luat o cu totul altă direcţie, îndreptându-se spre tiparul unei plăcute vizite de după-amiază.

Într-un târziu am plecat… Cele două, trei sute de metri care despărţeau casele noastre, le-am făcut încet, reflectând la cele spuse de „Oli” la începutul vizitei. Oricât de bine m-am simţit, nu m-a părăsit nicio clipă sentimentul bizar pe care l-am avut, atunci când mi-a spus Isitakis unde pândea Baltazar. Fiindcă asta făcea, cu siguranţă! O pândea pe Cristina!… Nu puteam să mă duc la el şi să-i spun, aşa, hodoronc-tronc, pentru simplul motiv că-mi era jenă să-l deconspir pe bătrânul anticar. Totuşi, comportamentul lui era de neînţeles! Baltazar nu obişnuia să înjure ca „un birjar” şi mai presus de toate, să se ascundă prin tufişuri… Ce-o fi cu el? Ba se închide în atelier, lucru destul de rar de-a lungul anilor, fiindcă atunci când sculpta avea nevoie de aer, de cât mai mult aer, ba vorbea obsesiv despre moarte… Şi refuza diplomatic să vorbim despre Cristina! Lucru nemaiîntâlnit până acum… Lui Baltazar îi plăcea bârfa… Şi mai ales despre femei… Făcea el pe indiferentul, însă orgoliul masculin îl împingea cu deliciu spre acest subiect. Iar acum? Linişte şi mister… Ce-o mai fi şi asta? Era ca un joc cu reguli necunoscute, pe care mi-l impunea, un joc confuz, cu zaruri imaginare, pe care le aruncam fiecare în altă parte… Să stea ascuns Baltazar pe lângă garduri? De neconceput! Şi totuşi…

41

Stau pe un scaun într-un autobuz. La fereastră. În faţa mea, două bătrâne par a se întoarce de la cumpărături, sprijinindu-şi lângă picioare, sacoşe pline. Sporovăiesc. Una se pregăteşte să coboare, adunându-şi grijulie mânerele galbene ale sacoşei.

— Mă duc… Mă duc să aprind şi eu candela, spune bătrâna, ridicându-se.

M-am întrebat dacă era vreo sărbătoare… Astăzi?… Parcă, nu… Dar, poate fiindcă era vineri… Ca să mă asigur, le-am întrebat. Bătrânele m-au privit uimite.

— Dar dumneata n-ai aflat, că tot românu' ştie! Dară a murit poetu'!

— Păunescu?

— Păi, care altu'?

— Şi de ce aprindeţi candela? am întrebat mirat.

— Pentru lumină, mamă dragă, că şi el, săracu' ne-a luminat sufletele.

Bătrâna s-a ridicat şi a plecat. Cealaltă a rămas în faţa mea, uitându-se pierdută pe fereastră.

Dialogul scurt mi s-a părut un dublu certificat – de naştere şi de deces – un act oficial, între poet şi *tot românu'*. Deci, Adrian Păunescu a murit… Auzisem că-i bolnav… Baltazar îl cunoştea bine… S-a dus şi el… S-o fi lăsat purtat lin spre o lume ciudată, necunoscută… O fi simţit oare că dincolo e multă poezie? O fi văzut masa în capul căreia stă ca un patriarh, Eminescu? Pe laterale, călugări… Ion Barbu, Blaga, Goga, Nichita, Vintilă Ivănceanu… S-o fi lăsat ademenit de versurile lui Ioan Alexandru, pe care le-o fi înţeles acum deplin? *De dincolo de lumi venind, Şi niciodată poposind, Un răsărit ce nu se mai termină, Lină lumină din lumină lină…* Oare ce-o fi dincolo? O altă formă de-a iubi?

Bătrâna din faţa mea se ridică cu greu, sprijinindu-se de un scaun.

— Să aprinzi şi mata' candela, îmi spuse cu blândeţe.

Plecă…

Auzi, să aprind candela! De ce? *Dară a murit poetu'*! Se face întuneric în cultura noastră? Nu ştiu dacă eu voi putea aprinde candela, însă un lucru este cert… Mă întorc acasă, lumina trebuie să stea aprinsă şi la masa mea de lucru… Ce întrebare teribilă: *Păi, care altu'*? N-oi fi eu poet, dar ceva cuvinte pe hârtie ştiu să pun… Bătrânele aveau dreptate – toate făcliile trebuie să ardă, fiindcă n-avem voie să lăsăm întunericul peste acest pământ, chiar dacă el este atât de îndepărtat acum de cer… Să vezi ce-l apucă iar damblaua pe Baltazar, auzind de moarte!…

Dar n-a fost chiar aşa, pentru că porţile şi uşa erau iar încuiate, loviturile în piatră se auzeau ritmic, stimabilul meu prieten nu catadicsea să mă primească. Mare pagubă! Un motiv temeinic pentru a mai scrie şi eu câte ceva, chiar dacă zgomotul făcut de „marele" sculptor îmi întrerupea gândurile, fărâmiţându-le din idei în cuvinte… Dar merge şi aşa…

Început de noiembrie… Ceaţă… Linişte şi ceaţă…

Frig… Ici colo, câte un bătrân cerşeşte fără vorbe, întinzând doar mâini uscate şi tremurânde, spre rarii trecători care nu văd. Îmi aud paşii, cum deranjează cadenţat începutul de noapte, ca un orologiu cu două bătăi, cronometru stricat, ce pare a rupe timpul în două. Timpul meu şi timpul celorlalţi…

De ce simt oare că acest chronos s-a despicat, o parte luând majoritatea oamenilor, cealaltă, mai debilă, păstrându-şi mult mai puţini? Par a fi două lumi paralele, benzi rulante cu acelaşi sens, una grăbită şi aglomerată, alta lină şi din ce în ce mai puţin populată. Mă întreb dacă ceaţa le-a cuprins acum pe amândouă, înfrigurându-le visele şi hrănindu-le misterele…

Negura îmi pătrunde hoţeşte în suflet, păcălindu-mi privirile, deformându-mi tremurător realitatea… Miroase a iarnă, cu aromă de sărbători… Şi totuşi

este frig, linişte şi ceaţă… Noiembrie, lună între luni, lună neiubită şi neînţeleasă. Nici toamnă, nici iarnă… O lună plăpândă, fără forţă şi fără vise, o lună a ceţii şi a înfrigurării… Pare a fi întâia clătinare a lumii în faţa întunericului, prima necredinţă, o şovăială a sufletului omenesc…

Mă cufund în întuneric, împreună cu strada neluminată, activându-mi instinctiv simţurile. Ochii nu mă ajută în lipsa luminii… O pală de vânt îmi aduce iarna, alta o alungă. Aud paşii mei, dar aud şi alţi paşi… Nesiguranţa mă crispează… Un strigăt scurt de cucuvea îmi dă fiori… Of, dacă aş putea vedea barem prin ceaţă… Paşii misterioşi îşi schimbă cadenţa, apropiindu-se din ce în ce mai iute. O denivelare a trotuarului mă dezechilibrează, răsucindu-mi un ghem în stomac. Simt o mână străină care mă apucă zdravăn de braţ. Chipul unui bărbat este aproape de urechea mea. Îi simt respiraţia sacadată…

— Credeam că nu vă mai prind, spuse aproape în şoaptă.

O paralizie ciudată îmi anula orice reacţie.

— V-aţi pierdut cheile, v-au căzut lângă ultimul stâlp de lumină…

După ce-mi strecură în palmă legătura rece de chei, bărbatul dispare, fără a-i mai putea auzi nici măcar paşii.

Îmi pierdusem cheile, lângă ultimul stâlp de lumină!…

V-am spus eu? Noiembrie, pare a fi întâia clătinare a lumii în faţa întunericului, prima necredinţă, o şovăială a sufletului omenesc…

De ce am scris asta? Nu ştiu! Aşa mi-a venit! Poate, fiindcă în sufletul meu simt acum un fel de noiembrie… Şi mai simt şi aceeaşi întrebare *de ce*, cu acelaşi răspuns *nu ştiu*…

Se spune că în scriitură stă amprenta unei epoci, radiografia unui suflet, profilul unei conştiinţe. Undeva este ascunsă o eroare…

Cine ar citi puţinele rânduri scrise acum de mine, m-ar cataloga ca pe un om trist, cu viaţă-nceţoşată… Dar nu-i deloc aşa! Sunt un optimist, chiar un solar, un fericit târâie brâu, în sufletul căruia vieţuieşte un puşti hoinar. Noiembrie trece foarte rar prin viaţa mea, drept pentru care, n-am nici măcar umbrelă… Atunci când plouă peste creştetul meu cu tristeţi, le las să se prelingă, să-mi umezească mintea şi sufletul, răcorindu-mi arşiţa. Chiar am nevoie câteodată de ele, pentru a-mi mai potoli zbenguiala interioară. Şi iată! Din aburii misterioşi ai unei nopţi rătăcite, eu ies tiptil şi spun: *mi-e foameee*! Şi mă duc spre frigider şi-mi fac un sandvici cu şuncă, caşcaval, salată… Şi recunosc în sinea mea că-i foarte bun, mai pun şi ibricul de cafea, mai deschid şi televizorul… Dar îl mai şi închid, preferând o muzică potrivită. Şi care alta, dacă nu *Bolero*-ul lui Ravel? Par un om trist? Aiurea! Noiembrie e o lună neobişnuită în sufletul meu… Singurele lucruri scrise, care-mi dau de gândit, sunt cuvintele *cheie* şi *lumină*. Îmi pierdusem *cheile*, lângă ultimul stâlp de *lumină*!... Oare, furat de scris, nu-mi scăpase un adevăr? Nu bâjbâiam prin întunericul neînţelegerilor mele, tocmai după chei? Iar stâlpul! Ultimul stâlp de lumină din viaţa mea, care fusese? Uite, că nu-mi aminteam!… Şi m-am găsit tocmai acum, când sunt împins uşor pe calea senectuţii, să visez la o singură femeie, orbecăind prin întuneric, fără chei… Cristina!… Tu nici nu ştii că eu exist… Iar eu nu ştiu cum să te fac să afli…

42

Era vineri şi nu ştiam ce să fac cu mine. N-aveam chef de nimic. Ziua îşi împreuna peste capetele oamenilor seninul cu înnouratul, amăgind… Eu îmi plimbam gândurile între tristeţi şi bucurii, după cum bătea un vânt rătăcit peste lume. Nu puteam să citesc şi nici să scriu… Baltazar stătea încuiat în atelier… Nici măcar lui Camil nu-i trecea prin cap să vină pe la mine, iar de vreo prietenă, nici nu mai vorbesc… Ei, da! Asta ar fi o zi potrivită pentru o evadare într-un etern feminin… Dar, nu-i! Aah, bătrânul Apostol! E vineri!…

Doamna Apostol era o femeie micşorată de mulţimea anilor care i se aşezaseră, rând pe rând, peste creştet. Şi ea trecuse de ceva vreme de optzeci de ani, însă vioiciunea din ochi nu-i dispăruse. Avea un zâmbet plăcut şi o eleganţă strecurată discret în toată fiinţa ei.

— Poftiţi!…

Îmi deschise uşa larg, cercetându-mă din cap, până în picioare.

— Mă bucur că v-aţi decis să mai treceţi pe la noi, spuse bătrâna, închizând uşa în urma mea. Aţi venit într-un moment foarte bun, fiindcă veţi echilibra o discuţie interesantă. Un adevărat rodeo intelectual, domnule!

— Serios? Şi care subiect este taurul nedomesticit? am întrebat, înveselit brusc de expresia *rodeo intelectual.*

— Ei, care? Obsesia bătrânului Apostol – Creştinismul…

— Interesant!

Am intrat împreună în salon. Pe canapele vechi, cu perniţe şi cu franjuri, stăteau faţă în faţă, domnul Apostol şi o tânără necunoscută. Era blondă şi foarte elegantă, cu trăsături fine şi cu mişcări studiate. Bătrânul se ridică cu greu pentru a mă întâmpina, în

ciuda protestelor mele, însă pentru el, primirea unui oaspete era o datorie. Se bucură sincer de apariţia mea, invitându-mă cu vădită plăcere să iau loc.

— Iată o după-amiază care se anunţă a fi cel puţin interesantă, spuse domnul Apostol, aşezându-se. Ţi-o prezint pe domnişoara Brusturete… Izolda Brusturete.

Cine şi-o fi bătut joc de această tânără, când i-a dat un astfel de nume? Să asociezi Izolda cu Brusturete este o adevărată răzbunare…

— Mă bucur, am spus fără a-mi putea stăpâni uimirea.

Tânăra zâmbi îngăduitor.

— Ştiu la ce vă gândiţi, spuse cu o voce plăcută, aproape mângâietoare. La nepotrivirea numelui meu, nu-i aşa?

— Nu, nu!

— M-am obişnuit, continuă, zâmbindu-mi copilăreşte. La Brusturete ar fi fost mult mai potrivit Vasilica, Tanţa, Nuţi… Dar Izolda?… A fost o fantezie a bietei mele mame, care toată viaţa a visat la o mare iubire! Sărmana, nu numai că n-a avut parte de aşa ceva, dar nici n-a intuit pedeapsa cu care mă trimitea în viaţă. Oricum, sunt departe de celebrul personaj. Nu vă faceţi griji!

Bătrânul domn Apostol ne privea curios. Bătrâna doamnă Apostol zâmbea. După câteva clipe, aceasta dispăru pe o uşă.

— Înţeleg că am nimerit în mijlocul unei dispute, am început eu cu diplomaţie.

— Ooh, nu chiar… spuse bătrânul, aşezându-se mai comod. O divergenţă pe inepuizabila temă a creştinismului. Ortodox, bineînţeles. Invitata mea susţine că ortodoxia este o religie tânără în ţara noastră, bazându-se pe faptul că ea apare, documentar vorbind, destul de târziu… Tot dumneaei spune, că prin lipsa unei atestări, a unei legitimări, n-avem continuitate. Este o uriaşă greşeală! Dumneata ce crezi?

— Mi-e teamă că n-o să pot face faţă unei astfel de teme. Nu prea sunt dus la biserică…

— Dar ceva, ceva, ai citit şi mata, spuse bătrânul, împreunându-şi mâinile ca într-o rugăciune.

— Da, cu cititul stau binişor.

— Şi? întrebă Izolda zâmbind, luându-mă ca aliat împotriva domnului Apostol. Este adevărat că ortodoxia este o religie tânără?

— O religie tânără în raport cu ce? am întrebat, întorcându-i zâmbetul.

— Cu anul 1054! continuă Izolda, satisfăcută.

Era atât de plăcută această femeie, încât, pentru a-i intra în graţii, eram în stare să spun că ortodoxia se născuse ieri. Însă, privirea atentă a domnului Apostol, mă făcu să las joaca şi să devin serios.

— Vă referiţi probabil la marea schismă, din 1054.

— Sigur că da!

— Vedeţi? interveni bătrânul cu blândeţe, dând din cap şi dezaprobând spusele femeii.

— Mi-e teamă că n-o să fiu de acord, am început pe un ton plin de afecţiune. Cred că totul vine de la o confuzie des întâlnită, între creştinism şi ortodoxie. Atunci, în anul 1054, catolicismul s-a separat de ortodoxie. Închipuiţi-vă un copac bătrân, din care la un moment dat, porneşte, să spunem spre apus, o ramură rebelă. Ea este nouă, destul de firavă, dar alimentată totuşi de marele copac. Acesta este catolicismul, iar trunchiul puternic este creştinismul ortodox. Trunchi, da, cu rădăcinile foarte adânci în istorie, alimentându-se direct de la sursa iniţială, mai exact, de la învăţăturile Mântuitorului. Deci, creştinismul, copacul în exemplul nostru, nu este altceva, decât ansamblul religiilor la baza cărora se află crezul şi recunoaşterea lui Iisus Hristos. Ortodoxia este o confesiune creştină care a păstrat neschimbate dogmele bisericeşti, fixate prin cele şapte sinoade ecumenice. Pe când catolicismul, craca de care vorbeam, o porneşte în 1054, într-o altă direcţie, aducând primatul papei, care nu-i decât episcopul de Roma. Tot catolicismul avansează şi ideea că Sfîntul Duh vine şi de la Dumnezeu-Tatăl, şi de la Dumnezeu-Fiul. La fel cu existenţa purgatoriului…

— Ceva, ceva ai citit, domnule, spuse bătrânul Apostol, zâmbind.

Izolda mă privea cu atenţie, neuitând să-şi lase pe chip, din când în când, un surâs plin de admiraţie. Asta mă făcea să sar pe cai mari, arătându-mi bicepşii erudiţiei.

— În concluzie, prin alt exemplu, creştinismul este izvorul credinţei noastre, nesecat, continuu şi pur. Ortodoxia – *dreapta învăţătură* – vine direct din palmele Mântuitorului, pe când catolicismul o coteşte, aşezându-l pe papă cu o căniţă pe mal. Dar tot creştini sunt şi unii, şi alţii.

— Şi mai e o confuzie, interveni domnul Apostol, calm. Termenii de biserică catolică şi biserică sobornicească.

— Exact! l-am aprobat cu fermitate.

— Adică? întrebă Izolda, vizibil depăşită

— Termenii… de aici pleacă confuzia… Universal! Ce înseamnă? Ceva care se întinde asupra lumii întregi, cuprinde şi deţine totul. Mai are şi înţeles de obştesc. A obşti era folosit în trecut şi în sensul de a anunţa tuturor, de a vesti… Acestui Universal, acestei vestiri, i se spunea în limba greacă, *katholikos.* Apoi, latinii au plimbat termenul *catholicus*, italienii *cattolico*, francezii *catholique*… Marea vestire, marele Adevăr, venirea Mântuitorului, învăţăturile lui Iisus, au fost obştite! Universal, dreapta credinţă, copacul cu rădăcini adânci, toate acestea nu sunt altceva, decât ortodoxia – *învăţătura dreaptă*. Ortodoxia este catolică, în sensul de universală. În crezul ortodox, pentru a evita echivocul, nu se mai spune *biserică catolică*, ci *biserică sobornicească*, termen slav care exprimă aceeaşi idee de *universalitate*. În acest fel, ambele opţiuni creştine au rămas în egală măsură, şi catolice, şi ortodoxe…

Tânăra clipea cam des. Oare înţelesese ceva? Dar spre norocul ei, doamna Apostol intră în cameră, tremurând sub povara unei tăvi pline. I-am sărit în ajutor, eliberând-o de greutatea de farfurioare, ceşti şi pahare. După ce aşează în faţa fiecăruia câte ceva,

bătrâna se aşeză pe un taburet rotund, aproape de domnul Apostol.

— V-aţi lămurit? întrebă femeia, mângâindu-şi cu tandreţe pe braţ, bărbatul.

— Nu ştiu, întreab-o pe invitata noastră, răspunse domnul Apostol, întorcându-i gestul, cu o afecţiune demnă de invidiat.

Izolda îi privea cu un amestec de curiozitate şi uimire, tivit cu admiraţie. Apoi, fixându-şi atenţia pe mine, atacă, însă fără prea mare convingere.

— Bine, bine, dar eu puneam problema noastră…

— A românilor?

— Da.

— Acum să te văd, domnule, spuse bătrânul Apostol, zâmbind. Te voi urmări foarte atent!

— Cred că veţi fi dezamăgit, spuse Izolda, râzând.

Un fior îmi trecu pe şira spinării. M-a uimit senzaţia asta veche, pe care o trăiam de obicei în timpul examenelor date în decursul vieţii. După fior, urma un fel de răsfoire a unor cărţi imprimate într-un mod ciudat în memoria mea, o bizară arhivare care-mi aducea în ochii minţii, informaţii pe care nici nu bănuiam că le stocasem. Izolda se îndoia? Păi, stai s-o frâng, domnule!

— În privinţa ţării noastre, după cum bine ştiţi, creştinismul a ajuns în Dacia, adus de legionarii romani. Celebra Legiune a XIII-a, Gemina, care fusese înainte în Palestina.

— Asta când? întrebă Izolda, zglobie.

— Când ce?

— Când apare Gemina în Dacia?

Izolda nu se astâmpăra… Ori dorea să anime discuţia, ori vroia să mă prindă pe picior greşit. Asta începea să mă cam irite. N-oi şti eu prea multe, dar când e vorba de ceva care m-a preocupat cândva, chiar dacă se întâmpla cu mulţi ani în urmă, în sertăraşele minţii stau cuminţi adevărate scene ale Legiunii. Şi dacă vrea să mă testeze, de ce să nu mă dau mare? Poftim, Izolduţo…

— Ca să putem înţelege posibila infuzie creştină pe care a produs-o legiunea romană în Dacia, trebuie

să ne amintim faptul că ea datează, după cum spune Theodor Mommsen, din anul 6 după Hristos. Alţi cercetători o plasează chiar în anii 16-17 înainte de Hristos. Asta ce înseamnă? Că a avut suficient timp şi totodată destule ocazii să se impregneze cu doctrina creştină chiar de la „sursă", în Palestina, unde a înrolat şi soldaţi creştinaţi clandestin. Ea avea ca emblemă leul, fiindcă fusese constituită în lunile iulie-august, sub acest semn zodiacal.

— Bine, bine, dar când apare în Dacia? mă întrerupse Izolda, nerăbdătoare.

— Începând cu 101 d. Hr., când Traian declanşează atacul împotriva Daciei.

— Secolul al II-lea! spuse Izolda, dând ochii peste cap.

— Dar, nimic nu i-a împiedicat pe creştini să se fi refugiat în Dacia, chiar înainte de războaiele daco-romane. Încă din timpul persecuţiilor lui Nero, stimată domnişoară.

— Aveţi dovezi concrete?

— Nu, este doar o ipoteză speculativă.

— Ei, dacă umblăm cu speculaţii, atunci…

Frumoasa Izolda nu mai era atât de frumoasă în ochii mei. Înţelegeam nevoia ei de a-şi apăra punctul de vedere, însă, cu ciugulelile astea enervante, nu reuşea decât să mă întărâte şi mai tare, făcându-mă să abandonez bunele maniere şi s-o reduc cu brutalitate la statutul de ignorantă. Cei doi bătrâni ne urmăreau cu atenţie, cu zâmbete îngăduitoare pe chipuri, fără să intervină.

— Oricum, a devenit aproape un loc comun, că etnogeneza noastră ca români a fost simultană cu creştinarea noastră, am început în forţă. Nu există, ca la alte popoare din jur, o dată care fixează momentul creştinării, în bloc. Procesul a fost difuz, precum o osmoză lentă, care a durat de la ocuparea Daciei, din 106, până la apariţia, prin secolele IV-V, a străromânilor sau, dacă vreţi, a protoromânilor.

— Ce înţelegeţi prin asta? întrebă bătrânul domn Apostol, întinzându-şi gâtul spre mine.

— Este vorba de românii care încă nu-i asimilaseră pe slavii veniţi din nord pe teritoriul actualei Românii, prin secolul al VI-lea. Pe cele două direcţii, prin Moldova şi pe valea Tisei. Autohtonii îi numeau *şcheau, şchei*, pe slavii noi veniţi. Însă, componenta slavă trebuie să fie luată în seamă, datorită existenţei unei treimi de cuvinte slave în vocabularul limbii române.

— Bine, dar atunci de ce nu se consideră etnogeneza românilor terminată în momentul asimilării slavilor, tocmai în secolul al IX-lea?

— Pentru că limba română este totusi o limbă neolatină. Iar asta înseamnă că, în momentul includerii în vocabular a acelei treimi de cuvinte slave (cu multe sinonime de origine latină), ea exista deja, definitivată ca o limbă cu structurile gramaticale de tip latin. Deci, etnogenza noastră era deja desăvârşită, atunci când au avut loc migraţiile slavilor. De aceea, se recurge la denumirea de *proto-* sau *stră*-români, pentru ai deosebi de românii propriu-zişi, rezultaţi după asimilarea slavilor.

— Dar, ulterior au mai fost asimilate şi alte populaţii asiatice, de origine turcică, continuă bătrânul, concentrându-şi mai mult privirea asupra mea.

— Da, dar numărul lor fiind redus la o anumită elită militară, minoritară, au lăsat mai puţine urme în vocabularul limbii române.

— Se poate obiecta că factorul etnic nu se suprapune perfect cu cel lingvistic, dar asta ne duce la complicate disociaţii care depăşesc cadrul discuţiei noastre ocazionale, conchise domnul Apostol.

Izoda se simţi datoare să intervină:

— Şi cum se deosebesc vestigiile arheologice ale strămânilor, cum le ziceţi dumneavoastră, de cele ale neamurilor slave?

— Prin tipul mormintelor, frumoasă doamnă! Strămânii le aveau de inhumaţie, orientate creştineşte, cu capul spre Răsărit, în timp ce slavii le aveau de incineraţie, precum cele descoperite la Sărata Monteoru sau la Balta Verde. Când aceştia au

trecut la creştinism, sub influenţa autohtonilor, diferenţierile au devenit mai dificile, recurgându-se la detalii ornamentale.

— Bine, bine, dar lăsând deoparte etnogenza, cum va fi fost ea, tot nu m-aţi convins în legătură cu vechimea ortodoxiei noastre, mă plesni Izolda, triumfătoare.

Ei, dacă te mănâncă pielea, stai că-ţi dau eu dovezi clare, am spus în sinea mea, decis s-o spulber pe distinsa mea interlocutoare.

Doamna Apostol sesiză tensiunea atacului final şi, cu delicateţe, ne recomandă ca mai întâi să gustăm din prăjiturile făcute de ea, cu câteva ore în urmă. Gustul lor plăcut îmi potoli furia iscată de infatuarea mascată a Izoldei.

— Păi, domnişoară cu nume de rezonanţă burgundă…, credinţa noastră creştină, iniţial clandestină ca peste tot în imperiu, iar mai apoi legată de Bizanţ, a fost şi a rămas până azi ortodoxă. Iar dovezile existenţei credinţei creştine, încă din primele secole, sunt numeroase: obiectele paleocreştine de la Bărboşi (jud. Galaţi, la confluenţa Siretului cu Dunărea), basilica de lângă Giurgiu, din secolul al III-lea, basilica de la Sucidava (Celei-Corabia) şi cea de la Morisena (Cenad), ambele din secolul al IV-lea, ca să nu mai vorbesc de gema de la Potaisa (Turda). Sau fragmentul de ceramică de la Porolissum (Moigrad), opaiţul cu cruce de la Apullum (Alba Iulia), cel de la Gornea… Ori, inelul cu cruce de la Brătei, donariul de la Biertan (un fragment de candelabru de bronz cu inscripţii latine), toate din secolul al IV-lea.

Gura Izoldei se lăsa moale spre bărbie, ochii îi deveniră ficşi…

—Totodată, am continuat cu satisfacţie, n-ar trebui să uitaţi, că prima biserică din România a funcţionat în peştera Sfîntului Andrei, cel care a propovăduit în Mezia de Jos (Moesia inferior) şi a evanghelizat în Dobrogea. Acest iudeu din Betsaida, fost ucenic al Sfîntului Ioan Botezătorul.

— Lui i s-a zis *cel dintâi chemat*, pentru că el l-a adus alături de Iisus pe fratele său mai mare, pescarul Şimon, care a devenit apoi, celebrul Sfîntul Petru, adăugă doct domnul Apostol.

— Şi, mă rog, unde-i peştera asta?

— În Dobrogea, la 3 km de satul Ion Corvin. Mă mir că nu ştiaţi, domnişoară! Apostolul Andrei a plecat mai departe să evanghelizeze sudul Basarabiei, ajungând la Odesa (Olbia, pe atunci), după care a pribegit până la Kiev. S-a întors din nou în Dobrogea, la Tomis. Apoi, a plecat în Grecia, unde la 30 noiembrie 60, a fost crucificat la Patras, lângă Corint. Sfîntul Andrei este ocrotitorul poporului român şi patronul Scoţiei.

— Daţi-mi voie să fiu rezervată. Asemenea referinţe, din primele decenii de după Hristos, îmi par mai degrabă legendare…

— Pot să vă servesc şi informaţii mai sigure, consemnate despre diverşi martiri creştini, stimată doamnă. Dacă în 271, Aurelian s-a retras din Dacia, la sud de Dunăre. Dobrogea, ca teritoriu dintre Dunăre şi Marea Neagră (Scythia minor sau Dacia pontica), a rămas în componenţa Imperiului Roman. Iar mai târziu, a celui bizantin. Sunt de semnalat o serie de martiri creştini precum: episcopul Efrem din Tomis, omorât în 304. Din 311, Tomisul devine sediul unei mitropolii, cu 14 eparhii. Iar în 313, ia numele de Constanţa; sau preotul Montanus, martir înecat împreună cu nevasta sa Maxima, în 304; de asemenea, basilica paleocreştină şi cripta-martyrion de Niculiţel, lângă Noviodunum (Isaccea), unde-şi au mormântul Zoticos, Attalos, Kamasis şi Filippos, martirizaţi tot în 304, în timpul marii prigoane anticreştine. Dar există mărturii chiar de la nord de Dunăre, dragă domnişoară Brusturete: episcopul nord dunărean al Goţiei, Teofil, care a participat la Sinodul de la Niceea, din 325; Sava Gotul, martir înecat în 372, în apele Buzăului.

Mi-am luat o pauză de respirat.

— Dacă nu vă ajung aceste menţiuni, vă pot cita, din epoca medievală, mai multe lăcaşuri vechi:

complexul de biserici rupestre de la Basarabi-Murfatlar, din secolele IX-X; biserica din Alba Iulia, din secolul al IX-lea; biserica din Dăbâca sau din Densuş – secolul al X-lea; mânăstirea Râmeţi, din secolul al XIII-lea, cu episcopul Ghelasie, în 1377; mânăstirea din Peri (lângă Săpânţa), din 1391, stavropighie patriarhală şi episcopie a Maramureşului. Un episcop de aici, hirotonit în 1690, a fost canonizat Sfîntul Iosif Mărturisitorul din Maramureş, serbat la 24 aprilie. E suficient? Iar în privinţa mărturiilor documentare, pe care duduia Izolda le consideră târzii, mă voi referi doar la *Codicele de la Ieud*, din 1391, scris în română, cu caractere chirilice. Sau la prima tipăritură – *Liturghierul lui Macarie* (muntenegrean) din 1508, ori *Codicele voroneţean*, din 1553.

Eram obosit. Dar efortul de memorie pe care-l făcusem îmi dădea o dublă satisfacţie. O dată, pentru că aşezasem păpuşa asta blondă înapoi în cutie, iar a doua, fiindcă-mi scosesem de la naftalină o mulţime de date, pe care nici nu mai ştiam dacă le stocasem sau nu pe undeva. Într-o perioadă a vieţii mele mă ocupasem serios de „întunericul" istoric al primului mileniu şi iată că acum, îmi servea şi mie la ceva. Of, vanitatea asta o să mă omoare…

Izolduţa privea tăcută spre ciucurii unei perniţe de pluş. Ridica din când în când câte o sprânceană, semn de dialog imaginar, căutând probabil să mă încurce, barem aşa, de amorul artei. Deodată, parcă trezită la realitate, spuse căscând ochii:

— Oare cum ar arăta o discuţie între dumneavoastră şi Cristina?

Întrebarea, învelită într-o mirare nevinovată, se transformă fulgerător într-o sabie care-mi reteză toate legăturile cu cel ce fusesem cu câteva clipe înainte. Cristina? Spusese oare, Cristina? Rostise numele celei pe care o ascunsesem în visele mele?

Domnul Apostol, parcă citindu-mi gândurile, interveni cu multă diplomaţie:

— Nu ştiu dacă duduia Cristina ar putea face faţă unei astfel de întâlniri. Trebuie să recunoaştem că

invitatul nostru ne-a uimit pe toţi, ba mai mult, ne-a lămurit. Să-i dăm Cezarului…

Nu apucă să termine, că bătrâna doamnă Apostol, îl întrerupse cu drăgălăşenie:

— Doamne, dar cum poate ţine minte un om toate astea? Nici o femeie n-ar fi în stare de aşa ceva, dragă… Vă rog, nu provocaţi pe nimeni la un astfel de turnir…

Rodeo, turnir! Ce tare era doamna Apostol! Ascultam cuvintele bătrânilor, uşor stânjenit, dar zâmbind. Totuşi, numele femeii misterioase mi se plimba între urechi şi creier, ca un cârlig cu care îmbălsămătorii scobesc craniul unui faraon. Simţeam cum totul este scos din capul meu, curăţat şi râcâit, lăsând loc liber unei imagini, care nu avea nimic altceva, decât un nume… CRISTINA…

— Nu, nu, ar fi foarte interesant, insistă Izolda. Şi Cristina e tobă de carte!

— Vai, domnişoară, spuse bătrânul Apostol, dar noi nu ne-am propus să facem o competiţie, n-am dorit un recital de erudiţie… Dezbăteam o temă şi nimic mai mult… Sunt convins că invitatul meu n-a încercat decât să vă înlăture acea nocivă teorie, pe care o discutam când a venit.

Numai gândul că aş putea sta faţă în faţă cu acea femeie îmi paraliza reacţiile.

— Dar nicio clipă nu m-am gândit la o competiţie, se apără Izolda cu încăpăţânare.

Ca un cameleon pus la pândă mi-am luat culoarea inocenţei şi am întrebat mimând curiozitatea.

— Cristina? Cine este Cristina?

Izolda căzu în plasă. Bătrânul Apostol mă privea nemulţumit, de parcă-mi înţelegea strategia perversă.

— Este o femeie extraordinară, începu Izolda cu înflăcărare, aducându-şi prietena ori „şefa” drept scut. Eu sunt secretara ei particulară şi vă spun că n-am întâlnit până acum, o femeie atât de inteligentă, atât de cultivată, atât de modestă… Ştie tot şi crede că nu ştie aproape nimic!

— Dar nu e deloc modestă, interveni doamna Apostol, cu un uşor accent de gelozie. Am văzut-o de

câteva ori şi trebuie să recunosc că numai modestă nu mi s-a părut… Este foarte elegantă şi studiată, dragă! Cred că stă mult timp în faţa oglinzii…

— Nu, nu! sări ca arsă Izolda. Vă înşelaţi! Tot aşa cum o vedeţi pe stradă, este şi în casă. Iar ca să plece undeva, vă rog să mă credeţi că nu-i ia mai mult de un sfert de oră, să se pregătească. Aşa este ea! Are o eleganţă înnăscută şi tot ce face este natural! Este o femeie deosebită!

Rar am văzut o femeie să laude o altă femeie… Şi cu atâta vehemenţă… Sper că n-am căzut peste un cuplu neîngăduit!…

— Doamnelor, spuse bătrânul, tăind destul de autoritar dialogul femeilor, noi discutam despre lucruri serioase şi iată că ajungem la minorul subiect al vestimentaţiei feminine. Pe cine interesează?

— Scuză-mă dragă, dar nu poţi folosi cuvântul modestie, când e vorba despre o persoană putred de bogată, foarte elegantă şi să-mi fie iertat, cam cu ifose.

Izolda nu ştia ce să facă. Îşi încleşta maxilarele iritată, însă vârsta înaintată a doamnei Apostol nu-i permitea să-i zică vreo două. Şi mai era şi în casa ei… Dar nu tăcu!

— Regret, dar nu pot lăsa lucrurile aşa, oricât respect aş avea pentru dumneavoastră, doamnă. Da, Cristina este o femeie bogată, este elegantă, dar este nedrept să spuneţi că e plină de aroganţă. Faptul că nu prea vorbeşte cu nimeni, nu înseamnă că e înfumurată! Pur şi simplu, vrea linişte. Atât! Şi-a luat un răgaz între două călătorii şi vrea să se odihnească şi să-şi pregătească pe îndelete, următoarea plecare. Se documentează, citeşte mult, studiază, ba chiar a început să înveţe limba mongolă!

— Acolo vrea să plece? am întrebat uimit.

— Da, spuse Izolda, apăsând iritată cuvântul. În Mongolia! Şi nu pleacă aşa, hai-hui, pe tocuri şi cu poşetuţă, pleacă încărcată de cărţi şi dornică de cunoaştere.

— Ce personaj ciudat, spuse bătrânul Apostol, îngândurat.

— Dar ce caută în Mongolia, dragă? întrebă bătrâna doamnă, aproape învinsă.

— Nu-mi permit s-o întreb, însă după câte am înţeles, reface un drum al lui Gurdjieff.

— Al cui? întrebă, căscând ochii bătrâna doamnă.

— George Ivanovici Gurdjieff, am răspuns eu în locul Izoldei. Un armean care a fost preocupat de ezoterism, coregrafie şi muzică. Un fel de iniţiat, doamnă.

— Vai, dar ce pierdere de timp, spuse domnul Apostol siderat. Gurdjieff şi cu Uspenschi au venit cu teoria aia bizară, cu *A patra Cale*…

— Da, l-am completat uimit. Parcă el era şi cu teoria aia stupidă, că totul trebuie să înceapă şi să se termine în Rusia, nu?

— Parcă, spuse bătrânul îngândurat. Dar, domnişoară Izolda, spuneai că duduia Cristina este o femeie inteligentă! Cum poate rătăci pe astfel de drumuri?

Izolda îşi luă elan.

— Nu e ceea ce credeţi, domnilor! Cristina a venit din Egipt, de unde s-a întors cu nişte documente vechi, foarte misterioase. Şi de aceea trebuie să pornească în căutarea adevărului.

— Documente? am întrebat lungindu-mi gâtul.

— Da, dar mai mult nu pot să vă spun.

— Pentru că nu ştiţi, am folosit clasica metodă de frângere a orgolioşilor.

— Cum să nu ştiu? Doar eu îi ordonez toate materialele!

— Dacă sunt documente vechi, chiar misterioase, după cum spuneţi, mi-e greu să cred că le lasă pe mâna delicată şi fină a unei secretare, am aplicat eu lovitura de graţie.

Izolda mă privi printre pleoapele strânse de furie. Apoi, zâmbind cu superioritate, deschise cioculeţul în care ţinea bucata de caşcaval…

— Domnule, regret că mă consideraţi o secretară! Am fost amabilă şi m-am prezentat aşa, tocmai pentru a nu fi nevoită să dau anumite explicaţii pe care oamenii de obicei, din curiozitate, le aşteaptă.

Sunt secretară particulară, ceea ce înseamnă cu totul şi cu totul altceva. Eu nu duc plicuri la poştă, domnul meu! Eu caut în biblioteci, eu fişez documente rare, ţin agenda Cristinei, iau legătură cu oameni mari, de care n-aţi auzit poate decât prin ziare. O însoţesc la dineuri şi la recepţii, iar acum este posibil să merg şi eu în Mongolia, cu ea. Cât despre documentele aduse din Egipt, dacă se vor confirma acolo în Asia Centrală, vor revoluţiona întreaga omenire! Deci, nu vă jucaţi cu cuvintele!

Izolda dădu capul pe spate, cu mândrie. Cei doi bătrâni o priveau năuciţi, dar eu nu mă puteam rezuma numai la atât.

— Să revoluţioneze întreaga omenire? Nu-i cam mult?

— Nu, veni răspunsul prompt al femeii.

— Un combustibil nou?

— Nu, domnul meu! *Secretul morţii*!

Am crezut că n-aud bine. Tăcerea s-a aşezat comod peste capetele noastre. Secretul morţii? Cuvintele pluteau prin mintea mea, neaşezându-se pentru a le putea analiza. Era prea mult!

— Glumiţi! am reuşit să spun bănuitor.

— Nu, nu glumesc deloc! Eu, Izolda Brusturete, „secretara" Cristinei, am şansa de a participa la descifrarea celui mai teribil secret al lumii, domnule! Dar, gata cu dezvăluirile! Şi aşa am spus prea mult…

Bătrânul Apostol se dezmetici primul.

— Să fim serioşi, dragii mei! Gurdjieff şi Uspenschi? Doi aiuriţi, ca să nu le spun doi impostori! Hai, dacă era vorba de un document trecut prin mâinile lui René Guénon, în Egipt, mă mai puteau trece fiorii, dar aşa? Ăştia doi, cu dansurile şi cu covoarele lor au zăpăcit o mulţime de gură-cască. Iar cele două frumoase domnişoare vor porni într-o călătorie minunată, pe care o vor numi aventură, vor vedea locuri mirifice, vor întâlni oameni interesanţi, ceea ce le va prinde foarte bine. Orice călătorie este egală cu un raft de bibliotecă, nu?…

— Credeţi ce vreţi, spuse Izolda, pregătindu-se de plecare. Dar înainte de a fi siguri, întrebaţi-vă mai

bine, de ce sunt şi acum atâtea mistere în locurile acelea îndepărtate. Sau de ce sunt atâtea facultăţi de parapsihologie în Rusia! De ce şi cum se pot citi gândurile la distanţă? Cum pot declanşa şi controla femomene naturale… Şi tot aşa!

— Alte bazaconii, interveni ferm doamna Apostol. Numai propagandă, fetiţo, numai propagandă! De când mă ştiu, ruşii fac tot ce nu poate face nimeni! Ca-n bancul ăla cu soldatul rus care fumează sub duş! Dacă sunt atât de grozavi, de ce-i sărăcie în casele mujicilor, cum le spun ei? Lasă, c-o să vedeţi voi acolo unde mergeţi… Oameni amărâţi şi vai de ei, care trăiesc în corturi şi se încălzesc cu balegă de iac. Nu tu frigider, nu tu televizor, doar cerul liber. Mari cunoscători, ce să zic…

Doamna Apostol, pe cum o ştiam atât de prietenoasă şi de tandră, avea acum un ton rigid, mustrător. M-am mirat. Izolda se ridică, îşi puse poşeta pe umăr, apoi zâmbind, spuse:

— Stimată doamnă, sunteţi prea aspră! Vă mulţumesc pentru prăjituri, au fost delicioase. Iar despre atmosferă? Ce să mai spun? Rar întâlneşti oameni atât de plăcuţi!…

Mai spuse două, trei vorbe, apoi plecă însoţită de bătrâna doamnă, care nu înceta cu bombănelile.

Atât eu, cât şi domnul Apostol ne-am cufundat în tăcere. Se mai putea spune ceva? Nu prea… După ce ne jucasem cu teorii şi cu vorbe, micuţa Izolda ne aruncase într-un spaţiu nou, năucindu-ne. Auzi, secretul morţii! O ţăcănită!

După formulele clasice de politeţe, m-am retras şi eu, lăsându-i pe cei doi bătrâni în pragul casei lor, ca pe două statui de ceară care reprezentau o altă generaţie.

Câteva zeci de metri mă despărţeau de poarta mea, dar i-am parcurs încet, nefiresc de încet, privind în pământ şi ascultându-mi ropotul întrebărilor care-mi frământau mintea. M-am oprit la intrare, sprijinindu-mă de gard. Nu doream să mă întorc acasă, să-mi înăbuş uimirea produsă de Izolda ori nedumerirea lăsată slobodă în capul meu. Dar nici enigma celor

două femei care locuiau vis-à-vis de mine. Priveam. Casa lor era luminată la toate ferestrele de la parter, iar la etaj, doar o lumină. Mi-o imaginam pe Cristina, frumoasă şi elegantă, răsfoind alene documente vechi, apoi zâmbind, cu privirea dusă undeva departe, într-o ţară îndepărtată, numită Mongolia… Ce ştiam eu despre acest resort natural pus să amortizeze două piese grele ale istoriei – Rusia şi China? Mongolia… Cel mai mare imperiu din istoria omenirii, perla coroanei în secolul al XIII-lea, apoi fărâmiţată şi supusă, lăsată în penumbra misterioasă a tainelor, locuită de nomazi tăcuţi cu chipuri aspre, rătăcitori prin stepe ori umbre prin deşert… Ţară cu munţi impunători, luminaţi de soare doar pe câte-o parte, deranjaţi de rugăciunile bizare ale budiştilor de rit tibetan ori de şamanii care ridică la răspântii *ovoo* din piatră sau din lemne, pentru închinare… Mongolii? Oameni temători doar în faţa duhurilor rele, indiferenţi la valorile efemere, cugetători profunzi, păstrători aprigi ai tradiţiei… Printre ei îşi va petrece timpul, Cristina… De la ei, vrea dezlegarea unei taine care s-a plimbat ca un abur peste vise de oameni vreme de-o istorie, aglutinând oase şi cranii, aşezând în straturi sub pământ, himere şi lacrimi. E o demenţă! Dacă aceşti trăitori ar fi cunoscut secretul morţii, nu şi-ar mai fi îngropat în urma turmelor, bătrânii şi copiii duşi…

— Ce-i cu tine aici? De ce nu intri în casă?

Glasul lui Baltazar mă trase înapoi ca o ventuză, aducându-mă pe strada mea, nelăsându-mi nici măcar un fir de praf din stepă, deşert ori de pe aridele cărări de munte. M-am speriat!

— Uite, nu vreau! Stau şi privesc…

— Un gard? O casă?

— Da. Ce-ţi pasă? am răspuns răutăcios.

Baltazar se aplecă curios până aproape de chipul meu.

— Prieten drag, ne cunoaştem de-o viaţă… Tu eşti în suferinţă! Iubeşti ca un adolescent…

M-am tras într-o parte, nervos.

— Încetează!

Tonul ferm îl uimi pe Baltazar. Se dădu un pas înapoi, apoi mă apucă zdravăn de mânecă şi mă târî înspre casă. Era inutil să mă împotrivesc, forţa lui o depăşea cu mult pe a mea.

— Auzi, spuse cu o voce iritată, dacă ai de gând să faci serenade pe la porţi, te trezesc eu imediat! Ai înnebunit? Uiţi câţi ani ai? Trezeşte-te, tâmpitule!

Mă zguduia din când în când, târându-mă spre atelierul lui. Furia mi se aşeza ca un nod în gât, iar gânduri ucigaşe îmi năclăiau creierul. Baltazar mă trânti pe un scaun, apoi se întoarse cu spatele la mine şi porni liniştit spre cubul lui de piatră. Mă sufocam de nervi şi otrăvit de gustul neputinţei, am luat de pe podea o piatră destul de mare şi am dat cu ea de pământ. Ţăndări s-a făcut, împrăştiind o dată cu ea, clocotul urii pe care o simţeam.

— Dacă mai faci o dată aşa ceva, te omor, am răcnit ca un animal, simţindu-mi venele pulsându-mi pe frunte. Idiotule!

Baltazar nici măcar nu a tresărit. S-a aşezat, şi-a netezit câteva şuviţe de păr căzute pe frunte, apoi căutându-se în buzunare, îşi scoase pipa.

— Gata? mă întrebă calm.

Nu i-am răspuns.

— Dragul meu, strigă cât vrei, jigneşte-mă, aruncă şi cu pietre, dar trezeşte-te! Eu nu te pot lăsa pradă disperării produse probabil de andropauză. Mâine, poimâine, te găsesc prin parcuri, ascuns prin tufişuri, arătându-ţi cocoşelul fetiţelor nesupravegheate.

Ultima frază, în loc să mă înfurie şi mai tare, mă amuză aproape nefiresc şi un râs pornit parcă din stomac, îmi eliberă întreaga tensiune nervoasă. Vedeam scena cu ochii minţii şi nu mă puteam abţine. Eu prin tufişuri, Baltazar căutându-mă…

— Eşti un dobitoc, i-am spus când m-am liniştit.

El tăcea, privindu-mă cu atenţie. Nu schiţase nici măcar un zâmbet.

— Nu făceam nicio serenadă, boule, stăteam pur şi simplu şi reflectam.

— Serios? Şi de ce-ţi ţuguiai buzele?

— Asta făceam?

— Cam da!

— Ei, probabil că dialogam în gând.

— Şi suspinai…

— Nu suspinam!

— Ba da!

— N-aveam cum să suspin, fiindcă eram undeva, pe un munte înalt!

— Aha… Poate gâfâiai…

— Aiurea! Vorbesc serios! Eram în Mongolia, prostule!

Baltazar se foii puţin, încruntându-se.

— În Mongolia!!…

— Da.

— Cu Gingis Han?

— Nu.

— Erai singur?

— Da.

— Pe munte…

— Da.

— Şi cum ai ajuns acolo?

— Cu gândul.

— Înţeleg… Veneai agale spre casă şi deodată ai schimbat direcţia şi ai plecat în Mongolia… Desigur, se mai întâmplă… Nu ţi-a fost frig?

Baltazar fuma liniştit, ascunzându-şi un zâmbet sub mustaţa bogată.

— Nu, nu mi-a fost! am răspuns răutăcios. Şi nu mai face pe psihiatrul blazat, că nu merge. Recunoaşte că te-am dat gata!

— Cu ce?

— Cu faptul că niciodată nu ţi-a trecut prin cap să pleci cu gândul în Mongolia!

— Recunosc!

— Păi, vezi? Asta-i diferenţa dintre noi! Tu ai imaginaţia limitată, eu nu!

— Limitată de ce, perversule? Fiindcă nu stau pe la garduri, privind ferestrele luminate de la casa în care respiră o iubită? De ce nu te-ai oprit la poarta lui Camil, drăgălaşule, de ce n-ai visat munţi şi ape acolo? De ce n-ai împerecheat lupul şi căprioara, acolo?

— Ce să fac!?

— Să le împerechezi.

— Lupul cu căprioara?

— Da, eruditule… Legendele mongole spun că aşa s-a născut poporul lor…

— Serios? Asta nu ştiam. Interesantă combinaţie – cruzimea lupului şi graţia căprioarei – în sufletul mongol…

— Ai terminat cu teatrul? mă întrebă Baltazar pe un ton serios.

— Da.

— Atunci, ascult!

I-am povestit în detaliu vizita pe care le-o făcusem celor doi bătrâni. Până şi gustul plăcut al prăjiturilor i l-am descris, spre nemulţumirea lui. Tot! Baltazar mă asculta cu o atenţie uşor exagerată, fixându-mă ca pe un punct din mijlocul unei table de tras la ţintă.

— Şi când pleacă? mă întrebă precipitat.

— Habar n-am!

— *Secretul morţii*!… şopti Baltazar mângâindu-şi barba.

— Doar nu crezi în prostiile astea! Pe mine m-a fascinat ideea de-a pleca tocmai în Mongolia!

— Ţi-am spus că simt ceva nefiresc de când a venit cucoana asta aici!

Nu mă gândisem. Dar Baltazar avea dreptate… Tema morţii apăruse în mintea lui cam în aceiaşi perioadă… Pânda lui prin grădină… Aaa, bine că mi-am amintit!

— Auzi…, Făt-Frumos, dar tu ce căutai pe lângă ziduri, ascuns ca un bandit?

— Când?

— Hai, nu mai face pe grozavul! Când l-ai înjurat pe bietul Isitakis!

— Îmi făceam nevoile!

— În grădină?!

— Da, ador natura…

— Vezi cum trişezi? Pândeai, domnule, pândeai ca un bărbat chinuit de andropauză, nu? Parcă aşa spuneai! Nu tu o să mă cauţi pe mine prin parcuri,

amice! Eu stăteam la vedere, pe stradă… Iar tu? Te ascunzi! Cine e pervers? Baltazar, marele bărbat…

— Isitakis e un tâmpit.

— De ce?

— A stricat ceva extraordinar.

— Ce?

— Un ritual, boule! Eu nu stăteam la pândă cu respiraţia sacadată!

— Un ritual?

— Da. Frumoasa frumoaselor, ascunsă după tufele de iasomie, făcea ceva bizar, un fel de dans neobişnuit, cu mişcări ciudate. Şi rostea ceva… Asta încercam să prind!

— Cristina?

— Da.

— Dar de unde ştiai tu? Gardul este prea înalt ca să poţi vedea?

— De pe scară!

— Care scară, domnule?

— Asta din atelier.

Într-adevăr, lângă un perete, Baltazar avea o scară pe care o folosea atunci când se urca pe blocurile înalte de piatră la care lucra. Şi avea dreptate. De pe geamurile atelierului, putea vedea în grădina doctorului…

— Poate femeia făcea sport!

— Nu! răspunse prompt prietenul meu. Ceea ce făcea ea nu era nici pe departe o gimnastică de înviorare. Era ceva straniu… Cu mişcări de felină, lente şi încordate, părea că urmăreşte ceva, executând un fel de dans. Şi totul era însoţit de nişte incantaţii… Puteam să-i spun asta lui Isitakis? Ce-ar fi înţeles boul ăla bătrân?

— Baltazar, să te cred, să nu te cred…

— După ce stai lipit de garduri, adulmecând parfum de femeie, ce pretenţii pot să mai am? Eşti un caraghios!

O clipă am fost străbătut de îndoială. Dacă Baltazar avea dreptate? Oare nu simplificam prezenţa acestei femei, lăsându-mă pradă frumuseţii ei? Discreţia, averea, tăcerea, nu făceau din noua noastră

vecină, o făptură ispititoare care se putea juca cu minţile noastre? După câteva clipe de tăcere, l-am întrebat pe Baltazar:

— Tu ce crezi?

Prietenul meu nu răspunse. Privea gânditor spre pietroiul uriaş din mijlocul atelierului. Urmărindu-i privirea, am observat că forma colosului se schimbase, luând o altă linie, plină de laturi mici, geometrice. Oricât de îngăduitor încercam să fiu, nimic din ceea ce vedeam nu-mi părea a avea de-a face cu un cal… Dar te poţi pune cu viziunea unui artist? Totuşi, ştiam foarte bine, că în final acest bucăţoi de stâncă va fi o statuie impunătoare, un fel de viaţă oprită în piatră ori o mişcare împietrită. Toate statuile lui Baltazar păreau vii, un fel de fiinţe colbuite, rămase în nemişcare doar pentru o vreme.

— Te-am întrebat ce crezi? am insistat curios.

— În cazul ăsta nu cred nimic. Simt!

Sub ultimul cuvânt, ne-am aşezat amândoi tăcerile. Aveam un preaplin de gânduri, care nu-şi găsea drumul spre cuvinte, încâlcind neplăcut, întrebări cu răspunsuri. *Era ceva straniu… Cu mişcări de felină, lente şi încordate, părea că urmăreşte ceva, executând un fel de dans. Şi totul era însoţit de nişte incantaţii…* Mi-o imaginam pe Cristina, zeiţa Bastet… Zeiţa lunii şi a fecundităţii, ocrotitoarea gravidelor, femeia cu cap de pisică… Venerată şi răsfăţată în Egiptul antic… Apoi, prigonită prin fumul greu al teribilelor ruguri aprinse în Evul Mediu, blestemată şi asociată cu vrăjitoriile, vânată şi sacrificată cu cruzime… Salvată de timp şi de artă, protejată de sensibilitatea unor mari artişti, felină elegantă ascunsă în operele lui Leonardo, Dürer, Gauguin, Géricault, Hogarth, Manet ori Picasso. Acum, apărută de nicăieri, zeiţa Bastet sau întruchiparea răului, după cum n-a înţeles-o istoria, neliniştea spiritele amorţite ale unei mici comunităţi. Baltazar, ca un senzor, simte un anumit fenomen, fără a putea însă să-i descifreze codul. Pentru mine, Cristina e zeiţa lunii, pentru Camil, femeia bogată, tânără şi frumoasă, iar pentru Octavian, o aventură

ispititoare… Numai Baltazar nu poate desface apele… Doar el se luptă cu avertismentele istoriei, nereuşind s-o fixeze de-o parte a adevărului sau de alta. Sincer să fiu, nu-l înţeleg… Femeia asta este atât de diferită, atât de seducătoare, că nici nu mai contează dacă-i înger sau demon. Ea este şi gata! Şi pare a fi mai mult decât poate înţelege un biet bărbat… Fără să ştiu de ce, mi-am amintit de icoanele care o înfăţişează pe Sfînta Maria cu Pruncul în braţe… Apoi, gândurile mi-au zburat la milioanele de femei mame. Acele laboratoare care zămislesc fii… În fapt, suntem ceea ce ele ne fac… Prima privire trimisă lumii se fixează pe un chip, acela al născătoarei noastre lumeşti. De la ea învăţăm la început totul. În ochii ei descoperim iubirea, mirarea, teama… Până şi Iisus la început, stă lipit de Mama Lui, căutând protecţie în lumea asta…

Şi aşa, imaginea mamei mele îmi apăru prin boarea amintirilor… Un chip frumos, golit de zâmbet. Un păr cărunt, lipsit de strălucire. Două mâini care se uscau încet sub ochii mei. Şi o voce… Nimic nu se putea compara cu vocea ei… Orice ar fi spus, chiar dacă era o dojană ori o laudă, glasul ei era catifelat, mângâietor, ca o fântână arteziană care revărsa sunete, limpezindu-ţi permanent mintea. Fusese singura femeie din lume care mi-a dăruit o libertate adevărată… Mi-a dat un paşaport pe care a scris un singur cuvânt: *Gândeşte!* În copilărie, credeam că avea un tic verbal, pentru că mă întreba foarte des *şi tu*?, fără să înţeleg, că printr-o simplă interogaţie mă proiecta în centrul lumii. Prin acel *şi tu*, eram trezit, împins spre gândire, spre crez ori spre simţire. Pe mama n-o interesa nimic altceva… Ea îşi oglindea viaţa şi lumea prin mine, studiindu-mi reacţiile, admirându-şi singura ei operă de artă, fiul! Când a murit n-am plâns. Pentru simplul motiv că nu puteam să cred… Când eram foarte mic, tot ea îmi spunea o poveste idioată, în care o mamă nu murea niciodată. Atunci o credeam, fiind foarte liniştit de confortul pe care mi-l dădea această protecţie eternă, iar mai târziu, probabil în subconştient, oricât de

departe eram de ea, îmi transmitea tihnă. Apoi… Doar o senzaţie că distanţa dintre noi e ceva mai mare, însă nicio clipă n-am avut sentimentul că femeia care m-a aşezat în centrul lumii, a încetat să mă întrebe *şi tu?*...

— Umfl-o pe lăptuca aia, să vedem ce putem obţine de la ea.

Vocea lui Baltazar mă lovi ca un baros în ureche.

— Care lăptucă?

— Izolda Brusturica…

— Brusturete!

— Chiar contează, boule? Adu-o la tine şi află tot ce poţi.

— Umfl-o tu pe Brusturica, de ce mă pui pe mine? Nu eşti tu Casanova zonei?

— Spuneai că nu e rea…

— Nu e!

— Atunci?

— Sigur că da! Eu mă aleg cu Izolda şi tu cu Cristina, nu? Scuteşte-mă… Vrei ceva, munceşte! Fiecare pe drumul lui, stimabile…

— Tâmpit, tâmpit, tâmpit! Numai de asta am parte! Tu nu înţelegi, idiotule, că aici nu e vorba de o femeie?

— Nu? Cristina este o himeră? Este un monstru cu cap de leu, cu trup de capră şi cu coadă de balaur… Mi-e frică, Baltazar! O să-mi facă bau dimineaţa, apoi se va întinde mulţumită, în aşternut, lângă mine…

— E un joc periculos.

M-am ridicat, pregătindu-mă să plec. Începeam să mă plictisesc. Ba mai mult, mă simţeam obosit…

43

Camil Istrate venea spre mine grăbit, fluturându-şi un braţ pe lângă trupul uşor înclinat. Trecând pe sub crengile unui copac, care-şi revărsa cascada vegetală prea aproape de pământ, singura şuviţă de păr cu care bătrânul încerca să-şi mascheze chelia se ridică într-o buclă rebelă. Era caraghios, dar serios!…

— La tine veneam! strigă fericit, arătându-mă cu degetul. Să nu-mi spui că pleci!

— Nu. Mergeam şi eu aşa, înainte şi înapoi, sperând că te întâlnesc, Camil, dragă! Dacă nu apari două sau trei zile în casa mea, mă apucă un neastâmpăr ciudat şi încep să mă fâţâi pe trotuar.

— Hai, lasă prostiile…

Mă apucă zdravăn de braţ, schimbându-şi direcţia. Bucla din vârful capului se încăpăţâna să nu dispară, dar nici eu nu-i spuneam nimic, amuzat de aspectul de *baby boy* pe care-l căpătase. Îşi potrivi paşii cu ai mei, apoi zâmbi complice.

— Unde mergi tu, merg şi eu!

— Foarte bine.

— Dar unde te duci?

— La dermatolog. Am o eczemă.

Camil îşi trase mână brusc de pe braţul meu, îndepărtându-se.

— Vai de mine!

Bucla i se clătină ameninţător.

— Şi de ce nu-mi spui, inconştientule? Sau ai făcut-o intenţionat?

Cred că era singura replică care-l caracteriza perfect pe Camil Istrate.

— Am glumit. Am ieşit să mă plimb.

Bătrânul mă privi cu reproş. Chiar dacă răspunsul meu ar fi trebuit să-l liniştească, păstră o distanţă decentă între noi.

— Ce glumă proastă… Eu vin spre tine cu plăcere… Şi tu eşti răutăcios! Dar trec şi peste asta,

fiindcă mă mânca limba să vin să-ţi povestesc!

— Ce?

— Dinuleştii şi-au luat o filipineză, domnule! Te-ai fi aşteptat?

— Nu.

— Şi ce spui?

— Ce pot spune? E treaba lor.

— Ei… Nu-i chiar aşa… Dacă vin aici, pe strada noastră, rudele ei? Dacă se iscă vreo bătaie? Tu ştii cât de pătimaşi sunt asiaticii ăştia, nu?

— Camil, tu eşti complet sărit! Te plictiseşti groaznic.

Sprâncenele i se apropiară brusc, anunţând indignarea. Bucla îşi schimbă uşor poziţia.

— Nu mai face pe naivul! Parcă n-ai văzut în filme de ce sunt ăştia în stare… Şi dacă ar fi s-o luăm altfel, spune-mi şi mie, te rog, de ce nu şi-au luat o fată de la ţară, o româncă zdravănă şi harnică? Ce nevoie avem noi, domnule, de filipineze?

— Noi?

— Da, da… Pentru că ne implică! Nu suntem o mică comunitate? Nu este normal să ne protejăm unii pe alţii?

— Stai puţin. De ce şi-au luat o filipineză?

Camil zâmbi satisfăcut.

— Vezi!… Acum, simţi nevoia să te implici şi tu. Îmi place! Ai simţ civic, prietene! Pentru menaj au angajat-o.

— Atunci, problema este foarte simplă. Te duci la madam Dinulescu şi te oferi să-i faci tu curăţenie. În calitate de român!

— Câteodată mă întreb care-i diferenţa între rău şi prost în cazul tău, vecine, spuse Camil decepţionat. Faci pe indiferentul, nu? Dacă vei fi atacat de filipinezi, să nu vii la mine după ajutor! E clar?

— Promit!

Camil mergea tăcut, căutând probabil argumente în favoarea teoriei lui.

— Şi nici nu e prea bună, spuse într-un târziu.

— De unde ştii?

— De la coana mare! De la Dinuleasca.

— De ce-i spui coana mare? Nu-i mai tânără decât tine?

— Ba da. Dar vârsta contează? Tu n-ai văzut cum arată? Şi, nu te supăra… Ea angajează filipineza şi tot ea se plânge… Specific babelor!

— De ce nu e bună?

Camil se lumină. Subiectul fusese deschis! Bucla începu să i se aşeze lin pe chelie, obosită de atâta zguduială.

— Dragă, ştii cum e cu parveniţii ăştia… Cum au o relaxare financiară, cum încep fiţele. Copiii s-au făcut mari, au plecat în lume, pensiile lor sunt frumuşele şi, colac peste pupăză, au vândut şi o casă. Undeva prin Bariera Vergului. Banii au venit şi coana mare nu mai poate pune mâna pe mătură. Ba, mai mult, acum două zile, cu cine mă întâlnesc pe Dorobanţi? Cu madama… Tocmai ieşea de la un coafor… Cu moţul făcut, cu unghiile date cu lac, hopa-hopa se tot zgâia pe la vitrine.

— Dar de când o ştiu a fost o femeie îngrijită, Camil.

— Cu filipineză? Hai să fim serioşi!

— Dar menajeră a avut dintotdeauna.

— Da. De prin Ardeal, domnule! Nu sirene din Pacific… Astea fac pe inocentele, zâmbesc tot timpul, dar ştim noi ce grozăvii ascund.

Deodată, Camil se opri în loc.

— Domnule, ţi-o aminteşti pe Ildiko?

— Da, foarte româncă…

— Nu, unguroaica aia din Ardeal. Ţi-o aminteşti?

— Da.

— Ei?… Aşa da menajeră… Venea la mine pe furiş, domnule, şi mamă, mamă ce ceardaş încingeam… Dar, ce-i drept, o plăteam! Eram domn! Pe când cu asta… Nici nu ştie româneşte! Cum să o aduc şi la mine? Cu *come, come*? E prea de tot, domnule, prea de tot! Şi chiar dacă mă înţelege rânjita şi vine, cum mă înţeleg după aceea cu ea? Vezi câte probleme?

— Văd, Camil, văd…

Bătrânul îşi strâmbă gura, ţuguindu-şi buzele a nemulţumire. Începuse să mă plictisească, ba mai mult, chiar să mă enerveze. Plimbarea mea era compromisă…

— Oare filipineza ştie ruseşte?

— Nu cred. Dar de ce?

Camil mă privi cu dispreţ.

— Pentru că eu ştiu, deşteptule!…

44

Cum am intrat pe uşă am simţit că întâlnirea cu tâmpitul de Camil îmi stricase ziua. N-aveam chef de nimic. Mă învârteam prin încăperi, negăsind ceva care să mă satisfacă. Umilitoarea expresie care ni se aruncă mereu în faţă, acea *capră a vecinului* devenită emblema societăţii noastre, se zbenguia în mintea mea. Şi chiar dacă mă tot amăgeam că este o caracteristică umană, universal valabilă, inconfortabilul sentiment de jenă nu-mi dispărea. Da! Omul este o fiinţă curioasă. Asta a dus la progres… Scormonitor şi nestâmpărat a căutat în Lună şi în stele, în ape şi-n străfundul Pământului… A cercetat… A descoperit… A înţeles… Dar ce a avut, domnule, cu gardul, pe care singur şi l-a pus, tocmai pentru a se izola de ceilalţi? Omul şi-a delimitat nu numai proprietatea, ci şi intimitatea… Aşa şi-a exprimat el dorinţa de a se separa, de a-şi guverna propria existenţă după reguli şi necesităţi personale, nu? De ce oare ne lungim gâtul peste gardul celorlalţi, pândindu-le mişcările, contabilizându-le bunurile, analizându-le cu măsuri personale? Aş putea găsi o mulţime de răspunsuri care să niveleze grohotişul ascuns în mintea fiecăruia, însă nu mă puteam minţi… E clar! Omul fuge de el… Profită de orice zgomot, de orice mişcare, pentru a da hrană unei minţi flămânde. Are nevoie de acţiune, iar atunci când n-o poate genera, se identifică prin tot felul de justificări, cu vieţile celorlalţi. De aici, marile confuzii… Marile invidii… Exacerbarea eronată a „certitudinilor”…

M-am aşezat pe pat. Apoi, leneş, m-am întins pe spate… Tavanul uşor îngălbenit avea pe ici, pe colo, unele denivelări. Pe lustra veche, un fir de păianjen făcea un semicerc. Omul… Semenul meu, oglinda întoarsă, multiplicarea obositoare a unei fiinţe… Conglomerat de gânduri ascunse, încadrate natural

într-un ţarc egoist… De fapt, omul este un fel de magnet care atrage tot ce este în jurul lui. Dar, până la o limită. Fiecare om are limita lui… Mai profundă ori mai superficială, în funcţie de educaţie, de cultură, de ereditate… Individul înghite tot, extrage ce-i este necesar, apoi varsă spre lume ceea ce consideră că-i de prisos. Tragedia, însă, de aici începe… Orificiile prin care el „întoarce" lumii materia primită sunt ori candide, mlădioase, fine, ori rigide, întinate, zgrunţuroase… Din păcate, doar copiii pot îndrepta spre ceilalţi, înghiţitura transformată în uimire, în curiozitate blândă sau în înţelegere. Restul?… Invidii ascunse sub măşti de piele… Pofte şi invidii… Frumoasele iele ale vieţilor noastre… Ele ne cântă şi ne dansează în noaptea minţii, nelăsându-ne să vedem lumina… N-avem puterea de-a le alunga, fiindcă mişcările lor provocatoare ne stârnesc senzaţiile pline de furnicături ale depravării. Şi pentru asta avem nevoie de „materie"… De bani, de lux, de putere… Nu reuşim? Invidiem! Distrugem! Ponegrim! Fiecare cum poate şi cât poate… Orice realitate care există în afara noastră, pare mai interesantă decât universul interior… Este palpabilă, are miros, are gust… Şi uite aşa, plecăm în nefiinţă, fără să pricepem nimic. Lăsăm în pământ o haină de carne, cu buzunarele pline de sarmale şi de muşchiuleţ de porc, stropită cu apă de colonie, ponosită de plăceri. Suntem un fel de umeraşe, care plimbă o viaţă întreagă o îmbrăcăminte, pe care ne chinuim s-o împopoţonăm până la refuz. O paradă, domnule, transformată conştient într-o parodie… Pe toate planurile, o luptă între vrut şi putut…

Ileana! Stătea pe scaun, picior peste picior, privindu-mă. Chipul ei, o mască de ceară, avea amprenta unei seriozităţi cu care nu eram prea obişnuit. Cu siguranţă adormisem, iar acum, când m-am trezit, prezenţa femeii pe care n-o aşteptam, îmi dădea un uşor sentiment de ireal. Dar era ea, în carne şi oase…

— Ce cauţi aici, statuie egipteană? i-am spus, frecându-mă la ochi.

Ileana tăcu preţ de câteva secunde.

— Tu dormi îmbrăcat?

Ei…! Asta era marea ei nedumerire…

— Da! Ştiu, ştiu, ştiu! am continuat, ducând o mână la frunte, într-un gest teatral. De când mă cunoşti, ţi-ai dorit să mă vezi dezbrăcat… A fost visul tău! Dar iată, ghinion! Nici de data asta n-ai reuşit…

— Sigur ai probleme, spuse Ileana, pe acelaşi ton grav.

— Pentru că n-am pijămăluţă, papucei şi hălăţel? Vrei să ştii ceva? Nici pe dinţi nu m-am spălat dragă, atunci când m-am aşezat în pătuţ! Nu mi-am spus nici rugăciunea, nu mi-am pus nici ceasul să sune… Da, da… Sigur am o problemă! Bine ai venit! Cum ai găsit Parisul?

Ochii femeii erau în continuare cercetători. Coborau încet pe toată lungimea trupului meu, apoi, ca două lanterne, începură inspecţia.

— Parisul? Ca de fiecare dată, surprinzător…

Gata! Găsise ceva! O porni spre noptiera de la capătul patului. Cu mişcări fireşti, începu să-mi facă „ordine”… Se plimba prin încăpere, ca o femeie venită acasă, decisă a-şi rezolva cât mai repede şi cât mai bine, treburile. Ileana avea o talie subţire, care-i dădea un contur armonios, foarte plăcut.

— Acum, poate fi numit Oraşul luminilor şi ziua, de la miile de bliţuri care apar peste tot, dragă… Toate naţiile pământului mărşăluiesc pe străzi, în grupuri mari sau mici… Ceea ce mă supără însă este faptul că simţi cum Parisul începe să-şi piardă identitatea, continuă femeia, aplecându-se după o scrumieră uitată pe jos. E greu de acceptat că te izbeşti peste tot de chinezisme. Da, da, unde întorci capul, apare un loc plin de mici obiecte, pe care le vezi şi-n pieţele sau în târgurile noastre.

— Serios?

— Da! Data trecută, cred că prin octombrie, am crezut că mi se pare, dar acum, mi s-a confirmat. Pot

să-ţi spun că nu este prea plăcut… Dacă vrei să vezi măiestria chinezească, firesc este să mergi în China, nu? Parisul trebuie să-şi păstreze amprenta… De acolo, trebuie să pleci cu imagini şi cu amintiri specifice acestui oraş unic…

Ileana îmi aranja obiectele de pe măsuţa de sub fereastră…

— Uite, ai avut dreptate! Periuţa ta de dinţi este aici!

Se întoarse spre mine cu o privire de linx.

— Cum este posibil aşa ceva?

— O rătăcire… am spus, luând o figură umilă de tâmpit.

— Nu, ceva se întâmplă cu tine! Nu vrei să-mi spui, dar tot o să aflu… Ţi-am adus doar patru cărţi. N-am găsit două de pe listă, iar una mi s-a părut îngrozitor de scumpă. Este revoltător, domnule, să pui la loc în raft o carte, pentru că nu ţi-o poţi permite! Nu găseşti?

— Ba da.

Nu-mi venea să cred! Ileana se aşeză cuminte pe scaun!

— Spune-mi te rog, ce-i cu femeia misterioasă care s-a mutat pe strada ta.

— Ce-ţi veni?

— Mie? Nimic. Dar fierbe lumea pe aici, dragă…

Ileana îşi deschise geanta şi începu să scoată cărţi. De poveştile străzii îmi ardea mie? M-am repezit cu lăcomie la biata femeie, apucând bucuros cărţile. Le-am mirosit, după un vechi şi jenant obicei din copilărie. Gestul a impresionat-o atât de mult pe Ileana, că a uitat de bârfe.

— Vai, aşa fac şi eu! Uite şi lista… Dar nu m-am putut abţine şi ţi-am cumpărat câteva cadouri… Nişte prostii, dar sunt luate cu mult drag, să ştii… Ticălos ascuns în sufletul meu!

— Ileana! Eşti sufletul meu pereche…

M-am întins spre femeie, sărutând-o cu foc pe obraji. Mi-ar fi plăcut mai mult, dar ştiam din negura vremurilor, că nu ţine.

— Gata, te las! Mă duc şi la Baltazar, pentru că i-am adus şi lui câte ceva.

Pregătindu-se de plecare, nu uită să-mi arunce peste umăr:

— Şi păstrează şi tu puţină ordine, *mon cher*…

Scăpasem ieftin.

După ce uşa s-a închis în spatele femeii, m-am tolănit cât eram de lung pe pat. Am aşezat cărţile una lângă altă, privindu-le cu plăcere. Le-am mângâiat cu tandreţea unui amant uimit de frumuseţea iubitei sale. Îmi doream aceste cărţi, alungând temerile că la finalul lecturii voi fi dezamăgit. Poate aici, printre sutele de pagini, stă vreun răspuns… O scânteie care va genera lumina după care tânjesc… Ce caut? Nu ştiu. În lumea asta mare mă simt ca un gândac răsturnat, care se clatină înainte, înapoi, în faţă, în spate, doar, doar se poate agăţa de ceva pentru a se aşeza. Sau ca o copaie. De-o viaţă întreagă, scormonesc prin lumea ideilor, chinuindu-mi ochii, chinuindu-mi mintea, urmărit întotdeauna de un sentiment bizar de insatisfacţie. Caut… Şi nu ştiu ce caut… E ca o foame care nu poate fi păcălită… Dar îndes în acest stomac uriaş, prin mii şi mii de pagini, acea substanţă organică din care sunt alcătuiţi pereţii celulari ai plantelor, numită celuloză. Diger natura blândă care îngăduie gândirea umană, încercând să-mi satur uimirile ori curiozităţile. Însă, stomacul este uriaş, mereu flămând, mereu nemulţumit…

45

Olimpiodor Isitakis, îmbrăcat neobişnuit de elegant, cu papion şi cu un sacou cadrilat, venea încet spre mine, legănându-se parcă pe toată lăţimea străzii. Îşi balansa braţele, dreapta, stânga, ca două ştergătoare de parbriz.

— Drăguţule!

Vocea, vocea lui surprinzătoare, umplu întregul spaţiu, învelindu-l în sunetele celor patru silabe.

— Ce plăcere, drăguţule, ce plăcere!

— De unde atâta bucurie, nea' Isitakis? Şi de ce?

— De unde? Din întreaga existenţă! De ce? Tocmai pentru că ea există!

Bătrânul îmi zâmbea, desfăcându-şi muşchii feţei ca un evantai.

— Aaa… Profund… Existenţa existenţei! Aşa da!

— Tinere am dat lovitura vieţii mele!

„Oli" mă prinse zdravăn de braţ şi mă obligă să intru în balansul său caraghios. Mergeam amândoi, strânşi prin încolăcirea braţelor, făcând paşi normali, dar legănându-ne trupurile într-un mod foarte bizar.

— Te însori cu madam Săndulescu?

Se întoarse spre mine întrebător.

— Să mă însor? Asta numeşti matale lovitura vieţii? Vai, vai, vai… Câtă naivitate aveţi voi, intelectualii români… Cât romantism… Ce gândire desuetă, domnule… Nu, stimabile, niciodată o femeie nu va putea fi lovitura unei vieţi! Totdeauna, bărbatul vrea mai mult!

— Şi care-i mai multul care te face acum atât de fericit?

— O bibliotecă! Mare… Frumoasă… Plină de valori…

Ochii îi străluceau, iar cu mâna liberă desena prin aer conturul invizibil al unor rafturi lungi. Când am auzit însă cuvântul bibliotecă… Mare! Frumoasă! Plină de valori! Nici stomacul meu nu a rămas

indiferent, învârtindu-mi preţ de o secundă, un ghem nervos sub stern.

— Şi paisprezece papirusuri autentice! Unsprezece mătănii arabe… De colecţie, prietene!

Isitakis îmi eliberă braţul, depărtându-se teatral de mine.

— Visul unui anticar s-a împlinit! Toţi râvnim o viaţă întreagă la aşa ceva, drăguţule! O lovitură… Un tun… Sau un noroc…

Nu ştiam ce să fac. Eram foarte curios să-i aud întreaga poveste, însă, euforia în care se dizolva amicul Isitakis, mă obliga să mai aştept.

— Tu înţelegi, drăguţule? Mii şi mii de cărţi… Vechi, rare, îmbrăcate în piele…

Vai, cât de tare mă enerva atunci când îmi spunea *drăguţule*… În timp ce enumera valorile comorii peste care dăduse îşi scutura mâinile ca un dirijor umplut de armonia strădaniei lui. Vechi… rare… Cuvinte importante care se mulau pe vocea lui bizară, devenid mai preţioase, mai responsabile, mai grele…

— Bine, bine! Dar spune-mi odată nea' Isitakis! am ridicat nervos tonul, aducând pe chipul bătrânului, uimirea.

— Da, ai dreptate, drăguţule… Ai dreptate! Spun cuvinte magice pentru tine, dar din păcate, nu te vei putea bucura prea mult de vestea pe care ţi-am dat-o. Uite, am pus mâna pe tot ce ţi-am spus, însă am deja şi cumpărătorul. Eu nu fac altceva, decât iau dintr-o parte şi dau în cealaltă, oprindu-mi o sumă importantă de bani.

— Şi banii te fac atât de fericit? am întrebat vizibil decepţionat.

— Ei, banii… Toată viaţa am avut bani, drăguţule, toată viaţa. De bani am eu nevoie?

— Atunci?

Isitakis se opri în mijlocul străzii. Mă privi o clipă în ochi, apoi zâmbind îşi ridică privirea încet peste coroana pomilor, spre cer.

— Vezi tu, drăguţule… Un anticar nu este un comerciant… În meseria asta eşti un fel de poartă

între trecut şi prezent, un fel de paznic, un vameş, un privilegiat… Tu cauţi, tu găseşti, tu atingi, tu pipăi, tu evaluezi, tu decizi… Tu vinzi ori nu vinzi… Repui sau nu în circuit diverse valori… Cunoşti oameni mulţi… Cu timpul, începi să-i simţi înainte ca ei să spună vreo vorbă… Le citeşti în ochi, mult mai simplu decât în meşteşugirea cuvintelor… Eşti un fel de radiolog care examinează oamenii, folosind în locul razelor X, banii! Unii dau, alţii iau, toţi transpiră de vâlvătaia profitului… Obiect, bani, obiect… Tremur… Însă azi, drăguţule, am trăit o experienţă unică! Am întâlnit ceea ce se cheamă, adevăratul cunoscător! Cel de deasupra lumii mici.

— Ooooh!… Ai întâlnit oracolul lui Zeus din Dodona! Ţi-a vorbit sentenţios şi enigmatic… Hai, nea' Isitakis, zi odată cine-i moşu'…

— Care moş, drăguţule?

— Cel care ţi-a vândut biblioteca, omule! Şi nu-mi mai spune *drăguţule* că mă enervezi!

— Păi, nu pot!

— Ce? Vrea anonimat?

— Nu! Trebuie să-ţi spun drăguţ, fiindcă eu aşa te văd, drăguţule! Şi nu e niciun moş la mijloc. Ce-ţi veni?

— *Cel de deasupra lumii mici*… Bla, bla, bla… Nu e moşul cu barbă albă… Înţeleptul, detaşatul… Bogatu' cu bibliotecă, cu colecţii, cu reumatisme… Cel care devine mecena numai atunci când simte că o ia la vale spre nani, nani…

— Nu, drăguţă!… Nici vorbă, domnule… Este o tânără doamnă, adorabilă de altfel, care plecând din ţară şi îşi lichidează tot felul de lucruri.

— Şi ce-i spectaculos în asta?

— Valoarea obiectelor şi preţul de nimic pe care-l pretinde.

— Poate că e o tâmpită care a moştenit ceva ce habar n-are. Şi mata, bătrân pervers, o abureşti pe proastă, o ameţeşti cu „adevăratul cunoscător", apoi îi umfli cărţile şi colecţiile, pe doi bani…

Bătrânul se încruntă. Semăna cu un uliu nemulţumit…

— Ascultă, drăguţule… Nu ştiu ce se întâmplă cu voi… Baltazar m-a înjurat, tu mă faci profitor şi pervers… Ceva nu e în regulă…

Isitakis se întoarse brusc şi plecă destul de furios, ţinându-şi mâinile la spate. Nu se mai legăna. După opt, zece paşi, se opri. Se roti lent pe călcâie şi când mă avu iar în vizor, întinse o mână arătându-mi ceva. Apoi îmi strigă:

— Aici stă adevăratul cunoscător, bou mic ce eşti! Eu nu mai păcălesc de multă vreme oameni, drăguţule! Nu mai am de ce, prostule!

Îmi strigă ceva în limba greacă, dar cu siguranţă nu era un alint. Supărarea lui nu prea conta pentru mine, însă ceea ce-mi arătase mă lăsase mut. *Adevăratul cunoscător* locuia în casa doctorului… Şi ceva-mi spunea că *adorabila* nu era Izolda…

La început, direcţia indicată de mâna anticarului îmi dădea doar un sens. Nu era decât o săgeată, un os învelit în carne, îmbrăcat într-o mânecă de sacou, făcut dintr-un material cadrilat… Un indicator… Isitakis fusese deci acolo… În casa aceea…

46

Am intrat ca o tornadă în atelierul lui Baltazar. Îmi tremurau picioarele, iar în stomac simţeam o sferă dureroasă.

— Vinde tot! Pleacă, Baltazar! Chiar pleacă!

Prietenul meu citea. Îşi lăsă cartea pe cubul de piatră, apoi mă privi nedumerit. Ochii lui păreau că albăstresc întrebările nerostite încă.

— Tu auzi? Ce ne facem? Pleacă!

— Cine?

— Cristina. A negociat cu grecu' şi-şi vinde tot!

— Cu Isitakis?

— Da.

— Interesant…

M-am aşezat pe un scaun, simţindu-mi trupul moale. Ceea ce fusese până acum un proiect, conturul unei simple variante, prindea forma reală a unei tragedii… Dacă această femeie pleca, eu ce mă făceam? Ce se alegea din visele mele? Realizam cu spaimă cât de nebun fusesem introducând-o în interiorul fiinţei mele, lăsând-o prin gânduri să-mi ia forma… Desigur, Cristina n-avea nicio vină. Doar neîmplinirea mea profundă se trezise, adulmecând parfum de femeie, simţind excepţia, hrănind iluzia deşartă. Nici măcar nu bănuiam câtă nevoie aveam de speranţă… Dacă până acum era un amestec de competiţie şi poftă, un joc de orgolii masculine, după vestea dată de Isitakis, totul devenea realitate. În cazul în care această femeie venită de nicăieri pleca spre niciunde, eu rămâneam fără nădejde… Ce făcusem? Mă răzvrătisem în adâncul meu, acolo unde-mi ascunsesem complexele, îndrăznind să ies, barem prin vise, la un război. O răpisem pe Cristina, nearătând-o nimănui, ascunzând-o printre gânduri confuze, tocmai pentru a nu fi găsită de nici un alt bărbat. Mi-o făcusem deja mireasa singurătăţilor mele, iar când păşeam împreună spre altar, hop, vine

Isitakis şi mă trezeşte… *Bou mic ce eşti…* Bou mic ce sunt!…

— Deci, pleacă…

Cuvintele lui Baltazar avură asupra mea efectul acidului. Mi-au ars creierul şi inima.

— Sau nu pleacă…

Se juca Baltazar cu vorbele?

— Tu nu auzi că vinde tot? am strigat, prinzându-mi tâmplele între palme. Simţeam zvâcnirea lor ca pe nişte tobe mici pornite hai-hui prin capul meu.

— Apare şi dispare… Se arată ca o himeră, apoi, sfidătoare, puternică, neatinsă, întoarce spatele şi pleacă… Dar nu înţeleg de ce este atât de frumoasă? La ce-i trebuie, dacă tot poate stăpâni cu atâta uşurinţă?

Baltazar vorbea cu pereţii. Nici măcar nu se uita la mine. Îşi strângea părul într-un elastic pe ceafă, privind în gol. Urmărindu-i privirea, am văzut abia acum că peste gigantica-i lucrare, peste calul uriaş, aşezase o prelată. Semn că se apropia de sfârşit… *Nu pot privi o statuie în ansamblul ei când mă apropii de final. Detaliile pentru mine sunt, fiecare în parte, mici opere de artă. Nu le văd dacă se pierd pe o suprafaţă mare…* spunea Baltazar de câte ori arunca acea prelată prăfuită peste pietroaiele lui. Acum, impunătorul *caballus* părea o cămilă dezarticulată. Dar era problema lui…

— Aşa-s femeile, Baltazar dragă, am spus, surprins de vocea mea învinsă.

— Fals! îmi strigă în faţă prietenul meu. Fals! Nici pe departe, boule!

Iar bou?…

— Asta nu-i femeie, nu pricepi? continuă el plin de furie.

— Dar ce-i? Oreadă?

Baltazar mă privi întrebător.

— Ce-i aia?

— Nimfă. Un tip de nimfă care trăieşte prin munţi.

— Nu. E mult mai mult…

S-a ţăcănit! Ce rost avea să stau alături de el, să-i ascult tâmpeniile, când aveam de purtat în suflet o

dramă? Cristina se pregătea de plecare, iar eu trebuia să găsesc o cale spre inima ei…

L-am lăsat pe Baltazar cu calo-cămila lui şi m-am grăbit spre casă.

47

Nu, nu, nu! Nu e posibil!… Nici n-am făcut bine trei paşi în casă şi-n cadrul ferestrei dinspre grădină, a apărut… Cine altul, decât Camil!

— Cioc, cioc, cioc… Vecineee!

Zâmbetul şiret de pe chipul stafidit al bătrânului i se întinsese pe toţi muşchii feţei, ca o mască folosită seara de femei.

— Cioc, cioc!

Îmi venea să arunc cu ceva în el.

— Ce vrei, Camil?

— Ooo, domnul e nervos… Dacă vrei, plec! Dar mai bine intru puţin… Câteva clipe…

N-am apucat să răspund, că m-am şi trezit cu el în casă.

— Am veşti! Teribile veşti, domnule! Dar n-ai te rog, un pahar cu apă?

Mi-am amintit de Caragiale. I-am dat desigur, un pahar cu apă.

— Nene, pleacă!

Caragiale curat!

— Cine?

— Cum cine?

— Cine pleacă?

— Dama!

— Camil dragă, ştiu că plesneşti să-mi spui ceva. Nu-i mai simplu s-o şi faci?

— Suspans, vecine, puţin suspans…

O picătură de apă i se prelingea de la colţul gurii spre bărbie. Uite cine tensiona atmosfera prin suspans…

— Deci, dama pleacă!

— Camil, te rog! Astăzi toţi cretinii încep cu *deci*!

— Cretin zici? Dar informat, domnule!

— Aşa… Pleacă dama. Şi?

Ochii bătrânului sfidau regulile fizicii, bulbucându-se peste măsură. Parcă-i auzeam

scârţâind, dornici să iasă din orbite, să se prăvălească pe podea, să se rostogolească care încotro.

— Omule, pe ce lume trăieşti? Pleacă diva noastră!

— Să plece, am răspuns indiferent.

Şi eu eram uimit de detaşarea cu care rosteam cuvintele, simţindu-mă puternic, felicitându-mă în gând pentru arta disimulării.

Camil era dezarmat. Nu ştia cum să reacţioneze. Îl simţeam dezorientat, dar şi profund dezamăgit. Nu venise la cine trebuie… Aşeză cu grijă paharul pe o măsuţă, apoi, căutându-şi cuvintele spuse:

— Bine, domnule! Dacă aşa stau lucrurile, eu plec. Cred că n-ai înţeles ce spun… Mai bine mă duc la Baltazar…

Plecă.

Eu eram distrus. Trebuia să mă ţin tare, dar simţeam liniştea ca pe un giulgiu fin care-mi acoperă sufletul. Cristina pleca… Uşa infernului se deschidea uşor, fără zgomot, arătându-mi întunericul viitorului.

Dinspre atelierul lui Baltazar se auziră ţipete. Un obiect tare lovi un perete. Vocea sculptorului cioplea pereţii cu decibeli scăpaţi de sub control. Prin faţa ferestrei mele trecu Camil aproape alergând.

— Nebunu’ dracului…, spuse bătrânul uitându-se cu ciudă spre atelier. Şi tu eşti nebun, tâmpitule, îmi aruncă şi mie peste pervaz.

48

Nu voiam să văd pe nimeni. Ore? Zile?… Stăteam în pat, inventând poveşti frumoase… Aveam şi momente de luciditate, în care-mi spuneam că de fapt nu se întâmplase nimic. Că-n viaţa mea nu intervenise decât visarea. Ştiam foarte bine că eu îmi croisem astfel viaţa, că aşa mi-o dorisem în realitate, fără obligaţii, fără complicaţii… Eram un egoist. Da! Preferam dansul ielelor din când în când, chiar dacă ele purtau chip uman. Adevărul este că-mi era frică de femei! O frică de moarte… Nu le înţelegeam, nu le cunoşteam, le descopeream mereu feţe nevăzute, ascunse, nebănuite. Cum să-ţi doreşti lângă tine o fiinţă care conţine un fel de caleidoscop care-şi schimbă necontenit imaginea? Mai bine-ţi iei un căţel… O pisică… O iguană… Însă, totul pălea când era vorba de Cristina! Ea n-avea decât un singur chip! Acela pe care-l văzusem… Ea n-avea nevoie de multiplicare, fiind, parcă, deasupra tuturor. Aici, Baltazar avea dreptate! Cristina nu părea o femeie… Era un prototip al unui original inaccesibil oamenilor… De ce? Nu ştiu… Totuşi, efectul produs asupra tuturor spunea ceva. Femei, bărbaţi acceptau deopotrivă excepţia acestei apariţii, recunoscând-o ca pe o parte existentă în fiecare, ca pe un element comun, dar necunoscut. Da, da… Pe Cristina o simţeam în noi! Ca pe o moleculă care-şi ascunde locul în trupurile noastre, ca pe un strop al unei substanţe turnate în matcă înainte de-a ne naşte… O parte din programul genetic? O iau razna… Sunt prea sensibil…

49

Octavian împingea poarta cu năduf. Era crepusculul unei zile plate, nivelată de gânduri fără contur. Ieşisem să mă plimb, simţind nevoia de aer, de oameni, de mişcare. Dar, pândeam orice adiere de vânt care mi-ar fi putut aduce barem un biet sunet dinspre casa păzită de linişte, casă în care încă mai exista Cristina. Dar nimic!

Tânărul meu vecin, revenit după ceva vreme, părea mai matur. Poate din cauza unei uşoare rotunjiri pe care o prinsese, câteva kilograme în plus, exact acelea care te păcălesc, poziţionându-te între slab şi gras. Nici, nici… Mi-a făcut plăcere să-l văd opintindu-se din nou în poartă, deoarece, cu toată impertinenţa de care dădea câteodată dovadă, era simpatic.

— Salut! Ajută-mă să deschid relicva asta şi hai pe la mine, spuse uşor nervos.

— Bine ai venit, tinere! Te ajut cu plăcere, dar nu intru. Am ieşit să mă plimb şi nu vreau să renunţ. Simt nevoia să mă mişc.

Am împins amândoi în poartă şi după două încercări, Octavian putea intra liniştit.

— Dacă vrei mişcare sapă şi tu o grădină, omule… Atunci să vezi oase puse la treabă…

— Tot obraznic!

— Ei, obraznic… Supărat! Mă mut aici! M-am săturat de ghidajul altora.

— Serios?

— Da. Scot moliile din casa asta şi-mi văd de treaba mea. Acum v-am înţeles pe tine şi pe Baltazar. Bărbaţi adevăraţi, domnule! Fără bătaie de cap.

— Dar singuri, Octavian, dragă.

— Exact. Stăpâni pe viaţa lor. Nu tu smiorcăieli, nu tu pretenţii, nu gelozii. Mie mi-a ajuns!

— Nu-l uita pe Camil! Încet, încet, aici va fi strada burlacilor, am spus amuzat.

— Ba a fericirii! Să vezi ce gagici vor face ţoc, ţoc cu tocurile pe trotuar…

— Sunt convins, am adăugat zâmbind, întorcându-i pe jumătate spatele.

— Stai, stai puţin! Ce-i cu gagica din casa doctorului?

— N-ai uitat?… Se pregăteşte să plece. Atât.

— Şi? Nimic, nimic?

— Nimic.

— Nici Baltazar?

— Nici.

— Dar ce are, frate? E lesbiană?

Îmi venea să-l pocnesc. Dar ştiam că vârsta îl ţine încă prizonierul orgoliului prostesc.

— Nu pare, am răspuns sec.

— O să-mi încerc şi eu norocul, spuse amuzat.

I-am întors complet spatele, pornind agale pe străzile pustii. Octavian… Un tânăr încâlcit în propriile lui neînţelegeri, debusolat de viaţa care nu şi-a găsit astâmpăr, mimând o siguranţă mult visată, speriat de dimensiunile unei lumi prea mari… Aşa eram şi eu! Mă agăţam de cuvinte, sperând că prin rostirea lor voi reuşi ceea ce-mi doream. Însă, după zeci de rateuri, am înţeles că vorbele sunt de cele mai multe ori, doar amăgiri. Vrutul şi pututul nu intră des în aceiaşi teacă. Maturizarea bărbatului se produce lent, poate prea lent, expunându-l astfel la o mulţime de capcane. Forţa şi naivitatea sunt componentele principale ale unei perioade lungi, prima dând impulsul, cea de a doua, retragerea. Un flux şi un reflux chinuitor, forfecând cu forţe egale sufletul infantil al bărbatului, lăsându-l mereu năucit şi vulnerabil. Şi toată această luptă trebuie dusă cu abilitatea unui actor, fără ca ea să se lase văzută de ochiul vigilent al femeii. Şi ca o ironie, coacerea s-ar face mult mai lesne la focul mocnit al unei iubiri adevărate. Însă, din păcate, iubirile de tinereţe numai adevărate nu sunt, amestec de căutări şi de interpretări greşite… Proiecţii strâmbe, atribuiri nereuşite… Într-un cuvânt, vise! Vise de nisip… Octavian vrea să-şi încerce norocul! Cu cine? Cu o

femeie precum Cristina? Iată eroarea. Lipsa organului de simţ care ar face posibilă detectarea dimensiunii. Pentru el, Cristina este o femeie tânără şi frumoasă. Atât şi nimic mai mult. Octavian nu poate simţi inaccesibilitatea acestei femei, nivelul înalt la care ea îşi consumă existenţa. Bietul băiat va da chix, lingându-şi apoi rănile, năpustindu-se pe conceptul de femeie, pulverizându-l, nerecunoscând nici în ruptul capului cât de mult tânjeşte după el. Eu, matur fiind, îmi pot permite acest lux. Da, tânjesc după o femeie completă…

Bătrânul Apostol stătea pe o bancă, alături de domnul Dinulescu. Vorbeau. O tufă de forsiţia încerca să-i ascundă sub o cupolă vegetală. Văzându-mă, cei doi îmi făcură semn să mă apropii.

— Un popas, stimabile! spuse domnul Apostol, bătând uşor cu palma în lemnul băncii.

M-am aşezat. La trei, patru metri de noi erau câteva leagăne colorate, chinuite cu sadism de câţiva copii excesiv de dinamici. Nu numai că se căţărau ca nişte sălbatici pe bietele schelete de metal, dar mai şi ţipau cât îi ţineau fălcile.

— Mă bucur să vă revăd, spuse domnul Dinulescu zâmbind. La plimbare?

— Da.

— Baltazar de ce nu iese niciodată la plimbare? întrebă bătrânul Apostol.

— Cred că nu-i place, am răspuns indiferent. El face suficientă mişcare cu dălţile lui.

— Da, dar stă în praf, completă Dinulescu. Şi în zgomot, domnule!

— Am auzit că lucrează de zor, continuă bătrânul.

— Da.

— E minunat să ai ce lucra… Să-ţi închei fiecare zi cu satisfacţia unei munci pe care-o faci cu pasiune… Desigur, asta când eşti tânăr, când ai putere… Am cunoscut cândva, în urmă cu mulţi, foarte mulţi ani, o femeie. Eram undeva prin Ardeal… Stăteam la ea în gazdă… Avea vreo patru copii şi se trezea de cum răsărea soarele. Muncea oameni buni, cât era ziua de lungă, dar zâmbetul nu-i

lipsea niciodată de pe chip. Ba mai şi cânta! Într-o dimineaţă am întrebat-o de ce cântă. Mi-a răspuns simplu – *pentru că sunt fericită*! M-am mirat. Am întrebat-o ce e fericirea pentru ea. A stat o clipă pe gânduri, apoi mi-a răspuns. *Să poţi munci, să ai ce munci şi pentru cine munci, asta este fericirea! Nefericit este doar cel care nu munceşte*! M-a uimit profunzimea acelei femei…

Bătrânul oftă.

— Aiurea, spuse Dinulescu, lăsându-se pe spătarul băncii. Mie mi-ar plăcea să n-am nimic de făcut! Să mă plimb, să citesc ce-mi place, să merg la pescuit, să ascult o piesă de teatru la radio… Să fac numai ce am chef! Ba, să mai trag şi cu ochiul după câte o madamă… N-ar fi plăcut?

Tăcere. Niciun răspuns. Poate pentru simplul motiv, că atât eu, cât şi domnul Apostol nu-l ascultam.

— Te-ai mai întâlnit cu Izolda? mă întrebă din senin bătrânul.

— Nu.

— Atunci v-aţi cam tachinat…

— M-a cam enervat cu aerele alea pline de mister.

— Da, dar e frumuşică.

— O fi…

— A fost ieri pe la noi.

Am devenit atent.

— I-a adus doamnei mele o colecţie de fluturi. Superbă, dragii mei, superbă! O colecţie de *Acherontia atropos*, fluturele-cap-de-mort!

— Fluturi?

— Da…

— Şi? Sunt rari?

— Nu, dar sunt spectaculoşi. Au un desen foarte interesant pe micul lor corp. Un craniu, de unde le vine şi numele.

— Sinistru, spuse Dinulescu scuturându-se.

— Aşa i-a lăsat pe ei Dumnezeu, îl linişti bătrânul.

— Nu ştiu cine e Izolda asta, dar e foarte inspirată fetiţa… Să aduci în dar unor oameni în vârstă, fluturi cu cap de mort… continuă Dinulescu scârbit. Mai

bine o ciocolată, o floare, o carte, nu? Chiar că e tâmpită fata asta…

— Nu judeca, domnule, spuse cu blândeţe bătrânul. A vrut să ne facă un dar special, fiindcă pleacă. Un gest simbolic.

— E bolnavă? Moare?

— Nu. Dar fluturele zboară… Iar locul în care pleacă, susţine ea, deţine secretul morţii.

— Da, simbolic!… Sigur e sărită! Cum primiţi în casă pe oricine, domnule Apostol? Mie să-mi fi venit una cu aşa ceva, o dădeam afară pe brânci! decretă Dinulescu înfuriat.

Se ridică brusc, privindu-şi ceasul.

— Gata! Pauza s-a terminat! Ştiţi bancul, nu? Eu trebuie să plec! M-a rugat madam Dinulescu să cumpăr muştar. Mi-e să nu închidă la non-stop, spuse râzând ca de o glumă bună.

După plecarea lui, câteva momente de tăcere nivelară dialogul sterp de până atunci.

— Chiar credeţi în povestea asta? am întrebat cu îndoială în glas.

— Ştiu şi eu, dragul meu? Multe am mai întâlnit în viaţă… Cu siguranţă, acolo, în depărtările acelea, lucrurile se văd cu totul altfel… Am văzut un documentar la televizor. Cu viaţa mongolilor. Foarte interesant şi greu de acceptat pentru oameni ca noi… Domnule, ei n-au simţul proprietăţii! Fiind nomazi, umblând după hrană pentru animale. Mânaţi de anotimpuri, aceşti oameni îşi duc de ici-colo, doar strictul necesar. Nu mă refer desigur la cei care locuiesc în oraşe… Au o filosofie a vieţii extraordinară! O înţelepciune foarte interesantă. O detaşare de lumea materială, o acceptare firească a vieţii şi a morţii, o artă a contemplării, greu de imaginat. Domnule, ei merg, da? Distanţe lungi, cu iurtele agăţate de iaci, de cai, de ce-or mai avea ei pe acolo. Pe drum, moare cineva. Bătrân, tânăr, copil, nu contează. Domnule, se opresc, sapă o groapă, bagă mortul şi pleacă mai departe! Scurt! Ei fac o distincţie clară între a fi viu sau a nu fi viu!

— *To be or not to be – that is the question*… Şi ce-i atât de spectaculos? Noi ce facem? Ne ducem morţii la plimbare? Îi păstrăm pe canapea?

— Nu, dragul meu… Nu m-ai înţeles! Noi ne întoarcem la morţii noştri. Le ducem flori, le aprindem lumânări, îi pomenim cu colive şi cu pomeni. Mongolii pleacă, domnule! Neştiind dacă vor mai trece vreodată pe acolo.

— Aşa, şi?

Bătrânul mă privi uimit.

— Dar mata nu simţi diferenţa? Tăria lor? Crezi că ei nu iubesc ca şi noi?

— Nu ştiu.

— Toţi oamenii iubesc, domnule! Dar ei ştiu să facă diferenţa clară între viaţă şi moarte. Când vezi un mongol stând pe un pisc de munte, privind în tăcere darul zeilor, hrănindu-şi sufletul cu peisajele alea de vis, nu te întrebi oare la ce gândeşte?

— Sincer să fiu, n-am prea văzut mongoli…

— Bine, bine, dar încearcă un exerciţiu de gândire. Oameni care nu se leagă de pământ, de case, de averi! Oameni care, de când se nasc şi până mor, străbat drumuri lungi, îngrijindu-se doar de calendarul naturii. Au tainele lor, au leacurile lor, poveştile spuse la focul de balegă uscată. Ei primesc şi dau mai departe învăţături de care noi nici n-avem habar… Pot merge înainte, lăsându-şi în pământ fiinţele dragi, ca pe nişte seminţe. Oare ce duc cu ei, dacă n-au nicio povară materială?

— Interesant.

— Da, da… Tocmai de aceea povestea Izoldei eu o privesc cu o oarecare îngăduinţă. O fi ceva…

— Sigur pleacă?

— Da. Deja se fac pregătirile.

— Mi-ar fi plăcut s-o cunosc pe femeia misterioasă…

— Cred, însă nu este posibil.

— De ce?

— După spusele Izoldei, femeia asta nu prea are nevoie de oameni. Comunică puţin, doar atât cât este necesar. În rest, stă ore întregi în tăcere, apoi se

cufundă în tot felul de căutări prin documente vechi. E destul de ciudat, ţinând cont de faptul că e tânără şi e atât de frumoasă… O femeie care tace! Un unicat, domnule, încheie bătrânul zâmbind.

Se ridică anevoie, arătându-mi drumul cu mâna.

— Mergem?

— Nu. Eu mai rămân.

Salută, apoi se îndepărtă agale.

Mirosea a iarbă proaspăt cosită. Un miros crud, de natură deranjată. Gaşca de copii gălăgioşi se concentrase în cealaltă parte a scuarului, lăsându-mi şansa de a reflecta în linişte. Simţeam cum izvoarele subterane ale neputinţei încep să-şi anime şi mai mult apele, învolburându-mi întrebările, spălându-mi certitudinile, dizolvându-mi speranţele. Conştientizam cu durere că mă rătăcisem pe un drum nou, drum pe care o pornisem de bună voie, ignorând pericolul unei pierderi. Ce mă apucase? Trăiam atât de liniştit… Atât de împăcat… Mă refugiam cu plăcere în filosofie… Însă, o simplă imagine mă făcuse să abandonez totul! Simţeam inconfortul neputinţei de a-mi închide porţile minţii, de a mă separa de eterna căutare zadarnică a fericirii imaginate de orice pămpălău. Femei! Ba nu, femeia! Aceea… Unica, irepetabila, prototipul esenţei… Ce ghinion, domnule! Şi totuşi trebuia să vorbesc cu Baltazar… Aveam nevoie de el…

50

Uşile atelierului erau închise, ferestrele lungi, orizontale erau deschise. Înalte, murdare, aproape opace, lăsau trombe de praf şi sunete agresive să se înalţe spre cer. Baltazar lucra. Am bătut cu putere în metalul cu vopseaua crăpată, simţind vibraţia rece a uşii deranjate. Baltazar deschise. Era încruntat. Statura lui impunătoare îmi aminti de paznici legendari, aşezaţi în calea secretelor inaccesibile oricărui muritor.

— Ce vrei? spuse aproape răstit.

— Să vorbim, Baltazar. Am nevoie de tine.

— Acum?

— Chiar acum.

Se uită o clipă înapoi şi vizibil nemulţumit începu să-şi scuture praful de pe haine. Mă împinse cu o oarecare brutalitate şi cu un uşor dispreţ îmi arătă grădina.

— Hai la Angela… O să fac o pauză…

Plantele sălbăticite se agăţau de picioarele noastre, foşnind neputincioase. Printre ramuri de copaci, albastrul cerului lupta din greu să-şi menţină frumuseţea ameninţată de întunecarea nopţii. Destul de departe, peste gard, felinarul străzii părea roşiatic spre portocaliu. Statuia Angelei ne aştepta, amestec de piatră, buruieni şi tăcere. Un melc adormise pe umărul femeii. Fosta nevastă a lui Baltazar era sculptată în calcar cochilifer de Năeni. Ne-am aşezat fiecare pe locul lui, Baltazar în şaua taliei, eu la picioarele femeii.

— Ce vrei?

Glasul lui Baltazar era tăios, neprietenos, distant.

— Să vorbim.

— Despre ce?

— Despre Cristina.

Se întoarse încet spre mine, cercetându-mă cu atenţie. Ochii îi deveniseră două linii orizontale,

strânşi în efortul concentrării.

— Te arde, nu?

— Mă arde, Baltazar! Şi mă arde rău de tot. Nu mi-o pot scoate din cap… Tu cum faci?

Baltazar începu să râdă. Semn bun!

— Eu muncesc, prietene. Muncesc din greu, canalizându-mi gândurile în şanţurile pietrei. Eu îmi transfer tensiunile, mi le îngrop, le sap mormânt…

— Deci şi tu suferi, Baltazar!

Bărbatul mă privi cu furie.

— Nu! Nu sufăr, tâmpitule! Cum poţi să suferi pentru o astfel de femeie, idiotule? Nu poţi face diferenţa dintre ambalaj şi conţinut? Tu nu simţi ademenirea capcanei? Încetează odată cu smiorcăiala asta mucioasă, prostule! Scoate-ţi din cap imaginea, eleganţa, discreţia… Astea o fac să pară cu totul şi cu totul altceva!

— Vrei să spui că este o femeia ca oricare alta?

Baltazar îşi prinse tâmplele între palme. O vreme tăcu.

— Îmi eşti prieten vechi. Prieten bun. Prieten drag. Ţi-am spus de la început că ceva nu este în ordine cu noua noastră vecină. Nu m-ai crezut…

— N-am înţeles! Baltazar, te-am văzut cu zeci de femei. Preocupat, interesat, indiferent, dar mereu câştigător. Toţi te cunosc ca pe un învingător, ca pe un bărbat puternic, un avantajat. Tu ai luat caimacul, tu te-ai jucat cum ai vrut. Acum? Eşti rezervat, temător, cercetător… Ce-i cu tine?

— Din păcate, nici acum nu înţelegi, dragul meu…

O pisică se furişă grăbită prin desişul grădinii, dându-mi fiori.

— Nu mi-ai răspuns! Este o femeie ca oricare alta?

Baltazar lovi cu pumnul în coapsa de piatră a Angelei.

— Tu nu vrei să pricepi odată că asta nu-i femeie?

M-am ridicat nervos. Dacă începea iar cu prostiile lui, îmi pierdeam timpul. Un gând mi-a străfulgerat mintea – Baltazar îmbătrânise! Aşa, brusc! Şi asta îl

făcea să găsească tot felul de teorii stupide pentru a-şi masca neputinţa. Cristina era tânără, el nu! Era bogată, frumoasă şi deşteaptă, elemente certe care-i dădeau posibilitatea să vrea ori să nu vrea un bărbat ca Baltazar… Iar el, cu instinctul lui de vânător, simţea dificultatea de a prinde acest exemplar rar… Da! Ăsta era adevărul! L-am privit cu dispreţ, poate pentru prima dată în lunga noastră prietenie. M-am simţit mai puternic decât el! Aveam senzaţia că pot ceea ce lui îi devenea imposibil…

Am plecat grăbit, lovind cu piciorul ierburile care-mi îngreunau drumul. Ajuns în casă, m-am aşezat în fotoliul de lângă fereastră, dornic să-l văd pe Baltazar întorcându-se singur. Ştiam foarte bine ce ar fi urmat să-mi spună… Că această minunată femeie e *moartea*! Poate că avea dreptate, dar strict în ceea ce-l priveşte! Cristina reprezenta moartea lui ca bărbat… Apariţia ei îi definitiva bănuielile, îi certifica eşecurile, îi demonstra neputinţele… Îl anula!

Moartea! Auzi ce nebunie!… Cred că lui Baltazar îi era frică de moarte. Dar mie? Şi da, şi nu… De ce, da? Fiindcă nu ştim nimic despre ea. Vine, ia omul şi pleacă. Nu lasă nimic în urmă. Nici măcar un semn. Şi de ce, nu? Teoria mea… Pentru că omul, această construcţie perfectă, nu poate sfârşi atât de absurd! Nu faci o formă atât de dezvoltată, atât de elaborată, doar pentru a o vântura un număr de ani pe pământ, ca apoi s-o arunci într-o groapă! Ceva nu se leagă… Ce este moartea atunci? O trecere, spun doctrinele! Trupul? Un veşmânt, o formă de materie… Dacă este lăsat aici, înseamnă că este inutil dincolo. Există un dincolo… Da, da, mereu există un dincolo… Copilul în burta mamei! Stă într-un loc care pentru el este o lume. Se dezvoltă, creşte, reacţionează împreună cu senzaţiile şi reacţiile mamei. E maternodependent. Şi vine o zi în care, pleosc, intră în altă lume… Moare pentru uter şi învie pentru viaţa de aici, de pe pământ. Între viaţa de până atunci şi cea nouă este o trecere. Dar mai este şi tăcere, neaducere aminte, ba mai mult, nimeni nu s-a întors înapoi în uterul

matern! Poate fi asemănată naşterea cu moartea? Poate! Procesele pot fi similare. Ceea ce stă înaintea conştientizărilor noastre, poate fi imaginat şi după pierderea lor… Nu ştim nimic despre noi în perioada intrauterină, nu ne amintim travaliul venirii pe această lume şi nici primii ani de viaţă „reală”! Şi cu toate astea, am existat! Prin analogie, de ce să nu îndrăznim să ne imaginăm moartea ca pe o adevărată trecere spre un ceva despre care nu ştim nimic? Ce, fătul ştia că dincolo îl aşteaptă mama, tata, bunica… parcul, ţarcul, suzeta? Nu! În mod natural a fost expulzat dintr-o formă de existenţă, într-alta. Bună sau rea, aici este o altă discuţie… Şi moartea este tot o formă naturală! Prin naştere ne decojim de o cavitate musculoasă şi ne eliberăm din lichidul amniotic, luând cu noi doar un trup plăpând… Prin moarte, ne decojim de trup, luând cu noi?… Ei, aici este marea problemă! Ce luăm? Sufletul este cel mai simplu răspuns, desigur! Un cuvânt gol pentru cei mai mulţi, plin de mister pentru cei chinuiţi de neliniştea existenţei. Conştientizând că poţi lua cu tine doar un singur lucru şi acela este mai necunoscut decât toate misterele acestei lumi, te apucă frica reală de moarte. Păi cum să plec la un drum plin de taine, reprezentat de ceva despre care n-am habar? Teoria reîncarnării n-o agreez deloc. Mi se pare o bombonică oferită celor care plâng. În mintea mea, pare o variantă care frizează absurdul, domnule… Adică, periodic venim pe acest pământ, când râme, când tauri, când oameni, într-o vârtelniţă care înfăşoară timp, duşi şi aduşi ca acele de ceas… Nu are nicio noimă! Cred în *ceva* care vine de undeva şi pleacă spre *altceva*. Da, în asta cred!

M-am „trezit” din filosofia mea de ocazie la auzul paşilor grei, târşâiţi prin iarba înaltă, cu care Baltazar se întorcea acasă. S-a oprit o clipă în faţa atelierului, apoi şi-a continuat drumul, intrând în casă. Stătuse ceva timp singur în noapte, cocoţat pe coapsa de piatră a fostei lui neveste. Oare la ce se gândise? Bag mâna în foc că la moarte reflectase şi el.

51

Au trecut zile… Multe, puţine, nici nu mai conta. Baltazar nu se arăta. Lucra ca un nebun, lovind în piatră, asculta Beethoven sau Bach. Eu lucram la definitivarea unei teme a fericirii în viziunea lui Omar Khayyam, de acum o mie de ani… „*Eu sunt minunea lumii, spunea ieri trandafirul. Cine-ar avea curajul să-mi facă vreo durere? Cânta privighetoarea şi repeta zefirul: O zi de fericire un an de lacrimi cere*”… Băiat sensibil, Omar ăsta… Şi-mi mai dădea şi multă bătaie de cap, fiindcă mă pierdeam adesea printre catrenele lui profunde. Păi, cum să nu poposeşti printre cuvinte, gândind despre aceleaşi lucruri, peste mia de ani? „*Noi nu vom şti vreodată ce ne aşteaptă mâine. Tu bucură-te astăzi! Atâta îţi rămâne. Ia cupa şi te-aşază sub luna de cleştar, Căci mâine poate luna te va căta-n zadar*.” Şi chiar dacă nu sunt un băutor, cu Omar Khayyam mi-ar fi plăcut să stau la o cană cu vin… Nu, nu!.. La un ulcior cu vin, căci „*trupul tău care mi-e astăzi, Cel mai iubit dintre limanuri, Va fi un biet ulcior din care, Vor bea drumeţii pe la hanuri*.” Şi nu ştiu de ce, mereu îmi imaginez un vin dulce, parfumat, gălbui transparent, răcorit de pereţii reci ai unui ulcior de lut nears. Iar pe Khayyam îl văd stând cu coatele sprijinite de o masă din lemn, undeva lângă Nişapur, cu chip bronzat şi ridat, cu zâmbet trist. Şi trebuie să fie crepusculul unei zile toride, care se retrage alene, lăsând locul unei nopţi cu cerul plin de stele. De ce? Pentru ca Omar Khayyam să-mi vorbească despre observatorul astronomic pe care l-a construit alături de alţi înţelepţi ai vremii, despre lungimea anului solar sau despre calendarul mult mai exact decât cel gregorian, acceptat în Europa, patru secole mai târziu… Şi vinul să curgă, pe gât, pe barbă, pe masă… Să curgă pe pământul bătătorit de sub tălpile noastre, întorcându-se hoţeşte în adâncurile de unde a

venit. Iar Omar să nu-l bage în seamă, ridicând spre înalt, braţul cu care să-mi arate stelele care numai lui i-au vorbit. Poate că de acolo au venit spre lumea noastră, vibraţii pe care noi le-am numit simplu, fericire…

Fericirea!… Filosofii pe care-i tot deranjez eu, au analizat-o în fel şi chip. I-au atribuit tot felul de interpretări, care mai de care mai sofisticate, dar fericirea a impus tuturor un numitor comun, acela de *bine*. Şi eu, ca orice om, adulmec acest cuvânt, încercând să fiu cât mai aproape de adevăratul lui sens. Însă, în ultima perioadă, asociez tot mai mult fericirea cu natura… Şi asta, în urma unui gând stânjenitor de simplu… Natura nu se autodistruge, domnule! Este distrusă, fără ca ea să vrea acest lucru… Ideea mi-a venit într-o zi de vară, când peste oraş s-a năpustit o furtună teribilă. Se va spune desigur, că şi furtuna este un fenomen natural, nu? Ei, da, dar nu la asta se raportează *fericirea* mea! În timpul furtunii priveam din confortabilul meu fotoliu de lângă fereastră, teiul bătrân din grădină. Era ciufulit de rafale, i se aplecau crengile ameninţător, ba unele i-au fost chiar rupte… El îndura neputincios, aşteptând împreună cu mine potolirea stihiilor. După încetarea furtunii s-a liniştit, adunându-şi la loc tăcerea cu care-şi trăieşte demn zilele. M-am gândit atunci la mulţimea iernilor care i-au trosnit crengile, la arşiţele verilor care i-au ars frunzele… La durerile, la spaimele lui… Însă, niciodată n-am auzit de sinuciderea unui tei! De autodistrugere… Teiul meu trece cu măreţie peste toate, tace, ca un înţelept care a descoperit la vreme ce este adevărata fericire şi de ce merită să îndure totul pentru a o retrăi. El aruncă peste lume inconfundabilul parfum, presărând pe pământ flori delicate, ca pe nişte ofrande aduse acestei vieţi. Şi atunci m-am gândit că el ştie mai bine decât noi ce este fericirea…

La poartă am o salcie uriaşă, cu plete verzi… Printre ramurile ei, Baltazar a agăţat clopoţei de vânt… Orice adiere îmi aduce un spectacol de sunet

şi culoare… Şi salcia cunoaşte secretul fericirii şi încearcă să mi-l transmită. De câte ori trec pe sub ea, mă mângâie cu crengile-i subţiri şi lungi. Ea ştie cât de mult scormonesc printre întrebări, martoră fiindu-mi, pentru că mă priveşte curioasă în zori de zi, când stau la birou şi lucrez. Şi aşa, pot spune despre orice fir de iarbă… Toate ştiu ceva ascuns în muţenia lor misterioasă… Prea le îndură pe toate, domnule, nereacţionând…

52

Strada mea în formă de potcoavă, nituită cu şapte case mari şi late… Şapte adăposturi de destine, tencuite cu speranţe, vise, lacrimi, aşteptări… De câte ori plecam de acasă, curbura de asfalt parcă mă asigura că mă voi întoarce, dându-mi un sentiment de căuş protector.

Era liniştea dimineţilor senine, cu parfum de împlinire şi cu lumină tihnită. Mergeam agale, inspirând cu lăcomie şi plăcere, expirând cu grija de a profita pentru a-mi curăţa sufletul de orice încărcătură rea. Aveam un neastâmpăr copilăresc, o bucurie fără noimă, un sentiment de libertate pură, o descătuşare tinerească… De ce? Habar n-aveam! Aşa mă simţeam, pur şi simplu! Trebuia să mă întâlnesc cu Ileana la coloanele din Piaţa Romană. Aveam de făcut un schimb de cărţi, motiv pentru care am invitat-o şi la o cafea. Preferam să stăm gură-cască la o terasă, decât să vină ea la mine acasă… Am ajuns la timp, aşteptând cuminte lângă un chioşc cu ziare. Lume, lume şi iar lume… Bărbaţi, femei, tineri, bătrâni… Grăbiţi sau nu, plimbând copii, genţi ori câini, treceau pe lângă mine, valuri, valuri. Un bărbat chel, cu ochelari şi cu urechi de şoricel mă privea insistent. Am făcut câţiva paşi, crezând că mi se pare. Dar nu! Mergeam eu, mergea şi el. Mă opream, se oprea şi individul! După două, trei astfel de fâţâieli, veni spre mine decis.

— O aşteptaţi pe Ileana?

M-am liniştit.

— Da.

— Se scuză că nu poate veni, dar m-a trimis pe mine, spuse, întinzându-mi două cărţi.

— Iar eu trebuia să i le dau pe astea, am răspuns uşor nemulţumit.

— Regret, dar faptul că v-am adus aceste cărţi cred că este suficient! Sunt profesor universitar,

domnule, nu curier!

Bărbatul se întoarse brusc, lăsându-mă cu mâna întinsă. Am rămas cu gura căscată şi cu cinci cărţi în braţe! Trei ale mele, care erau destul de rezonabile, dar cele două de la Ileana, intrau în categoria cărţilor cărămidă… Puteam să mă supăr pe profesorul universitar cu urechi de şoarece? Nu prea… Ileana, în eternul ei voluntariat avea obiceiul de a combina, de a eficientiza orice oportunitate. Pleca ea în străinătate? Se oferea să-ţi facă un serviciu. Plecai tu la Băicoi, avea sigur de trimis acolo un borcan de dulceaţă pentru mătuşa unui orfan sau aspirine pentru cel mai bătrân om din localitate… Acum? Venea Urechilă la Piaţa Romană? Rezolva Ileana şi problema cărţilor… Adio, cafea, adio, lâncezeală la o terasă! Încărcat cu cele cinci cărţi, m-am urcat în autobuzul 331 şi m-am întors acasă.

Doamna Dinulescu trebăluia prin grădină. Îmi făcu cu mâna prietenește. Camil îşi lungea gâtul peste gard, spionând orice mişcare de pe stradă.

— Iar cărţi, vecine? O să-ţi atârne capu' ăla de la atâta citit! spuse, mimând nemulţumirea. Nu stai cu mine la o cană cu vin?

— Nu. N-am timp.

Dezamăgirea i se plimbă o clipă pe chip, apoi rânji. Am mers mai departe, gândindu-mă la vinul pe care l-aş fi băut în visele mele cu Omar Kayyam şi la cel a lui Camil Istrate… Doamna Apostol ieşise pentru a-şi verifica cutia poştală, dar o bănuiam că şi ea trage cu ochiul pe ici pe colo, din plictiseală. Celălalte case erau adâncite într-o linişte „frumoasă", reproducând imaginea unor tablouri. Lumina zilei le avantaja prin jocul de strălucire şi umbră, cu care soarele le ascundea vechimea. Am împins poarta cu şoldul, braţele fiindu-mi ocupate. În faţa uşii am proptit cărţile de un perete, căutându-mi cu dificultate cheile în buzunarul pantalonilor.

— Surprizăăă… Bauuu!

Dinspre grădină, ascunsă de umbra tufişurilor, apăru Rodica! N-o văzusem de ceva vreme şi apariţia

ei mă surprinse în adevăratul sens al cuvântului. Acum înţelegeam de ce rânjea tâmpitul de Camil…

— Rodica! Chiar este o surpriză!

— Plăcută?

Ce puteam să-i spun? Adevărul? Nu! Şi colac peste pupăză îmi părea şi cam jigărită…

— Vai, cum poate fi altfel? Ce-i cu tine aici?

— Am venit, într-un suflet, să-ţi spun că mangafaua a plecat din ţară!

M-a luat cu ameţeală…

— Când? Unde? am întrebat, căutându-mi cheile din ce în ce mai nervos.

— Stai că te ajut eu, spuse Rodica repezindu-se la mine.

Îmi băgă mâna în buzunar cu o oarecare brutalitate, apoi ciupindu-mă prin căptuşeală, râse. Scoase cheile victorioasă şi deschise yala.

— Tot cu cărţi… Parcă eşti comis-voiajor, dragă! Dar hai să-ţi spun de mangafa!

Am intrat în casă şi Rodica s-a dus glonţ la fereastră, deschizând-o. Şi-a aruncat poşeta pe masă, apoi şi-a scuturat capul printr-un gest teatral.

— Sunt o femeie liberă! O amazoană, domnul meu!

— Serios?

— Da! Nătângul a plecat ieri la Bruxelles pentru şase luni! Jumătate de an sunt o femeie liberă!

— Doar atât? am întrebat ca să mă aflu în treabă.

— Ei, doar atât… Nu-ţi dai seama că în perioada asta obţin divorţul, dragă? Şi vom fi liberi să facem ce vrem!

Să facem? Am simţit un nod în gât…

— Dar ce s-a întâmplat de când nu ne-am mai văzut? am spus aşezându-mă.

— Multe! Prea multe, scumpul meu! M-a pândit pas cu pas, m-a terorizat pur şi simplu. M-a şantajat!

— Cu ce?

— Cu tine, iepuraş! Cu tine!

Uitasem că eu eram *iepuraşul* ei *catifelat*! Doamne, ce mă enervau chestiile astea…

— Cu mine?

— Da…

Rodica făcu un semn cu mâna a lehamite. Îşi învârti şi ochii a exasperare, apoi spuse:

— S-a prins dobitocul, că nu e prost! Şi ca pelteaua să fie întinsă până la capăt, că aşa e mereu în viaţă, dragă, un cunoscut de-al lui m-a văzut ieşind de la tine!

— De la mine? am întrebat căscând ochii.

— Da. De aici! Iar când m-a întrebat unde am fost, eu l-am minţit că m-am dus la un ginecolog!

Rodica începu să râdă.

— N-am fost tare?

— Ba da, am răspuns uimit.

— Ce, am minţit?

Gluma nu mi-a picat prea bine. Nu-mi place indecenţa la o femeie.

— A ieşit scandal, eu o ţineam pe a mea, el o dădea cu povestea lui şi în final a vrut să meargă cu mine la ginecologul la care fusesem. Îţi imaginezi iepuraş, ce nesimţit?

Cuvinte nu prea aveam…

— Bine că s-a ivit postul ăsta la Bruxelles şi am scăpat de mitocan. O mai am doar pe soacră-mea pe cap, dar cu ea este mult mai uşor, chiar dacă stă cu ochii pe mine ca un vultur. Ea are probleme cu picioarele şi nu prea poate să iasă din casă. Aşa că, pot pleca când vreau, unde vreau… Sunt liberă!

— Şi ce vrei să faci, Rodica?

— Să facem, iepuraş… Pluralul, te rog! În primul rând, încep printr-un şoc pentru babă! În noaptea asta rămân la tine! Până îşi anunţă ea odorul, eu fac ce vreau!

M-am îngrozit! Rodica era pentru mine o aventură pasageră, lipsită total de importanţă, un accident destul de rar, fără prea multe amintiri. Ideea că mă va folosi în războiul dintre ea şi „mangafa”, ba mai mult, şi cu o soacră vigilentă, îmi dădea fiori. Numai de aşa ceva n-aveam nevoie…

— Dar cine te-a văzut ieşind de la mine, am întrebat, încercând să schimb subiectul.

Rodica făcu un semn spre peretele comun cu atelierului de sculptură.

— Baltazar? Am spus, simţindu-mi iar ochii că o iau înaintea cuvintelor.

— Ei, Baltazar! Unul care a fost la el pentru o comandă. Ăştia de la serviciul bărbatului meu fac tot felul de comenzi la artişti. La pictori cunoscuţi, la sculptori, pentru mici lucrări pe care le dau cadou prin străinătate. Aşa se obişnuieşte. Şi am avut ghinionul să vină unul la Baltazar ăsta al tău, tocmai când eram şi eu aici. M-a văzut şi i-a spus imediat mangafalei, dragă! Dar bine că a trecut… Să nu mai vorbim despre asta… Important este că sunt acum aici, nu?

Rodica se ridică alene, venind spre mine cu pas provocator. Mi se aşeză pe genunchi, încolăcindu-şi braţele în jurul gâtului meu.

— Iepuraş, ia să vedem noi… Tot un iepuraş catifelat ai rămas? Nu mi-a zgâriat nimeni iepuraşul?

Şi-a strecurat mâinile pe lângă gulerul cămăşii mele, mângâindu-mă pe spate. Cămaşa trasă mi s-a oprit cu brutalitate la baza gâtului, sufocându-mă. Simţeam primul nasture cum îmi intră în piele, ca un buton pus pe distrugere. Sângele mi-a invadat cu repeziciune întreaga faţă, arzându-mi obrajii. Rodica mă privi cu tandreţe, fericită de efectul produs.

— Of, iepuraşul meu este timid…

„Iepuraşului" începeau să i se bulbuce ochii… Am încercat să mă eliberez din strânsoarea cămăşii, împingând mâinile femeii. Gestul meu a fost interpretat greşit, aţâţând şi mai tare ofensiva Rodicăi. Brusc s-a produs un schimb de mişcări rapide şi caraghioase. Eu luptam pentru o gură de aer, „amazoana" pentru a mă da gata, neînţelegând că o poate face în adevăratul sens al cuvântului. Nu credeam că o femeie destul de slăbuţă poate avea o asemenea putere… Disperat, am împins-o cu brutalitate.

— Dar ce ai, dragă? m-a întrebat profund nemulţumită. Eşti sălbatic?

— Nu, Rodica, scuză-mă, dar mă strângeai de gât cu cămaşa, am reuşit să spun printre gurile de aer pe care le trăgeam cu lăcomie.

Desigur, jucam şi puţin teatru, pentru a dramatiza cât mai mult situaţia.

— Vai, iepuraş! Şi eu care credeam că te-au apucat pandaliile…

Nu-mi aminteam dacă vreodată Rodica îmi spusese pe nume. Am ridicat-o uşor de pe genunchii mei, ducându-mă după un pahar cu apă. Mă întrebam ce să fac, cum să ies din această poveste ridicolă. Simţeam cum răbdarea şi buna creştere mă părăsesc încet, lăsând în urma lor, nervozitatea. Mă gândeam cât de penibil trebuie să plătesc prostiile făcute aşa, ca să mă aflu în treabă…

— Ţi-ai revenit, iepuraş? Mergem în pat?

Femeia îşi desfăcea părul, privindu-se în oglindă. Se ciufuli cu câteva mişcări iuţi, lăsându-şi pletele zburlite pe umeri. Aveam de ales între câteva ore de căutare a plăcerii şi expedierea imediată a femeii. Prima variantă era o simulare, doar mai trecusem prin asta, a doua, o spălare pe mâini de tot ceea ce ar fi urmat. Nu ştiam dacă trebuie să-mi fie milă de Rodica, iar nervozitatea pe care o simţeam se putea transforma în orice clipă într-o mitocănie. Am tras aer în piept şi am ales.

— Draga mea…

— Iepurica! Vrei să-mi spui iepurica?

— Nu!

Rodica mă privi uimită, apoi se bosumflă, alintându-se.

— Draga mea! am repetat încercând să dau glasului meu o tonalitate gravă şi tristă. Nu demult am cunoscut o femeie. A fost dragoste la prima vedere. Din prima clipă am simţit că este, ceea ce caut de o viaţă întreagă. Este frumoasă, elegantă, delicată… Este inteligentă, tăcută, misterioasă…

Pornind cu o minciună, nici nu mi-am dat seama că începeam să vorbesc despre Cristina, dând frâu liber viselor mele.

— Este tot ceea ce-mi doresc de acum înainte în viaţa mea. Este jumătatea aşteptată, este completarea mea…

Brusc, Rodica mă plesni peste cap. Chiar peste ureche. Un ţiuit îmi străbătu timpanul. Eram gata s-o lovesc, dar un gând hazliu mă potolii. Ar fi fost culmea să ne luăm şi la bătaie! Şi cum întotdeauna cel înţelept cedează, m-am îndepărtat cu decenţă, nevrând să-i arăt că m-a durut, că urechea se înroşise şi că simţeam nevoia să-mi presez locul pocnit.

— Tu realizezi ce faci, netotule? strigă femeia furioasă. Îmi povesteşti mie despre altă femeie? Adică, vrei să mă jigneşti, nu? Să mă umileşti? Ai înnebunit?

— Nu, Rodica, încerc doar să-ţi explic, am spus jucând rolul tristului.

— Sigur că da! Eşti o victimă! Dar eu? Cu mine ce faci? Mă abandonezi? Iepuraş…

Simţeam că nu mă mai pot abţine mult timp. Iar după palma dată, Rodica devenise pentru mine o isterică dizgraţioasă.

— Nu-i vorba de abandon, am continuat făcând adevărate eforturi să-mi stăpânesc nervii.

— Nu?… Rămâi iepuraşul meu catifelat?

Ei?… Cum să nu o dau cu capul de pereţi?

— Rodica, tu nu înţelegi? Iubesc şi eu o femeie!

Femeia schimbă tactica. Mă mângâie cu tandreţe pe obraji.

— Am lipsit o vreme, luptându-mă din greu cu mangafaua, iar iepuraşul meu a fugit în pădure… Şi a întâlnit acolo o vulpe vicleană care mi l-a păcălit… Vulpea papă iepuraşii… Nu-i iubeşte… Ea este moartea pentru iepuraşi…

Un fior mi-a străbătut şira spinării. Baltazar – Cristina – Moartea! Am simţit un triunghi rece care-mi înconjoară pentru o clipă tâmplele.

— Bine, spuse femeia pe un ton egal, matur, uşor bărbătesc. Uite cum facem! Eu plec şi te las să alergi năuc prin pădure. Încearcă tu s-o prinzi pe coana vulpe… Dar dacă te va tăvăli şi-ţi va rupe şi o urechiuşă, dă-mi de ştire. Guler îmi fac din ea! Eu

am timp şi ştiu să aştept… Rodica-iepurica îl vrea înapoi pe iepuraşul catifelat…

Nu înţelegeam unde bate şi eram dezorientat de schimbarea asta bruscă, la care sincer nu mă aşteptam. Se opri în faţa oglinzii, îşi strânse părul într-o învârtitură decentă, apoi îşi luă poşeta de pe masă. În dreptul uşii se întoarse, îşi sărută podul palmei, apoi suflă spre mine.

— Te ador, iepuraş!

Femeile sunt nebune, domnule! N-au mintea întreagă! Vin, se scurg în braţele tale, te pocnesc, ţipă, te mângâie, pleacă spunând *te ador*! Bine c-am scăpat!

Nici prin gând nu mi-ar fi trecut că astăzi o voi vedea pe Rodica, amazoana scăpată de mangafa… Şi când te gândeşti că bărbatul ei o suspectează doar de infidelitate…

53

E marţi, treisprezece. Zi guvernată de planeta Marte, numerotată cu ghinion. Prostii!… Cerul e vineţiu, greu de norii care nu par dispuşi să se lupte încă între ei. Stau încărcaţi, ameninţători, misterioşi, ca nişte străjeri puşi între infinitul de deasupra pământului şi lumea noastră mică, lume fără sens în astfel de zile. Liniştea s-a transformat în al cincilea element, înconjurând totul şi fiind conţinută în tot. Doar un sentiment ipocrit de teamă poate să-şi strecoare fiorii mişeleşte în sufletele celor vii.

Stau şi citesc, trăgând din când în când cu ochiul spre fereastră. Ascult. Ascult un concert de Vivaldi şi urmăresc insistenţa cu care o vioară încearcă să destrame forţa care apasă peste această stranie zi. Pare a fi o zi ritualică, venită o dată la o mie de ani, cu tensiuni dramatice şi sminteli periculoase. De ce o încarc aşa, nu ştiu… De fapt, ea mă încarcă pe mine, apăsându-se peste tâmplele şi peste pieptul meu. O simt grea, o simt densă, o simt ca pe o forţă invizibilă, o implozie gata să se producă…

Baltazar stătea în pragul uşii mele, zâmbind. Era plin de praf, avea părul încâlcit şi murdar, cu şireturile bocancilor desfăcute şi cu o salopetă ruptă pe ici pe colo. Nu părea un cerşetor, ci mai degrabă un nebun în plină criză. Ochii, acei ochi albaştri cu care putea fermeca pe oricine, păreau acum verzi, strălucitori, primejdioşi. Privirea fixă, înfiptă în creierul meu, îmi scormonea gândurile. Uimire şi teamă – asta ar fi găsit, dacă mi-ar fi putut descifra cugetările.

— Am terminat! spuse cu o voce aspră.

M-am dezmeticit şi am sărit în picioare.

— Ai terminat calul, Baltazar! Bravo prietene, eşti tare! Încă o palmă dată sculpturii româneşti… Şi? Cum e? Eşti mulţumit?

— Vino!

Aproape că m-am împiedicat de marginea covorului, dornic fiind să văd opera operelor! Baltazar continua să se poarte bizar, însă reacţiile unui artist nu pot fi înţelese pe deplin, mai ales, atunci când îşi termină o lucrare. Totuşi, stilul prietenului meu era cu totul altul… Când finaliza câte un pietroi, avea un zâmbet poznaş, aproape copilăresc, ba chiar îmi aducea şi câte o sticlă de şampanie pe care o beam împreună înainte de a-mi arăta sculptura. Acum însă… Poate chiar realizase opera operelor, poate că reuşise prin ea să-l repoziţioneze pe scara valorilor pe însuşi marele Phidias!

— Ia să vedem noi minunea minunilor, domnule! am spus, mergând în urma lui cu capul plecat, ca un copoi care adulmecă urma stăpânului.

Uşile mari erau larg deschise. O lumină nefirească, încărcată cu particule de praf, părea filtrată prin ferestrele înalte şi lungi, orizontale şi obosite ale atelierului. Forma impunătoare a statuii părea ascunsă de o ceaţă uscată, ireală. Calul era într-adevăr, fabulos! Parcă poposise pentru câteva clipe în lumea noastră, venit de undeva din mitologie, împietrit puţin, doar pentru a fi admirat. Nu-mi venea să cred! Părea viu, ascuns sub culoarea albă a pietrei, păcălind ochiul limitat al privitorului. Aşteptam să-i aud nechezatul, să-l văd dând mândru din cap, să-şi lase piciorul ridicat pe pământ, gata să lovească cu copita. Era oare Bucephalus? Scăpase pentru un timp foarte scurt din istorie, de sub privirea lui Alexandru cel Mare?

— Baltazar!…

Atât am reuşit să spun la început. Stând în faţa uriaşei statui, privind uimit detaliile surprinzătoare, nu înţelegeam cum poate un om să redea cu atâta măiestrie, detaliile unei fiinţe vii. Şi toate astea în piatră! Ochii calului, puţin oblici, aveau un amestec de blândeţe şi de fermitate. Nările păreau că freamătă, pregătite să inspire întreaga lume, urechile ciulite ascultau o comandă venită de pe alt tărâm, pieptul puternic ameninţa, iar poziţia decisă a

picioarelor din faţă, te făceau să te dai doi paşi înapoi. Calul de piatră a lui Baltazar arăta ca o stâncă ascunsă sub masca unei forme armonioase, o bucată de munte gata de plecare, o stană eliberată din robie… Da, Baltazar realizase opera operelor lui! Eu nu mă dădeam în vânt după statui, însă acum mă aflam în faţa unei reale capodopere… Nu puteam să înţeleg ce mă impresiona atât de mult. Dimensiunea? Forma? Nu! Colosul transmitea… Avea un secret… Ştia ceva… Conţinea un mesaj… Era gata de plecare, undeva într-o lume a tăcerii, a tainelor ori spre un tărâm nepătruns de mintea omenească…

Baltazar mă privea cu ochii ascunşi în spatele unor linii orizontale, apărute pe chipul lui concentrat. Era încruntat, mai încruntat decât îl văzusem vreodată. Se aşeză pe cubul de piatră şi-mi făcu semn să mă apropii. Păşeam încet, fascinat de ceea ce vedeam. Dar nu ştiam că încă nu văzusem nimic! Un pas, doi…

La început n-am înţeles. Pur şi simplu, n-am înţeles! Pântecul gigantului cabalin nu era terminat? Avea o spărtură? Când ochii mi s-au obişnuit cu ceaţa prăfoasă filtrată de fâşiile de lumină, am văzut!… O mână? Calul lui Baltazar avea o mână în pântec? Nu… Din pântec îi atârna o mână! Albă, delicată, fină… O mână! Înconjurată de un hău negru, ca de un manşon, mâna atârna inertă spre pământ. Avea palma orientată în sus, ca un căuş, o mână care dăruia ceva ori care cerşea…

L-am privit nedumerit pe Baltazar.

— Şi asta ce mai e? am spus, atingând în glumă mâna.

Am înţepenit! O încleştare dureroasă mi-a paralizat gura. Nu puteam să strig, nu puteam să vorbesc, nu puteam să urlu. Mâna nu era din piatră!… Era rece, dar nu era din piatră!… Îmi venea să vomit, iar stomacul mi-l simţeam plin de spasme. Inima-mi bubuia, urechile-mi ţiuiau şi ochii nu mai percepeau lumina… Am leşinat.

Stăteam pe podea, rezemat cu spatele de cubul de piatră. Baltazar stătea ca de obicei pe el. În faţa

noastră, calul… Şi dacă atunci când am intrat l-am privit în toată splendoarea lui, acum îl vedeam dintr-o parte… O parte care-i conţinea pântecul mare, pântecul spart… Mâna era tot acolo, nelămurindu-mă dacă cerşea sau dăruia… Nu puteam articula niciun cuvânt… Baltazar mă mângâie pe creştet cu un gest patern.

— Am desăvârşit-o, prietene!

Vocea bărbatului era fermă, dar obosită. Stăteam amândoi în tăcere, privind finalul unei „creaţii”. Nu mai vedeam statuia… Vedeam mâna, calul devenindu-i doar un mormânt de piatră. Nu reuşeam să mă adun… Era un coşmar? Visam? Un fulger, un tunet, o ploaie torenţială se porni… Nu visam. Ropotele ploii loveau cu furie acoperişul, confundându-se cu zgomotul produs de o herghelie de cai care aleargă. Poate statuii îi sosiseră însoţitorii care aveau să-l escorteze spre tărâmul de unde venise… Calul acesta furase o femeie… Era vinovat… Mintea mea se urnea greu, amestecând imagini cu vorbe fără noimă…

— S-a terminat, dragul meu!

Baltazar îşi scoase pipa din buzunarul adânc al salopetei. Calm, cu mişcări egale, îşi aprindea tutunul. Încet am început să conştientizez ce mi se întâmplă. Am realizat că sunt martor la o crimă! Mâna, aceea mână delicată, aparţinea unei femei… O durere teribilă mi-a sfâşiat inima… Ce femeie?… Baltazar, parcă citindu-mi gândurile, spuse:

— Acum putem fi siguri că nu ne mai poate face niciun rău! Am păcălit-o!

M-am ridicat, clătinându-mă.

— Baltazar eşti nebun! Ce ai făcut?

— N-ai auzit? Am păcălit-o!

— Rosteşte-i numele! am strigat disperat.

— Moartea!

— Baltazar, cine e moartea?

— Cine a fost! mă corectă uşor nemulţumit. Doar n-am muncit degeaba, prietene!

— Cine a fost?

— Cristina! Frumoasa şi discreta noastră vecină! A crezut că mă poate păcăli?

Baltazar se ridică brusc şi plin de furie se repezi spre statuie. Lovi cu piciorul în soclul înalt. Urlă:

— A crezut că prin slăbiciunile noastre ne poate târî peste Styx? Ei bine, nu, domnule! Nu, nu şi iar nu!

Fiecare cuvânt era însoţit de o lovitură în piatră. Baltazar era cuprins de febra nebuniei… Doamne, Baltazar îţi pierduse minţile! Baltazar înnebunise cu adevărat…

— Am simţit-o, înţelegi?… I-am mirosit duhoarea ascunsă în parfumuri scumpe… I-am văzut privirea otrăvită, privirea tăinuită în adâncul unor ochi neprihăniţi! I-am auzit chemarea… Eu, doar eu mi-am dat seama de primejdie! Doar eu!

Lovea şi urla. Cu furie, cu forţă, cu nebunie. Brusc se opri. Zâmbi aproape copilăreşte.

— Gata! O închid! Ţi-am arătat-o!

Luă încet mâna inertă şi o împinse uşor în adâncul pântecului de piatră.

— Acum prepar un ciment rapid şi calul meu poate pleca!… Aşa… Trebuie să fiu foarte atent…

Afară, furtuna continua să se dezlănţuie cu furie. Eram atât de speriat încât nu ştiam ce am de făcut. Pe cine să chem? Unde să fug? Nu puteam să cred că un om îşi poate pierde minţile atât de lesne. Baltazar stătea ghemuit deasupra unui sac cu un praf alb.

— Aşa… Încă puţin…

Fără să gândesc m-am năpustit spre uşile larg deschise. Ploaia m-a înghiţit într-o clipă, dezmeticindu-mă. Simţeam la fiecare pas cum luciditatea pune stăpânire pe mintea mea, activându-mi rapid deciziile. M-am trezit în faţa casei lui Camil. Idiotul! Numai el putea fi primul apărut în cale. Dar nu mai conta… Oricum ar fi aflat, iar fiecare minut era acum preţios. Am bătut în poartă cu putere. Camil a apărut, uimit de apariţia mea.

— Ce cauţi pe vremea asta afară? întrebă căscând ochii.

Un fulger puternic lumină cerul. Camil îşi duse mâinile deasupra capului, speriat.

— Cheamă repede poliţia, am strigat.

— Poliţia? Unde? De ce?

— La mine! Repede! Iar tu stai aici! Şi să nu te prind că dai năvală, că-ţi rup picioarele!

— Şi ce să le spun?

— Un singur cuvânt! Crimă!

Era prea mult pentru bietul bătrân. Tot chipul lui Camil se blocă într-o poziţie nefirească. Un amestec de uimire şi de groază îi înmărmuri întreaga faţă. Am alergat înapoi, la atelierul lui Baltazar. L-am găsit calm, învârtind cu o spatulă într-o pastă albă. Dând cu ochii de mine, mi-a zâmbit îngăduitor.

— Te-ai întors? E bine. Termin imediat şi bem o sticlă de şampanie! Doar am terminat calul, nu? Dar nu mi-ai spus! Îţi place?

— Da, Baltazar. Este cea mai impresionantă lucrare a ta, am spus, aşezându-mă eu de data asta pe cubul de piatră.

— Nu-i aşa? mă aprobă încântat prietenul meu.

Făcu doi, trei paşi în spate şi îşi privi statuia cu atenţie. Părea mulţumit. Mă uitam la el şi nu-mi venea să cred. Baltazar, bărbatul puternic, inteligent, adorat de femei, admirat de bărbaţi, sculptorul talentat, omul de spirit, prietenul meu, înnebunise… Clocotul creaţiei îl învinsese, risipindu-i minţile, tapetându-i gândirea cu fantasme, batjocorindu-l… Temutul Baltazar va ajunge de ocară… Un biet nebun cu creierul zbrobit sub copitele unor cai legendari, un pacient etern care va prepara necontenit o pastă albă…

Sirenele maşinilor de poliţie nu-l impresionară. Oamenii legii apăruţi în atelier erau pentru Baltazar iubitori de artă… N-a înţeles totuşi prea bine de ce trebuia să plece cu ei, înainte de a se bea şampania… Când a ieşit pe uşă, luminat la faţă, mi-a spus:

— Vezi, dragul meu, succesul?

Am ieşit în grabă după el şi l-am întrebat:

— Baltazar, cum se numeşte ultima ta operă?

— Nota patru, prietene! Trebuia să ştii! Tu, în mod special tu, trebuia să ştii! Hades! *Hades în drumul lui spre casă…*

Ploaia nu se oprea. O mulţime de oameni necunoscuţi intrau şi ieşeau. Peste gard mi-am văzut toţi vecinii, adunaţi sub umbrele, privind. În atelierul de sculptură, doar calul stătea nemişcat, impunător, indiferent la tulburarea oamenilor. El îşi luase deja prada şi nimic altceva nu mai conta. Hades era gata de plecare…

Ore întregi am fost întrebat tot felul de lucruri, legate sau nu de crima din atelier. Timpul nu mai putea fi luat în calcul, destrămându-se după bunul lui plac.

Târziu în noapte, totul s-a liniştit. Perete în perete cu mine, în atelierul lui Baltazar, zăcea doar statuia zdrobită. Pântecul îi fusese spart cu bestialitate, într-o grabă febrilă, impusă de speranţa că femeia poate mai trăia încă. N-am stat la scoaterea ei. Mi-ar fi fost imposibil. Dar i-am văzut trupul dus într-un sac negru, spre poartă. Hades mutilat a rămas însă în picioare…

Ploaia cădea ca un râu întors pe verticală, vuind a durere. Lacrimi, milioane şi milioane de lacrimi loveau pământul, plângând *femeia* ucisă pe nedrept, de un nebun numit Baltazar. Eu nu puteam să plâng. Nici măcar în taină, ascuns de profunzimea nopţii. Mă simţeam gol pe dinăuntru, tub uscat de vijelia gândurilor. De fapt, nu puteam înţelege ce s-a întâmplat… Totul a început sau poate că s-a sfârşit, marţi, treisprezece…

54

A trecut o săptămână. Au trecut şapte zile lungi, mohorâte, umede, deprimante. De Baltazar nu mai ştiam nimic. Atelierul lui a fost deschis şi închis de multe ori, de către grupuri mici de necunoscuţi, care mai de care mai tăcuţi, mai preocupaţi, mai neprietenoşi. La uşă mi-au bătut de câteva ori, punându-mi noi întrebări. O bandă galbenă limita accesul spre atelierul şi casa lui Baltazar. Îmi făcea rău de câte ori o vedeam. Şi drumul spre statuia Angelei era închis. Oricum, nu m-aş fi putut duce acolo din cauza ploii…

Strada mea cu şapte case se cufundase într-o linişte bolnavă, un fel de agonie neputincioasă lipsită de reacţie. Cu siguranţă, toţi eram copleşiţi de terifianta întâmplare din atelierul de sculptură. Baltazar fusese o emblemă a noastră, o etichetă excentrică, un unicat al zonei. Trecerea lui nu putea fi neobservată, iar legenda care-i urma paşii îl făcea deopotrivă admirat şi invidiat. Statura uriaşă, frumuseţea lui care îndeplinea idealul masculin, statutul lui de artist şi de boem, toate făceau din prietenul meu, un punct de reper mai important chiar şi decât numele străzii. Acum, prin înspăimântătoarea lui faptă, aruncase peste noi tensiunea greu de suportat a morţii. Un doliu care părea că nu se mai sfârşeşte, un mort neînmormântat cutreiera prin minţile noastre bulversate.

Iar eu? Petreceam ore fără număr stând ghemuit în pat… Simţeam o durere nesfârşită, plimbată pe lama unui ferăstrău care-mi despica sufletul şi carnea. Din când în când loveam cu furie aşternutul, cerşindu-i lui Dumnezeu să mă trezească din acest coşmar. Refuzam moartea Cristinei, respingeam nebunia lui Baltazar, mă milogeam după viaţa de dinaintea tragediei. O febră ciudată se plimba prin mintea mea încălzindu-mi ideile, înroşindu-mi circuitele până la

incandescentă. Amestecam somnul cu veghea, zvârcolindu-mă. Dădeam timpul înapoi, refăcând traseul, siluiam adevărul încercând să-l modific. Eram bolnav…

Şi totuşi? *Dacă* stăteam liniştit în atelierul lui Baltazar, eu pe scaun, el pe cubul de piatră, vorbind amândoi despre moarte? *Dacă* priveam calul acela impozant, amestecând obsesia mea pentru Cristina cu perfecţiunea statuii. *Dacă* le-am contopit, văzând mâna aceea delicată a femeii, ca pe un pocal? *Dacă* m-am speriat de propriile mele fantasme şi am fugit la Camil ca un nebun, spunându-i acel cuvânt cutremurător – crimă? *Dacă* m-am dezmeticit şi întorcându-mă am văzut calul întreg, fără spărtură, privit cu admiraţie de Baltazar? *Dacă* atunci când a sosit poliţia am spus cu laşitate că bietul Camil şi-a pierdut minţile? *Dacă* de fapt nu se întâmplase nimic? Atunci, de unde atâta linişte? Şi de ce?

Iubisem pentru scurtă vreme *moartea*? Cristina era existenţa plecării eterne? Să fie oare atât de discretă? Atât de frumoasă? Dar *moartea* nu moare! Femeia fusese o biată victimă a unui nebun… Dar acest nebun era Baltazar! Bătrânul Apostol spunea că Baltazar înseamnă apărătorul regelui, implicit şi al reginei… Dacă Cristina fusese o regină, de ce o ucisese? Cu ce greşise oare această fiinţă serafică? Ce spirit malefic încurcase minţile păzitorului de regi?

Mă simţeam strivit între două feluri de iubiri. Iubirea pentru femeie şi iubirea pentru bărbat. Prima era completă, alcătuită din trup şi din suflet, a doua era concentrată pe minte. Spre Cristina tindeam, pe Baltazar îl conţineam… Tânjeam după femeia misterioasă care deţinea secretul fericirii mele, urlam de durere după modelul bărbatului care mi-aş fi dorit să fiu. Baltazar era pentru mine un reper. Un etalon al conceptului masculin. Cu voie sau fără voie încercam să-l copiez. Mă visam de nenumărate ori, el. Chiar îl invidiam! Doream să pot avea indiferenţa lui faţă de lume, succesul lui nemăsurat la femei, forţa aceea degajată de orice mişcare, ascunsă sub o delicateţe

surprinzătoare. Şi tocmai el, unitatea mea de măsură, să-şi piardă minţile şi să ucidă! El să ascundă mişeleşte iubirea într-un cal troian… El să vrea să păcălească moartea, oferindu-i o operă de artă? Arta unui sculptor să înghită arta unui demiurg? Să închidă în piatră o zămislire divină? Oricum s-ar fi numit ea, moarte ori femeie, tot plămădirea marelui arhitect este. Doamne, ce răzvrătire, ce trufie, ce smintire…

Şi eu? Ce voi face eu? Cum voi trăi de acum încolo? De unde îmi voi lua puterea de a mă recompune într-o configuraţie atât de stranie? Casa doctorului nu va pleca nicicând din faţa casei mele, atelierul lui Baltazar va sta lipit de-a pururi de pereţii mei. Între cele două imagini care nu se vor sfii să-mi amintească clipă de clipă cele petrecute, va trebui să-mi continui drumul anost către moarte…

55

Un om. După atâtea zile de angoase, un om! Şi, ca disperarea mea să fie şi mai mare, omul era Camil! Cu el rămăsesem pentru a mă micşora şi mai mult, devenind un real zero, o băltoacă umană plină de speranţele evaporării.

Camil s-a aşezat pe un fotoliu, fără a scoate un cuvânt. Tăcea, privindu-mi covorul uzat. Îşi împreunase degetele mâinilor într-o strânsură şi-şi aşezase coatele pe genunchi. Camil îmbătrânise în câteva zile, cât alţii în câţiva ani. Poate că şi eu primisem botezul bătrâneţii…

După ceva vreme, Camil spuse:

— S-a mai dus unul…

— Adică?

— A murit şi nea' Apostol.

Vestea mi-a dat frisoane pe şira spinării. Era tot ce-mi lipsea!

— Când?

— Azi-noapte.

Cum sună *azi-noapte*! Nici zi, nici noapte… La graniţa luminii, la graniţa întunericului… Pe muchia incertitudinii, de acolo de unde orice mişcare greşită te poate prăvăli în iad ori te poate aşeza în rai…

— Asta ne mai trebuia acum, am zis cu tristeţe.

A murit domnul Apostol… Apostolul a murit… Oare al câtelea dintre cei doisprezeze fusese?

— Cum îl mai chema? am întrebat iscoditor.

Camil m-a privit nedumerit.

— Andrei. Andrei Apostol, nu ştiai?

— Nu.

— Baba e terminată, continuă Camil. E ter-mi-na-tă?

Apostolul Andrei… *Mergând, învăţaţi toate popoarele*… Aşa le-a spus Mântuitorul… *Propovăduiţi Evanghelia la toată zidirea, botezându-i pe ei în numele Tatălui, al Fiului şi al Duhului Sfînt.*

Apostolul cel dintâi chemat… Propovăduitorul *Cuvântului*, pribeagul aducător de Lumină… Rătăcitorul din Dobrogea, cel martirizat la Patras, lângă Corint… Răstignit cu capul în jos, pe o cruce în formă de X, Andrei a murit împăcat, fiindcă el este cel care i-a spus fratelui său Petru, *Am găsit pe Mesia, care se tâlcuieşte Hristos!*

Cu siguranţă, bietul domn Apostol a purtat o viaţă întreagă un nume greu. A căutat sărmanul om, scormonind prin ortodoxie, sensul investirii lui cu acest nume-simbol. Acum, peste însufleţirea lui s-a pus un mare X, închizându-i-se toate căutările. I-a fost bifată existenţa cu definitiva *Cruce a Sfîntului Andrei*.

— Te duci la babă?

Vocea lui Camil mă aduse înapoi.

— O să mă duc…

— Hai cu mine acum!

Camil se ridică brusc. Deschise uşa, făcându-mi semn să-l urmez. M-am supus, ridicând o dată cu mine şi povara sufletului meu.

Doamna Apostol ne-a primit cu un zâmbet trist. Ne-a condus în salonul în care cu ceva vreme în urmă ne încrucişasem ideile. Bătrânul plecase repede după Cristina, neştiind secretul morţii. Casa era străbătută de umbre şi de sunetul viorii venit dintr-o romanţă binecunoscută a lui Beethoven. Femeia s-a aşezat cuminte pe fotoliul lăsat liber de bărbatul ei.

— A plecat…, a spus stăpânindu-şi cu greu lacrimile.

Neştiind ce să spun, am întrebat sec:

— Cum s-a întâmplat, doamnă?

— Frumos. Privea o colecţie de fluturi. A oftat, şi-a aşezat capul pe braţul pus pe masă şi a murit.

Frumos! A murit frumos! Ce cuvânt! Şi totuşi, el conţinea atâta durere, că n-am mai putut suporta. M-am ridicat şi după două, trei vorbe am plecat năuc. Mergeam pe străzi, din ce în ce mai grăbit, lăsând în urmă întreaga suferinţă care se aşezase comod pe strada noastră. Era prea multă, prea densă, prea nedreaptă. Mergeam, căutându-mă pe mine, cel de

dinaintea blestematelor întâmplări… Ştiam că sunt pe undeva, alungat de aceste necazuri, ascuns, rătăcit, speriat. Voiam să vorbesc cu mine, să-mi alin suferinţa, să mă asigur că toate vor trece şi viaţa mea va intra în normal. Într-un normal modificat de o realitate bizară, care a vrut ca totul să se petreacă aşa. Tributar al gândurilor iscoditoare, mă întrebam ce lecţie este aceasta, ce se aşteaptă de la mine să înţeleg… De ce iubirea şi bucuria mi-au fost alungate atât de brutal, la ce-mi trebuie mie golul acesta uriaş pe care-l simt lărgindu-se din ce în ce mai mult în fiinţa mea? *Omnia mea mecum porto*… De câte ori mă întrebam ce voi face de acum înainte, răspunsul îmi apărea doar sub forma acestor cuvinte… *Port după mine tot ce e al meu*… Atât! Atât sunt, atât am, nimic mai mult, nimic mai puţin… Cât adevăr!… Sunt doar o fiinţă cu contur. O formă materială în Univers, o hoinăreală condiţionată de timp, un biet pitic cu vise de titan. *Eu* sunt tot ce am! Nici stradă, nici casă, nici cărţi… Nici măcar prieteni… Eu şi numai eu sunt viaţa mea… Atât! Eu sunt cel care înghesuie în el ambiţii, pofte, dorinţe… Eu sunt cel care-şi forţează limitele, cel care încearcă să dea un nume fals acestei existenţe…

M-am oprit în mijlocul drumului şi m-am privit. De sus până jos. Ăsta sunt! Cu mine trebuie să trăiesc de acum încolo. Pe mine trebuie să mă suport, pe mine trebuie să mă cunosc, cu mine trebuie să-mi petrec timpul. Poate că a venit vremea să conştientizez, în adevăratul sens al cuvântului, că existenţa unui om nu este o irosire. Poate că aceste teribile întâmplări mi-au fost date, tocmai pentru a mă aspira din exterior spre interior şi nu invers…

În fond, eul meu a început să se autodefinească, stabilindu-şi un sens al identităţii, atunci când, în adolescenţă, a reuşit să cunoască limpede, relaţia dintre fiinţa mea interioară şi lumea exterioară…

Procesul acestei comunicări continue, dintre interior şi exterior – reluări şi eliminări –, mi-a remodelat în mod conştient întreaga personalitate.

O fi importantă adaptarea la condiţiile schimbătoare ale lumii exterioare, dar şi mai importantă e identificarea şi selecţia acelor condiţii care afectează în mod direct evoluţia mea ca individ. Trebuie să existe un punct al conştiinţei prin care să-mi pot descoperi rolul meu creator, în cadrul scenariului în permanentă schimbare care mă aşteaptă în viaţă.

În interfaţa dintre fiinţa mea interioară şi lumea exterioară, cu care aceasta trebuie să se confrunte, o singură fisură ar trebui să existe…

O singură fisură ar trebui să aibă fiinţa mea…

Doar una. Un spaţiu infim prin care să alunece spre exterior o mare iubire. De ce? Fiindcă ea mă îneacă pe dinăuntru… Se joacă în trupul meu ca un izvor necontenit, umflându-şi debitul la fiecare durere ori bucurie. Parcă mi-e şi ruşine să recunosc că orice manifestare a frumosului o declanşează, deopotrivă cu orice înfăptuire a unei nedreptăţi. Şi, atât frumosul, cât şi urâţenia nedreptăţilor au feţele multiple ale sclipirilor de pe suprafaţa unei ape, ştearsă de mâna nevăzută a soarelui. Acum, cred că doar asta mi-a rămas… Să iubesc, fără a mai aştepta iubire… Iubirea a plecat o dată cu Cristina, adunându-se în răcoarea unei statui de piatră. S-a ascuns într-o formă minerală, închizând un cerc al evoluţiei. A lăsat doar izvoare prezente în fiecare om, cărora le-a venit vremea să dea, fără să mai primească. Mi-e greu. Mi-e teribil de greu…

56

Izolda Brusturete bătea la poarta mea. Cioc, cioc, cioc. Şi iar cioc, cioc. Cu o monedă lovea metalul aproape ruginit. Îşi privea îngrijorată unghiile, după fiecare încercare de a se face auzită. Am ieşit, privind-o mirat.

— Mă bucur că sunteţi acasă, spuse pe un ton mieros.

— Poftiţi, intraţi!

— Nu, nu! Eu am venit să vă invit! Vă poftesc la ora cinci, la un ceai!

O clipă mi-a trecut prin cap să refuz, dar gândul că voi avea şansa de a sta o oră, două, în casa Cristinei, mă făcu să accept. Femeia plecă, făcându-mi complice cu ochiul. La asta nu mă aşteptam din partea ei…

În sfârşit, ora cinci! Era pentru prima dată când mă duceam în casa doctorului, chiar dacă îl cunoşteam de o grămadă de ani. Relaţiile noastre nu trecuseră niciodată de schimbul civilizat dintre trăitorii unui spaţiu comun. Doctorul nu ne prea avea la suflet pe mine şi pe Baltazar, considerându-ne probabil nişte încurcă-lume, cu ocupaţii incerte.

Uşa masivă de stejar se deschise, iar Izolda mă invită protocolar înăuntru. Mă conduse printr-un hol spaţios, spre o cameră de zi. Era încăperea principală a casei, pe care eu n-o puteam zări, având ferestrele orientate spre o grădină surprinzător de mare, fără legătură cu strada. Totul în jurul meu purta amprenta eleganţei, a rafinamentului, a bunăstării.

— Luaţi loc, vă rog! Imediat vă servesc ceaiul!

Plecă. Eu priveam aproape indiscret toate detaliile care compuseseră imaginile cu care femeia mult visată se înconjurase. Poate stătea chiar aici, pe locul pe care stăteam eu… Atinsese oare vreodată lemnul de mahon al mesei de lângă fotoliu? Îşi aşezase vreo carte aici, pe braţul lat de piele pe care eu îmi

sprijineam acum coatele? Privise ploaia pe aceste ferestre? Zâmbise? Oftase?

Izolda se întoarse. Aşeză în faţa mea un serviciu de ceai cum nu mai văzusem până atunci. O mulţime de piese dintr-un porţelan lăptos, dar aproape transparent, compuneau scena unui ritual desăvârşit pe care-l începu Izolda. Am vrut să spun ceva, însă femeia mi-a făcut semn să nu vorbesc. Cu mişcări nefiresc de încete, turna apă fierbinte în ceşti, peste plante mici care răspândeau un miros plăcut. Apoi, le punea un fel de capace, le turna cu măiestrie în alte ceşti, le acoperea… Şi tot aşa, de mai multe ori, până când a ajuns la o ceaşcă mică, provenită parcă din setul de jucării al unei fetiţe. Nu înţelegeam nimic. Parfumul ceaiului schimbase diferite arome, una mai plăcută decât alta, adevărate ispite olfactive care antrenau în ademenirea lor glandele mele salivare.

— Poftim!

Îmi întinse miniceşcuţa, ţinând-o ca pe o ofrandă adusă zeului Marduk. Apoi, a dispărut din nou. Am stat cuminte cu ceaşca de ceai în mână, aşteptând-o. Şi am aşteptat… Şi am aşteptat… Izolda nu mai venea… Nu prea înţelegeam ce fel de invitaţie este aceasta, dar până la urmă am cedat, sorbind curios din licoarea aromată. Oare ce era? Avea un gust divin, însă, contrar aşteptărilor, nu te lăsa să-l bei decât în înghiţituri mici, prudente, rafinate. L-am terminat, fără ca Izolda să se arate. Mă întrebam dacă nu-şi bătea joc de mine, plătindu-mi poliţa primită la familia Apostol. Dacă asta făcea, era o mare proastă!…

Trăiam un sentiment bizar. Eram singur în încăpere, dar mă simţeam privit! Ştiam că este absurd, dar mi se mai întâmplase de câteva ori în viaţă acest lucru. M-am foit nemulţumit. Mă gândeam cum să încep s-o strig pe tânăra femeie. Izolda? Izolduţa? Păpuşă? În ceafă simţeam din ce în ce mai tare privirea cuiva. M-am întors brusc. Am sărit ca ars! La doi, trei metri de fotoliul în care stătusem eu, era… Cristina! Urechile au început să-mi păcăne, ochii să mi se întunece, gura să mi se

încleşteze într-un rictus aproape dureros. O transpiraţie rece îmi dădea frisoane, iar în gât mi se îngreuna cu repeziciune un nod. Cristina!…

Când mi-am revenit, Izolda mă privea uimită. Îmi pusese pe frunte o batistă udă, iar cu o revistă îmi făcea vânt în dreptul nasului.

— Dar ce s-a întâmplat cu dumneavoastră? mă întrebă nedumerită.

S-a ridicat şi-n clipa aceea am crezut că leşin iar. Mişcându-se, lăsă pentru o clipă imaginea Cristinei să vină către mine. Acum era în dreptul ferestrei, privind spre grădină. Eram nebun sau îmi pusese tâmpita asta ceva în ceai? Nuuuuu… Izolda a plecat, lăsându-mă faţă în faţă cu Cristina! Frumuseţea femeii îmi risipi teama. Putea fi şi mama morţilor, că nu-mi puteam lua privirea de la ea. Cristina îmi zâmbi. Acum chiar că puteam leşina din nou! Holograma iubirii mele… zâmbea.

— V-aţi revenit?

Holograma iubirii mele… vorbea! E clar. Izolda m-a drogat.

— V-am speriat?

— Oo, nu!… Sunt foarte obişnuit să iau ceaiul cu morţii, am răspuns făcându-mi curaj.

Femeia schiţă o uşoară nedumerire, apoi zâmbi cu îngăduinţă.

— Înţeleg! Aţi crezut că eu sunt cea omorâtă de Baltazar… Nu, nu. A fost doar o confuzie. O sinistră confuzie, domnule.

Ceva în mintea mea galopa de zor. Dar nu înţelegeam ce. Gândurile mi se îmbrânceau în minte, unele atenţionându-mă, altele liniştindu-mă. Lupta dintre ispită şi păcat se dădea cu o vehemenţă chinuitoare. Cuvintele lui Baltazar îmi fulgerau imaginaţia, despicându-mi bucuria de a fi alături de Cristina. Luciditatea îşi făcea loc cu greu, căţărându-se printre spaime şi plăcere şi agăţându-se de întrebări ajunse pe buzele mele.

— Pe cine a omorât Baltazar?

— Contează?

Femeia avea dreptate. O crimă tot o crimă rămâne, indiferent cine ar fi victima. Însă, Baltazar era prietenul meu. Pentru mine conta foarte mult, poate pentru simplul motiv că el, în nebunia lui, omorâse Moartea! Mâna cui cerşea acolo, în atelier, dreptul la viaţă? Am privit mâinile Cristinei. Erau fine, delicate, albe.

— Aş prefera să abandonăm distantele formule de politeţe. De ce mă urmăreşti?

Frumoasa femeie mă privea cu interes.

— Eu? Nu ne-am văzut decât o singură dată… Şi atunci, absolut întâmplător…

— Este adevărat, însă tot timpul ai fost cu ochii pe această casă, de nenumărate ori te-am văzut stând cu privirea spre ferestrele mele. Într-o formă destul de discretă, te-a interesat persoana mea, ca să nu mai vorbim de aşa-zisa înţelegere dintre tine şi Baltazar. De ce?

— Înţelegere?

M-am îngrozit! De unde ştia Cristina de discuţiile dintre mine şi Baltazar? Femeia zâmbi. Se aşeză în faţa mea şi privindu-mă cu tandreţe, spuse:

— Baltazar nu ţi-a povestit? Nu ţi-a spus că a fost aici?

— Nu.

— A stat chiar pe locul pe care stai tu acum. L-am invitat şi pe el la un ceai. Am purtat o discuţie foarte interesantă.

Nu-mi venea să cred. Aşa era. Dorinţa lui Baltazar de a nu vorbi despre Cristina m-a uimit în tot acest timp, dar de la a nu vorbi, la a fi aici, într-o vizită, e cale tare lungă.

— Atunci mi-a povestit despre competiţia voastră uşor copilărească.

Nu mă simţeam prea confortabil, ştiindu-mi secretul răsfirat de trădătorul ăla de Baltazar… Eram prins cu garda jos. Un val războinic de orgoliu masculin se revărsă în mine.

— Te plac! E foarte simplu!

Cristina îşi micşoră încet ochii, fixându-mă. Era parcă prea serioasă în faţa unei astfel de provocări.

De obicei, femeile devin vesele atunci când un bărbat dă semne de interes în ceea ce le priveşte. Naivitatea lor în această privinţă este triumful incontestabil al oricărui bărbat. Mai e un singur pas, scurt sau lung, acela al răbdării insistente şi inevitabilul se produce. Dar acum, seriozitatea Cristinei mă neliniştea, ieşind din tiparele obişnuite.

— Într-adevăr, foarte simplu! Jumătatea problemei este rezolvată… Însă, mai există şi cealaltă jumătate… Baltazar a fost mai subtil, iar eu trebuie să recunosc că m-am înşelat. Exact invers vedeam lucrurile.

— Eu subtil şi Baltazar din topor?

Femeia mă cercetă îndelung, dându-mi impresia unei evaluări experte. Mă simţeam din ce în ce mai stingher, retrăgându-mă în forma mea naturală, încercând să mă micşorez până la dispariţie. Atacasem printr-un tipar comun pe care nu-l stăpâneam, apărând astfel ca un bou obştesc. Şi ce *Călin file din poveste* eram în gândurile mele de până acum… Glasul Cristinei deveni aproape şoptit:

— *Vis frumos avut-am noaptea. A venit un zburător…*

Şi strângându-l tare-n braţe, era mai ca să-l omor.

Am privit-o înmărmurit.

— Pe tine, aşa te vedeam… spuse femeia. *Umbră fără de noroc*.

Ceva nu era în ordine aici. Mi-am făcut curaj şi m-am ridicat brusc.

— Eu trebuie să plec. Mulţumesc pentru ceai!

Cristina se apropie de mine. Un parfum îmbietor mă înconjură lin. Cristina îşi puse mâinile pe obrajii mei, privindu-mă în ochi. O să mă sărute?

— Vino cu mine, spuse aproape şoptit.

— Unde?

— Departe… Foarte departe…

Dar ea zboară… tu cu ochiul plutitor şi-ntunecos
Stai cu buze descleştate de un tremur dureros.
Nu-ţi mai scurge ochii tineri, dulcii cerului fiastri,
Nu uita că-n lacrimi este taina ochilor albaştri…

Cristina avea ochii negri! Eu însă îi aveam albaştri! Cine va plânge? Începeam s-o iau razna? Femeia era aproape lipită de mine, iar eu spuneam versuri în gând? *Departe*? S-o ating? Să n-o ating? De ce-mi era atât de frică? *Foarte departe*… Un sentiment de mult uitat sfâşie toată tensiunea momentului. Gelozia!

— Aşa i-ai făcut şi lui Baltazar?

Ce făceam? Eram nebun? Eram atât de prost? Cristina îşi luă mâinile de pe chipul meu şi cu o stăpânire de sine care m-a paralizat a răspuns:

— Da.

Furie, ameţeală, revoltă… Taurul din mine lovea pământul cu copita… Baltazar… El era de vină! Sau eu? Din greşeală, încoronasem cu toată dragostea mea o slujnică oarecare, numai pentru că era nefiresc de frumoasă? Neaşteptata ei apariţie, misterul, discreţia… Contribuiseră toate la înflăcărarea unei minţi aproape uscate de dorul unei iubiri neîntâlnite cu adevărat? Cristina era doar o simplă femeie?

— Şi te-a urmat? am strigat nervos.

— Doar pe jumătate. Bietul om n-a rezistat.

— Ce să înţeleg din tot ce-mi spui?

— Adevărul. Ia loc şi-ţi voi explica. Apoi, tu vei decide.

M-am aşezat cuminte. Cristina s-a dus spre fereastră, devenind un contur plin de graţie, o schiţă a unei femei, creionată cu măestrie de un grafician talentat, pe un fond de lumină crepusculară.

— Baltazar căuta *moartea*, începu Cristina, iar tu, cauţi prin iubire, *nemurirea*.

— Greşit! Baltazar căuta nemurirea, iar eu doar iubirea, am intervenit ferm.

Cristina nu mă luă în seamă, continuând.

— *Moartea* şi *nemurirea* sunt ca luna şi soarele. Niciodată nu se vor întâlni, chiar dacă ele se rotesc pe axa aceluiaşi principiu. Există *moarte*, tot aşa cum există şi *nemurire*, însă, *moartea* este materială, iar *nemurirea* este imaterială. Fata moşului şi fata babei… Una bună, alta rea. *Moartea* este forma strâmbă a *nemuririi*, este o anomalie, apărută

accidental pe circuitul infinitului. Biblia a numit-o pedeapsă, dar ea este un fel de boală fără leac pentru majoritatea oamenilor. În arhitectura universului, ea n-a fost concepută, apărând ca un mucegai produs de o neglijenţă. *Moartea* nu este un detaliu… Nu este o etapă… Nu este un final… Ea este o abatere şi nimic mai mult. *Nemurirea* este, după cum am mai spus, imaterială. Ea nu aparţine formei. Este nepământeană, impalpabilă, spirituală, poposită vremelnic în materie, ca o pasăre migratoare. Ea vine, stă puţin şi tinde să plece mai departe, dar se contaminează în materie şi nu-şi mai poate continua menirea. Aici apare *moartea*. Este ca un rateu, ca o explozie falsă care, neputând face faţă, lasă angrenajul în nemişcare. Aşezarea *omului* pentru o scurtă vreme pe pământ nu este decât o oprire într-un traiect divin.

Gura mea se căsca, lăsându-mi mandibula pe gulerul cămăşii.

— Însă, aici, în această formă materială numită pământ, viaţă, destin etc. s-a produs acea discontinuitate de care ţi-am vorbit. A venit *Vechiul Testament* cu teoria lui şi i-a dat un nume – păcatul! Păcatul originar! Un fel de corecţie aplicată unui copil neastâmpărat, o linie la palmă, care n-a rezolvat însă problema în esenţa ei. *Omul*, alcătuirea teomorfă a acestei bucăţi de carne, a devenit răspunzător de disfuncţionalitate. Aici s-a gâtuit sistemul inefabil. Şi atunci, Dumnezeu, Creatorul, Marele Arhitect, cum vrei să-i spui, a trimis *Reparatorul* pentru a drege *conducta* înfundată. Oamenii l-au privit în moduri diferite, în funcţie de gradul lor de infestare. Cei cu o *înfundare* superficială, l-au primit cu adoraţie, simţind că *El* îi va repara, dându-le astfel şansa de a merge mai departe. Aceia sunt trăitorii *Crezului*. Cei *înfundaţi* rău, cei care simţeau că obturaţia lor nu mai poate fi remediată, au reacţionat în fel şi chip, răzbunându-se pentru neputinţa lor.

— Neputinţă?

— Da. Neputinţă, fiindcă eliberarea canalului lor de comunicare, de trecere spre *nemurire* se face prin

sacrificii mari, prin renunţări, prin curăţare. Este ca şi cum ai ieşi cu cizmele dintr-un pământ cleios. Ori te opreşti şi cu un efort le cureţi şi le speli, ori din comoditate sau din lene, mergi aşa mai departe murdar, cu paşi îngreunaţi. Tensiunea dintre bine şi rău şi cea dintre plecare şi rămânere s-au aşezat comod în sânul doctrinelor religioase. Le găsim conştientizate din ce-a de-a doua epocă a istoriei, până astăzi. Epopeea omului nu s-a terminat, ea se scrie şi acum, chiar în această clipă.

— N-am înţeles ce e cu *Reparatorul*, am întrerupt-o eu nelămurit.

— *El*, pentru oameni, a primit numele de *Iisus Hristos*. *Unsul lui Dumnezeul*… *Trimisul*… Cel care alină şi care face posibilă trecerea spre *nemurire*. *Iisus* a spus: *Să nu socotiţi că am venit să schimb legea, ci s-o împlinesc.* Legea este clară, dar nu se mai aplică corect. Legea este o decizie luată pentru funcţionarea unui sistem. Sufletul omului este de sorginte divină, o pasăre migratoare în această manifestare numită viaţă, pasăre care în litera şi spiritul *Legii*, trebuie să zboare mai departe. Înţelegi?

— E destul de abstract…

Cristina tăcu o vreme. Secundele-mi păreau prea lungi.

— Pentru înţelegerea umană, care din păcate este din ce în ce mai limitată, trăitorii *Crezului* au modelat, ca într-o pastă, *adevărul*. L-au amestecat cu legende şi basme, l-au strecurat în frici şi în bucurii, l-au pecetluit în simboluri, doar, doar va fi înţeles. Cu siguranţă că au făcut bine, conservându-l astfel şi nelăsându-l să dispară definitiv.

— Şi care este acest *adevăr*?

— Cel primit atât de limpede. Este *Calea*! Cuvânt simplu, încărcat de o mare responsabilitate. Cale, trecere, drum. Cuvântul a glisat din expresiile fixe, *plec, mă duc*… sau *urmează-ţi drumul*… *Din cale afară*, este folosit în mod reprobator, imputându-se depăşirea unor reguli impuse. *Calea* este una singură, are un sens şi la propriu şi la figurat, are limite bine determinate în proiectul divin. *Dao*…

— Şi calea asta înseamnă credinţă?

— Credinţa este un *Crez*. Înseamnă în primul rând a înţelege, a fi convins de un lucru, a-l simţi ca pe un adevăr unic şi incontestabil. Înseamnă că nu crezi în moarte, că eşti capabil să-şi cureţi cizmele de noroiul acestei lumi, înseamnă că poţi trece mai departe, continuându-ţi investirea. Înseamnă că te-ai ridicat, conectându-te la inteligenţă şi realizând că toată această perfectă construcţie numită om nu poate fi o hrană pentru viermi. Ci, mai degrabă, o corabie pornită la momentul naşterii tale, spre lumea cealaltă… Iar cealaltă lume este *Raiul*, acea existenţă eliberată de cele patru elemente fundamentale ale materiei.

— Şi iadul?

— Cum este viaţa unui om? Plină de frământare, de necazuri, de nenorociri. Încărcată de răutate şi de invidie. Este de cele mai multe ori, chinuitoare, nu-i aşa? Aici este iadul, dragul meu! Aici este capcana bieţilor oameni. Şi totodată, aici este şansa lor de a alege între *Rai* şi iad. Între plecare şi rămânere. Omul decide dacă tubulatura rădăcinilor sale se va înfunda, oferindu-l morţii ori va funcţiona, lăsându-l să crească, ridicându-l.

— Dar tot n-am înţeles rolul *Reparatorului*.

— În *Evanghelia după Ioan* sunt date cuvintele *Mântuitorului*: *Eu sunt calea, adevărul şi viaţa. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine.* Gândeşte! Ce este mântuirea? Ce înseamnă ea? Dezrobire, eliberare, salvare, nu? *Iisus* spune, *Eu* sunt *calea*, drumul, direcţia de urmat spre *adevăr*, care nu este altceva decât autenticitatea acestei *vieţi*. Rostul ei. *Nimeni nu vine la Tatăl*… Dar cine este *Tatăl*? Creatorul. Factorul iniţial. Stăpânul tuturor pieselor care alcătuiesc construcţia. Imaginează-ţi un joc de puzzle. Fiecare piesă are locul ei, bine definit. Dacă una dintre ele cade sub masă, ce se întâmplă, atâta timp cât imaginea, să spunem, trebuie terminată? Creatorul îşi trimite o mână s-o caute, iar dacă n-o găseşte, va făuri o altă piesă şi-şi va continua opera. Iar piesa căzută va fi cu timpul luată pe făraş şi

aruncată la gunoi, printre resturi putrezite, invadate de viermi, nu? Dar dacă piesa căzută va fi în *Calea* mâinii, va face parte din ansamblul marelui proiect. Va fi conţinută în el, recunoscându-şi locul şi menirea. Va avea un sens. *...decât prin Mine*, este legea clară. Doar aşa! Decât, numai, fără alternativă. În concluzie dragul meu, *Iisus* ne-a dat soluţia.

— Soluţia este *Calea*?

Cristina veni spre mine. Se aşeză pe un fotoliu în faţa mea. Avea chipul palid, mângâiat de paloarea porţelanului. Nu mă privea.

— *Calea* este drumul. Soluţia este mesajul adus de *Iisus*.

— Mesajul?

— Da. Răspunsul tuturor întrebărilor. Rezolvarea tuturor necazurilor. Repararea fiinţei umane. Un cuvânt simplu care conţine misterul misterelor – *Iubirea*! Atât şi nimic mai mult. Ca să te poţi descătuşa de moarte, ca să poţi pleca mai departe, nu trebuie să faci nimic altceva, decât să iubeşti!

— Aşa puţin?

Ideea iubirii îmi surâdea. Ce este oare mai plăcut decât să iubeşti şi să fii iubit?

— Puţin? întrebă femeia uimită. Poţi cuprinde dimensiunile acestui cuvânt, prietene? Vezi tu, abia acum am ajuns la porţile morţii. Necunoaşterea iubirii a produs disfuncţionalitatea programului. Confuzia, alienarea ei a dus la deschiderea pământului pentru morminte. Iubirea de care vorbesc eu este ca o cheie de la casă. O primim înainte de a fi concepuţi ca oameni, învăţaţi să nu cumva s-o pierdem. Venim cu ea pe lume, atârnată undeva în adâncul nostru, ca o cheie de gâtul unui copil. Iar noi, indiferenţi, neglijenţi, neascultători, o rătăcim pe undeva, dacă nu chiar mult mai rău, o aruncăm. Întoarcerea acasă devine imposibilă. Rămânem pe dinafară.

Nu înţelegeam. Ba e simplu, ba nu e simplu. Trebuia să recunosc că nu mă simţeam prea confortabil, chiar dacă discuţia era foarte interesantă. Totuşi, mi-ar fi plăcut ca ea să mă asculte pe mine, eu

s-o uimesc… Simţeam diferenţa dintre noi ca pe o completare. Eu tobă de carte, cu memoria îmbibată în date şi-n întâmplări, ea cu o minte flexibilă, suplă în interpretări. Îmi plăcea jocul Cristinei de-a diseca vorbe şi simboluri, admirându-i deopotrivă uşurinţa cu care îmbina lucrurile. Dar nu prea înţelegeam unde vrea să ajungă şi oricât de mult mă concentrasem pe lămuririle ei, invitaţia aceea nu-mi dădea pace. *Vino cu mine… Departe, foarte departe…*

— *Iubirea* nu este o stare, nu este un sentiment sau o acţiune. *Iubirea* este un conţinut.

— Un conţinut?

— Da. Un ansamblu al tuturor elementelor primordiale care poartă esenţă divină şi care impune regulile unei existenţe.

— M-ai pierdut!

— Te-ai rătăcit doar. Acest, să-i spunem în continuare ansamblu, există în noi. Cu el venim, el este cheia agăţată de gât. A iubi înseamnă a-ţi conecta conţinutul la exteriorul acestei lumi.

— Aşa… Îl bagi pur şi simplu în priză?

Cristina iar nu luă în seamă mica mea intervenţie, considerând-o, cu siguranţă, infantilă. Dar acum, barem mă privea…

— Spune-mi, tu ai putea iubi *tot*?

Întrebarea sună ciudat.

— Da, cred că da.

— Tot?

— Mă încurci… Ce înseamnă tot?

— Hoţi, criminali, ţânţari, şacali, caracatiţe, ciungi, pescăruşi, şerpi, salcii…

Iubirea dintre mine şi o caracatiţă îmi plăcu cel mai mult. Mi-o şi imaginam…

— Bine, bine, dar iubind ceea ce-mi spui, înseamnă să accept, de exemplu, fapta reprobabilă a unui hoţ!

— Nu fapta lui va avea importanţă pentru tine, ci el, om ca şi tine, ajuns într-o situaţie condamnabilă. Să-l iubeşti pentru că există, să-ţi pese de el, să-ţi fie milă, să vrei să-i fii alături, să-l sprijini.

— Greu!… Nu suport hoţii…

Cristina zâmbi. Afară se întunecase şi nu ştiam dacă această prelungire a vizitei mele nu va fi interpretată ca un abuz. Însă, frumoasa femeie părea că se simte bine în compania mea. Ce vis… Decât singur, ghemuit în pat, frământat de gânduri şi de incertitudini…

— Înţelegi acum ce înseamnă să iubeşti? Vezi diferenţa uriaşă dintre sensul real şi derapajul existent? Astăzi, iubirea înseamnă femeia, bărbatul, copilul… Ori animalul de companie… Sau, cea mai degradantă treaptă, iubirea obiectelor. În rest, omul se erijează în judecător – judecă şi condamnă! Iată, un hoţ nu mai este semenul tău… E hoţ şi atât. N-are nume, n-are trecut, n-are o cauză pentru fapta lui.

— Aşa ar trebui să-i iubim şi pe criminali, nu?

— Toţi suntem criminali.

Am căscat ochii mari, după ce am înghiţit în sec, amintindu-mi de Baltazar.

— Toţi am strivit cândva o omidă, am plesnit o muscă, am smuls o floare… Sunt crime şi crime… Câţi dintre noi nu am ucis visele altuia?

— Filosofie, Cristina…

Femeia se ridică, îndreptându-se iar spre fereastră.

— Da, filosofie… Mi-e teamă că am vorbit degeaba… Acelaşi răspuns mi l-a dat şi Baltazar. Filosofie…

— Dar Baltazar a înnebunit!

— Da, bietul de el. A confundat moartea cu conceptul de femeie. *Ea a adus moartea*, mi-a spus furios. *Femeia*! Când i-am răspuns, amintindu-i că femeia aduce viaţa, s-a ridicat şi a plecat ca o furtună. Apoi, a ucis-o!

— Tu poţi iubi totul?

— Eu caut. Acesta este rostul meu…

Oare nebunia nu se cuibărise în această femeie superbă?

— De aceea pleci?

— Da. Voi umbla în lungul şi în latul lumii, voi căuta până când voi găsi ceva… Vino cu mine!

Mi-a zvâcnit ceva în stomac. Hop! Cu o viteză ameţitoate, gândurile s-au aruncat în imagini. Eu şi Cristina pe puntea unui vapor de lux… Pe nisipul fin al unei insule nelocuite… Într-o pădure tropicală… În igluuri albe… Peste tot în lumea asta mare, bărbat şi femeie, doi căutători neliniştiţi al unui răspuns pierdut în istoria lumii…

— Când vrei să pleci?

— Curând. Foarte curând.

— Cristina, tu eşti *moartea*?

— Nu. Dar, ca fiecare om, semăn cu ea.

Nu numai că nu înţelegeam ce vrea să spună, dar fiorul rece care-mi vizită spinarea, lăsă în mintea mea un singur cuvânt – alarmă! Cum să semănăm cu moartea? Doamne fereşte!

— Ţi-e frică de moarte? mă întrebă şoptit.

— Cum să nu-mi fie? Dar, după descrierea ta, cea cu *nemurirea*, parcă am mai prins puţin curaj. De fapt, de-a ce ne jucăm, Cristina?

— De-a arheologii, fără să ne bazăm însă pe urme materiale.

Preferam să spună de-a mama şi de-a tata… Era prea complicat pentru mine… De ce nu era Cristina o femeie ca oricare alta? Dacă până acum îmi doream excepţia, întâlnirea cu ea mă zăpăcea complet. Senzorii mei nu puteau capta adevăratul mesaj al acestei femei. Era deosebit de frumoasă, alarmant de deşteaptă, foarte bogată şi liberă de orice căpăstru. Era o împărătească anonimă, suverană peste un imperiu nevăzut, datoare doar lui Dumnezeu şi fără obligaţii faţă de oameni. De ce mă chema pe mine alături de ea? Eu, un om ca oricare altul, cu molii în dulap şi cu lecturi în loc de cină… Dar şi pe Baltazar îl invitase, nu? El barem era un bărbat atrăgător şi plin de talent. Dar eu? De unde uşurinţa asta la Cristina de-a se însoţi cu oricine îi iese în cale? Şi de ce? Parcă invita în viaţa ei, ca într-o arenă romană, gladiatori veniţi de nicăieri, luptători fără acte şi fără identitate. Oare l-ar invita şi pe Camil? Dacă da, atunci voi deceda mortal, cum spunea în glumă un avocat!

Să plec cu ea?… Să mă las dus oriunde şi oricât, fără o hartă şi fără o busolă care să-mi aparţină? Să devin un fel de accesoriu al unei expediţii misterioase? Ce aventură… Să încui pur şi simplu uşa casei mele, să trag poarta şi să plec… Cât curaj… Două comenzi oscilau în mintea mea transformată într-o limbă de clopot – *pleacă şi nu pleca*! Bing, bang… Bing, bang… Simţeam comenzile din ce în ce mai accelerate, ca pe o respiraţie sacadată, o forţare a unei decizii care întârzia să fie luată. Cristina mă privea cu o blândeţe întrebătoare şi zâmbind îmi aştepta răspunsul. Doamne, cât era de frumoasă…

Încet, sub ochii mei, femeia se transforma într-o formă delicată, modificându-şi conturul, rotindu-se lin, amestecând întunericul cu bizare culori de foc… Mişcarea devenea din ce în ce mai grăbită, antrenând mai multe nuanţe şi mai multe culori, provocând un vârtej bizar în interiorul meu. În încăpere nu se mişca nimic, dar în fiinţa mea se producea un fenomen necunoscut, o naştere cosmică, un moment zero care tindea să se despartă de singurătate. Tensiunea a ajuns la maximum de suportabilitate în trupul meu şi când biata mea carapace de carne a încercat să-i opună rezistenţă, s-a produs o explozie teribilă. *Big Bang*!… Apoi…

57

Linişte… Rămăşiţe de gânduri pluteau în jurul meu, ca nişte pufi de plop… Eram ghemuit în pat, prizonier al unui aşternut răvăşit nefiresc. Parcă mă zbătusem cu disperare, trăgând după mine sărmanele fâşii de bumbac. Capul îmi era gol, parcă spart în mai multe bucăţi care se chinuiau acum să se adune. Afară, o lumină de vară, limpede şi curată, apropia şi depărta lin frunze lungi de salcie… Păreau iele verzi, adunate laolaltă pentru a-şi povesti isprăvile nopţii. Confuzie părea cuvântul zilei pentru mine, neputând înţelege prea bine ce mi se întâmplă. Bătăile din uşă m-au zăpăcit şi mai tare, resimţindu-le ca pe nişte lovituri aproape fizice. Cu mare dificultate am ajuns la uşă, constatând cu uimire că e încuiată. Foarte rar mi se întâmpla să răsucesc cheia în broască… Octavian ţopăia în prag, agitat.

— Hai afară să vezi mortu'!

— Ce să văd?

— Mortu'! Hai, vino mai repede, că vor să-l ia!

Nu-mi era de ajuns că nu ştiam pe ce lume sunt? Cuvintele lui Octavian mi-au făcut un duş rece, trezindu-mă la realitate.

— Ce mort, omule?

— Pe Camil! L-au găsit lat! A găsit nenorocitul ce-a căutat! Hai, hai să-l vezi!

Strada era animată de o mulţime de oameni şi de maşini. Vecinii mei, adunaţi într-un grup, priveau uimiţi. Agitaţia era în curtea doctorului, un du-te-vino pe sub ferestrele Cristinei. Am înlemnit!

— Eu l-am văzut! spunea Octavian triumfător. Pe mine m-au chemat poliţaii… Să vezi ce mutră avea tâmpitul ăla bătrân! Şi era crăcănat de ziceai că făcea tzuka hara…

— Ce-i aia? am întrebat ca prostul.

— Habar n-am, dar sună bine, îmi răspunse vesel Octavian.

— Ce s-a întâmplat?

— Camil, idiot cum era, s-a dus aseară la casa doctorului. S-a cățărat pe niște chestii să poată vedea în casă, pe fereastră. Şi a căzut într-un vârf din gărduleţul metalic! A rămas lat! Cred că s-a speriat îngrozitor de ceva şi când şi-a dat seama că o şi mierleşte, a rămas cu o moacă de groază! E schimonosit rău de tot.

— De unde ştii că s-a dus aseară?

— De la Dinuleasca. Tâmpitul s-a întâlnit cu ea şi i-a spus că a văzut pe cineva intrând în curtea doctorului.

Un frison m-a stăbătut.

— Pe cine?

— Nu ştiu. Lui Dinuleasca i-a spus enigmatic: *persoană importantă*! Vezi, doamne, piticul detectiv adulmeca ceva… Un bou!

— Şi Cristina? Şi Izolda? Cred că sunt distruse! Erau în casă?

Octavian mă privi uimit.

— Care Cristina? Care Izolda? Cine sunt astea? Tataie, cred că te-ai ramolit! Casa e goală de mult! De când s-a roit doctorul la concubina lui, nimeni n-a pus piciorul acolo. Tu te-ai trezit sau încă dormi?

Nu, nu înţelegeam nimic… Confuzia mă năucea… O spaimă teribilă puse stăpânire pe mine… Eu eram *persoana importantă* pe care bietul Camil o urmărise… Eu vorbisem cu Cristina despre *moarte* şi despre *nemurire*… Eu plecam cu femeia misterioasă, închizând uşa şi trăgând poarta vieţii mele de până acum…

M-am întors spre casă, clătinându-mă. Uşa atelierului era larg deschisă, iar dinăuntru se auzeau lovituri în piatră. Am alergat, împleticindu-mă. Baltazar cioplea… Era plin de praf, cu părul în dezordine, cu braţele goale, puternice. Mi-a zâmbit…

— Te-am trezit, filosofule? spuse scuturându-şi palmele. Ce să-ţi fac? Arta cere sacrificii…

Epilog

Un vis?… Asta fusese totul?

Nemurirea, iubirea, calea sunt doar bucăţile sparte ale unui simplu vis omenesc? Sunt amăgirile unei vieţi al cărui sens nu-l putem defini? Sunt disperările noastre? În realitate, suntem condamnaţi pe vecie la neagra noapte a lumii materiale? Vom fi rotiţi între pământ şi pe pământ, ca nişte spirale care amestecă necontenit vorbele acelea fără rost – *din pământ venim, în pământ ne întoarcem*?… Nu, nu, nu… Există o poartă… Există o cheie… Există o scăpare… *Necunoaşterea iubirii… Nu fapta lui va avea importanţă pentru tine, ci el, om ca şi tine, ajuns într-o situaţie condamnabilă. Să-l iubeşti pentru că există, să-ţi pese de el, să-ţi fie milă, să vrei să-i fii alături, să-l sprijini…* Înălţare de spirit, raţiune, resemnare, indiferenţă faţă de accidentele vieţii, de prejudicii, de avere… Aristotel…

Dar, mi-e teamă că nu voi afla niciodată. Oare eu am vizitat realitatea alături de Cristina, lăsându-i pe ceilalţi în somnul unui vis sau a fost doar visul meu, nevisat până acum de nimeni? Sau poate m-au ajuns şoaptele lui Esenin… *Te-am trăit sau te-am visat doar, viaţă*?

Suferiţi cu filosofie nenorocirea…

SFÂRŞIT

Cuprins

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38

39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
Epilog

Table of Contents

1 6
2 8
3 11
4 15
5 20
6 22
7 25
8 31
9 34
10 41
11 50
12 51
13 57
14 60
15 63
16 72
17 83
18 88
19 90
20 94
21 96
22 105
23 108
24 112
25 114
26 117
27 119

28	124
29	130
30	136
31	139
32	143
33	147
34	151
35	156
36	161
37	167
38	172
39	178
40	184
41	187
42	191
43	214
44	218
45	223
46	227
47	230
48	232
49	233
50	240
51	244
52	247
53	255
54	262
55	265
56	269
57	283

Epilog 285